

C:\Users\Plazma\Desktop\300\Stephen_King-Nočná_zmena.PDB

PDB Name: Stephen King - Nočná zmena
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.10.2004
Modification Date: 3.10.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

STEPHEN KING

NOČNÁ ZMENA

MANGEL

Policajt Hunton prišiel do pracovne práve vo chvíli, keď odtiaľ odchádzala sanitka, pomaly, bez sirény a bez rozsvieteného majáka. Zlé znamenie. V kancelárii sa motalo veľa ľudí, niektorí mlčali, iní plakali. Prevádzkareň bola prázdna; veľká automatická práčka na druhom konci ešte bežala. V Huntonovi to vyvolalo obozretnosť. Ľudia mali byť na mieste činu, a nie v kancelárii. Ale veci sa vždy vyvíjajú podobne — človeka vedie zvieracia zvedavosť, keď hľadá na skazu. Toto bolo čosi príšerné. Napol sa mu žalúdok ako vždy, keď sa stalo niečo veľmi neprijemné. Za dlhých štrnásť rokov, čo z ciest, ulíc a chodníkov pri vysokých budovách odstraňoval ľudské pozostatky, sa mu nepodarilo zbaviť zovretia v bruchu, ako keby ho tam tlačilo niečo ťažké.

Muž v bielej košeli uvidel Huntona a neradosne k nemu podišiel. Zmätený chlapík, hlavu vystrkoval spomedzi pliec, popraskané žilky na nose a lícach pochádzali alebo z vysokého krvného tlaku, alebo z pričastého styku s fľaškou. Usiloval sa formulovať slová, ale po dvoch pokusoch ho Hunton rázne prerušil:

„Vy ste majiteľ? Pán Gartley?“

„Nie... nie. Som Stanner. Predák. Preboha, toto...“

Hunton si vytiahol zápisník. „Pán Stanner, ukážte mi, prosím, miesto činu a povedzte, čo sa stalo.“

Zdalo sa, že Stanner ešte väčšmi zbledol, uhry na nose a lícach vystupovali ako materské znamienka. „Mu-musím?“

Hunton sa zamračil. „Bohužiaľ, áno. Súdiac podľa telefonátu, ide o veľmi vážnu vec.“

„Vážnu...“ Stanner mal čo robiť, aby potlačil dvíhanie žalúdka; ohryzok na krku mu behal hore-dolu ako opica na gume.

„Pani Frawleyová je mŕtva. Preboha, prečo tu len nie je Bill Gartley!“

„Čo sa stalo?“

Stanner povedal. „Nuž, poďte sa pozrieť.“

Viedol Huntona pomedzi ručné hladičky, zariadenia na skladanie košiel a zastavil sa pri značkovači bielizne.

Chvejúcou sa rukou si prešiel cez čelo. „Musíte ísť sám, ja na to nemôžem hľadiť. Je mi z toho... nemôžem. Prepáčte.“

Hunton prešiel okolo značkovacieho stroja a v duchu začal predákom opovrhovať. Vyhýbajú sa zodpovednosti, zanedbávajú bezpečnostné opatrenia, paru vedú cez neodborne zvarené potrubie, pracujú s nebezpečnými chemikáliami bez náležitej ochrany, nie div, že sa napokon niekto zraní. Alebo umrie. Ale potom neznesú ani len pohľad. Nedokážu...

Hunton uvidel tú spúšť.

Stroj stále bežal. Nikto ho nevypol. Stroj, s ktorým sa nakoniec veľmi dôverne zoznámil: značka Hadley-Watson, model 6, rýchlohľadička a skladač. Veľmi dlhý, neobratný názov. Ľudia, ktorí tu pracovali v pare a vlhku, mali preň lepšie meno: mangel.

Hunton sa dlho pozeral, pohľad mu priam zamrzol, a hoci vykonával služobné povinnosti v oblasti dodržiavania zákona už štrnásť rokov, obrátil sa, priložil si trasúcu sa ruku na ústa a zvracal.

„Veľa si tomu jedlu nedal,“ povedal Jackson.

Ženy boli vnútri, umývali riad a rozprávali sa s detičkami, kým John Hunton a Mark Jackson sedeli na záhradných stoličkách pri rozvoniavajúcom pečenom mäse. Hunton sa usmial poznámke, ktorá vôbec nevystihovala situáciu. Jedla sa ani nedotkol.

„Mal som veľmi zlý deň,“ vysvetlil. „Jeden z najhorších, aké pamätám.“

„Autonehoda?“

„Nie. Pracovný úraz.“

„Neprijemné?“

Hunton hneď neodpovedal, ale tvár sa mu skrivila mimovoľnou grimasou. Z chladničky si vytiahol pivo, otvoril ho a polovicu vypil. „Predpokladám, že akademicky vzdelaní ľudia toho veľa o veľkopráčovniach nevedia.“

Jackson sa zachichotal. „Ja náhodou viem. Počas štúdia som raz celé prázdniny v jednej takej robil.“

„Takže poznáš stroj, ktorý sa volá rýchlohľadička?“

Jackson prisvedčil. „Jasné. Prechádzajú cezeň vlhké rovné kusy, zväčša plachty a bielizeň. Dlhý, veľký stroj.“ „Presne tak,“ povedal Hunton. „Zachytil jednu pracovníčku, volala sa Adelle Frawleyová, z práčovne Belasá stuha na druhom konci mesta. Takpovediac vcucol ju.“

Jackson riadne zbledol. „Ale... veď to je vylúčené, Johnny. Je tam bezpečnostná tyč. V prípade, že pracovníčka pri stroji strčí náhodou pod ňu ruky, tyč vyskočí a stroj sa zastaví. Aspoň tak si to pamätám.“

Hunton prikývol. „Normálne je to tak. Lenže stalo sa.“

Zatvoril oči a znovu si predstavil rýchlohľadičku Hadley-Watson, ako ju videl vtedy popoludní. Deväť metrov dlhá a pol druhu metra vysoká konštrukcia. Z jednej strany sa popod bezpečnostnú tyč posúval pohyblivý plátenný pás šikmo hore a zasa dolu. Vlhké skrkvané plachty sa až do vysušenia krútili zhora dole pod šestnástimi veľkými valcami, ktoré tvorili základ stroja. Osem smerom hore, osem dole, stáčali kusy plátna ako tenký plátok šunky medzi horúcimi krajcami chleba. Paru medzi valcami bolo možno nastaviť na najvyššiu teplotu 140 stupňov Celzia. Tlak na bielizeň posúvajúcu sa pohyblivým pásom pomedzi valce bol nastavený na 40 000 Pa, aby sa vyhladil každý záhyb.

Akosi sa však stalo, že zachytil pani Frawleyovú a vtiahol ju dnu. Oceľ a valce pokryté azbestom boli rozpálené do červena ako oheň. Para, čo vychádzala zo stroja, sa miešala s neznesiteľným zápachom vriacej krvi. Zdrapy bielej blúzky a modrých nohavíc, dokonca aj potrhanej podprsenky a nohavičiek odleteli zo stroja do vzdialenosti desiatich metrov a väčšie kusy látky, síce zaffkané krvou, boli groteskne poriadkumilovne automaticky poskladané. Ale ani toto nebolo najhoršie.

* * *

„Stroj poskladá všetko,“ hovoril Jacksonovi, ale v hrdle cítil horký blen. „Človek predsa nie je plachta, Mark. To, čo som videl... čo z nej zostalo...“ Nevládal dokončiť podobne ako Stanner, nešťastný predák. „Vyniesli ju v koši,“ povedal ticho.

Jackson zahvízdal. „Kto za to ponesie zodpovednosť? Práčovňa, alebo štátna inšpekcia?“

„Ešte sa nevie,“ odpovedal Hunton. Pred očami mal stále strašný obraz škriptajúceho, buchotajúceho mangľa, krv valiacu sa prúdom zo zelených bokov dlhého stroja, jej priškvarený zápach... „Bude závisieť od toho, kto a za akých okolností schválil bezpečnostnú tyč.“

„Ak to má na svedomí vedenie práčovne, podarí sa im vyviaznúť?“

Hunton sa usmial, ale bez veselosti. „Prišla o život pracovníčka, Mark. Ak Gartley a Stanner porušili predpisy pri údržbe rýchlohľadičky, pôjdu do väzenia. Bez ohľadu na to, koho majú na mestskom úrade.“

„Myslíš si, že porušili predpisy?“

Hunton si predstavil slabo osvetlenú práčovňu, klzkú, mokrú dlážku s niekoľkými neuveriteľne zastaranými, vŕzgajúcimi strojmi. „Je to nanajvýš pravdepodobné,“ povedal ticho.

Vstali, že pôjdu spolu dnu. „Povedz mi potom, ako sa prípad skončí, Johnny,“ povedal Jackson. „Zaujímam sa.“

Hunton sa mýlil. S mangľom bolo všetko v najlepšom poriadku.

Pred súdnou ohliadkou preskúmalo časť po časti šesť bezpečnostných inšpektorov. S nulovým výsledkom. Výrok súdnej ohliadky znel: úmrtie spôsobila nešťastná náhoda.

Ohromený Hunton si po výsluchu vystriedol Rogera Martina, jedného z inšpektorov. Martin bol vysoký ako jedľa, aj okuliare mal hrubé ako neotesaný trám. Pri Huntonových otázkach žmolil v prstoch večné pero.

„Teda nič? Tej mašine naozaj nič nie je?“

„Nič,“ odpovedal Martin. „Všetko stojí na bezpečnostnej tyči. Funguje absolútne spoľahlivo. Počuli ste výpoveď pani Gillianovej. Pani Frawleyová strčila ruku zrejme príďaleko. Nikto pri tom nebol; každý si hľadel svoju robotu. Začala kričať. Zostala bez ruky a stroj jej postupne zachytil celú pažu. Usilovali sa jej ju ťahať von namiesto toho, aby stroj zastavili — jednoducho nastala panika. Ďalšia pracovníčka, pani Keeneová, povedala, že chcela stroj zastaviť, predpokladáme však, že v zmlatku stlačila Zapni a nie Vypni. A potom už bolo neskoro.“

„Takže predsa len zlyhala bezpečnostná tyč,“ vyhlásil kategoricky Hunton. „Za predpokladu, že tam strčila ruku zvrchu, a nie zospodu.“

„To sa nedá. Nad tyčou je čelo z nehrdzavejúcej ocele. Tyč funguje. Je spojená so strojom. Ak zabliká svetielko, stroj sa zastaví.“

„Preboha, ako sa to potom stalo?“

„Nevieme. Aj kolegovia sa nazdávajú, že k nehode mohlo dôjsť jedine tak, že spadla do stroja zhora. Ale stála pritom oboma nohami na zemi. To dosvedčila desiatka svedkov.“

„Opisujete nemožné,“ poznamenal Hunton.

„Nie. Nie nemožné, nepochopiteľné.“ Odmlčal sa, zaváhal a napokon povedal: „Poviem vám čosi, pán Hunton, keďže si beriete tento prípad tak veľmi k srdcu. Ale ak to niekomu prezradíte, zapriem, že som to povedal. Mne sa tento stroj nepáči. Akoby sa... zdá sa, že sa nám vysmieva. Za posledných päť rokov som pravidelne kontroloval veľké množstvo mangľov. Niektoré boli v takom biednom stave, že by som k nim nepustil ani psa bez remienka — štátne normy sú poľutovaniahodne benevolentné. Boli to však stroje. Ale tento tu... v ňom straší. Neviem prečo, ale je to tak. Keby som bol našiel čo len jedinú technickú chybičku, dal by som ho ihneď odstaviť. Veď je to šialenstvo.“

„Aj ja mám taký dojem,“ priznal sa Hunton.

„Dovoľte, porozprávam vám o prípade spred dvoch rokov, z Miltonu,“ povedal inšpektor. Zložil si okuliare a začal si ich pomaly čistiť okrajom vesty. „Istý chlapík si na zadnom dvore odložil starú chladničku. A zatelefonovala nám nejaká pani, že v nej uviazol jej pes a zadusil sa. Poslali sme k nemu policajta s príkazom, aby chladničku zlikvidoval.

Bol to milý človek, veľmi ho mrzelo, čo sa prihodilo psíkovi. Naložil chladničku na dodávku a nasledujúce dopoludnie ju zaviezol na skládku. Popoludní volala ďalšia pani z okolia, že sa jej stratil syn.“

„Preboha!“ zabožekal Hunton.

„Chladničku sme našli na skládke, v nej mŕtve dieťa. Bystrý chlapec, ako sa vyjadrila matka. Nepripustila, že by sa bol hral v chladničke, ani to, že by sa mohol dať zväbiť cudzím človekom. No stalo sa. Celú vec sme odpísali. Myslíte si, že tým sa prípad uzavrel?“

„Predpokladám,“ povedal Hunton.

„Chyba. Správca skládky sa nasledujúceho dňa vybral k chladničke, že z nej zvesí dvere. Podľa predpisu číslo 58 o verejnej skládke.“ Martin na neho bezvýrazne pozrel. „Našiel v nej zo šesť mŕtvych vtákov. Čajky, vrabce aj kolibríka. A povedal, že si privrel ruku. Od strachu až poskočil. Tento mangel z Belasej stuhý ma ohromuje rovnako. Nepáči sa mi.“

Bez slova hľadeli na seba v prázdnej pojednávacej sieni vzdialenej asi šesť ulíc od rušnej pracovne, v ktorej bola rýchlohladička Hadley-Watson model 6 so skladačom. Len sa tak z nej parilo, keď do nej vkladali plachty.

Pre nával práce na policajnom oddelení mu do týždňa celá vec zišla z mysle. Spomenul si na ňu, až keď sa so ženou vybrali na partiu whistu pri pive k Markovi Jacksonovi.

Jackson ho privítal: „Johnny, nikdy ti nenapadlo, že ten stroj z pracovne, o ktorom si mi rozprával, môže byť posadnutý diablom?“

Hunton v rozpakoch zažmurkal: „Čože?“

„Ten mangel z pracovne Belasá stuha, zrejme si nezachytil posledný rozruch.“

„Aký rozruch?“ spýtal sa so záujmom Hunton.

Jackson mu podal večerné noviny a ukázal na článok na spodku druhej strany. Správa uvádzala, že v pracovni Belasá stuha sa pri mangli spálili tri zo šiestich žien, ktoré z neho vyberali bielizeň. Nehoda sa stala o pol štvrtej popoludní a pripisovali ju zvýšenému tlaku pary v bojleri. Jednu zo žien, pani Annette Gillianovú, previezli do mestskej nemocnice s popáleninami druhého stupňa.

„Zvláštna náhoda,“ povedal, ale odrazu mu v duchu zazneli slová inšpektora Martina v prázdnej pojednávacej miestnosti: straší v ňom... A príbeh o psovi, chlapcovi a vtákoch, čo uviazli vo vyhodenej chladničke.

V ten večer hral veľmi zle.

Keď John Hunton vstúpil do nemocničnej miestnosti so štyrmi lôžkami, pani Gillianová sedela podopretá v posteli a čítala. Pažu mala celú zaviazanú a na jednej strane aj krk. Ďalšia pacientka, mladá žena s popolavou tvárou, spala.

Pani Gillianová uvidela modrú uniformu. Zažmurkala a potom sa neisto usmiala. „Ak je to pre pani Cerinikovú, budete musieť prísť ešte raz. Práve dostala lieky.“

„Nie, to je pre vás, pani Gillianová.“ Úsmev jej trochu pohasol. „Nie som tu úradne, len sa zaujímam o nehodu v pracovni. Som John Hunton.“ Podal jej ruku.

Bol to správny pohyb. Pani Gillianovej sa rozžiarila tvár, nemotorne mu chytila ruku druhou, nepopálenou. „Poviem vám, čo viem, pán Hunton. Bože, len som sa preľakla, či Andy zasa čosi nevyviedol v škole.“

„Ako sa to stalo?“

„Mangľovali sme plachty a stroj vybuchol — aspoň tak sa nám zdalo. Práve som premýšľala o tom, že keď sa vrátim domov, vezmem psy von, a vtom sa ozval treskot-pleskot, akoby vybuchla bomba. Všade samá para a sykot... strašné.“ Zachveli sa jej pery, úsmev takmer pohasol. „Akoby ten mangel dýchal. Ako dračisko, presne tak. A Alberta, teda Alberta Keeneová, kričala, že čosi explodovalo, všetci bežali, kričali, aj Ginny Jasonová revala, že je popálená. Ja som sa rozbehla preč, ale spadla som. Nevedela som, že už mám najhoršie za sebou. Ale chvalabohu, že sa to neskončilo ešte horšie. Tá živá para má 140 stupňov.“

„V novinách napísali, že sa uvoľnil parovod. Čo to znamená?“

„Potrubie zhora sa končí voľnou hadicou, čo vedie do stroja. George, teda pán Stanner povedal, že v bojleri musel byť pretlak alebo čo. Preto povolila.“

Huntovi už nenapadla nijaká otázka. Práve sa chystal odísť, keď mu zamyslene povedala:

„Nikdy sa s tou mašinou nič nestalo. Až v poslednom čase. Uvoľnil sa parovod. A čosi také strašné, ako sa prihodilo pani Frawleyovej, nech odpočíva v pokoji. A tých posledných malých nehôd! Essie sa zachytili šaty do remeňov.“

Mohlo sa to zle skončiť, ale včas si ich odtrhla. Strácali sa skrutki a podobne. Ani Herb Diment, náš údržbár, to nemal ľahké. Plachty sa pri skladaní stále zachytávali. George vrazil, že to robí to množstvo bieliacich prostriedkov, ale prv sa to nikdy nestávalo. Ani jedna žena tam už nechce robiť. Essie dokonca povedala, že v stroji sú stále časti z tela Adelle Frawleyovej a to je svätokrádež alebo niečo také. Akoby ho niekto uhranul. Deje sa to odvtedy, čo si Sherry na svorku porezala ruku.“

„Sherry?“ spýtal sa Hunton.

„Sherry Oueletteová. Taká pekná, malá, práve zmaturovala. Trochu nemehlo. Všetci viete, aké sú tie mladé.“

„Porezala si na niečom ruku?“

„Na tom by nebolo nič čudné. Viete, tými svorkami sa uťahuje podávací remeň. Sherry ich uťahovala, aby sme mohli viac nakladať, a zrejme snívala o chlapcoch. Porezala sa a krv sa jej len tak valila.“ Pani Gillianová vyzerala zmätená.

„Až potom sa začali uvoľňovať skrutki. Adelle sa... viete... stalo sa to asi o týždeň. Akoby sa stroj nevedel nasýtiť krvi, akoby mu zachutila. Ale ženské toho niekedy navymýšľajú, čo poviete, pán Hinton?“

„Hunton,“ opravil ju neprítomne, hľadiac ponad ňu do prázdna.

Iróniou osudu sa s Markom Jacksonom stretol v práčovni na ulici, ktorá oddeľovala ich domy. Medzi policajtom a profesorom angličtiny sa odohral mimoriadne zaujímavý rozhovor.

Práve sedeli v kreslách z umelej hmoty, bielizeň sa krútila za sklenenými okienkami automatických práčok, ktoré sa spúšťajú vhadením mince. Paperbackové vydanie Miltonovho vybraného diela ležalo zatvorené a Jackson počúval Huntonovo rozprávanie o tom, čo mu povedala pani Gillianová.

Len čo Hunton dokončil, Jackson povedal: „Už som sa ťa raz spytoval, či si nemyslíš, že v mangli straší, ale vtedy som žartoval. Teraz sa ťa pýtam znovu.“

„Nie,“ neisto odvetil Hunton. „Neblázni.“

Jackson zamyslene sledoval, ako sa krúti bielizeň. „Nie, strašiť je nesprávne slovo, skôr posadnutý. Koľko je zaklínadiel na vyvolanie duchov, toľko aj na vyhnanie. Frazerova Zlatá haluz sa nimi priam hemží. Druidská a aztécka spisba obsahuje ďalšie. Ale sú aj staršie pramene. Napríklad egyptské. Takmer všetky možno prekvapujúco zhrnúť pod spoločný menovateľ. Najtypickejší je krv panny.“ Pozrel na Huntona. „Pani Gillianová povedala, že problémy sa začali, keď sa Sherry Oueletteová porezala.“

„Neblázni,“ povedal Hunton.

„Musíš uznať, že je priam ideálny typ,“ pokračoval Jackson.

„Zájem si rovno za ňou domov,“ so slabým úsmevom povedal Hunton. „Presvedčím sa. Slečna Oueletteová, som John Hunton a vyšetrojem mangel, ktorý je posadnutý diablom, a preto by som sa rád dozvedel, či ste panna.“ Nestihol by som sa ani rozlúčiť s deťmi a so Sandrou, a už by ma zavreli do blázinca.“

„A predsa by som sa stavil, že voľačo podobné vyslovíš,“ odpovedal Jackson bez úsmevu. „Myslím to vážne, Johnny. Ten stroj má ľaká na smrť, a pritom som ho v živote nevidel.“

„Keď už o tom hovoríme, čo možno označiť za ďalší takzvaný spoločný menovateľ?“

Jackson mykol plecť. „Ťažko povedať, neštudoval som to. Väčšina angloamerických zaklínadiel súvisí s hlinou z cintorína alebo okom žaby. Európske zaklínadlá uvádzajú skôr ruku krásy, čo možno zrejme interpretovať ako ruku mŕtvej, alebo hádam dajaký halucinogén, ktorý sa používa na slávnosti čarodejní, obvykle deriváty ľuľkovca zlomocného a psilocybínu. Možno aj iné.“

„A ty si myslíš, že to všetko sa dostalo do mangľa v Belasej stuhe? Preboha, Mark, stavil by som sa, že ľuľkovec zlomocný tu nerastie v okruhu aspoň päťsto míľ. Alebo si myslíš, že ktosi sem poslal v balíčku useknutú ruku?“

„Keby si sedemsto opíc zasadlo na sedemsto rokov k písaniu...“

„Jedna z nich by napísala dielo hodné Shakespeara,“ kyslo dokončil Hunton. „Chod' kamsi. Si na rade, ideš do obchodu na druhej strane rozmeniť peniaze na sušičku.“

* * *

Zvláštne, ako prišiel v mangli o ruku George Stanner.

V pondelok ráno o siedmej nebol v práčovni nikto okrem Stannera a údržbára Herba Dimenta. Otvárali vždy o pol ôsmej, a tak teraz mazali na mangli ložiská, čo sa robilo dva razy do roka. Diment bol na druhom konci, babral sa so štyrmi pomocnými ložiskami a premýšľal, aký má v poslednom čase pri stroji nepríjemný pocit, keď mangel odrazu s buchotom ožil.

Práve nadvihol štyri plátenné posuvné pásy, aby sa dostal k motoru pod nimi, keď sa mu pásy v ruke zrazu rozbehli, odreli kožu na dlaniach a ťahali ho do stroja. Kŕčovite sa vytrhol a vyslobodil ešte prv, ako mu odniesli ruky do skladača.

„George, preboha, čo je!“ zreval. „Zastav ten poondiaty stroj!“

George Stanner začal revať.

Práčovňa naplnil vysoký, kvilivý zvuk, pri ktorom tuhne krv v žilách. Odrážal sa od plechového povrchu práčok, škľabiacich sa papuľ parných hladíčiek a tupých očí veľkosušičky. Stanner zalapal vzduch a zvrieskol:

„Prebohaživého, naozaj ma to zachytilo. Zachytilo ma!“

Valce začali vypúšťať ešte viac pary. Skladač škripal a buchotal. Ložiská a motory išli dušu vyplúť.

Diment sa rozbehol na opačný koniec stroja.

Prvý valec už bol zlovestne rozpálený. Diment záupel, hlas sa mu s chrapotom zastavil v hrdle. Mangel zavýjal, buchotal a syčal.

Hluchý pozorovateľ by si najprv pomyslel, že Stanner sa azda len zohol k stroju v čudnom uhle. Ale potom by už aj hluchý videl bledú tvár, vypúlené oči, ústa otvorené do nekonečného výkriku. Paža sa mu strácala pod bezpečnostnou tyčou a pod prvým valcom; košeľa praskla v ramennom švíku, odhalila hornú časť ruky a krv sa len tak valila.

„Vypni to!“ reval Stanner. Vtom začul, ako sa mu zlomila kosť na lakti.

Diment pritisol palec na tlačidlo Vypni.

Mangel hučal, zavýjal a krútil sa ďalej.

Nechcel veriť vlastným očiam, stlačil tlačidlo ešte raz a znovu. Nič. Koža na Stannerovej paži sa leskla a napínala. Čoskoro sa pod tlakom odtrhne, a valec sa krútil ďalej; Stanner bol zatiaľ pri vedomí a reval. Diment mal pred očami prišerný obraz ako v zlom sne, keď prešiel parný valec človeka, z ktorého zostal iba tmavý flák.

„Poistky...“ zreval Stanner. Hlava mu kväckala nižšie a nižšie, stroj ho vtáhoval do seba.

Diment sa otočil na päťach a vyrazil k bojlerom. Stannerov rev ho hnal ako šialený duch. Vo vzduchu sa miešal pach krvi a pary.

Vľavo boli na stene tri veľké, ťažké škatule s poistkami celej siete práčovne. Diment ich otvoril, začal vytáhať kužeľovité poistky a odhadzovať ich ako blázon za seba. Svetlá nad hlavou im zhasli, potom zmĺkol kompresor a s

hlasným zavýťím sa vypol bojler.

Ale mangel' sa stále otáčal. Stannerov krik sa zmenil na kvílenie.

Dimentovi náhodou zabľúdili oči na požiaru sekerku za sklom. Vytiahol ju, potichu zabadákal a behom sa vrátil späť. Stannerovi zmizla ruka takmer po plece. O pár sekúnd zachytí bezpečnostná tyč jeho sklonený, napätý krk.

„Nemôžem,“ jachtal Diment so sekerkou. „Preboha, George, ja nemôžem, naozaj nemôžem.“

Boli to doslova jatky. Skladač vyhadzoval franforce z rukáva košeľe, kusy mäsa, prsty. Stanner len reval; Diment sa rozohňal sekerkou a začal do tieňov zhasnutej práčovne. Dva razy a potom ešte raz.

Stanner spadol. Bol v bezvedomí, celý modrý, z kýpťa na pleci sa mu valila krv. Mangel' vsal do seba všetko, čo mu zostalo a... zastavil sa.

S plačom si Diment vytiahol opasok, aby ho použil ako škrtidlo na stiahnutie tepny.

Hunton sa telefonicky rozprával s Rogerom Martinom, inšpektorom bezpečnosti práce. Jackson ho pozoroval, ako trojročnému synovi Pattymu trpezlivo kotľuľa hore-dolu loptu, za ktorou sa chlapec naháňal.

„Naozaj vytiahol všetky poistky?“ spytoval sa Hunton. „A pritom nefungovalo ani tlačidlo na zastavenie...? Bol mangel' vypnutý...? Dobré. Veľmi dobre, prosím...? Nie, neoficiálne.“ Hunton sa zamračil a potom sa krivo pozrel na Jacksona. „Spomínate si ešte na ten prípad s chladničkou, Roger...? Aj ja. Dovidenia.“

Zavesil a pozrel na Jacksona. „Poďme navštíviť to dievča.“

Mala svoj vlastný byt (podľa toho, ako neisto, ale predsa pyšne ich pozvala ďalej, keď jej zazvonili pri dverách, Hudson usúdil, že ho nemá dlho) a v starostlivo upratanej maličkaj obývačke sa nepohodlne usadila oproti nim.

„Som John Hunton a toto je môj spolupracovník pán Jackson. Prišli sme kvôli nehode v práčovni.“ V spoločnosti tejto nenápadne peknej čiernej dievčiny sa cítil veľmi nepohodlne.

„Bolo to strašné,“ zamľmlala Sherry Oueletteová. „Predtým som nikde nepracovala. Toto bolo moje prvé miesto. Pán Cartley je môj strýko. Páčilo sa mi tam, lebo som si mohla vybrať miesto a našla som si aj priateľov. Ale teraz... veď tam straší.“

„Inšpektorát bezpečnosti práce nechal mangel' odstaviť až do času, kým sa neskončí vyšetrovanie,“ povedal jej Hunton. „Viete o tom?“

„Prirodzene.“ Nepokojne si povzdychla. „Len neviem, čo budem teraz robiť...“

„Slečna Oueletteová,“ prerušil ju Jackson, „aj vy ste utrpeli úraz na mangli, však? Tuším ste sa porezali.“

„Áno, porezala som si prst.“ Odrazu sa zamračila. „Tým sa to začalo.“ Prosebné na neho pozrela. „Niekedy sa mi zdá, že ani dievčatá ma už nemajú rady... akoby som bola všetkému na vine.“

„Musím vám položiť neprijemnú otázku,“ začal pomaly Jackson. „Nebude sa vám páčiť, je priveľmi osobná a akoby trochu od veci, ale ubezpečujem vás, že vlastne tomu tak nie je. A prirodzene, nezapišeme ju do protokolu.“

Preľakla sa. „Niečo som... vyviedla?“

Jackson sa usmial a zavrtel hlavou; roztápala sa. Dobrý Bože, ďakujem za dobré znamenie, pomyslel si Hunton.

„Rád by som ešte doložil, že odpoveď vám možno pomôže udržať si byt, vrátiť sa do práce a pracovať v práčovni ako prv.“

„Odpoviem vám na všetko, len aby sa to splnilo,“ povedala.

„Sherry, ste panna?“

Vyzerala nanajvýš ohromená, akoby hneď po prijímaní dostala od farára zaucho. Potom zdvihla hlavu, ukázala na svoj útulný bytík, akoby sa pýtala, či si myslia, že práve sem by si pozývala chlapcov.

„Chcem si uchovať všetko pre manžela,“ vyhlásila jednoducho.

Hunton a Jackson si vymenili spokojné pohľady. V zlomku sekundy nadobudol Hunton istotu, že je to pravda; tá neživá oceľ, ozubené kolesá a prevody v mangli boli posadnuté, diabol im vdýchol svoj vlastný život.

„Ďakujeme vám,“ povedal potichu Jackson.

„A čo teraz?“ spýtal sa Hunton pochmúrne cestou späť. „Máme hľadať kňaza, aby vyhnal z mangľa zlého ducha?“ Jackson odvrkol. „Asi by sme si zodrali nohy, kým by sme našli takého, čo by nás nezaplavil tirádami, a medzitým neobtelefonoval všetky blázince. Musíme si poradiť sami.“

„Dokážeme to?“

„Dúfam. Náš problém je v tom, že vieme, že v mangli čosi je, ibaže nevieme čo.“ Huntona striasol chlad, akoby sa ho dotkla ruka kostlivca. „Démonov je veľmi veľa. Je tam Bubastis, Pan, Baal? Alebo kresťanský satan? To nevieme. Mali by sme lepšiu šancu, keby sme presne poznali, s ktorým zlým duchom máme do činenia. Vidí sa mi však, že tu ide o náhodnú temnú silu.“

Jackson si prstami vošiel do vlasov. „Nuž, krv panny. Tým sa nám výber neveľmi zužuje. Musíme mať istotu, väčšiu istotu.“

„Prečo?“ vyhlkol Hunton. „Prečo by sme nevyskúšali rad-radom niekoľko zaklínadiel na vyhánanie ducha a hotovo?“

Jacksonovi zbledla tvár. „Johnny, toto nie je hra na policajtov a zločínikov. Preboha, nepredstavuj si, že je to jednoduchá vec. Vyhánanie diavla je mimoriadne nebezpečné. Istým spôsobom pripomína jadrovú reakciu. Ak sa dopustíme chyby, zničíme sa. V stroji je zakliaty zlý duch. Ak mu dáme šancu, tak...“

„Výjde von?“

„Rád by sa dostal von,“ zachmúrene povedal Jackson. „Teší ho zabíjať.“

Na druhý deň večer prišiel Jackson k Huntonovi, ktorý poslal ženu s dcérou do kina. Hunton bol veľmi rád, že sú v

obývačke sami. Takmer neveril, že sa zaplietol do čohosi takého.

„Odvolal som prednášky,“ povedal Jackson, „a venoval som sa štúdiu najhriešnejších kníh, aké si vieš predstaviť. Dnes popoludní som do počítača vložil zo tridsať zaklínadiel na vyvolávanie duchov. Zistil som spoločné prvky, je ich prekvapujúco málo.“

Ukázal Huntonovi zoznam: krv panny, hlina z cintorína, ruka krásky, krv z netopiera, nočný mach, konské kopyto, oko žaby.

A ďalšie, ktoré boli označené ako druhoradé.

„Konské kopyto,“ povedal Hunton zamyslene. „Zvláštne...“

„Vyskytuje sa často, vlastne...“

„Ako voľne možno interpretovať významy?“ prerušil ho otázkou Hunton.

„Či možno nahradiť nočný mach lišajníkom nazbieraným cez noc?“

„Áno.“

„To sa vcelku dá,“ povedal Jackson. „Magické formulky bývajú často nejasné a viacvýznamové. Čierna mágia poskytuje fantázii veľký priestor.“

„Keby sme nahradili konské kopyto želatínou,“ pokračoval Hunton, „ľudia si ju často nosia na obed; jeden kelímok som veru videl pod mangľom v deň, keď zomrela pani Frawleyová. Želatína sa predsa vyrába z konského kopyta.“

Jackson prisvedčil. „Ešte niečo?“

„Krv z netopiera... je to veľká prevádzka. Našlo by sa veľa neosvetlených kútov a zákutí s nejednou škárou. Celkom možné, že sa tam držia netopiere, hoci nepochybujem, že vedenie by nič podobné nepripustilo. Možno sa jeden dokonca zachytil v mangli.“

Jackson zaklonil hlavu a vypúľil oči s krvavými žilkami. „To sedí... presne to sedí.“

„Naozaj?“

„Veru. Myslím, že spokojne môžeme vylúčiť ruku krásky. Predtým, ako zomrela pani Frawleyová, do stroja ruku zrejme nikto nestrčil a beladona sa v tejto časti krajiny nevyskytuje.“

„A čo hlina z cintorína?“

„Čo máš na mysli?“

„To by musela byť mimoriadna zhoda okolností,“ poznamenal Hunton. „Najbližší cintorín je v Pleasant Hill a ten je osem kilometrov od Belasej stuhy.“

„No dobre,“ povedal Jackson. „Pozval som si operátora — myslel si, že sa pripravujem na karneval na dušičky —, aby mi zo zoznamu urobil rozpis primárnych a sekundárnych prvkov. Všetky kombinácie. Zo dvadsať bezvýznamných som vyhodil. Zvyšné tvoria jasné kategórie. Izolované prvky mám tu.“

„Ukáž.“

Jackson sa zaškeril. „Vcelku jednoduché. Mýty z Južnej Ameriky a z karibskej oblasti. Všet'ahuje sa na nich voodoo. Literatúra, ktorú mám, rozoberá primitívne božstvá a porovnáva ich so skutočnou čiernou mágiou typu Saddath a Ten, koho nemožno menovať. Diabol sa zo stroja stratí, ako keď bičom švihne.“

„Ako to spravíme?“

„Svätená voda a kusok sviatosti oltárnej by mali stačiť. A prečítame časti z Leviticusa. Ide o čistú kresťanskú mágiu.“

„Si si istý, že nebude treba nič horšie?“

„Nevidím dôvod,“ zamyslene povedal Jackson. „Otvorene ti poviem, že som sa obával o tú ruku krásky. To by bola skutočne čierna mágia. Veľmi zložitá.“

„Svätená voda by nestačila?“

„Na démona, ktorého možno vyvolať pomocou ruky krásky, nestačí ani kopa biblií. Zamotali by sme sa do riadnych ťažkostí. To by sme radšej mohli rozniest' stroj na kopytách.“

„Nuž, ak si si absolútne istý...“

„Nie, ale spolieham sa, veď všetko tak zapadá.“

„Kedy začneme?“

„Čím skôr, tým lepšie,“ povedal Jackson. „Ako sa dostaneme dnu? Cez okno?“

Hunton sa pousmial, vopchal ruku do vrecka a pred nosom mu zamával kľúčom.

„Odkiaľ ho máš? Od Gartleyho?“

„Nie,“ odpovedal Hunton. „Od pána Martina, inšpektora bezpečnosti práce.“

„Vie, do čoho ideme?“

„Myslím, že to tuší. Pred niekoľkými týždňami mi rozprával čudnú historku.“

„O mangli?“

„Nie,“ odvetil Hunton. „O chladničke. Ale poďme.“

Adelle Frawleyová bola mŕtva. Trpezlivý zariadenec ju v márnici pozošival a uložil do truhly. Lež niektoré časti z nej možno zostali v stroji, a ak je to pravda, to kričí jej duch. Keby to bola tušila, bola by ich upozornila. Trpela na zlé trávenie a často užívala tabletky na žalúdok s názvom E-Z želé, ktoré boli bežne dostupné a dali sa kúpiť bez receptu v každej drogérii za sedemdesiatdeväť centov. Na boku je varovanie: E-Z želé nie je vhodné pre chorých na zelený očný zákal. Aktívna zložka môže stav zhoršiť. Možno by si spomenula, že krátko predtým, ako si Sherry Oueletteová porezala ruku, náhodou sa jej do mangľa vysypal celý obsah tuby s tabletkami E-Z želé. Je však mŕtva, nevie, že aktívna zložka, ktorou si tlmila pálenie záhy, je chemický derivát z beladony, ktorá sa v niektorých európskych krajinách volá ruka krásky.

Odrazu sa až v hrôzostrašnom tichu pracovne Belasá stuha rozľahol hlasný trepot, priam ako zo záhrobia — to sa

netopier dobýjal do diery v izolačnom materiáli nad sušičkami, kde sa uvelebil a krídlami si zastrel slepú tvár.

Zaznel akýsi potláčaný smiech.

Mangel' sa odrazu so škripaním rozkrútil — remene sa rozbehli do tmy, ozubené kolesá sa k sebe priblížili, zahryzli sa do seba, zuby zapadli, valec drvil valec a krútili sa dokola.

Stroj bol pripravený.

Bolo krátko po polnoci, mesiac sa ukryl za clonou tmavých mrakov, keď Hunton zaparkoval na parkovisku. Zabrzdil a vypol svetlá; Jackson sa tak strhol, že takmer čelom narazil na čalúnenú prednú dosku.

Keď vypol motor, vytrvalé syčanie a buchot bolo počuť čoraz hlasnejšie. „Mangel'!“ pomaly vyslovil. „To je mangel'. Rozbehol sa sám od seba. Uprostred noci.“

Chvilku zostali mlčky sedieť a cítili, ako im po chrbte prebehol mráz.

Hunton prehovoril: „Dobre, ideme do toho.“

Vystúpili, priblížili sa k budove a zvuk mangľa bol čoraz hlasnejší. Hunton zasunul kľúč do služobných dvier a pomyslel si, že stroj je naozaj ako živý — akoby dýchal hlasným horúcim dychom a sám so sebou sa rozprával syčivým sardonickým šepotom.

„Odrazu som veľmi rád, že mám vedľa seba policajta,“ povedal Jackson. Hnedý vak si prehodil z jedného pleca na druhé. Niesol v ňom pohárik od želatíny plný svätej vody, zabalený do voskového papiera, a Gideonovu bibliu.

Vošli dnu a Hunton skrútol vypínačom pri dverách. Zablikal studený neón. V tej chvíli sa mangel' vypol.

Nad valcami sa vznášala hustá para. V zlovestnom tichu stroj vyčkával.

„Bože, aký je odporný,“ zašepkal Jackson.

„No tak, ideme,“ posmelil ho Hunton. „Aby sme nestratili nervy.“

Prešli k mangľu. Bezpečnostná tyč bola v pozícii Dole nad remeňom, ktorým sa stroj rozbíhal.

Hunton natiahol ruku. „Dúfam, že som dosť blízko, Mark. Podaj mi všetko a vrav, čo treba robiť.“

„Ale...“

„Nechcem nič počuť.“

Jackson mu podal vak a Hunton ho postavil na prípravný stôl pred strojom. Podal Jacksonovi bibliu.

„Budem predčítavať,“ povedal Jackson. „Len čo ti ukážem, naber svätej vody medzi prsty a pokrop stroj. Pritom odriekaj: V mene Otca, Syna a Ducha svätého pober sa odtiaľto preč, nečistý duch. Rozumel si?“

„Áno.“

„Keď ti dám druhé znamenie, rozlom oblátku a opakuj to isté.“

„Ako zistíme, či to zaúčinkovalo?“

„Veď uvidíš. Ten diabol urobí všetko, len aby sa dostal von. Ak nezaberie na prvý raz, budeme to do omrzenia opakovať, kým sa účinok nedostaví.“

„Som od strachu celý bez seba,“ priznal sa Hunton.

„Veď aj ja.“

„Ak sme sa pomýlili s rukou krásky...“

„Nepomýlili,“ tvrdil Jackson. „Podme!“

A začal. V prázdnej pracovni mu hlas znel strašidelnou ozvenou. „Neobrátia sa k idolom svojim ani si nebudeš zhotovovať podoby bohov. Ja som tvoj pán a Boh...“ Ako kamene padali tie slová do ticha, čo sa plnilo hrobovým chladom. Mangel' stál, v tichosti vyčkával pod neónom, ale Huntovi sa zdalo, že škripoce.

„...a zem ťa odvrhne zato, že si ju zneuctil, rovnako ako odvrhla iné národy pred tebou.“ Jackson pozrel hore, tvár napätú a pretiahnutú.

Hunton pokropil posuvný pás svätenou vodou.

Odrazu oceľ zaškrípala. Kde sa svätená voda dotkla plátna, len sa zadymilo a vystúpil červenkastý dym. Mangel' sa prebral k životu.

„Máme to!“ skríkol Jackson, aby prehlušil škripot stroja. „Rozbehol sa!“

Začal čítať odznova, prekrikoval hukot stroja. Znovu dal Huntonovi znamenie, aby použil hostiu. Pritom mu po chrbte behal mráz, živo si predstavoval, čo bude, ak sa to nepodarí, ak ich stroj oklamal, ak je silnejší ako oni dvaja.

Jackson kričal čoraz hlasnejšie, blížil sa k vyvrcholeniu.

Medzi oblúkom hlavného a pomocného motora prebleskovali iskry, ovzdušie sa naplnilo ozónom a pachom spálenej krvi. Hlavný motor už dymil, mangel' sa krútil ako šialenec, naberal na rýchlosti, stačilo priložiť k hlavnému pásu prst, a stroj by vtiahol celé telo a do piatich sekúnd by ho premenil na krvavý zdrap. Cement pod nohami sa chvel a otriasal.

Hlavné ložisko vyletelo ako odpálená fľaša a studený vzduch naplnil zápach po bleskoch, no mangel' sa len krútil a krútil, čoraz rýchlejšie, pásy a ozubené kolesá uháňali, akoby sa mali zmiešať, zmixovať, pretaviť, roztaviť, transmutovať...

Zhypnotizovaný Hunton len stál a odrazu o krok ustúpil.

„Uhni!“ zreval nad rozžeravenou raketou.

„Už sme to takmer mali!“ reval na neho Jackson. „Prečo si...“

Odrazu sa rozľahol neopísateľný rachot, betón sa rozišiel vo dvoje, medzera sa rozširovala a zväčšovala až k nim.

Jackson pozrel na mangel' a zrieskol.

Akoby sa chcel vytrhnúť z betónu, akoby sa dinosaur štveral z jamy plnej asfaltu. Ale vlastne to už vôbec nebol mangel'. Zmenil sa, roztápal sa. Päťstopäťdesiatvoltový kábel zaískril, spadol na valce a tie ho rozdrvili. Rozžiarili sa dve gule ako veľké, žmurkajúce, nenásytné, chladné oči.

Ďalšia poškodená časť sa vyvalila von. Mangel' sa rútil na nich, len tak-tak a už by sa mu podarilo vyslobodiť z

betónovej podložky, ktorá ho držala. Vrhla sa na nich; bezpečnostná tyč sa odrazila dohora a Hunton hľadel do otvorenej tlamy, hladnej papule, z ktorej sa valila para.

Otočili sa a rozbehli sa preč, lebo pri nohách sa im otvorila ďalšia trhlina. Od chrbta ich hnala ozvena strašného revu. Potom sa niečo s rachotom uvoľnilo. Hunton nadskočil, ale Jackson sa potkol a spadol.

Hunton sa obrátil, že mu pomôže vstať, ale obrovský beztvárny tieň zakryl neónové svetlo.

Stál nad Jacksonom, ktorý vyjavene ležal na chrbte a s hrôzou len mlčky hľadel — dokonalá obeť. Hunton si zmätene uvedomoval čosi čierne, čosi obrovské, čo sa nad nimi dvihlo do obrovskej výšky s planúcimi elektrickými očami, veľkými ako futbalová lopta, otvorenou papuľou a plátenným jazykom v nej.

Uháňal preč, prenasledovaný výkrikmi umierajúceho Jacksona.

Keď Roger Martin konečne vstal, aby otvoril komusi, kto mu vyznával pri dverách, bol ešte rozospatý, ale len čo sa dnu vrátil Hunton, zostal ako obarený v šoku pod tvrdou rukou reálneho sveta.

Hunton mal šialene vytreštené oči a rukami sa ako pazúry zadrpal do Martinovej pyžamy. Na líci mal ranu, z ktorej mu tiekla krv, a tvár mal zaffkanú šedastým cementovým prachom.

Vlasy mu celkom zbeleli.

„Pomôž mi... prežívajoboha, pomôž mi. Mark je mŕtvy. Jackson je mŕtvy.“

„Len pomaly,“ povedal Martin. „Poďme do obývačky.“

Hunton išiel za ním, skučal a zavýjal hrubým hlasom ako zbitý pes.

Martin mu nalial dvojítu dávku whisky Jim Beam, Hunton chytil pohár oboma rukami a na dúšok ho vliadol do seba.

Vtom mu pohár vypadol na koberec, ruky sa vystreli za Martinovým županom ako letiaci duchovia.

„Mangel zabil Marka Jacksona. Asi... možno... sa mu podarí vyjsť von! To nesmieme dopustiť! Nesmieme... nemôžeme... my... Ach!“ Kričal, šialene vrieskal a zavýjal ako siréna vrezávajúca sa do uší.

Martin sa mu usiloval podať ďalší pohár, ale Hunton mu ho vyrazil z ruky. „Musíme to zapáliť. Zapáliť ešte prv, ako vylezie von. Bože, čo keď sa dostane von? Preboha, čo bude, keď...?“ Zažmurkal, oči mu zasvietili, vyvrátili sa dohora, odhalili bielka a Hunton spadol na koberec ako podťatý.

Vo dverách sa zjavila pani Martinová a rukami si pod krkom pridržala župan. „Kto je to, Rog? Zošalel? Zdalo sa mi...“ Striaslo ju.

„Nie, nezšalel.“ Odrazu ju vyplašil tieň strachu, čo sa mihol manželovi na tvári. „Bože, len dúfam, že sa dost’ ponáhľal.“

Z východnej strany domu, odkiaľ prišiel Hunton, sa ozval buchot. Vytrvalý škripot a buchot narastal. Oblok v obývačke bol pootvorený a Martin zacítil v závanе vetra pach. Pach ozónu... alebo krvi.

Stál a rukami držal bezcenný telefón, hukot silnel, škripot, sykot horúcej pary prichádzajúci z ulice mohutnel. Zápach spálenej krvi naplnil celú izbu.

Ruka pustila telefónny aparát.

Je vonku.

BUBÁK

„Prišiel som za vami, aby som vám rozpovedal príbeh,“ povedal muž, čo sedel na pohovke u doktora Harpera. Volal sa Lester Billings a bol z Waterbury, štát Connecticut. Podľa anamnézy, ktorú lekár dostal od sestričky Vickersovej, mal dvadsaťosem rokov, pracoval v newyorskej priemyselnej firme, bol rozvedený, otec troch detí. Všetky zomreli.

„Za farárom ísť nemôžem, nie som katolík. Ani za právnikom, lebo som nespravil nič, s čím by mi mohol pomôcť. Ibaže som zabil svoje deti. Po jednom. Všetky som zabil.“

Doktor Harper zapol magnetofón.

Billings sedel na samom kraji pohovky, vystretý ako pravítok. Trčali mu len topánky. Typ muža, ktorý čelí poníženiu, aké mu prináša život. Ruky mal skrížené na prsiach ako nebožtík. Tvár dobre udržiavaná. Hľadel na jednoduchý biely strop z plastickej látky, ako keby sa tam premietali filmy a výjavy.

„Chcete povedať, že ste ich vlastnoručne zabili alebo...“

„Nie.“ Netrepežlivo potriasol zápästím. „Ale mám ich na svedomí. Dennyho v šesťdesiatom siedmom. Shirl v sedemdesiatom prvom. A tohto roku Andyho. Chcem vám o tom porozprávať.“

Doktor Harper nepovedal nič. Billings mu pripadal starý a zničený. Vlasy mu redli a pokožku mal zožltnutú. Oči prezrádzali nadmernú konzumáciu whisky.

„Boli totiž zavraždené. Ale nikto tomu neverí. Keby tomu verili, všetko by bolo v poriadku.“

„Prečo?“

„Pretože...“

Billings sa zháčil, laktami sa vymrštil z pohovky a hľadel krížom cez miestnosť. „Čo je to?“ spýtal sa úsečne. Oči sa mu zúžili na čierne štrbinky.

„Čo myslíte?“

„Tie dvere.“

„Skríňa,“ povedal dr. Harper. „Dávam si tam plášť a prezúvky.“

„Otvorte ju. Chcem ju vidieť.“

Doktor Harper bez slova vstal, podišiel ku skrini a otvoril ju. Na jednom zo štyroch či piatich vešiakov visel hnedý nepremokavý plášť. Dolu sa leskli prezúvky. V jednej z nich boli starostlivo zastrčené New York Times. To bolo všetko.

„V poriadku?“ povedal Harper.

„V poriadku.“ Billings spustil lakty a vrátil sa do pôvodnej polohy.

„Hovorili ste,“ povedal Harper a vrátil sa k svojej stoličke, „že keby ste dokázali, že vaše deti boli zavraždené, mali by ste po problémoch. Prečo?“

„Zavreli by ma,“ okamžite reagoval Billings. „Na doživotie. A vo väzení je dobre vidno do všetkých miestností.

Všetkých.“ Zasmial sa bez príčiny.

„Ako boli vaše deti zavraždené?“

„Nepokúšajte sa to zo mňa vytiahnuť!“

Billings sa mykol a zlovestne zazeral na Harpera.

„Nebojte sa, poviem vám to. Nie som ako tí vaši blázni, čo sa tvária ako Napoleon alebo tvrdia, že sa dali na heroín, lebo ich neľúbi matka. Viem, že mi neuveríte. Je mi to jedno. Nezáleží na tom. Stačí, keď vám to poviem.“

„Dobre,“ doktor Harper si vybral fajku.

„S Ritou som sa oženil v roku 1965. Mal som dvadsaťjeden rokov a ona osemnásť. Bola tehotná. To bol Denny.“ Pery sa mu skrivilili do strašidelného úšklabku a zase narovnali ako z gumy. „Musel som odísť z univerzity a nájsť si prácu, ale neprekážalo mi to. Mal som ich oboch veľmi rád. Boli sme veľmi šťastní.

Krátko nato, ako sa Denny narodil, Rita otehotnela a v decembri 1966 prišla na svet Shirl. Andy sa narodil v lete 1969, Denny bol vtedy už mŕtvy. Andy sa pritrafil len náhodou. To povedala Rita. Niekoľkokrát spomínala, že antikoncepcné prostriedky zlyhávajú. Myslím, že to bolo viac ako náhoda. Viete, deti človeku zviažu ruky. Ženám sa to páči, najmä keď je manžel od nich chytrejší. Čo poviete, nemám pravdu?“

Harper nezúčastnene zabručal.

„Na tom však nezáleží. Veľmi som ho ľúbil.“ Povedal to takmer pomstychtivo, akoby to dieťa ľúbil svojej žene na zlosť.

„Kto zavraždil vaše deti?“ spýtal sa Harper.

„Bubák,“ okamžite odpovedal Lester Billings. „Bubák ich všetkých zabil. Len tak si vyšiel zo skrine a zabil ich.“ Mykol sa a uškrnul. „Myslíte si, že som blázon, to je jasné. Vidieť vám to na tvári. Ale mne je to jedno. Len sa chcem vyrozprávať a potom sa stratiť.“

„Počúvam,“ povedal Harper.

„Začalo sa to, keď mal Denny takmer dva roky a Shirl bola dojča. Len čo uložila Rita Dennyho do postele, začal plakať. Viete, mali sme trojizbový byt. Shirl spávala v kolíske u nás v spálni. Najprv som si myslel, že plače, lebo mu do postele už nedali fľašu. Rita hovorí, nerob si z toho ťažkú hlavu, daj mu ju, veď ju potom sám odhodí. Ale takto sa deti nevychovávali. Začnete mu dovoľovať, rozmaznáte ho. Potom vám to opláti. Spraví nejakému dievčaťu dieťa, možno si začne pichať drogy. Alebo sa z neho stane buzík. Viete si predstaviť, že sa jedného rána zobudíte a zistíte, že vaše dieťa — váš syn — je buzík?

Po istom čase, keď neprestával plakať, som ho ukladal sám. Ale keď sa nechcel utíšiť, naložil som mu na zadok. Rita potom hovorila, že ustavične opakoval ‚svetlo‘. Nuž, neviem. Ako máte vedieť, čo hovoria malé deti. Len matka im rozumie.

Rita mu chcela dať do izby nočnú lampu. Riadnu, do zástrčky, akurát s Mickey Mousom, psíkom Huckom alebo niečím podobným. Nedovolil som jej to. Keď dieťa nenaučíte nebáť sa tmy od malička, nikdy sa toho nezbaví.

Zomrel rok potom, čo sa narodila Shirl. Tej noci som ho uložil do postele a hneď začal plakať. Vtedy som rozumel, čo hovorí. Keď to povedal, ukázal na skriňu. „Bubák,“ vravel. „Bubák, oco.“

Vypol som svetlo, odišiel do našej izby a spýtal sa Rity, prečo ho učí také slová. Mal som chuť vyzauškovať ju, ale nespravil som to. Povedala, že ho také slovo nikdy neučila. Nazval som ju nepodarenou klamárkou.

Viete, pre mňa to bolo zlé leto. Nezohnal som lepšiu prácu, len nakladať tovar zo skladu na nákladné autá, čo vozili pepsikolu, a celý čas som bol veľmi unavený. Shirl sa každú noc zobúdzala a plakala a Rita si ju vždy zoberala k sebe a stále posmrkávala. Poviem vám, občas som mal chuť vyhodiť ich obe z okna. Bože, z detí sa človek môže niekedy zblázniť. Máte sto chutí ich zabiť.

V tú noc ma Shirl zobudila o tretej, presne podľa rozvrhu. Išiel som do kúpeľne, napoly spiačky, a Rita mi kázala, aby som skontroloval Dennyho. Povedal som jej, aby ho skontrolovala sama, a išiel som naspäť do postele. Už som skoro zaspal, keď začala kričať.

Vstal som a vošiel do izby. Dieťa ležalo na chrbte mŕtve. Biele ako stena okrem častí, kam ... stiekla krv. Zadná časť nôh, hlava, zadok. Oči mal otvorené. To bolo najstrašnejšie. Mal ich široko otvorené a sklené ako los, ktorého si niektorí vešajú nad kozub. Ako tie žlté deti na obrázkoch z Vietnamu. No americké dieťa by takto nemalo vyzeráť. Mŕtve na chrbte. Mal plienky a gumené nohavice, lebo posledných pár týždňov sa znovu pocikával. Bolo to strašné, to dieťa som ľúbil.“

Pomaly potriasol hlavou a znovu sa hrozivo zašklábil. „Rita kričala ako šialená. Chcela si Dennyho zobrať a kolísať ho, ale nedovolil som jej to. Policajti nemajú radi, keď sa dotýkate dôkazov. Viem to...“

„Vedeli ste, že to bol bubák?“ potichu sa spýtal Harper.

„Nie. Vtedy nie. Ale niečo som si všimol. Vtedy mi to nepripadalo zvláštne, ale zapamätal som si to.“

„Čo to bolo?“

„Dvere na skrini boli otvorené. Nie veľmi, bola to len štrbina. Vedel som však, že som ich zatvoril. Boli tam igelitové vrecká z chemickej čistiarne. Dieťa sa s nimi zahrá a bác. Môže sa zadusiť. Viete o tom?“

„Áno. Čo sa stalo potom?“

Billings pokrčil plecami. „Pochovali sme ho.“ S odporom si pozrel na ruky, ktoré hodili hruď zeme na tri truhličky.

„Konala sa súdna ohliadka?“

„Jasné.“ Oči mu trpkosť zasvietili. „Taký idiot so stetoskopom a čiernou taškou, kde mal mäťové cukríky pre deti a

diplom z nejakého zapadákov. Vraj sa zranil v kolíske! Počuli ste to už niekedy? Odporná kopa hnoja! Dieťa malo tri roky!“

„Zranenia v postieľke sa najčastejšie vyskytujú do prvého roku,“ povedal Harper opatrne, „ale niekedy sa objavujú aj u detí do päť rokov, keby ste chceli lepšie...“

„Hlúposť!“ vyprskol Billings zúrivo.

Harper si znovu zapálil fajku.

„Po pohrebe sme Shirl presťahovali do Dennyho izbičky. Rita ju tam nechcela dať za nijakú cenu, ale posledné slovo som mal ja. Samozrejme, že ma to mrzelo. Bože, ako rád by som si ju nechal pri nás! Ale so starostlivosťou sa to nesmie preháňať. Inak z decka spravíte invalida. Keď som bol malý, mama ma brala na pláž a kričala na mňa do ochrípnutia:

„Nechod tak ďaleko! Nechod tam! Je tam spodný prúd! Len pred hodinou si jedol! Nechod do väčšej hĺbky! Dávaj si pozor na žraloky, preboha!“ A výsledok? Dnes sa nemôžem k vode ani len priblížiť. Je to fakt. Na pláži dostávam kŕče. Rita ma raz prinútila, aby som ju zobral s deťmi do Savin Rocku, keď Denny ešte žil. Prišlo mi hrozne zle. Vidíte, poznám to na vlastnej koži. Starostlivosť sa nesmie preháňať. Ani seba nesmie človek držať ako vo vatičke. Život ide ďalej. Shirl prišla rovno do Dennyho kolísky. Len matrace sme vyhodili. Nechcel som, aby sa dievčatko nakazilo baktériami. Tak prešiel rok. Jednej noci, keď som dával Shirl do postieľky, začala kričať a plakať. „Bubák. Bubák, oco, bubák!“

Akoby do mňa vošiel hrom. Hovorila to isté čo Denny. A spomenul som si na dvere na skrini, ktoré boli poodchýlené, keď sme ho našli. Tú noc som ju chcel zobrať k nám do izby.“

„A zobrali ste?“

„Nie.“ Billings pozoroval, ako mu myklo rukami a tvárou. „Ako som mohol ísť za Ritou a pripustiť, že som sa mýlil? Musel som byť silný. Vždy som si s ňou robil, čo sa mi zachcelo... poľahky som ju dostal k sebe do postele, keď sme ešte neboli svoji.“

Harper povedal: „Na druhej strane, pozrite, ako poľahky ste ju zobrali k sebe do postele.“

Billings si prestal posúvať ruky na operadle a pomaly sa otočil k Harperovi. „Chcete sa hrať na múdreho?“

„To skutočne nie,“ povedal Harper.

„Tak ma to nechajte dopovedať po svojom,“ vyštekol Billings. „Prišiel som sem, aby som to nemusel v sebe dusiť. Aby som vám rozpovedal celý príbeh. Nebudem hovoriť o svojom pohlavnom živote, ak vám ide o to. S Ritou vedíme úplne normálny manželský život, bez akýchkoľvek ohavností. Viem, že niektorým ľuďom sa o tom ťažko hovorí, ale ja medzi nich nepatrím.“

„V poriadku,“ povedal Harper.

„V poriadku,“ zopakoval Billings arogantne, ale neisto. Zdalo sa, že obavy ho už opustili, len oči mu nervózne blúdili k dverám skrine, ktoré boli pevne zavreté.

„Chcete, aby som ich otvoril?“ spýtal sa Harper.

„Nie!“ povedal Billings rýchlo. Nervózne sa zasmial. „Čo by som už uvidel na vašich prezúvkach? Bubák dostal aj Shirl,“ pokračoval. Rukou sa dotkol čela, ako keby si v mysli vybavoval, čo sa stalo. „O mesiac nato. Ale predtým sa niečo stalo. Raz v noci som v jej izbe počul hluk. Potom spustila krik. Rýchle som otvoril dvere — svetlo na chodbe bolo zažaté — a... sedela na postieľke, plakala a... čosi sa tam pohlo. Vzadu, v tieni skrine. Niečo sa sklzo.“

„Dvere na skrini boli otvorené?“

„Trochu. Na malú štrbinu.“ Billings si oblizol pery. „Shirl kričala a spomínala bubáka. A ešte niečo ako ‚zbil ma‘.

Akurát, že povedala ‚zbil ma‘. Malé deti nevedia vysloviť I. Rita vybehla hore a spýtala sa, čo sa deje. Povedal som, že videla na strope tiene vetví a zľakla sa.“

„Zbilu ma?“ spýtal sa Harper.

„Hm?“

„Zbilu ma... skiuna... skriňa. Možno chcela povedať skriňa.“

„Možno,“ povedal Billings. Možno to bolo tak. Ale ja si to nemyslím. Myslím, že chcela povedať zbil ma.“ Očami začal znovu hľadať dvere na skrini. „Bil ju, veľmi ju bil.“ Hlas sa mu zmenil na šepot.

„Pozreli ste do skrine?“

„A-áno.“ Prsty mal pevne zaklizené do seba, tak pevne, že mu obeleli hánky.

„Bolo tam niečo? Videli ste toho —“

„Nevidel som nič!“ Billings zrazu vykrikol. A chrľil slová, akoby mu z hĺbky duše niekto vytiahol gumenú zátku: „Viete, bola mŕtva, keď som ju našiel. A čierna. Celá čierna. Prehltla si jazyk, bola čierna ako načiernení speváci v televízii a hľadela uprene na mňa. Jej oči vyzerali ako oči vypchatých zvierat, boli strašné, leskli sa ako mramorové guľôčky a žalovali, dostal ma, oco, nezabránil si tomu, zabil si ma, pomohol si mu, aby ma zabil...“ Zmlkol. Po lici mu stekala veľká mŕkva slza.

„Dostala mozgovú obrnu. Deťom sa to niekedy stáva. Zlý impulz z mozgu. Pitvu robili v hartfordskom stredisku a povedali nám, že sa zadusila vlastným jazykom v dôsledku obrny. Domov som musel ísť sám, lebo Rite podali upokojujúce prostriedky. Nebola pri zmysloch. Musel som ísť naspäť do domu celkom sám a vedel som, že decko nedostane obrnu len tak, že mu z ničoho nič zlyhá mozog. Dieťa možno vystrašiť tak, že dostane kŕče. Nuž musel som sa vrátiť do domu, kde bol bubák.“

Šepkal: „Spal som na pohovke. Pri zapnutom svetle.“

„Stalo sa niečo?“

„Snívalo sa mi,“ povedal Billings, „že som v tmavej izbe a v skrini bolo niečo, čo som nevedel... nevedel dobre rozoznať. Robilo to hluk... čľapkalo. Spomenul som si na komiksový seriál z detstva. Rozprávky zo záhrobia, spomínate si? Bože! Bol tam muž, volal sa Graham Ingles. V jednom príbehu utopila žena svojho manžela. Na nohu mu dala cementové závažie a hodila ho do zatopeného kameňolomu. Lenže on sa vrátil. Bol celý prehnitý, ryby mu vyjedli jedno

oko a vo vlasoch mal chaluhy. No vrátil sa a zabil ju. A keď som sa uprostred noci zobudil, myslel som si, že sa bude nado mnou skláňať. A zbije ma... že ma veľmi zbije...”

Doktor Harper pozrel na digitálne hodinky vsadené do stola. Lester Billings rozprával už skoro pol hodiny. Povedal: „Ako sa k vám správala vaša žena, keď sa vrátila domov?”

„Ešte stále ma milovala,” povedal Billings pyšne. „Ešte stále robila, čo som jej prikázal. To je úloha ženy, nie? Emancipácia robí z ľudí hotových bláznov. Najdôležitejšie v živote je vedieť, kde má človek svoje miesto. Kde má... svoju... hmm...”

„Základňu v živote?”

„To je ono!” Billings luskol prstami. „To je presne ono. Žena má nasledovať svojho manžela. Prvé štyri či päť mesiacov bola trochu bez života — motala sa okolo domu, nepospevovala si, nepozerala televíziu, nesmiala sa. Vedel som, že to prejde. Keď sú deti malé, nie ste na ne ešte taký naviazaný. Po určitom čase sa človek musí pozrieť do písacieho stola na fotografiu, aby celkom nezabudol, ako vyzerali.

Chcela ešte jedno dieťa,” dodal hrozivo. „Povedal som jej, že to nie je dobrý nápad. Aspoň nie v blízkej budúcnosti. Hovoril som, že teraz musíme začať odznova a venovať sa predovšetkým sebe. Predtým sme na to nemali možnosti. Keď sme chceli ísť do kina, museli sme zháňať niekoho, kto by nám postrážil deti. Nemohli sme ísť do mesta pozrieť na baseball, len ak si deti zobrali k sebe jej rodičia, lebo moja mama s nami nechcela mať nič. Denny sa totiž narodil príliš skoro po svadbe. Mama mi často vravela, že Rita je obyčajná cundra, vraj taká, čo postáva na rohu. Mama ich vždy tak nazývala, taká, čo postáva na rohu. Raz mi hovorila o chorobách, ktorými sa možno nakaziť, keď idete s takou, čo postáva... s prostitútkou. Vraj jedného dňa človeka trochu pobolieva vt... penis a na druhý deň začne celý odhŕňať. Ani len na svadbu neprišla.”

Billings si bubnoval prstami po hrudi.

„U gynekológa si Rita zadovážila vnútromaternicové teliesko. Vravil, že je spoľahlivé. Vložil jej ho... no, kam treba, a bolo. S telieskom nedôjde k oplodneniu vajíčka. Ale vôbec ho tam necítiť.” Pozrel na plafón a zlostne sa zasmial. „Nikto nedokáže povedať, či tam teliesko je, alebo nie je. Ale o rok už zasa otehotnela. Vraj spoľahlivé.”

„Každá antikoncepcná metóda je spoľahlivá len na osemdesiatdeväť percent. Vnútromaternicové teliesko sa môže vypudieť kŕčmi, silnou menštruáciou a vo výnimočných prípadoch aj pri vyprázdňovaní.”

„Jasné a vždy ho možno vybrať.”

„Aj to je pravda.”

„A čo ďalej? Plietla malé vecičky, pospevovala si pod sprchou, napchávala sa kompótmami. Sadla si mi do lona a vraví, že to bola Božia vôľa. Somarina!”

„Dieťa sa narodilo rok po smrti Shirl?”

„Áno. Chlapček. Pokrstila ho menom Andrew Lester Billings. Spočiatku som s ním nechcel mať nič. Držal som sa hesla, že keď to zbabrala, nech sa stará sama. Viem, že to znie strašne, ale nezabúdajte, že som si toho užil akurát.

Ale verte, postupne som bol k nemu čoraz milší. Po prvé, ako jediné z detí sa na mňa ponášal. Denny sa podal skôr na matku, Shirl na nikoho alebo najskôr na starú matku Ann z mojej strany. No Andy bol vernou kópiou svojho otca.

Po návrate z práce som sa s ním vždy hral v kolíske. Chytil ma za prst, usmieval sa a tešil sa. Mal deväť týždňov a už sa na mňa usmieval. Veríte?

Raz večer som mu kúpil v drogérii pohyblivé hrkálky do kolisky. Bože! Vedel som, že deti nevedia oceniť darčeky, kým nevyrastú natoľko, aby sa poďakovali, toho som sa držal. A tu ho máš, kúpil som mu hlúposť a zrazu som si uvedomil, že ho mám zo všetkých detí najradšej. Medzitým som zmenil zamestnanie, nie najhoršie, predával som vítačky firmy Cluett a synovia. Naozaj sa mi darilo, takže keď mal Andy rok, presťahovali sme sa do Waterbury. V starom dome bolo priveľa zlých spomienok.”

„A priveľa skríň.”

„Nasledujúci rok bol najšťastnejší. Dal by som hoci aj všetky prsty za to, aby sa vrátil. Vojna vo Vietname sa síce ešte neskončila, hipíci chodili polonahí, černosi sa rozkrikovali, ale mňa sa nič netýkalo. Bývali sme v tichej uličke a mali sme milých susedov. Boli sme šťastní,” zhmul jednoducho. „Raz som sa Rity spýtal, či sa nebojí. Všetci viete, nešťastie chodí tri razy za sebou. Povedala, že k nám nepríde. Vravela, že Andy je mimoriadne dieťa, že Boh okolo neho rozprestrel kruh.”

Billings sa hrozivo pozrel na plafón.

„Minulý rok bol zlý. V dome sa čosi zmenilo. Nechával som si topánky v hale, lebo som nechcel otvárať skrine. Stále som myslel na jedno: čo ak je vnútri? Skrčený a pripravený vyraziť, len čo otvorím dvere? Zazdalo sa mi, že počujem čľapkanie, akoby sa tam jemne pohybovalo niečo čierne, zelené, mokré.

Rita mi vravela, že som prepracovaný, a znovu som ju začal dirigovať ako za starých čias. Bývalo mi zle od žalúdka, keď som mal ísť ráno do práce, ale bol som zároveň rád, že som odtiaľ mohol vypadnúť. Boženôj, ako som bol rád, že som mohol odísť. Začal som si myslieť, že keď sme sa presťahovali, stratili sme sa mu. Že nás to hľadalo, plazilo sa v noci po uliciach, možno aj kanáloch. Nuchalo, kde sme. Trvalo mu to rok, ale našlo nás. Je tu. Chce Andyho aj mňa. Namýšľal som si, že ak človek dlho na niečo myslí, uverí tomu a stane sa to. Možno to platí o všetkých strašidlách, ktorých sme sa báli ako deti, Frankenstein aj Vlkolak, možno sú všetci skutoční. Natoľko skutoční, aby zabili deti, o ktorých si všetci myslia, že spadli do štrkovej jamy alebo sa utopili v jazere, alebo sa len tak stratili. Možno...”

„Niečomu sa vyhýbate, pán Billings?”

Billings hodnú chvíľu mlčal — na digitálnych hodinách preskočili hádam aj dve minúty. Potom odrazu vyhrkol: „Andy zomrel vo februári. Rita pritom nebola. Volal jej otec. Deň po Novom roku sa matka stala obeťou nehody a zranenie bolo veľmi vážne. Tej noci odišla.

Matka nezomrela, ale jej stav bol kritický celé dva mesiace. Cez deň som mal k Andymu veľmi dobrú ženu. V noci sme

boli vždy doma. A dvere na skriniach sa stále otvárali.“

Billings si oblizol pery. „Syn spal v izbe so mnou. Zvláštne. Rita sa ma raz spýtala, keď mal dva roky, či ho nechcem presťahovať do inej izby. Doktor Spock a jemu podobní vyhlasujú, že dieťa nemá spať s rodičmi, viete? Vraj získajú traumatický postoj k sexu a tak. Lenže my sme to nikdy nerobili, kým bol hore. Nesúhlasil som, aby sme ho preložili. Po skúsenosti s Dennyom a Shirl som sa bál.“

„Ale predsa ste ho preložili, či nie?“ spýtal sa doktor Harper.

„Áno,“ prisvedčil Billings. Usmial sa nezdravým, kyslým úsmevom. „Urobil som to.“

Opäť nastalo ticho. Billing zápasil sám so sebou.

„Musel som!“ vyštekol napokon. „Musel som! Keď tam bola Rita, bolo dobre, ale keď odišla, začalo to byť bezočivejšie. Začalo to...“ Obrátil oči na Harpera a v divom úskľabku odhalil zuby. „To mi neuveríte. Viem, čo si myslíte, zase jeden šibnutý do záznamu na pozorovanie, viem to, ale vy ste tam neboli, vy odhaľovač duší.“

Jedného večera sa pootvárali všetky dvere. Raz ráno som vstal a našiel slizkú zablatenú stopu v hale medzi skriňou na kabáty a predným vchodom. Prichádzalo to, či odchádzalo? Neviem! Preboha, ja naozaj neviem! Všetky platne boli doškriabané a potiahnuté slizkou vrstvou, rozbili sa zrkadlá... a všelijaké zvuky... tie zvuky... zvuky...“

Rukou si prešiel po vlasoch. „Prebúdzať som sa ráno o tretej, pozrel do tmy a najprv som si len vravel: veď sú to iba hodiny. Ale za tým bolo počuť, ako sa čosi hýbe, zakráda. Zakráda, nie však tajne, lebo si to zaumienilo, že chce, aby ste ho počuli. Slizký, lepkavý zvuk akoby z odpadu výlevky. Ale aj zvuk pazúrov prichytávajúcich sa o zábradlie na schodoch. Keď som počul tie zvuky, bolo to hrozné a radšej som zatváral oči, no a keby som to uvidel...“

Stále som mal strach, že keď tie zvuky na chvíľu ustanú, vysmeje sa mi rovno do tváre, že zacítim na tvári pach dychu po zhnitej kapuste a ruky na svojom krku.

Preto som ho presťahoval. Vedel som totiž, že pôjde za ním. Lebo bol slabší. Tak sa aj stalo. V prvú noc kričal uprostred noci, a keď som napokon vstal, stál v postieľke a vrieskal: „Bubák, oco... bubák... chcem ockovi... chcem ockovi.“, Billingsovi sa roztriasol hlas a hovoril ako dieťa. V tvári boli len jeho oči; zdalo sa, akoby sa na gauči celkom sevrkol.

„Ale nemohol som,“ pokračoval vysokým detským hláskom. „Nemohol som. O hodinu sa ozval ďalší krik. Prišerný, zadušajúci. Uvedomil som si, ako veľmi ho ľúbim, lebo keď som vybehol, ani som nerozsvietil, len som bežal a bežal. Bože dobrý, Panenka Mária, ale už ho držal, triasol ním, triasol ako teriér starou handrou a uvidel som čosi prišerné, ramená poklesnuté, hlava ako strašiak, zapáchalo to ako skapatá myš vo fľaši a počul som...“ Odmĺčal sa a hlas sa mu vrátil do normálnej polohy. „Počul som, ako zlomil Andymu krk,“ hovoril ľadovým tónom. „Ten zvuk pripomínal škrabot korčulí na zamrznutom jazere.“

„A čo potom?“

„Ach, len som bežal,“ pokračoval Billings ľadovým, mŕtvym hlasom. „Vošiel som do nočného bufetu a vypil šesť šálok kávy. Potom som sa vrátil domov. Políciu som zavolať ešte prv, ako som išiel hore. Potom som šiel hore. Ležal na zemi a hľadel na mňa. Obviňujúco. Z jedného oka mu vypadla kvapka krvi. Naozaj len kvapka. A skriňa bola otvorená — na malú štrbinku.“

Zmlkol. Harper pozrel na digitálne hodiny. Prešlo päťdesiat minút.

„Zapíšte sa u sestry,“ navrhol. „Na ďalšie sedenia. Na utorok aj na štvrtok, dobre?“

„Prišiel som sa len vyrozprávať,“ povedal Billings. „Musel som to rozpovedať celé. Na polícii som klamal. Povedal som, že dieťa asi vyliezlo z postieľky a... a prijali to. Prirodzene. Lebo to tak vyzeralo. Nešťastná náhoda, tak ako pri ostatných. Len Rita pochopila... Rita... napokon... pochopila...“

Pravú ruku si priložil na oči a rozplakal sa.

„Pán Billings, ešte sa máme veľa čo rozprávať,“ povedal po krátkej pauze doktor Harper. „Uvidíte, že sa zbavíte pocitu viny, ale najprv musíte chcieť.“

„Neveríte mi, že chcem?“ povedal Billings s plačom, ale ruku si odtiahol od očí. Boli červené, ranené.

„Zatiaľ nie,“ povedal Harper pokojne. „Tak v utorok a vo štvrtok?“

Po dlhej odmlke Billings zahundral: „Títo mizerní psychiatri. Tak dobre, dobre.“

„Zapíšte sa u sestry, pán Billings, a prajem vám pekný deň.“

Billings sa bezútešne usmial a rýchlo vyšiel z pracovne, ani sa neobzrel.

Sestra tam nebola. Na malom lístku stálo: „Hneď prídem.“

Billings sa vrátil do pracovne. „Pán doktor, sestra tu...“

V pracovni nebol nik.

Ale dvere na skrini boli otvorené. Len na malú štrbinku.

„Veľmi dobre,“ hovoril hlas zo skrine. „Veľmi dobre.“ Slová zneli, akoby vychádzali z úst plných zhnitých morských rias.

Billings stál na mieste ako prikovaný, keď sa skriňa otvorila dokorán. Nejasne zacítil teplo v slabínach. Pomočil sa.

V pazúroch zhnitej ruky to držalo masku doktora Harpera.

SIVÁ HMOTA

Už týždeň predpovedali severák a vo štvrtok naozaj prišiel, riadne hvízdal, takže do štvrtej sme mali dvadsať centimetrov snehu a nebola nádej, že sa vietor utíši. Piaty či šiesty skalní hostia sa zišli u Henryho v Nočnej sove, jedinom obchode v tejto časti Bangoru, ktorý je otvorený po celých dvadsaťštyri hodín.

Henry nemá obrovský obrat, predáva pivo a víno najmä vysokoškolačom, ale darí sa mu tak akurát. Navyše je to miesto ako stvorené pre nás starých harcovníkov na dôchodku, radi sa tam stretávame, aby sme si povedali, kto zasa

umrel a ako ide celý svet okolo nás dolu z kopca.

Dnes bol Henry za pultom; Bill Pelham, Bertie Connors, Carl Littlefield a ja sme sa skláňali nad kachľami. Vonku po Ohio Street neprešlo ani jedno auto a pluhy riadne zaberali. Vetrisko navial záveje, ktoré pripomínali chrbát dinosaura. Za celé popoludnie prišli k Henrymu len traja zákazníci, a to vrátane slepého Eddieho. Eddie má takmer sedemdesiat a ešte celkom neoslepol. Hoci do všetkého narazí. Prichádza raz alebo dva razy do týždňa, strčí si pod kabát peceň chleba, a keď odchádza, výraz na jeho tvári hovorí: Tak vám treba, chumaji, zasa som vás okabátil.

Bertie sa raz Henryho opýtal, prečo ho nezastaví.

„Poviem ti,“ začal Henry. „Pred pár rokmi naše vojenské letectvo potrebovalo dvadsaťtisíc dolárov na dokončenie modelu lietadla podľa vlastného projektu. Nuž, celá tá vecička stála sedemdesiatpäťtisíc miliónov, ale nechcela lietať. Bolo to pred desiatimi rokmi, keď sme s Eddiem boli oveľa mladší a ja som hlasoval za poslankyňu, ktorá podporovala ten návrh zákona, no slepý Eddie bol proti. Odvtedy mu kupujem chlieb.“

Na Bertiem bolo poznať, že to celkom nepochopil, ale sadol si späť na miesto, aby nad tým podumal.

Vtom sa otvorili dvere, dnu sa vovalil sivý vzduch aj s chlapcom, ktorý si s dupotom otriasol sneh z číziem. Po chvíli som ho zaradil. Bol to syn Richieho Grenadinea.

Vyzeral, akoby v nevhodnej chvíli pobozkal bábätku zadok. Ohryzok mu behal hore-dolu a tvár mala farbu ako stará zaolejovaná handra.

„Pán Parmalee,“ povedal Henrymu a očné bulvy sa mu krútili ako guľôčky behajúce v ložisku, „musíte tam ísť. Musíte mu zobrať pivo a ísť tam. Ja to už nevydržím. Bojím sa.“

„No tak, len pekne pomaly,“ povedal Henry, odpásal si bielu mäsiarsku zásteru a vyšiel spoza pultu. „Čo sa stalo? Otec pije ako dúha?“

Pri tých slovách som si uvedomil, že Richie tu už dosť dlho nebol. Obvykle prichádzal tento silný tučný muž s licami ako zadok brava a šunkami namiesto paží raz denne po kartón piva, ktoré sa práve predávalo najlacnejšie. Richie bol ustavične smädný, ale kým pracoval na pîle v Cliftone, nemal s pivom problémy. Potom sa čosi stalo — zle mu naložili drevo alebo to bola Richieho chyba, a zostal bez práce, slobodný ako vták, majiteľ pily mu len vyplatil odškodné. Čosi s chrbtom. Strašne stučnel. Dlhý čas sa neukázal, z času na čas som zazrel len jeho chlapca, keď mu dobehol po zvyčajný kartón na večer. Šikovný chlapec. Henry mu pivo predal, lebo vedel, že syn len plní otcove príkazy.

„Pije ako dúha,“ vravel chlapec, „ale to by nebol problém. Toto je... je to... ach, Bože, niečo príšerné!“

Henry videl, že mu je do plaču, tak rýchlo povedal: „Carl, dáš mi tu na to chvíľu pozor?“

„Jasné.“

„Timmy, pod' so mnou do skladu a pekne mi všetko porozprávaj.“

Odviedol chlapca, Carl sa postavil za pult a posadil sa na Henryho stoličku. Chvíľu nikto neprehovoril. Počuli sme ich. Najprv hovoril Henry pomaly hlbokým hlasom a potom Timmy Grenadine vysokým hláskom, veľmi rýchlo. A keď sa chlapec rozplakal, Bill Pelham si odkašľal a začal si plniť fajku.

„Richieho som nevidel už pekných pár mesiacov,“ povedal som.

Bill zašomral. „O nič si neprišiel.“

„Bol tu... hm, koncom októbra,“ povedal Carl. „Okolo dušičiek. Kúpil si kartón piva Schlitz. Riadne pribral.“

Viac nebolo čo povedať. Chlapec plakal a pritom stále hovoril. Vonku zavýjal a hvízdal vietor a v rádiu hlásili, že do rána napadne ďalších dvadsať centimetrov snehu. Bola polovica januára a mne vftalo v hlave, či Richieho od konca októbra vôbec niekto videl, prirodzene, okrem jeho syna.

Rozhovor im zabral peknú chvíľu, kým napokon Henry s chlapcom vyšli zo skladu. Chlapec si vyzliekol kabát a Henry si svoj zasa obliekol. Chlapec ešte stále vzlykal, ako to býva, keď má človek najhoršie za sebou, oči mal červené, a keď sa nám stretli pohľady, musel som sklopiť zrak.

Henry vyzeral veľmi znepokojený. „Myslím, že Timmyho pošlem hore k svojej žene, nech mu opečie chlebič so syrom alebo voľačo iné. Niektorý z vás, chlapci, by možno mohol ísť so mnou k Richiemu. Timmy vraví, že si pýta pivo. Dal mi peniaze.“ Usiloval sa usmievať, ale nasilu to nešlo, tak sa vzdal.

„Jasné,“ povedal Bertie. „Aké? Zoberiem ho.“

„Nalož Harrow's Supreme,“ odvetil Henry. „Tam vzadu mám zlacnené kartóny.“

Vstal som i ja. Budem sa musieť k Bertiemu pripojiť. Carlova artritída sa v takomto počasí veľmi zhorší a pravá ruka Billa Pelhama už za veľa nestojí.

Bertie zobral štyri kartóny po šiestich pivách Harrow's a zabalil ich do škatule. Henry zaviedol chlapca hore do bytu. A keď manželke všetko vysvetlil, vrátil sa dolu, obzrel sa, aby sa presvedčil, či dobre za sebou zatvoril dvere. Billy prehovoril, priam sa naňho oboril: „Čo sa robí? Richie chlapca zbil?“

„Nie,“ odpovedal Henry. „Zatiaľ vám nič nepoviem. Mali by ste ma za blázna. Ale čosi vám ukážem. Peniaze, ktorými mi Timmy zaplatil za pivo.“ Vytiahol z vrečka štyri doláre a chytil ich len za okraje, a dobre chápem prečo. Bankovky boli potiahnuté sivou slizkou hmotou akoby plesňou zo zle zatvorenej zavaraniny. Položil ich na pult, zvláštne sa usmial a povedal Carlovi: „Nikomu nedovoľ, aby sa ich dotkol. Ak je len polovica z toho, čo mi povedal chlapec, pravda, nedovoľ.“

A prešiel k umývadlu za pultom s mäsom a umyl si ruky.

Vstal som, obliekol si svoj hráškovozelený kabát, zobral šál a pozapínal sa. Nemalo zmysel ísť autom; Richie býval na Curve Street v činžovom dome, ktorý bol podľa zákona na hranici obývatelnosti, a celá ulica tým posledným miestom, kadiaľ prechádza snehový pluh.

Pri dverách na nás zakričal Bill Pelham: „Dajte si pozor.“

Henry len prikývol a položil pivo na ručný vozík, ktorý stál pri dverách, a tlačil ho von.

Vetrisko do nás zaťal ako sekera, tak som si vyhrnul šál až na uši. Vo dverách sme na chvíľu zastali, kým si Bertie

natiahol rukavice. Na tvári sa mu zjavil bolestný výraz, hneď som vedel, ako mu je. Mladí sa môžu celý deň preháňať na lyžiach a lietat' do polnoci na snowmobiloch, ale keď raz človek prekročí siedmy krížik, severák ho priamo bodá rovno do srdca.

„Chlapci, nechcem vás vyľakať,“ povedal Henry so zvláštnym, nepokojným úsmevom na perách, „ale i tak vám to ukážem. A cestou vám porozprávam všetko, s čím sa mi chlapec zveril... lebo chcem, aby ste to vedeli!“

A z vrecka kabáta vytiahol pištoľ kalibru .45, ktorú mal nabitú a pripravenú pod pultom, odkedy sa v päťdesiatom ôsmom rozhodol obchod nezatvárať. Neviem, odkiaľ ju zobral, ale pamätám si na ten jediný raz, keď z nej vyšla rana na chlapíka, čo ho prepadol, ten sa len otočil a okamžite vypadol z dverí. Henry bol chladnokrvný. Bol som pri tom, keď vyhodil vysokoškoláka, čo si chcel u neho zameniť šek. Chlapec vyšiel von na chodník celý skrivený a s boľavým zadkom.

Nuž, spomínam to všetko, lebo Henry chcel, aby sme si s Bertiem uvedomili, že je profík a my tiež.

Kráčali sme ďalej a vo vetrisku sme sa ohýbali ako práčky k bielizni v potoku. Henry tlačil vozík a rozprával, čo počul od chlapca. Vietor mu trhal slová a odnášal ich preč, prv ako sme ich počuli, ale aj tak sme sa dozvedeli viac ako treba. Mňa veľmi tešilo, že Henry má vo vrecku schovanú francúzsku pištoľ.

Chlapec vravel, že všetkému je na vine pivo — však viete, niektorá plechovka môže byť pokazená. Mdlej chuti, páchnuca, zelená, ako keby sa do nej ktosi vymočil. Raz mi jeden chlapík vysvetlil, že stačí dierocka, a baktérie hneď urobia svoje. Stačí taká malá dierka, z ktorej pivo vôbec nevytečie, ale baktériám stačí. A niektorým sa v pive naozaj darí.

Chlapec ďalej vravel, že Richie si večer v októbri ako zvyčajne priniesol kartón piva Golden Light a sadol si k nemu, aby ho preliat dolu hrdlom, kým si Timmy robil úlohy.

Timmy sa práve chystal do postele, keď začul Richieho: „Prebohaživého, to je odporné.“

A Timmy vraví: „Čo sa stalo, tato?“

„Pivo,“ odpovie Richie. „Preboha, takú hnusnú chuť som ešte v ústach necítil.“

Väčšina ľudí by sa asi čudovala, prečo ho vypil, keď malo zlú chuť, lenže vôbec netušia, ako dokáže Richie Grenadine pivo lôchať. Jedného dňa som bol vo Wally's Spa a zažil som ho pri stávke, ktorú vyhral. Stavil sa, že za minútu vypije dvadsať pohárov. Z miestnych sa k nemu nepridal nikto, ale obchodník z Montpelier položil dvadsať dolárov a Richie dal na to svoju dvadsiatku. Vypil všetkých dvadsať pohárov a ešte mu sedem sekúnd zostalo k dobru, hoci keď vyšiel von, cestu strihal krížom-krážom. Teda predpokladám, že prv ako mu mozog vyslal varovný signál, dávno vliat nápoj do seba.

„Budem dávať,“ vraví Richie. „Pozor!“

Ale žalúdok sa mu zdvihol len raz a prešlo to. Chlapec povedal, že keď plechovku ovoňal, smrdela ako po zdochline. A pri otvorení zostalo iba niekoľko sivých kvapiek.

O dva dni sa vrátil chlapec zo školy, nájde Richieho pred televízorom, kde práve dávali akýsi dojak, a v celom byte stiahnuté rolety.

„Čo sa robí?“ pýtal sa ho Timmy, lebo Richie ich nikdy nest'ahoval prv ako o deviatej.

„Sledujem program,“ odpovedá Richie. „Dnes sa mi nechcelo ísť von.“

Timmy rozsvietil svetlo nad umývadlom, ale Richie skríkne: „Zhasni to posraté svetlo!“

Timmy poslúchne a ani sa nepýta, ako si bude písať úlohy. Keď je Richie v nálade, radšej sa ho nič nepýta.

„A bež mi po pivo!“ prikáže mu Richie. „Peniaze máš na stole.“

Keď sa chlapec vráti, otec stále sedí potme, no teraz je už tma aj vonku. Televízor je vypnutý. Chlapec dostane triašku, ale kto by sa nebál? Všade tma a otec sedí v kúte ako kopa nešťastia.

Položí pivo na stôl, lebo vie, že Richie neznáša, keď je studené, až pichá v hrdle. Keď sa priblíži k otcovi, zacíti akúsi zatuchlinu, podobne ako keď neodložíte syr na víkend do chladničky. Nepovie ani slovo, ale nie je slepý, aj keď si otec na čistotu nikdy veľmi nepotrpel. Vojde radšej do svojej izby, zatvorí dvere a sadne si k úlohám. Po chvíli začuje televízor a otvárať prvú plechovku.

Celá situácia sa presne opakuje asi dva týždne. Chlapec ráno vstane a odíde do školy, a keď sa vráti, otec sedí pred televízorom a na stole sú peniaze na pivo.

Byt zapácha čoraz väčšmi. Richie už vôbec nevyťahuje rolety a v polovici novembra Timmymu nedovolí robiť si v izbe úlohy. Vraj neznáša svetlo, čo preniká popod prah. Len čo Timmy priniesie otcovi pivo, odchádza za kamarátom o ulicu ďalej.

Jedného dňa sa Timmy vráti zo školy — boli štyri hodiny a riadna tma — a Richie mu povie: „Rozsvieť.“

Chlapec rozsvieti svetlo nad umývadlom a Richie sa celý zahalí do prikrývky.

„Pozri,“ vraví Richie a spod prikrývky sa vytiahne ruka. Lenže vlastne to nie je ani ruka. Čosi sivé, lepšie to chlapec nevedel Henrymu opísať. Nevyzerá to ako ruka. Len akási sivá hmota.

Nuž Timmy Grenadine sa riadne vystrašil. Vraví: „Tato, čo sa s tebou porobilo?“

A Richie mu povie: „Neviem. Ale nebolí to. Cítim sa... celkom dobre.“

A Timmy mu povie: „Zavolám doktora Westphaila.“

A prikrývka sa začne chvieť, akoby sa pod ňou triaslo čosi strašidelné. Richie sa ozve: „Neopováž sa. Ak sa opovážiš, dotknem sa ťa a skončíš ako ja.“ Na krátky okamih si stiahne prikrývku z hlavy.

V tej chvíli sme došli na roh Harlow a Curve Street a mne bolo chladnejšie, než by mi malo byť podľa toho, čo ukazoval Henryho teplomer, keď sme vyšli von. Človek neverí čudným veciam, ale na svete sa aj tak deje veľa nepochopiteľného.

Poznal som raz chlapíka, volal sa George Kelso a pracoval na Bangorskej správe údržby. Pätnásť rokov opravoval odtokové potrubie a elektrické káble, no jedného krásneho dňa robotu nechal, ani nie dva roky pred dôchodkom.

Frankie Haldeman, ktorý ho tiež poznal, povedal, že George so spevom a pískajúc si vošiel do kanála na Essexskej, a o štvrtú hodinu vyšiel von s vlasmi bielymi ako sneh a s očami vystrašenými, akoby nazrel rovno do pekla. Hneď šiel na správu, cvikol si lístok, vydal sa do Wally's Spa a začal piť. O dva roky bolo po ňom. Frankie vravel, že sa pokúšal vytiahnuť z neho, čo sa stalo, a raz, keď bol George dobre naliaty, veru začal. Obrátil sa na stoličke a opýtal sa Frankieho Haldemana, či už videl pavúka veľkého ako statný pes, čo tká strieborné pavučiny plné malých mačiek a podobnej hávede. Čo na to povedať? Netvrdím, že je to pravda, tvrdím len, že na svete sa dejú veci, z ktorých sa môže človek zbláznit, keď sa im lepšie prizrie.

Teraz sme sa na rohu nakrátko zastavili aj napriek hučiacemu vetrisku.

„A čo uvidel?“ opýtal sa Bertie.

„Vravel, že uvidel otca,“ odpovedal Henry, „ale akoby bol obalený do sivej huspeniny... a želatíny zliatej dokopy. Vravel, že šaty mu trčali z kože, akoby mu vrástli do tela.“

„Dobrotivý Bože!“ zabedákal Bertie.

„Potom sa zasa zakryl a zvreskol na chlapca, aby hneď zhasol.“

„Ako medúza,“ povedal som.

„Áno,“ prisvedčil Henry. „Tak nejako.“

„Maj pištoľ poruke,“ povedal Bertie.

„Veru, to bude tuším najlepšie.“ A s tým sme sa pobrali hore po Curve Street.

Činžiak, v ktorom býval Richie Grenadine, stál na samom vrchu kopca a vyzeral ako viktoriánska príšera, aké stavali drevárski baróni na prelome storočia. Neskôr takmer všetky prestavali na činžiaky. Keď sa Bertie trochu vydýchal, povedal nám, že Richie býva na druhom poschodí, rovno pod štítom, ktorý odstával ako husté obočie. Využil som príležitosť a opýtal som sa Henryho, čo sa stalo chlapcovi potom.

Niekedy v treťom novembrovom týždni sa chlapec vrátil domov a zistil, že Richiemu už nestačí len stiahnuť rolety. Na všetky okná pribil prikrývky. V byte je čoraz neznesiteľnejší smrad — plesnivý, ako keď hnije a kysne ovocie.

Asi o týždeň Richie od chlapca žiada, aby mu pivo ohrieval na sporáku. Viete si to predstaviť? Decko samo v byte s otcom, čo sa mení na... no na niečo... ohrieva mu pivo a počúva, ako otec, či tá príšera, leje pivo do seba, ako keď človek sŕka hustú polievku. Viete si to predstaviť?

A takto to išlo až dodnes, keď pre snehovú búrku pustili decká zo školy skôr.

„Chlapec vravel, že išiel rovno domov,“ pokračoval Henry. „Hore na chodbe bola tma, chlapec tvrdí, že otec rozbil lampu, takže sa ku dverám vlastne plazil.“

Počul, že sa tam čosi hybe, a vtedy mu napadlo, že vôbec nevie, čo tatko celé dni cez týždeň robieva. Nevidel, že by sa takmer celý mesiac zo stoličky čo len pohol, a človek si musí predsa ľahnúť a musí ísť na potrebu.

Uprostred dverí je okienko znútra na západku, aby držalo zatvorené, lenže odkedy tu bývajú, nefunguje. Chlapec si preto veľmi ľahko okienko odsunie, zatlačí palcom a okienko otvorí, aby nakukol dnu.“

Vtedy sme došli ku schodisku a nad nami sa črtal domisko ako dlhá, škaredá tvár, okná druhého poschodia vyzerali ako oči. Dobre som sa prizrel a videl, že je za nimi tma ako v rohu. Akoby na ne pribil ktosi prikrývky alebo ich natrel čiernou farbou.

„Trvalo mu asi minútu, kým si oči zvykli na tmu. Vtedy zbadal obrovskú sivú masu, čosi málo podobné človeku, sunulo sa to po dlážke a zanechávalo za sebou sivú slizkú stopu. Vtom sa ako had vytiahne ruka, teda čosi podobné ruke, a zo steny vytrhne dosku. Vytiahne odtiaľ mačku.“ Henry sa na okamih odmlčal. Bertie si trel ruku o ruku, lebo na ulici bola ukrutná zima, ale nikomu z nás sa akosi nechcelo ísť hore. „Zdochnutú mačku,“ pokračoval Henry, „už v rozklade. Chlapec povedal, že vyzerala napuchnutá a stuhnutá... a že sa po nej plazili také malé...“

„Dost,“ povedal Bertie. „Prebohaživého.“

„Jeho otec ju zjedol.“

Chcel som prehltnúť, ale v hrdle mi stálo čosi masné.

„V tej chvíli zatvoril Timmy okienko.“ Henry dokončil príbeh stroho. „A ušiel.“

„Ja tuším hore nejdem,“ priznal sa Bertie.

Henry nič nepovedal, len pozrel z Bertieho na mňa a zasa na Bertieho.

„Mali by sme ísť,“ povedal som. „Nesieme Richiemu pivo.“

Bertie bol ticho, a tak sme pokračovali, vošli sme do chodby. Hneď som to zacítil.

Poznáte pach v pivnici, kde sa v lete robí jablčné víno? Pach jablák nevyvetráte, ale na jeseň je všetko v poriadku, lebo pach nadobudne na pikantnosti a ostrosti, a nos si zvykne. Ale v lete je smrad taký, že sa nedá vydržať. Ako tento, ktorý je ešte oveľa horší.

Zdola svietila jedna lampka, vlastne v mliečnom tienidle sliepňali neduživé žltkasté lúče. Schody pred nami sa končili v tmavom tieni.

Henry s hrmotom dotlačil vozík, a keď vyberal pivo, stisol som tlačidlo pri schodoch, lenže ako povedal chlapec, svetlo nefungovalo.

Bertie sa celý triasol: „Ja zoberiem pivo, ty si priprav pištoľ.“

Henry neodporoval. Podal mu kartón a začali sme vystupovať, prvý Henry, potom ja a nakoniec Bertie s pivom v náručí. Kým sme došli na odpočívadlo na prvom poschodí, smrad bol čoraz neznesiteľnejší. Ako hnijúce jablká, celkom vykvasené, ale ešte aj čosi horšie.

Keď som býval v Levante, mal som psa, volal sa Rex, bol to veľmi dobrý pes, ale nedával si pozor na autá. Raz, kým som bol v práci, ho jedno zachytilo, zaliezol pod dom a tam dokonal. Bože, to bol zápach. Napokon som ho musel odtiaľ vytiahnuť palicou. Aj tu to tak zapáchalo; všetko zalepené od múch, zatuchnuté a špinavé ako čierna zem.

Doposiaľ som si myslel, že ide o nejaký žart, ale teraz som videl, že je to vážne. „Preboha, prečo mu to susedia trpia?“

spýtal som sa.

„Akí susedia?“ opýtal sa Henry a znovu sa tak čudne usmial.

Poobzeral som sa a zbadal, že všade je prach, vidno, že sa tu neupratuje, na zatvorených dverách na všetkých poschodiach viseli zámky.

„Komu to patrí, neviete?“ spýtal sa Bertie, oddychujúc s nákladom a odľahčujúc. „Gaiteauovi? Som prekvapený, že ho nevykopne.“

„Komu by sa sem chcelo prísť a vysťahovať ho?“ spýtal sa Henry. „Ty by si to urobil?“

Bertie neodpovedal.

Napokon nám zostali posledné schody, ktoré sa ešte väčšmi zužovali a boli strmšie ako tie pred nimi. A bolo tu strašne horúco. Akoby radiátory v celom dome priam rinčali a syčali. Navyše príšerný zápach, až sa mi zdalo, že mi ktosi paličkou poštekľil vnútornosti.

Celkom hore bola malá hala a dvere s okienkom v strede.

Bertie potichu vykrikol: „Pozrite, po čom kráčame!“

Pozrel som na dlážku a uvidel slizkú hmotu a malé kaluže. Možno tu bol kedysi koberec, no sivá hmota ho celkom vyžrala.

Henry prešiel k dverám, my za nim. Neviem, ako Bertie, ale mne sa chveli aj topánky. Henry nezaváhal ani na chvíľku: zdvihol pištoľ a pažbou zabúchal.

„Richie?“ zavolať a v hlase nebolo ani stopy po strachu, hoci tvár mal smrteľne bledú. „Som Henry Parmalee z Nočnej sovy. Priniesol som ti pivo.“

Asi minútu nijaká odpoveď, ale potom sa ozvalo: „Kde je Timmy? Kde je môj chlapec?“

V tej chvíli som takmer ušiel. To nebol ľudský hlas. Záhľadný, hrubý a šumel, akoby niekto hovoril ústami plnými loja.

„Je u mňa v obchode,“ povedal Henry, „už dávno sa poriadne nenajedol. Je chudý ako vyžla, Richie.“

Chvíľu zostalo ticho a potom sa ozvalo čľapkanie, akoby ktosi kráčal v čizmách po blate. Vtom sa ozval hlas rovno za dverami.

„Otvor dvere a strč pivo dnu,“ hovoril hlas. „Ale musíš mi plechovky pootvárať, lebo ja to nedokážem.“

„Hneď,“ povedal Henry. „Richie, v akom si stave?“

„Nestaráj sa,“ pokračoval hlas a znel veľmi netrzeplivo. „Len sem prestrč pivo a chod!“

„Už nemáš zdochnuté mačky, však?“ povedal Henry a hlas mu posmutnel. Ani pištoľou nemieril, hovoril zasvätené.

Vtedy mi svietlo, hlavou prebleskla myšlienka, na ktorú možno prišiel aj Henry počas rozhovoru s Timmym. Zápach rozkladu a hniloby sa mi v nozdrách takmer zdvojnásobil, keď som sa dovtíпил. Za posledné tri týždne zmizli v meste dve dievčatká a starý opilec z Armády spásy, všetci po zotmení.

„Daj to sem, lebo inak vyjdem von a zoberiem si ho sám,“ vyhrážal sa hlas.

Henry nám dal znamenie, aby sme odstúpili, čo sme aj urobili.

„Nech sa páči, Richie, poď.“ Namieril.

Potom nič, dlho-dlho nič. Ak mám povedať pravdu, zdalo sa mi, že je po všetkom. Lenže odrazu sa dvere otvorili, tak náhle a s takou silou, že sa celé vyvalili do steny oproti. A Richie bol vonku.

Trvalo len sekundu, krátku sekundu, a už sme sa aj s Bertiem hnali dolu schodmi ako školáci. Brali sme schody po štyroch aj po piatich odrazu a vybehli sme von, na sneh, šmýkali sme sa, padali.

Pritom sme počuli Henryho tri razy vystreliť, v uzavretej chodbe prázdneho prekliateho domu zneli výstrely ako výbuch granátov.

V jednej, vo dvoch sekundách sme stihli uvidieť čosi, na čo do smrti nezabudnem. Obrovskú sivú guľatú masu huspeniny, želatíny, čo sa ponášala na človeka a za sebou nechávala slizkú stopu.

Ale to nebolo najhoršie. Mala ploché, žltkasté oči, divé, neodrážala sa v nich ľudská duša. A neboli dve, lež štyri a uprostred celej masy, medzi dvoma párami očí, bol biely šľachovitý pás s pulzujúcim ružovým mäsom ako v rozrezanom bruchu brava.

Začal sa deliť. Rozdelil sa vo dvoje.

Bertie ani ja sme cestou späť nevydali hlásku. Neviem, čo sa odohrávalo v Bertieho mysli, stačí, že viem, čo sa odohrávalo v mojej: rátal som násobilku. Dvakrát dva sú štyri, štyrikrát dva je osem, osemkrát dva je šesťnásť, šesťnásťkrát dva je...

Keď sme došli späť do obchodu, Carl a Bill Pelham vyskočili a zasypali nás otázkami. Neodpovedali sme, ani jeden z nás neprehovoril. Len sme sa obrátili a čakali, kedy sa zo snehu vynorí Henry. Bol som pri čísle 32 786 krát dva, čo mohol byť koniec ľudskej rasy, nuž som si sadol, uvelebil sa k pivu a vyčkával som, kto sa sem napokon dostane, kým tu potichu sedíme.

Dúfam, že to bude Henry. Pevne verím.

BOJISKO

„Pán Renshaw?“

Renshaw začul vrátnikov hlas na ceste k výťahu, nervózne sa obrátil a cestovnú tašku si prehodil do druhej ruky. Vo vrecku saka mu hlasno zašuchotala obálka plná dvadsať a päťdesiatdolaroviek. Práca sa mu vydarila i odmena bola vynikajúca, aj keď si z nej organizácia účtovala pätnásťpercentný poplatok. Teraz túžil len po horúcej sprche, džine s tonikom a posteli.

„Čo je to?“

„Balík, pane. Podpíšete mi to?“

Renshaw sa podpísal a so záujmom si prezeral podlhovastý balík. Na nálepke bolo jeho meno a adresa napísané špicatým písmom nakloneným doľava, ktoré sa mu videlo známe. Poklepkával balíkom po pulte z umelého mramoru a vo vnútri čosi slabo hrkalo.

„Mám vám to dať priniesť hore, pán Renshaw?“

„Nie, vezmem si to.“ Balík bol dlhý asi pol metra a horko-ťažko si ho šuchol pod pazuchu. Vo výťahu ho položil na plyšový koberec, zasunul kľúčik k tlačidlu označenom Byt na hornej terase. Kabína sa hladko a potichu pohla. Zavrel oči a v duchu si premietal sled udalostí, ktoré vyskočili z tmavého pozadia.

Začalo sa to ako vždy telefonátom od Cala Batesa: „Johnny, si voľný?“

Býval voľný dva razy do roka, za akciu bral minimálne desaťtisíc dolárov. Bol spoľahlivý profesionál a zákazníci ho platili predovšetkým za neomylnú mušku. John Renshaw bol hrdlorez, ktorý vďaka génom i okoliu vynikal v dvoch veciach: dokázal zabiť a prežiť.

Po telefonáte nasledovala žltohnedá obálka. S menom, adresou a fotografiou. Všetko si vryl do pamäti, spálil a zahodil do smetia.

Tentoraz to bol portrét Hansa Morrisa, bledého podnikateľa z Miami, zakladateľa a majiteľa spoločnosti na výrobu hračiek Morris Toy Company. Morris bol komusi nepohodlný a ten ktosi sa obrátil na organizáciu. Calvin Bates sa v mene organizácie spojil s Johnom Renshawom. Dostal poverenie. A smútočné oznámenie pripomínajúce trúchliacim pozostalým, aby nenosili kvety.

Renshaw si otvoril dvere, zdvihol balík a vystúpil z výťahu. Odomkol apartmán a vošiel. Boli tri hodiny popoludní a priestrannú obývačku zalievalo aprílové slnko. Na chvíľu sa zastavil a vychutnával teplé lúče, potom položil balík na stôl pri dverách a uvoľnil si kravatu. Obálku hodil na balík a vyšiel na terasu.

Otvoril sklené posúvacie dvere a vyšiel von. Bolo zima a vietor sa mu zavrtával do tenkého zvrchníka. Zostal však vonku a pozoroval mesto ako generál, ktorý si prezerá dobyté územie. Autá sa hemžili po uliciach ako chrobáky. Ďaleko za mestom sa v zlatistom popoludňajšom opare strácal Bay Bridge ako bláznova vidina. Na východe sa v tieni mrakodrapov tiesnili preplnené a špinavé činžiaky s lesom televíznych antén z nehrdzavejúcej ocele. Je rád, že je tu hore. Radšej ako v stoke.

Vošiel dovnútra, zavrel dvere a dal si dlhú horúcu sprchu.

Keď si o tri štvrté hodiny neskôr s pohárom v ruke sadol, aby si prehliadol balík, tieň siahla do polovice koberca vínovej farby a najlepšia časť popoludnia bola preč.

Je to bomba.

Samozrejme, že nie, ale Renshaw sa správal, ako keby to bomba bola. Aj preto bol ešte nažive, zatiaľ čo stovky iných už voňali fialky zospodu.

Ak to aj bola bomba, určite nie časovaná. Balík stál úplne ticho; zaliečavo a záhadne. Dnes ich predsa vyrábajú z plastov. Majú spoľahlivejšie perá ako Westclox a Big Ben.

Renshaw pozrel na poštovú známku. Miami 15. apríla. To je päť dní. Bomba nemôže byť časovaná. Ináč by už bola vybuchla v hotelovej úschovni.

Tak Miami. Jasné. A to špicaté písmo naklonené doľava. Bledý podnikateľ mal na stole fotografiu v rámi. Bola na nej ešte bledšia stará babizňa so šatkou na hlave. Dole bolo šikmo napísané: Srdečný pozdrav od Tvojej najmilšej — mamy.

Čo za milý obsah skrýva táto vecička, mamka? Azda súpravu na samolikvidáciu?

Sústredil sa len na balík, nehýbal sa a ruky mal pri tele. Nerozmýšľal o tom, ako mohla Morrisova najmilšia zistiť jeho adresu. To sa pýta neskôr Cala Batesa. To nie je teraz dôležité.

Vtom si celkom nepatrným pohybom vybral z peňaženky malý celuloidový kalendár a obratne ho zasunul pod špagát, ktorým bol balík previazaný. Podložil ho pod lepiacu pásku, ktorá držala jeden koniec obalu. Papier sa odlepil a špagát povolil.

Chvíľu sledoval, čo sa bude diať, potom sa naklonil k balíku a ovoňal ho. Kartón, papier a špagát. Nič iné. Obišiel balík, čupol si a zopakoval postup. Do apartmánu sa na sivých, tónistých prstoch vkrádalo šero.

Špagát povolil a otvoril sa druhý roh papiera. Pod ním bola obyčajná škatuľa. Kovová. So sklápacím vekom. Vytiahol vreckový nožík a prerezal špagát. Ešte zopár rezov a potom sa už zjavila celá škatuľa.

Zelená, s čiernymi okrajmi a vpredu podľa šablóny bolo napísané bielou farbou: KUFRÍK AMERICKÉHO VOJAKA VO VIETNAME. Pod tým: 20 pešiakov, 10 vrtulníkov, 2 ostreľovači so samopalmi, 2 vojaci s pancierovou päsťou, 2 lekári, 4 džipy. Pod tým: odtlačok zástavy. Dolu v rohu: Morris Toy Company, Miami, Fla.

Chcel si siahnuť na kufrík, no potom ruku stiahol. Vo vnútri sa čosi pohlo.

Renshaw pomaly vstal a prešiel na druhú stranu miestnosti. Rozsvietil.

Kufrík začal balansovať a papier pod ním šuchotal. Naraz sa prevrátil a nehučne padol na koberec. Vrchnák sa otvoril a vznikol asi päťcentimetrový otvor.

Z kufríka sa plazili maličkí pešiáci, ani nie štyri centimetre vysokí. Renshaw ich pozoroval bez mihnutia oka. Vôbec sa nezaoberal tým, či to nie je prelud. Myslel iba na to, ako sa zachrániť.

Vojaci boli odetí v miniatúrnych pracovných uniformách, s prilbami, s plnou poľnou. Cez plece mali prehodené maličké karabíny. Dvaja z nich si zrejme prezreli izbu a Renshawa. Oči veľké ako tuha ceruzky sa im len tak blyšľali.

Päť, desať, dvanásť, napokon všetkých dvadsať. Jeden z nich gestikuloval a vydával rozkazy. Zoradili sa pri otvore, ktorý vznikol po páde, a začali ho roztláčať. Otvor sa zväčšoval.

Renshaw zobral z pohovky veľký podhlavník a blížil sa k nim. Veliteľ sa obrátil k vojakom a vydal rozkazy. Vojaci sa obrátili a namierili pušky. Zazneli slabučké výstrely a Renshaw mal pocit, akoby ho poštípali včely.

Hodil po nich podhlavník. Vankúš dopadol na vojakov, zasiahol aj škatuľu a rozďavil ju. Z otvoru začali ako hmyz

vychádzať miniatúrne maskované vrtuľníky, ktoré slabo bzučali ako včely.

Renshaw počul slabé puf! puf! a zbadal, že z otvorených dverí vrtuľníkov vychádzajú záblesky striel veľkosti špendlíka. Ihly sa mu zapichávali do brucha, do pravej ruky i do krku. Jeden vrtuľník chytil do ruky. Pocítil bolesť v prstoch, začali mu krváčať. Rotujúce listy vrtule mu sekali prsty až do kosti a zanechávali krvavé stopy. Ostatné vrtuľníky sa rozmiestnili po celom priestore a krúžili okolo neho ako ovady. Zasiahnutý vrtuľník sa zrútil na koberec a zostal ležať.

V chodidle pocítil neznesiteľnú bolesť a vykrikoval. Jeden z pešiakov sa mu postavil na topánku a pichal ho do členka bajonetom. Pozrel hore; odľukoval a jeho maličká tvár sa škerila.

Renshaw doňho kopol a malé telo sa rozpleslo na stene. Nevystrekla krv, ale lepkavá fialová hmota.

Nasledoval malý výbuch a na stehne pocítil ukrutnú bolesť. Z kufríka vyšiel vojak s pancierovou päťou. Z jeho zbrane sa pomaly kúdlil malý oblak dymu. Renshaw si pozrel na nohu a na nohaviciach uvidel dymiacu čiernu dieru, veľkú ako štvrtý dolár. Mäso pod ňou bolo spálené na uhoľ.

Ten malý svinár na mňa vystrelil!

Obrátil sa a vbehol do predsieni, potom do spálne. Jeden z vrtuľníkov mu bzučal pri lici, listy vrtule sa rýchlo otáčali. Krátka strelba zo samopalu a vrtuľník sa vzápätí vzdialil.

Pod podhlavníkom mal pištoľ .44 Magnum, ktorá prevíta akýkoľvek cieľ dierou na dve päste. Renshaw sa obrátil, pištoľ držal v oboch rukách. Uvedomil si, že strieľa na pohyblivý cieľ, ktorý nie je oveľa väčší ako lietajúca žiarovka. Priblížili sa dva ďalšie vrtuľníky. Renshaw sedel na posteli. Vystrelil. Jeden vrtuľník explodoval. To sú dva, pomyslel si. Zacieliť na druhý... stlačil spúšť...

Zmenil smer! Prisámbohu, že zmenil smer!

Vrtuľník sa naňho vrhol strmhlav, obe vrtule sa krútili závratnou rýchlosťou. Renshaw zazrel ostreľovača, ktorý sa krčil v otvorených dverách, jeho samopal strieľal v krátkych, smrtonosných sériách. Hodil sa na zem a odkotúľal sa. Moje oči, ten svinár mi mieri na oči!

Prešiel na opačnú stranu miestnosti s chrbtom prilepeným k stene a s pištoľou na hrudi. Vrtuľník však ustupoval. Zdalo sa, že na chvíľu prestal útočiť, stratil výšku a uznal tým Renshawovu strelnú prevahu. Potom zmizol smerom do obývačky.

Renshaw vstal, a keď vystrel zranenú nohu, strhol sa od bolesti. Noha krvácala. A prečo nie, neveselo si hovoril. Nie každý, kto dostane priamy zásah z pancierovej päste, to prežije.

Teda mamka je naozaj najmilšia, však? Najmilšia a ešte čosi navyše.

Vytriasol obliečku a spravil si z nej obvaz na nohu, potom zobral zrkadlo na holenie z toaletného stolíka a prešiel k chodbovým dverám. Kľakol si, postavil ho na koberec a uvidel, čo sa deje.

Táboria pri kufříku, doparoma. Minivojaci pobežovali hore-dolu, stavali stany. Päťcentimetrové džípy dôležite jazdili dookola. Lekár ošetroval vojaka, do ktorého Renshaw kopol. Osem zvyšných vrtuľníkov vytvorilo ochrannú rojnicu vo výške nízkeho stolíka.

Keď zbadali zrkadlo, traja pešiaci si kľakli na koleno a začali strieľať. Zrkadlo sa rozbilo na štyri kusy. V poriadku, dobre.

Renshaw sa vrátil k toaletnému stolíku a zobral ťažkú mahagónovú skrinku na drobnosti, ktorú dostal od Lindy na Vianoce. Poľahky ju, súhlasne pokýval hlavou a vyrazil do dverí. Zastal a vypálil ako nahadzovač, ktorý rýchlo odpaľuje lopty. Skrinka opísala vo vzduchu oblúk a zrazila malé postavičky ako kolky. Jeden džip sa dvakrát prevrátil. Renshaw prešiel do chodby k obývačke, zacieliť na jedného zo zasiahnutých vojakov a vypálil.

Niekoľko vojakov sa spamätalo. Niektorí sa usilovali strieľať. Iní sa ukryli. Ostatní, čo stáli, sa vrátili do kufríka.

Na tele ho znovu začali pichať včely, ale len do výšky hrude. Zrejme boli príliš ďaleko. Neprekážalo mu to; nezmení pozíciu. Toto je ono.

Ďalší výstrel minul cieľ — dofrasa, ale sú malí — nasledujúci však rozmetali najbližšieho vojaka.

Vrtuľníky sa k nemu dravo blížili. Malé náboje sa mu začali zarývať do tváre okolo očí. Zostrelil vedúci vrtuľník, potom ďalší. Záblesky bolesti mu zahmlievali zrak.

Šesť ostatných vrtuľníkov začalo ustupovať v dvoch šíkoch. Tvár mal mokrá od krvi a utrel si ju o predlaktie. Po chvíli bol pripravený znovu strieľať. Vojaci, ktorí sa vrátili do kufríka, z neho niečo vysúvali. Vyzeralo to ako...

Zasyčal oslepujúci žltý oheň a na stene vedľa neho explodovalo drevo a sadra.

... raketomet!

Vypálil raz, netrafil, otočil sa a bežal na opačný koniec chodby do kúpeľne. Zabuchol dvere a zamkol ich. Zo zrkadla naňho pozerali navené a vystrašené oči Indiána posadnutého bojom. Z rán veľkých ako paprikové semienka mu po tvári stekali pramienky krvi. Z líca mu visel kus odtrhnutej kože. Na krku mal hlbokú ryhu.

Prehrávam!

Trasúcou sa rukou si prešiel po vlasoch. Od vchodových dverí bol odrezaný. Rovnako i od telefónu a linky v kuchyni. Majú prekliaty raketomet, takže stačí jeden výstrel a odtrhne mu hlavu.

Doparoma, veď vôbec nebol na zozname!

Zhlboka sa nadýchol a hlasno vydýchol. Vtom vyletelo z dverí zuhoľnatené drevo, kus veľký ako päť. Okolo trhliny horeli malé ohníky a už videl oslnivý záblesk ďalšej rakety. Dovnútra vleteli horiace úlomky a rozsypali sa po koberci. Udupal ich, ale cez trhlinu zlostne bzučali dva vrtuľníky. Maličké guľky zo samopalu mu prevrátili hrud'

So zúrivým výkrikom zasiahol holou rukou jedného ostreľovača, pričom sa mu do dlane zarývali ostré kolíky. Zo zúfalstva zviazal dva hrubé uteráky. Rozohnal sa a vojak sa hneď zvíjal na zemi, kde ho Renshaw rozšľapal. Chrapľavo dýchal. Z oka mu tiekla horúca, páľivá krv. Utriel si ju.

Tak, doparoma. Takto. To ich prinúti rozmýšľať.

Naozaj sa zdalo, že ich donútil rozmýšľať. Pätnásť minút sa nič nehýbalo. Renshaw sedel na okraji vane a horúčkovo uvažoval. Musí sa nejako dostať z tejto slepej uličky. Musí. Stačilo by, keby som ich mohol obísť...

Vtom sa obrátil a zbadal malé okno nad vaňou. Dostane sa odtiaľto. Jasné.

Zrak mu padol na nádobku s benzínom do zapaľovača, ktorá stála na lekárničke. Natiahol ruku a začul šuchot.

Zvrtol sa a vytiahol Magnum... ale bol to len papierik, ktorý strčili štrbinou pod dverami. Renshaw si všimol, že štrbinou by neprešiel ani jeden vojačik.

Na papieriku bolo napísané:

Vzdaj sa

Zachmúrene sa usmial a nádobku s tekutým palivom si strčil do vrecka. Vo vrecku mal obhryzenú ceruzu. Načmáral niečo na papier a strčil ho pod dvere. Na papieri stálo: ANI NÁPAD

Vtom sa ozvala ohlušujúca paľba raketových diel a Renshaw ustúpil. Cez štrbinu odpálili raketu na svetlomodré obkladačky nad policou s uterákmi. Elegantná stena sa premenila na mesačnú krajinu. V spíške striel sa rozletela sadra a Renshaw si musel rukou prikryť oči. Na košeli mu horeli malé dierky a chrbát mu zasypávali strely.

Keď sa paľba zastavila, Renshaw sa pohol. Vyliezol na vaňu a otvoril okno. Uvidel chladné hviezdy. Okno bolo úzke a za ním úzka rímsa. Nemal však čas sa tým zapodievať.

Prestrčil sa oknom a chladný vzduch mu vrazil do zranenej tváre a krku ako úder tvrdej ruky. Vyklonil sa a pozeral rovno dole. Štyridsať poschodí. Z tejto výšky ulica vyzerala ako detská železnica. Žiarivé svetlá mesta pod ním sa jagali ako drahokamy.

Renshaw si s klamlivou ľahkosťou trénovaného športovca položil kolená na nižší okraj okna. Keby preletel jeden z vrtuľníkov ako osa popod dvere, strela do chrbta by ho s výkrikom poslala rovno dole.

Nepreletel.

Skrútil sa, vystrčil nohu a rukou sa chytil garníže. O sekundu už stál na rímse za oknom.

Renshaw sa usiloval nemyslieť na hrôzostrašnú priepasť, ktorú mal pod nohami, ani na to, čo by sa stalo, keby jeden z vrtuľníkov vyštartoval za ním. Pomaly sa posúval k rohu budovy.

Päť metrov... tri... je tam. Zastavil sa. Hruď mal pritlačenú k stene a ruky rozťahnuté na drsnom povrchu. Vo vrecku cítil nádobku s benzínom do zapaľovača a upokojovala ho aj pištoľ zastrčená za pásom.

Teraz ešte obísť ten prekliaty roh.

Opatrne presunul nohu okolo rohu a oprel sa o ňu. Roh sa mu vrezal do hrude a brucha ako žiletka. Na drsnom povrchu uvidel pred sebou stopy po vtáčom truse. Preboha, pomyslel si zmätene, nevedel som, že lietajú tak vysoko.

Ľavá noha sa mu pokľzla.

Zaknisal sa, a tá chvíľa sa mu zdala večnosťou, nekoordinovane sa usiloval získať rovnováhu, potom sa pevne chytil budovy z dvoch strán, akoby objímal milenkú. Tvár mal pritlačenú k drsnému povrchu a od strachu sa mu triasol aj dych.

Pomaličky presunul okolo rohu aj druhú nohu.

Desať metrov odtiaľ je terasa vedúca do obývačky.

Posúval sa smerom k terase a ledva mu stačil dych. Dva razy sa musel zastaviť, lebo prudké nárazy vetra ho takmer strhli z rímasy.

Už bol pri terase a zvieral ozdobné železné zábradlie.

Nehlučne sa cezeň prehupol. Záclony boli zatiahnuté do polovice posúvacích dverí, preto nenápadne nazrel dnu.

Presne ako potreboval; boli mu otočení chrbtom.

Štyria vojaci a jeden vrtuľník zostali strážiť kufrík. Ostatní stáli pri dverách kúpeľne s raketometom.

V poriadku. Rýchlo dnu ako špeciálne jednotky proti gangom. Zlikvidovať tých pri kufríku, potom vyraziť von dverami. A taxikom uháňať na letisko. V Miami nájsť Morrisovu najmilšiu, čo tak napáliť jej do tváre plameňometom? To by bol poetický trest.

Vyzliekol si košeľu a z jedného rukáva odtrhol dlhý kus. Zvyšok, čo odhodil, mu vial pri nohe; odhryzol vrch nádobky s benzínom do zapaľovača. Najprv obliat jeden okraj látky, zvinul ho a druhý okraj obliat tak, aby zostal voľne visieť len pätnásťcentimetrový pás.

Vytiahol zapaľovač, zhlboka sa nadýchol a stlačil ho. Priložil ho k látke, a keď sa vznietila, vyrazil posúvacie dvere a vrhol sa dnu.

Vrtuľník reagoval okamžite, zaútočil strmhlav ako kamikadze na Renshawa. Ako sa rútil krížom cez koberec, šľahali z neho malé ohníky. Renshaw ho odsotil a ani si neuvedomil bolesť, ktorá mu prešla rukou, keď sa mu rotujúce listy zaryli do mäsa.

Malí pešiáci sa rozmiestnili v kufríku.

Potom sa všetko udialo veľmi rýchlo.

Renshaw odhodil benzín do zapaľovača. Nádobka vzbĺkla a explodovala ako meteor. V tom momente sa otočil naspäť, smerom k dverám.

Nikdy nezistil, do čoho narazil.

Zarachotilo to, akoby z riadnej výšky vyhodili oceľový trezor. Rachot však otriasol celým mrakodrapom a zadunel po jeho oceľovom plášti ako ladička.

Pánty na dverách povolili a dvere sa roztrieštili o stenu oproti.

Pod mrakodrapom prechádzali zaľúbenci, obaja sa pozreli hore a uvideli obrovské biele svetlo, akoby odrazu zableslo sto bleskov.

„Asi sa niekde vybili poistky,“ povedal muž. „Myslím, že...“

„Čo je to?“ spýtalo sa dievča.

Niečo k nim pomaly padalo; natiahol ruku a zachytil to. „Preboha, akási košeľa. Všade samé malé dierky. Navyše krvavé.“

„Nepáči sa mi to,“ povedala nervózne. „Zavolaš taxík, Ralph? Ak sa tam hore niečo stalo, museli by sme to oznámiť polišom a vieš, že teraz nemám byť s tebou.“

„Jasné.“

Porozhliadol sa, zbadal taxík a zapískal naň. Brzdové svetlá taxíka zažiarili a dvojica sa rozbehla k nemu.

Nikto nevidel malý papierik, ktorý sa zniesol zhora a dopadol pri zvyškoch košele Johna Renshawa. Špicatým písmom nakloneným doľava na ňom bolo napísané:

Deti, pozor! V tomto kufriku z Vietnamu je niečo špeciálne!

(Len na obmedzený čas)

1 raketomet

20 rakiet zem-vzduch Twister

1 presný model termonukleárnej zbrane

NIEKEDY SA VRACAJÚ

Manželka čakala na Jima Normana už od druhej, a keď konečne zaparkoval pred činžovým domom, vyšla mu oproti. V obchode nakúpila všetko na slávnostnú večeru — niekoľko steakov, fľašku Lancer's, hlávku šalátu a pikantný dressing. Teraz ho pozorovala, ako vystupuje z auta, a len dúfala (a nebolo to dnes po prvý raz), že bude čo oslavovať. Vystúpil s aktovkou v jednej ruke a so štyrmi učebnicami v druhej. Videla názov na prvej — Úvod do anglickej gramatiky. Položila mu ruku na plece a spýtala sa: „Podarilo sa?“

Usmial sa.

V noci mal však opäť po dlhom čase ten hrozný sen, prebudil sa celý spotený, s výkrikom.

Pohovor prebehol v prítomnosti riaditeľa strednej školy, ktorá niesla meno Harolda Davisa, a vedúceho sekcie anglického jazyka. Reč sa zvrtila na jeho duševnú krízu. Očakával to.

Riaditeľ Fenton, plešatý, mŕtvolne bledý muž, sa oprel o operadlo stoličky a pozrel hore na povalu, vedúci sekcie anglického jazyka Simmons si zapálil fajku.

„Bol som vtedy vo veľkom strese,“ povedal Jim Norman. Prsty mu chceli tancovať v lone, ale nedovolil to.

„Chápeme,“ povedal Fenton a usmial sa. „Nechceli by sme sa vám vítať v živote, všetci si dobre uvedomujeme, že učiteľ je vo svojom povolání vystavený veľkému tlaku, osobitne na strednej škole. Zo siedmich vyučovacích hodín podáva plný výkon v piatich a stojí pred najnáročnejším publikom na svete. Preto,“ dokončil s pýchou, „učitelia trpia častejšie na vredy ako iné profesijné skupiny, s výnimkou letových dispečerov.“

Jim povedal: „Záťaž pred mojou krízou bola... naozaj mimoriadna.“

Fenton a Simmons v nemom súhlase prikývli a Simmonsovi zaštrngal zapaľovač, ktorý otvoril, aby si znovu zapálil fajku. Odrazu bolo v miestnosti tesno, zavládlo napätie. Jim mal zvláštny pocit, akoby mu ktosi za krkom zapol ohrievač. Prsty sa mu v lone vykrúcali, ale potlačil ich pohyb.

„Bol som v poslednom ročníku, práve som absolvoval praktické náčuvy. V lete mi zomrela matka — na rakovinu — a v poslednom rozhovore ma požiadala, aby som pokračoval a dokončil školu. Môj brat, môj starší brat, zomrel, ešte keď sme boli malí. Chystal sa na učiteľskú dráhu, preto si myslela...“

Z ich pohľadov vyčítal, že zašiel príďaleko a pomyslel si: Preboha, toto som prehnal.

„Urobil som, ako ma žiadala,“ povedal a svoj zamotaný vzťah k matke, bratovi Wayneovi, chudákovi Wayneovi, ktorého zavraždili, celkom vynechal. „Počas druhého týždňa na praxi mala moja snúbenica autonehodu. Nezavinila ju ona. Mladý chalan v ukradnutom aute... nikdy ho nechytili.“

Simmons zammlal čosi na povzbudenie.

„Praxoval som ďalej. Nemohol som sa tomu vyhnúť. Ona trpela hroznými bolesťami v dôsledku ťažkej zlomeniny nohy a štyroch zlomených rebier, ale inak nič vážnejšie. Myslím, že som si vôbec neuvedomoval, v akom strese som bol.“

Teraz opatrne. Ocitol som sa na klzkom teréne.

„Praxoval som na strednej odbornej škole na Center Street,“ pokračoval Jim.

„Škola je to naozaj vychýrená,“ poznamenal Fenton. „Britvy, motoristické čížmy, búchačky v zásuvkách, bitky o peniaze, čo si decká nosili na obedy, a každý tretí študent predával drogy zvyšným dvom. Slávna škola, viem.“

„Bol tam istý študent, volal sa Mack Zimmerman,“ pokračoval Jim. „Veľmi citlivý chlapec. Hral na gitare. Učil som ho sloh, naozaj talentovaný. Raz ráno som prišiel, keď ho držali dvaja chalani a tretí sa práve chystal šmarit' jeho yamahu o radiátor. Zimmerman vrieskal. Kričal som, aby prestali a dali mi gitaru. Pustil som sa do nich, ale niekto ma zrazil.“ Jim mykol plecami. „A bolo. Zrútil som sa. Žiaden hysterický záchvat, neuťahoval som sa do kúta. No nemohol som sa tam vrátiť. Stačilo, že som sa ku škole priblížil a hrud' sa mi napla. Nedalo mi dýchať, oblieval ma studený pot...“

„To sa stáva aj mne,“ priateľsky sa zamiešal Fenton.

„Chodil som na psychoanalýzu. Najmä na skupinovú terapiu. Veľmi mi to prospelo. So Sally sme sa vzali. Trochu kríva a na líci má jazvu, ale inak je úplne v poriadku.“ Pozrel na nich úkosom. „Zrejme to isté platí aj o mne.“

Fenton doložil: „Ak sa nemýlim, prax ste potom dokončili na Cortezovej strednej škole.“

„Ani tam nemá učiteľ na ružiach ustlané,“ poznamenal Simmons priateľsky.

„Chcel som tvrdú školu,“ povedal Jim. „Vymenili sme sa s jedným kolegom.“

„Jednotka od vedúceho učiteľa odbornej prípravy aj od oponenta,“ poznamenal Fenton.

„Áno.“

„Vynikajúci študijný priemer po celé štyri roky.“

„Štúdium ma veľmi bavilo.“

Fenton a Simmons sa pozreli na seba a vstali. Aj Jim sa postavil.

„Ozve sa vám, pán Norman,“ povedal Fenton. „Je tu ešte niekoľko uchádzačov...“

„Samozrejme, chápem.“

„Ale pokiaľ ide o mňa, veľmi ste na mňa zapôsobili, prospechom a otvorenosťou.“

„Ďakujem vám.“

„Sim, hádam by sme pána Normana mali ponúknuť kávou.“

Potriasli si ruky.

V hale mu Simmons povedal: „Zdá sa, že ak sa rozhodnete, miesto je vaše. Prirodzene, je to zatiaľ neoficiálne.“

Jim prikývol. Aj on vynechal zopár neoficiálností.

Davisova stredná škola bola odporná kamenná budova, ale mala nanajvýš moderné vybavenie — laboratóriá na prirodzené predmety dostali v minulom roku dotácie vo výške jeden a pol milióna. V triedach bolo cítiť pracovný duch organizovaný bývalými úradmi práce pre povojnové deti, ktorým sa zabezpečili moderné lavice a žiarivé tabule. Študenti boli čistí, čulí, bohatí. Šiesti z desiatich maturantov mali vlastné autá. Jedno s druhým, výborná škola. Dobrá škola pre učiteľa v nezdravých sedemdesiatych rokoch. Popri tejto odbornej škole na Center Street pripomínala najhlbšiu Afriku.

Ale keď deti odišli domov, nad chodbami sa vznášalo niečo staré, hrozivé, v prázdnych triedach sa ozýval šepot, čierna, škaredá šelma, ktorá sa nikdy nezjaví na svetle. Niekedy sa Jimovi Normanovi zdalo, že počuje jej dych, keď prechádzal s aktovkou v ruke chodbou vo štvrtom kridle smerom k parkovisku.

Koncom októbra sa mu zasa sníval ten hrozný sen. Predral sa do reality bdelosti a uvidel, že Sally sedí pri ňom na posteli a drží ho za plece. Srdce mu prudko búšilo.

„Preboha!“ zvolal a rukou si prešiel po tvári.

„Si v poriadku?“

„Áno. Kričal som, však?“

„Bože a ako. Zlý sen?“

„Áno.“

„Z čias, keď tomu chlapcovi rozmlátili gitaru?“

„Nie,“ povedal. „Ešte z dávnejších. Niekedy sa to vracia. Ale čo, vydržím.“

„Naozaj?“

„Áno.“

„Prosíš si pohár mlieka?“ Oči jej stmavli obavami.

Pobožkal ju na plece. „Nie. Lahni si.“

Zhasla a po ležiacky hľadela do tmy.

Na nového učiteľa mu dali veľmi dobrý rozvrh. Prvú hodinu mal voľnú. Druhú a tretiu učil prvkov sloh, jedna skupina bola slabá, ale v druhej už bolo veselšie. Štvrtá hodina bola najlepšia. Americká literatúra v maturitnom ročníku, pre študentov pripravujúcich sa na vysokú školu, ktorým dával deň čo deň riadne zabráť pri majstroch klasiky. Piatu hodinu mal konzultácie, keď sa mal venovať študentom s osobnými či školskými problémami. Nebolo veľa tých, čo to potrebovali (alebo čo s ním chceli o tom hovoriť), takže tú hodinu trávil zvyčajne nad dobrou knihou. Šiestu hodinu mával gramatiku, nuda na zadusenie.

Najväčší kríž bola siedma hodina. V malej miestnosti na treťom poschodí učil predmet s názvom Čítanie na každý deň. Koncom jesene tam bývalo horúco a pred nastupujúcou zimou zasa veľmi chladno. Voliteľný predmet pre študentov, ktorí podľa osnov patria do kategórie slabo prospievajúcich.

Jim mal dvadsaťsedem slabo prospievajúcich, väčšinou samých vybiňaných hrdinov školy. Najjemnejšie ich mohol označiť za študentov bez záujmu, ale u niektorých prevládala priamo zlomyseľnosť. Raz vstúpil a na tabuli uvidel trápne presnú obscénnu karikatúru vlastnej osoby, pod ktorú celkom zbytočne kriedou dopísali: „Pán Norman.“ Bez slova obraz zotrel a bez ohľadu na chichoty pokračoval v hodine.

Pripravoval si pútavý program s audiovizuálnymi pomôckami, objednal si niekoľko mimoriadne zaujímavých textov na čítanie, ale všetko zbytočne. V triede panovala atmosféra raz divej bujarosti, inokedy zaťaté ticho. Začiatkom novembra pri diskusii O myšiach a ľudoch sa dvaja nevychovaní začali mlátiť. Jim ich od seba odtrhol a poslal do riaditeľne. Keď si otvoril knihu, kde predtým čítal, žiaril tam odkaz: „Toto zaplatíš.“

Obrátil sa s problémom na Simmonsa, ktorý pokrčil plecami a zapálil si fajku. „Nemám riešenie, Jim. Posledná hodina býva vždy tvrdý oriešok. Ale štvorka od teba pre niektorých znamená zákaz futbalu a basketbalu. Absolvovali len základy anglickej literatúry, ďalej sa nepohnú.“

„Ani ja,“ mrzuto zareagoval Jim.

Simmons prisvedčil. „Ukáž im, že platí niečo za niečo, a trochu zapnú, aby nepišli aspoň o športové hry.“

Lenže siedma hodina zostala pre neho naďalej trňom v päte.

Najväčším problémom na hodine Čítania na každý deň bol mocný, ťarbavo sa pohybujúci slon Chip Osway. Začiatkom decembra cez krátky oddych medzi futbalom a basketbalom (Osway hral oboje) ho Jim prichytil s ťahákom a vyhodil z

triedy.

„Ak ma necháš prepadnúť, dostaneme ťa, ty sviňa!“ vrieskal na slabo osvetlenej chodbe druhého poschodia.

„Počuješ!“

„Len pokračuj,“ povedal Jim. „Zbytočne strácaš energiu.“

„Dostaneme ťa, sraľo!“

Jim sa vrátil do triedy. Tupo na neho hľadeli, ich tváre neprehrádzali nič. Zdalo sa mu, že ho ovanulo neskutočno, podobne ako vtedy... vtedy...

Dostaneme ťa, sraľo.

Vybral si zápisník, otvoril ho na predmete Čítanie na každý deň a do kolónky na písomné práce k menu Chipa Oswaya pripísal nedostatočnú.

V tú noc sa mu zasa prisnil ten sen.

Vždy sa odvíjal ukrutne pomaly. Aby bol čas všetko dobre vidieť a precítiť. Prežívať celú hrôzu blížiaceho sa známeho konca ako bezmocný vodič, ktorý uviazol v aute nad útesom.

Vo sne mal deväť rokov a jeho brat Wayne dvanásť. Kráčali po Broad Street v Stratforde, v štáte Connecticut, mali namierené do mestskej knižnice. Jim pretiahol výpožičku o dva dni a z pohára v kredenci si vylovil štyri centy na pokutu. Boli letné prázdniny. Všade voňala čerstvo pokosená tráva. Z bytu na prvom poschodí bolo počuť rozhlasový prenos baseballového zápasu. Yankees viedli nad Red Sox šesť nula v súťaži medzi ôsmimi najlepšími, Ted Williams práve odpaľoval a v blízacom sa podvečere bolo priam vidno, ako sa predlžujú tieň budovy stavebnej spoločnosti Burrets.

Za obchodom Teddy's a za budovou Burrets bol železničný nadjazd a na druhej strane pri zrušenej benzínovej pumpe obvykle postávala skupinka piatich-šiestich chuligánov v kožených bundách a úzkych džínsoch. Jim neznášal, keď mal prejsť okolo. Pokrikovali po nich, že sú okuliarmici, že majú hnoj na topánkach a či nemajú zvyšný štvrťdolár, no a raz ich veru naháňali cez celú ulicu. Lenže Wayneovi sa nechcelo zachádzať si toľký kus cesty. Bolo by to zbabelstvo.

Vo sne sa nadjazd pomaličky približoval a Jim cítil, ako sa mu hrôza derie hrdlom, akoby prehltol obrovský kus jedla.

Videl všetko veľmi jasne: neónový nápis Burrets, ktorý sa práve rozblíkal, hrdzavé škvryny na zelenom nadjazde, črepiny skla v staničných smetníkoch, rozbitý bicykel pohodený v kanáli.

Usiloval sa varovať Waynea, že to už pozná, že to už sto ráz zažil. Miestni chuligáni nepostávajú dnes pri benzínovej pumpe, sú schovaní za stĺpmi. Ale o to nejde. Je bezmocný.

Len čo zídu dolu, od steny sa odlepia tieň a dlhá so strniskom blond vlasov a so zlomeným nosom postrčí Waynea smerom k smetníkom plným popola a opakuje: Naval' prachy.

Daj mi pokoj.

Usilujem sa ujsť, ale tučný chlapec s masťnými čiernymi vlasmi ma schmatne a sotí k múru k bratovi. Ľavým viečkom mu nervózne trhá, keď povie: No tak, chlapče, koľko máš?

Štyri centy.

Posratý klamár.

Wayne sa usiluje vytrhnúť, ale blondínovi priskočí na pomoc chlapec s čudnými oranžovými vlasmi. Chlapec s tikmi na viečku mi odrazu jednu vrazí. V slabínach začítim veľkú ťažobu a na džínsoch sa objaví tmavá škvrna.

Pozri, Vinnie, pošťal sa!

Wayne sa zúrivo myká a takmer sa mu podarí vyslobodiť. Lenže vystúpi ďalší chlapec v čiernych keprových nohaviciach a bielom tričku a odsotí ho späť. Na brade má malé znamienko v tvare jahôdky. Kamenný vstup na nadjazd sa zachveje. Oceľové trámy začnú vibrovať. Prichádza vlak.

Ktosi mi vyrazí z rúk knihy a chlapec s jahodovým znamienkom ich odkopne do kanála. Wayne odrazu kopne pravou nohou a zasiahne slabiny chlapca s tikmi. Ten zvrieskne.

Vinnie, chce ujsť!

Chlapec s tikmi vrieska, ale aj jeho hlas zaniká v ohlušujúcom rachote blížiaceho sa vlaku. Prehrmí im nad hlavami a rachotom sa naplní celý svet.

Zablsnú sa čepele nožov. Jeden má chlapec s krátkymi blond vlasmi, druhý ten s materinským znamienkom. Wayne nepočuť, ale slová mu možno čítať z perí:

Uteč, Jimmy, uteč.

Padám na kolená a ruky, čo ma držali, povolia, podplazím sa popod nohy ako žaba. Nad chrptom sa rozoženie ruka, ale dopadne do prázdna. A už bežím, odkiaľ sme prišli, bežím, ale v pomalom tempe svojho strašného sna. Obzriem sa a vidím...

Prebudil sa do tmy. Sally spí pokojne vedľa neho. Prehltol ten výkrik, a keď ho celkom potlačil, zaspal.

Obzrel sa do zívajúcej temnoty pod nadjazdom a videl, ako blondín a ten s materinským znamienkom bodli jeho brata — blondín pod hrudnú kosť a ten so znamienkom rovno do slabín.

Ležal v tme, sťažka dýchal a čakal, kedy sa ten deväťročný duch stratí, čakal na dobrý poctivý spánok, ktorý vymaže hrôzu.

Stalo sa tak o hodnú chvíľu neskôr.

Vianočné prázdniny spojila okresná školská správa s polročnými, takže mali takmer mesiac voľna. Sen sa vrátil dvakrát, hneď na začiatku prázdnin a potom sa už nezopakoval. Jim a Sally odišli navštíviť Sallinu sestru do Vermontu a dobre si zalyžovali. Boli šťastní.

Jimove problémy na hodinách Čítania na každý deň vyzerali tu na čerstvom, krištáľovo čistom vzduchu bezvýznamné, až trochu hlúpe. Do školy sa vrátil opálený, cítil sa výborne, bol pokojný.

Simmons ho dobehol cestou na druhú hodinu a podal mu obal. „Na siedmej hodine budeš mať nového žiaka. Roberta Lawsons. Prestúpil z inej školy.“

„Ale mám ich tam už dvadsaťsedem, Sim. To je priveľa.“

„Zostaneš s dvadsiatimi siedmimi. Bill Stearns sa zabil v utorok po Vianociach. Autonehoda. Páchateľ ušiel.“

„Billy?“

V duchu si vybavil čiernobielu fotografiu maturanta Williama Stearnsa. V klube Key prvý, vo futbale raz prvý, raz druhý, v slohových prácach druhý. Jeden z mála dobrých na jeho predmete Čítanie na každý deň. Tichý, na testoch mal vždy jednotku alebo dvojku. Nehlásil sa síce často, ale keď ho vyvolal, odpovedal obvykle správne, taký typický suchár. Je mŕtvy? V sedemnástich rokoch? Keď si pomyslel na vlastnú smrteľnosť, v kostiach ho zamrazilo, akoby ťahal popod dvere.

„Božemôj, to je strašné. Ako sa to stalo?“

„Polícia to vyšetroje. Bol v meste vymeniť si vianočný darček. Chcel prejsť cez Rampart Street, keď do neho narazil starý Ford sedan. Nikto nezachytil číslo, ale na dverách mal nápis Hadie oči... detským písmom.“

„Božemôj,“ zopakoval Jim.

„Už zvoní,“ oznámil Simmons.

Ponáhľal sa preč, zastavil sa len pri pitnej vode, odkiaľ odohnal skupinku študentov, a s pocitom prázdnoty sa pobral do triedy.

Cez voľnú hodinu si otvoril obal Roberta Lawsons. Na prvej strane videl zelený hárok z Milfordskej strednej školy, o ktorej Jim v živote nepočul. Na ďalšom hárku bol osobný dotazník. Inteligenčný kvocient 78. Manuálne dosť zručný, ale nie vo všetkom. Asociálne hodnoty podľa Barnett-Hudsonovho testu. Slabé vedomosti. Jim si trpkopomyslel, že celkom vhodne zapadne do triedy, kde učí Čítanie na každý deň.

Na ďalšej, žltej strane bol zoznam disciplinárnych priestupkov. Z Milfordskej školy pochádzal biely papier s čiernym rámom a bol smutne zaplnený. Lawson mal prsty v stovkách výtržností.

Obrátil ďalšiu stránku a uvidel školskú fotografiu Roberta Lawsons. Lepšie sa prizrel. Zrazu ho prepadla hrôza, sadla mu do brucha, krútila sa tam, páčila a syčala.

Lawson pozeral do objektívu nepriateľsky, akoby mu zábery robila polícia, a nie školský fotograf. Na brade mal drobné znamienko v tvare jahôdky.

Kým prišla siedma hodina, rozobral si všetky racionálne dôvody platné pre civilizovaný svet. Navrával si, že iste žijú tisíce detí s červenými znamienkami na brade. Hovoril si, že ten chuligán, čo pichol jeho brata, mal vtedy šesťnásť a teraz nie menej ako tridsaťdva.

Ale keď vychádzal na druhé poschodie, strach ho neopúšťal. A prepadli ho nové obrazy. Presne takto sa cítil predtým, než sa nervovo zrútil. V ústach cítil pachť paniky.

Okolo miestnosti 38 pobežovala obvyklá skupinka, niektorí, keď uvideli Jima, hneď vošli dnu. Niekoľkí postávali, zhovárali sa potichu a škľabali sa. Uvidel nového žiaka pri Chipovi Oswayovi. Robert Lawson mal texasky a ťažké žlté kanady — posledný hit tohtoročnej módy.

„Chip, poďme dnu.“

„To má byť rozkaz?“ Tupo sa usmial ponad Jimovu hlavu.

„Iste.“

„Nechali ste ma prepadnúť?“

„Pravdaže.“

„Áno, to je...“ Zvyšok si zahundral pre seba.

Jim sa obrátil na Roberta Lawsons. „Ste nový,“ prihovoral sa mu. „Len by som vám chcel pripomenúť, ako to u nás chodí.“

„Jasné, pán Norman.“ Právě obočie mal rozdelené vo dvoje malou jazvou, Jim ju spoznal. Niet pochybností. Je to šialenstvo, bláznovstvo, ale je to skutočnosť. Pred šesťnástimi rokmi vytiahol tento chlapec nôž a zabodol ho do brata.

Počul sa, ako tupo, neprítomne a kdesi z diaľky, odrieka zásady školského poriadku. Robert Lawson si zasunul palce za vojenský opasok, počúval, usmieval sa a začal prikyvovať, akoby boli starí kamaráti.

* * *

„Jim?“

„Hmmm?“

„Niečo sa stalo?“

„Nie.“

„Dávajú ti chlapci na hodinách Čítanie na každý deň riadne zabráť?“

„Mlčanie.“

„Jim?“

„Nie.“

„Mal by si si dnes ľahnúť skôr.“

Ale neľahol si.

Tej noci bol sen strašný. Keď chlapec s jahodovým znamienkom dobodol brata, zavolať na Jima: „Teraz si na rade ty,

kamarát. Rovno cez gate.“
Prebudil sa s krikom.

Ten týždeň učil Pána múch, vysvetľoval symbolizmus. Vtedy sa prihlásil Lawson.

„Prosím, Robert?“ pokojne povedal.

„Prečo sa stále na mňa dívate?“ Jim zamrkal a cítil, že mu vyschlo v ústach.

„Zdá sa vám, že som chorý? Alebo nemám zatvorený zips?“

Trieda sa nervózne zamrvala.

Jim pokojne odpovedal: „Nedíval som sa na vás, Lawson. Môžete nám povedať, prečo sa Ralph s Jackom nemohli dohodnúť...?“

„Vy ste sa na mňa dívali.“

„Chcete sa o tom pozhovárať s pánom Fentonom?“

Vyzeralo to, že Lawson premýšľa. „Nie.“

„Dobre. A teraz by ste nám mohli povedať, prečo sa Ralph a Jack...“

„Nečítal som to. Myslím si, že je to hlúpa kniha.“

Jim sa napäto usmial. „Naozaj? Mali by ste si pamätať, že keď hodnotíte dajakú knihu, tá zároveň hodnotí aj vás. Kto nám povie, prečo sa Ralph a Jack nemohli dohodnúť, či to zvieria existuje?“

Kathy Slavinová zdvihla nespoko ruku, Lawson na ňu cynicky pozrel a čosi pošepol Chipovi Oswayovi. Slová na perách pripomínali niečo ako „dobré cecky“. Chip prikývol.

„Kathy?“

„Nebolo to preto, že Jack chcel to zvieria prenasledovať?“

„Dobre.“ Obrátil sa a začal písať na tabuľu. Vo chvíli, keď sa obrátil chrbtom, mu okolo hlavy preletel grapefruit a rozplesol sa vedľa tabule.

Trhol sa a otočil. Niektorí študenti sa smiali, ale Osway s Lawsonom nevinne hľadeli na Jima.

Jim sa zohol a zdvihol grapefruit. „Komusi by to bolo treba,“ povedal a pozeral na zadnú stenu triedy, „strčiť do gágora.“

Kathy Slavinová lapala dych.

Hodil grapefruit do koša a obrátil sa čelom k tabuli.

Otvoril si raňajšie noviny, sňal kávu a pozeral na obrovské palcové titulky na pol strany. „Preboha!“ vykrikol a prerušil raňajší prívál manželkiných slov. Odrazu pocítil v bruchu pichanie.

„TEENAGERKA SPADLA ROVNO DO VEČNOSTI: KATHERINE SLAVINOVÁ, SEDEMNÁŠTROČNÁ GYMNAZISTKA Z PREDPOSLEDNÉHO ROČNÍKA, VČERA PODVEČER ALEBO SPADLA, ALEBO JU KTOSI SOTIL ZO STRECHY ČINŽIAKA V STREDE MESTA, V KTOROM BÝVALA. NA STRECHU SA VYBRALA ZA HOLUBMI, KTORÉ TAM CHOVALA, A NIESLA IM POTRAVU, AKO Povedala JEJ MATKA.

POLÍCIA UVIEDLA, ŽE ISTÁ ŽENA ZO SUSEDNÉHO DOMU VIDELA O TRI ŠTVRTE NA SEDEM BEŽAŤ PO STRECHE TROCH CHLAPCOV, ČO BOLO NIEKOĽKO MINÚT POTOM, AKO TELO DIEVČA ŤA (POKRAČOVANIE NA STR. 3)

„Jim, učil si ju?“

Len nemo na ňu hľadel.

O dva týždne sa po obedňajšej prestávke stretol v hale so Simmonsom s obalom v ruke a Jim hneď cítil, že sa mu dvíha žalúdok.

„Nový žiak,“ povedal priamo Simonsovi. „Na Čítanie na každý deň.“

Simmons nadvihol obočie. „Ako si to vedel?“

Jim mykol plecom a natiahol ruku za obalom.

„Musím už bežať,“ povedal Simmons. „Na schôdzu vedúcich sekcií kvôli hodnoteniu. Vyzeráš trochu zničený. Je ti dobre?“

Správne. Zničený. Celkom ako Billy Stearns.

„Jasné,“ povedal.

„Tu sú jeho materiály,“ povedal Simmons a potľapkal ho po chrbte.

Len čo odišiel, Jim otvoril obal na strane s fotografiou a pritom žmurkal, akoby očakával úder.

Tvár však hneď nespoznal. Detská tvár. Možno už takú videl, možno aj nie. David Garcia bol mohutný, tmavovlasý chlapec s negroidnými perami a čiernymi, ospalivými očami. Na žltom formulári stálo, že tiež prešiel z Milfordskej strednej školy a že dva roky strávil v polepšovni v Granville. Za krádež áut.

Jim zatvoril obal a ruky sa mu jemne chveli.

„Sally?“

Vzhladla k nemu od žehlenia. Pozeral televízny prenos basketbalového zápasu, ale v skutočnosti nič nevnímal.

„Vlastne nič,“ povedal. „Zabudol som, čo som chcel povedať.“

„Iste si chcel klamať.“

Mechanicky sa usmial a znovu pozrel na televíznu obrazovku. Už-už to mal na jazyku, že jej všetko vysype. Ale akoby mohol? Je to viac ako šialenstvo. Odkiaľ by začal? Snami? Nervovým zrútením? Tým, ako vyzerá Robert Lawson?

Nie. Wayneom, svojím bratom.

Ale nikdy o tom nikomu nerozprával, ani na psychoanalýze. V duchu sa vrátil k stretnutiu s Davidom Garciom v hale. Keď sa im stretli pohľady, premkla ho hrôza celkom ako vo sne. Prirodzene, že mu na fotografii pripadal len trochu známy. Lenže fotografie sa nehýbu a... nemykajú.

Garcia postával s Lawsonom a Chipom Oswayom, ale keď pozrel na Jima Normana, usmial sa, viečka sa mu rozochveli a Jimovi sa v mysli vybavili hlasy až nadpozemsky zreteľne.

No tak, chlapče, koľko máš?

Štyri centy.

Posratý klamár... pozri, Vinnie, pošťal sa!

„Vravel si niečo, Jim?“

„Nie.“ Ale nebol si istý, či niečo povedal, alebo nie. Začal sa veľmi báť.

Jedného dňa po skončení vyučovania ktosi zaklopal na dvere zborovne a Jim otvoril. Stál tam Chip Osway. Vyzeral prestrašený. Jim bol sám; boli štyri hodiny desať minút, už aj posledný učiteľ odišiel pred hodinou domov. Jim opravoval kôpku slohov z americkej literatúry.

„Chip?“ pokojne ho vyzval.

Chip prešľapoval z nohy na nohu. „Mohol by som sa s vami na chvíľu porozprávať, pán Norman?“

„Samozrejme. Ale ak to má byť kvôli testu, strácaš...“

„Nie kvôli testu. Hm, môžem si zapáliť?“

„Prosím.“

Trasúcou sa rukou si zapálil si cigaretu. Asi minútu mlčal. Bolo vidno, že nevie, ako začať. Perami mu šklbalo, zopol si ruky, žmúril, akoby sa v ňom odohrával veľký vnútorný zápas.

Odrazu vyprskol: „Ak to urobia, chcem, aby ste vedeli, že som bol mimo! Tí chalani sa mi nepáčia! Sú to chuligáni.“

„Ktorí chalani, Chip?“

„Lawson s Garciom.“

„Chystajú sa na mňa?“ Znovu ho premkla hrôza zo sna, odpoveď poznal.

„Najprv sa mi zapáčili,“ pokračoval Chip. „Chodili sme spolu na pivo. Začal som sa chlapiť, že vám to za ten test nedarujem. Ale to boli len reči! Prisahám!“

„Čo sa stalo?“

„Hneď ma zobrali za slovo. Vypytovali sa, kedy odchádzate zo školy, ktoré je vaše auto a tak ďalej. Spýtal som sa ich, čo proti vám majú, a Garcia povedal, že vás poznajú oddávna... héj, čo vám je?“

„Tá cigareta,“ klamal. „Neviem si zvyknúť na dym.“

Chip všetko vyklopil. Vyšiel s pravdou von. „Opýtal som sa, odkedy vás poznajú, a Lawson povedal, že ja som ešte cikal do plienok. Ale veď majú sedemnášť ako ja.“

„No a čo bolo ďalej?“

„Nuž, Garcia sa oprel do stola a vravel, že ako vám to nedarujem, keď ani neviem, kedy odchádzate zo školy. Vraj čo som si naplánoval? Tak som povedal, že som sa chystal prepichnúť vám duše, aby ste mali defekt na všetkých štyroch kolesách.“ Pozrel na Jima s prosebným pohľadom. „Ja som to vôbec nechystal. Povedal som to, lebo...“

„Mal si strach?“ spýtal sa pokojne Jim.

„Áno, ešte stále sa veľmi bojím.“

„Ako prijali tvoj nápad?“

Chip mykol plecom. „Lawson vraví: Chystal si takú lacnotu, chudák? A ja mu na to, tváriac sa svetovo, a ty čo plánuješ? Vtom Garcia — očné viečka sa mu začali chvieť — vytiahne čosi z vrečka, vyskočí čepel noža. Ihneď som sa vyparil.“

„Kedy to bolo, Chip?“

„Včera. Bojím sa teraz pri nich sedieť, pán Norman.“

„Dobre,“ povedal Jim. „Dobre.“ Pozeral na práce, ktoré opravoval, ale vôbec ich nevnímal.

„Čo urobíte?“

„Neviem,“ odpovedal Jim. „Naozaj neviem.“

V pondelok ráno ešte stále nevedel. Jeho prvá myšlienka bolo povedať všetko Sally, začať vraždou brata pred šesťnástimi rokmi. Ale to sa nedá. Lutovala by ho, len by ju vystrašil a asi by mu neverila.

Alebo Simmonsovi? Ani to nejde. Simmons by si pomyslel, že zošalel. Možno naozaj zošalel. Na skupinovej terapii, ktorej sa kedysi zúčastňoval, ktosi raz povedal, že keď sa človek nervovo zrúti, je to akoby rozbil vázu a usiloval sa ju zlepíť. Takú vázu už nemožno nikdy s istotou používať. Nemožno do nej vložiť kvetinu, lebo kvety potrebujú vodu a voda by narušila lepidlo.

Naozaj som zošalel?

Ak je to pravda, zošalel aj Chip Osway, zišlo mu na um, keď nastupoval do auta. Hneď ho obľialo vzrušenie.

Prirodzene! Lawson a Garcia sa mu predsa vyhrážali za prítomnosti Chipa Oswaya. Pre súd by to bol možno nedostatočný dôkaz, ale hádam by to stačilo, aby tých dvoch vyhodili zo školy. Len by musel presvedčiť Chipa, aby zopakoval celú udalosť v kancelárii pána Fentona. No videlo sa mu málo pravdepodobné, že by sa mu to podarilo. Chip má asi vlastné dôvody, prečo sa ich chce zbaviť.

Akurát si hľadal miesto na zaparkovanie, keď pomyslel na to, čo sa prihodilo Billymu Stearnsovi a Kathy Slavinovej. Cez voľnú hodinu sa vybral za sekretárkou školy. Písala zoznam neprítomných.

„Je tu dnes Chip Osway?“ opýtal sa nenápadne.

„Chip...?“ pochybovačne na neho pozrela.
„Charles Osway,“ opravil sa Jim. „Chip je prezývka.“
Sklonila sa nad kôpku hlásení, pozrela na jedno a vytiahla ho. „Chýba, pán Norman.“
„Dali by ste mi, prosím, jeho telefón?“
Zasunula si pero za ucho a odpovedala: „Samozrejme.“ Vytiahla kartotéku s písmenom O a podala mu kartu. Jim vykrútil číslo priamo v kancelárii.
Desať ráz nechal zvonieť, a práve keď chcel položiť, ozval sa ospalivý hlas: „Prosím?“
„Pán Osway?“
„Barry Osway je už osem rokov mŕtvy. Som Gary Denkinger.“
„Ste nevlastný otec Chipa Oswaya?“
„Čo vykonal?“
„Prosím?“
„Voľakde odišiel. Povedzte mi, čo vykonal.“
„Pokiaľ viem, nič. Len som sa s ním chcel porozprávať. Neviete náhodou, kde by mohol byť?“
„Veru nie, robím nočné. Nepoznám jeho kamošov.“
„Neviete, či...“
„Nie. Schmatol starý kufor, päťdesiat dolárov, čo si našetril za nakradnuté autosúčiastky alebo možno za drogy, alebo čo ja viem, ako si dneska decká zarábajú. Vybral sa do San Franciscu, že bude oteraz hipík. Viac neviem.“
„Keby sa vám ozval, mohli by ste mi zavolať do školy? Som Jim Norman, sekcia angličtiny.“
„Dobre, ozvem sa.“
Jim zložil. Sekretárka pozrela na neho a venovala mu bezvýznamný úsmev. Jim sa na ňu neusmial.

O dva dni sa pri mene Chipa Oswaya na hlásení každodennej dochádzky zjavilo „nechal školu“. Jim očakával Simmonsa, že mu prinesie doklady nového žiaka. O týždeň sa tak stalo.
Bez záujmu pozrel na fotografiu. Nezapochoyboval ani na chvíľku. Len namiesto vystrihanej hlavy uvidel dlhé vlasy, ale predsa blond. Tvár sa nezmenila. Vincent Corey, pre kamarátov a blízkych Vinnie. Hľadel na Jima z obrázka a bezočivo sa vyškieral.
Keď prichádzal na siedmu vyučovaciu hodinu, srdce sa mu prudko rozbúšilo. Na chodbe pri vývesnej tabuli stáli Lawson, Garcia a aj Vinnie Corey, a keď sa k nim priblížil, všetci traja sa vystreli.
Vinnie sa bezočivo usmieval, ale pohľad mal mŕtvy a studený ako kúsky ľadu. „Vy ste asi pán Norman. Čau, Normík.“
Lawson s Garciom sa chichúňali.
„Som pán Norman,“ odvetil Jim a ignoroval ruku, ktorú mu Vinnie podával. „Dúfam, že si to budete pamätať.“
„Jasné. Ako sa má váš braček?“
Jim zamrzol. Cítil plný mechúr a kdesi z diaľky, spoza dlhej chodby v jeho lebke počul ozvenu záhrobného hlasu: Pozri, Vinnie, pošťal sa!
„Čo by ste radi počuli o mojom bratovi?“ spýtal sa dutým hlasom.
„Ale nič,“ odpovedal Vinnie. „Vlastne nič.“ Usmievali sa na neho svojím prázdny nebezpečným úsmevom. Zazvonilo a pomaly sa odsúchali do triedy.

V telefónnej kabíne v obchode v ten večer o desiatej.
„Spojte ma, prosím, s policajnou stanicou v Stratforde, v štáte Connecticut. Nie, číslo neviem.“
Cvaknutie. Hlasy, ktoré sa radili.
Slúžil tam policajt, pán Nell. Vtedy mal celkom biele vlasy, blížil sa hádam k päťdesiatke. Dieťa ťažko dokáže odhadnúť vek. Otec im zomrel a pán Nell sa o tom dajako dozvedel.
Chlapci, volajte ma pán Nell.
Jim sa s bratom stretávali každý deň pri obede — zašli si do stratfordskej jedálne a tam zjedli obed, čo si priniesli vo vrecúškach. Mama každému dala pencu na mlieko — bolo to ešte predtým, než sa do škôl zaviedli mliečne desiate.
Niekedy tam prišiel aj pán Nell — pod ťarchou objemného brucha a revolveru .38 priam pukal — a kúpil im jablčný koláč.
Kde ste boli, pán Nell, keď dopíchali bračka?
Spojili ho. Po prvom zvonení sa ozvalo: „Stratfordská polícia.“
„Dobrý deň. Volám sa James Norman. Volám z iného mesta.“ Uviedol jeho názov. „Rád by som sa informoval, či by ste mi neposkytli číslo muža, ktorý bol u vás v zbore okolo roku 1957.“
„Moment, prosím, pán Norman.“
Po chvíľke sa ozval iný hlas.
„Tu seržant Morton Livingston, pán Norman. O koho vám ide?“
„Totiž,“ začal Jim, „my deti sme ho volali len pán Nell. Je ešte...“
„Dočerta! Don Nell je na dôchodku. Má sedemdesiattri či sedemdesiatštyri rokov.“
„Býva ešte v Stratforde?“
„Áno, neďaleko, na Barnum Avenue. Chceli by ste jeho adresu?“
„Najmä telefón, prosím, ak je to možné.“
„Samozrejme. Poznali ste Dona?“
„S bratom nás často hostil obľúbeným jablčným koláčom v stratfordskej jedálni.“
„Preboha, tej už vyše desať rokov niet. Moment, prosím.“ Keď sa vrátil k telefónu, prečítal mu adresu a telefónne číslo.

Jim si všetko zapísal, poďakoval Livingstonovi a zavesil.

Znovu vytočil spojovateľku, nadiktoval číslo a čakal. Len čo zaznel vyzváňací tón, premohlo ho veľké vzrušenie, sklónil sa a inštinktívne sa odvrátil od automatu na malinovsky, hoci v obchode nebolo nikoho okrem buclätej slečny, ktorá si čítala časopis.

V telefóne sa ozval zvučný mužský hlas, a vôbec neznel starecky. „Prosím?“ Toto jediné slovo zapadlo do reťaze zaprášených spomienok a pocitov rovnako prekvapujúco ako pavlovovský test a vyvolalo reakciu, ako keď v rozhlase pustia starú známu skladbu.

„Pán Nell? Donald Nell?“

„Áno.“

„Volám sa James Norman, pán Nell. Nespomínate si náhodou na mňa?“

„Pamätám sa,“ znela okamžitá odpoveď. „Jablčný koláč. Vášho brata zabili... dopichali nožom. Strašná hanba. Taký milý chlapec.“

Jim sa oprel o sklenú stenu kabíny. Napätie odrazu povolilo a cítil sa ako handrová bábka. Bol na pokraji, už-už by všetko vyzradil, ale zúfalo potlačil ten nápor.

„Pán Nell, tých chlapcov nikdy nechytali.“

„Nie,“ odpovedal Nell. „Mali sme niekoľko podozrivých. Ak si dobre spomínam, postavili sme ich do radu na identifikáciu na polícii v Bridgeporte.“

„Prezradili ste mi vtedy mená podozrivých?“

„Nie. Nie, podľa úradného postupu sú podozriví označení len číslami. Prečo sa o nich teraz zaujímate, pán Norman?“

„Keby som na vás vychrlil niekoľko mien,“ povedal Norman, „rád by som vedel, či si nespomeniete.“

„Synak, ja by som už...“

„Možno áno,“ povedal Jim a zmáhalo ho neprijemné zúfalstvo. „Robert Lawson, David Garcia, Vincent Corey. Nepamätáte si ani jedného...?“

„Corey,“ povedal pán Nell rozhodne. „Pamätám sa na neho. Vinnie, zmija. Podozrievali sme ho. Matka ho kryla. Robert Lawson mi nič nehovorí. Takých bolo veľa. Ale Garcia... to mi čosi pripomína. Neviem čo. Dočerta, som už starý.“ Bolo cítiť, že je znechutený.

„Pán Nell, nedalo by sa nejakým spôsobom overiť si tých chlapcov?“

„Nuž, dnes to už nie sú nijakí chlapci.“

Bodaj by ste mali pravdu.

„Počujte, Jimmy. Hádám vás niektorý z nich vyhľadal a vyhráža sa vám?“

„Neviem. Dejú sa akési čudné veci. Veci, ktoré súvisia s vraždou môjho brata.“

„Aké veci?“

„To vám nemôžem povedať, pán Nell. Pomysleli by ste si, že som sa zbláznil.“

Odpovedal rýchlo, pevne a so záujmom. „Vari ste blázon?“

Jim sa odmlčal. „Nie,“ vyhlásil.

„Dobre. Môžem si tie mená preveriť. Na stratfordskom matričnom a identifikačnom oddelení. Kde vás potom zastihnem?“

Jim mu dal telefónne číslo. „Najlepšie v utorok večer.“ Býval doma každý večer, ale v utorok chodí Sally na hodiny keramiky.

„Čo robíte, Jimmy?“

„Učím na škole.“

„Som rád. Možno mi to zaberie niekoľko dní. Všetci viete, som už na dôchodku.“

„Podľa hlasu ste sa nezmenili.“

„Ale mali by ste ma vidieť!“ Uchechtol sa. „Ešte stále máte rád dobrý jablčník?“

„Prirodzene,“ odpovedal Jim. Klamal. Neznášal ho.

„To ma veľmi teší. Nuž ak nemáte iné, tak...“

„Ešte jedno. Máte v Stratforde Milfordskú strednú školu?“

„Nie, takú nepoznám.“

„Práve to mi...“

„Jediné, čo sa tu spája s názvom Milfordský, je cintorín na Ash Heights Road. Ale tam ešte nikto nematuroval,“ sucho sa zasmial, ale Jimovi ten smiech znel ako štrnganie kostí v jame.

„Ďakujem vám,“ a počul, ako sa pozdravil: „Dobrá noc.“

Pán Nell sa stratil. Spojovateľka ho požiadala, aby do automatu hodil šesťdesiat centov, a príkaz mechanicky vykonal. Keď sa obrátil, ocitol sa zoči-voči strašnej tvári nalepenej na sklenú stenu, zarámovanej medzi dvoma rukami s rozťahnutými bielymi prstami a rozplásnutým nosom.

Bol to Vinnie a uškrňal sa na neho.

Jim vykrikol.

Opäť v škole.

Na hodine Čítania na každý deň písali žiaci slohovú prácu; väčšina sa potila nad zošitmi, sťažka kládla slová na papier, akoby káľali drevo. Všetci okrem troch. Robert Lawson sedel na mieste Billyho Stearnsa, David Garcia na mieste Kathy Slavinovej, Vinnie Corey na mieste Chipa Oswaya. Pred sebou mali čisté papiere a pozorovali ho.

Chvíľu pred zvonením sa im Jim jemne prihovril: „Rád by som sa s vami po hodine krátko rozprával, kolega Corey.“

„Jasně, Normík.“

Lawson s Garciom sa hlasno rozrehotali, ale zvyšok triedy nič. Keď zazvonilo, odovzdali písomky a vykročili von.

Lawson s Garciom otáľali a Jim cítil, ako sa mu naplo brucho.

Žeby to teraz prišlo?

Lawson kývol na Vinnieho. „Dovidenia.“

„Dovidenia.“

Odišli. Lawson zatvoril dvere a David Garcia odrazu zareval spoza mliečneho skla. „Normík nás žerie!“ Vinnie pozrel na dvere a potom späť na Jima. Usmial sa.

Povedal: „Bol som veľmi zvedavý, či sa k tomu niekedy predsa len odhodláš.“

„Ale nevrav,“ poznamenal Jim.

„Ale minulej noci sme ťa v telefónnej búdkе riadne vystrašili, čo povieš, apík?“

„Apík, to už dnes nikto nehovorí, Vinnie. Ani betálne už nie je bezva. Tomu je amen, amen glorius.“

„Hovorím tak, ako sa mi chce,“ bránil sa Vinnie.

„Kde je ten ďalší? S tými čudnými hrdzavými vlasmi.“

„Upokoj sa, chlapec.“ Ale pod predstieranou bezstarostnosťou Jim vycítil obozretnosť.

„Ten je nažive, však? Preto nie je s vami. Žije, má tridsaťdva alebo tridsaťtri, aj vy by ste mali toľko, keby...“

„S Odfarbeným bola vždy otrava. Je to nula.“ Vinnie si sadol na svoje miesto a položili si ruky na dočmáraný stôl. Oči mu svietili. „Pamätám si, apík, ako si sa držal pri identifikácii. Veľa nechýbalo a bol by si sa pošťal do menčestrákov.“

Videli sme, ako hľadiš na mňa a na Davieho. Uhranul som ťa.“

„Domyslel som si to,“ povedal Jim. „Tie hrozné sny celých šesťnásť rokov. Nestačilo? Prečo mi nedáte pokoj? Prečo práve mne?“

Vinnie vyzeral prekvapený, ale potom sa usmial. „Pretože si nedokončený prípad, apík. Robotu treba dokončiť.“

„Kde ste boli?“ spýtal sa. „Predtým“

Vinnie zovrel pery. „O tom sa nehovorí. Jasné?“

„Vykopali vám jamu. Dva metre hlbokú. Na milfordskom cintoríne. Dva metre...“

„Drž hubu!“

Postavil sa. Vyhodil stôl do uličky.

„Nebude to ľahké,“ povedal Jim. „Nebudete to mať so mnou ľahké.“

„Zabijeme ťa, apík. Uvidíš, aké je to v hľbokej jame.“

„Vypadni odtiaľto.“

„Možno aj s tvojou milou ženičkou.“

„Mizerný chuligán, keď sa jej čo len dotknete...“ Naslepo sa vyrútil vpred, zmienka o Sally ho vyburcovala, cítil sa ohrozený.

Vinnie sa zaškeril a pohl sa k dverám. „Len chladnú hlavu a rozvahu, ty chumaj.“ Zachichotal sa.

„Ak sa dotkneš mojej ženy, zabijem ťa!“

Vinnie sa naširoko škeril. „Zabiješ? Mňa? Starký, myslel som si, že vieš, že som dávno mŕtvy.“

Odišiel. Ozvena jeho krokov sa ešte dlho niesla chodbou.

„Čo to čítaš, drahý?“

Jim jej ukázal obal knihy Démoni vstávajú.

„Bf.“ Otočila sa k zrkadlu a skontrolovala si účes.

„Zoberieš si naspäť taxík?“ spýtal sa.

„Veď sú to len štyri ulice. Chôdza mi urobí dobre, kvôli postave...“

„Na Summer Street ktosi prepadol dievča od nás zo školy,“ zaklamal. „Tvrdí, že ju znásilnili.“

„Naozaj? Kto je to?“

„Dianne Snowová,“ pohotovo si vymyslel meno. „Buď rozumná, dopraj si cestu taxíkom, prosím ťa.“

„Dobre,“ ustúpila. Zastavila sa pri ňom, klakla si k stoličke, ruky mu priložila na líca a pozrela mu do očí. „Čo sa robí, Jim?“

„Nič.“

„Ale áno, niečo sa deje.“

„Nič, s čím by som si neporadil.“

„Týka sa to... tvojho brata?“

Oviala ho hrôza, akoby ktosi otvoril dvere jeho vnútra. „Prečo si to myslíš?“

„Včera v noci si zo spánku opakoval jeho meno. Fňukal si a volal: „Wayne, Wayne, uteč, Wayne.““

„To nič nie je.“

Ale je. Obaja si to uvedomovali. Hľadel za ňou, ako odchádza.

O štvrt' na deväť zavolał pán Nell. „Nemusíte sa strachovať,“ povedal. „Tí chlapci sú všetci mŕtvi.“

„Naozaj?“ Ukazovák om si držal stranu v Démonoch, na ktorej čítal.

„Bola to autonehoda. O pol roka neskôr, ako zabili vášho brata. Naháňal ich policajt. Frank Simon. Dnes pracuje pre Sikorského. Iste zarába hŕbu peňazí.“

„Takže narazili.“

„Auto vyletelo z cesty v rýchlosti vyše stošesťdesiat kilometrov za hodinu a narazilo do stĺpa elektrického vedenia. Pokým vyplí prúd a vytiahli ich von, boli na uhol.“

Jim zatvoril oči. „Videli ste správu?“

„Na vlastné oči.“

„Ako vyzeralo auto?“

„Ako žeravá klietka.“

„Aký typ?“

„Čierny Ford sedan, rok výroby 1954. Na dverách mal nápis Hadie oči. Presné, výstižné. Doslova zhoreli.“

„Patril k nim ešte jeden, pán Nell. Nevieť celé meno, ale prezývali ho Odfarbený.“

„To by mohol byť Charlie Sponder,“ povedal pán Nell bez zaváhania. „Raz si odfarbil vlasy bielidlom na bielizeň. Pamätám sa na to. Zostali mu biele pruhy, nuž si ich chcel zasa zafarbiť späť. Biele pruhy sa zmenili na oranžové.“

„Neviete, čo robí dnes?“

„Slúži v armáde. Od päťdesiateho ôsmeho či deviateho, keď nabúchal miestne dievča.“

„Nemohol by som sa s ním spojiť?“

„Jeho matka býva v Stratforde. Možno cez ňu.“

„Dali by ste mi jej adresu?“

„Nedal. Pokým mi neprezradíte, čo vás tlačí.“

„Nemôžem, pán Nell. Pokladali by ste ma za blázna.“

„Len to skúste.“

„Nemôžem.“

„Tak dobre, synak.“

„Dali by ste mi...“ Ale telefón ohluchol.

„Všivák,“ zahrešil Jim a položil. Rovno pod rukou mu zadrnčal telefón znova, až sa strhol, akoby ho aparát popálil. Pozrel naň a sťažka dýchal. Nechal ho zvoniť tri razy, štyri. Zdvihol slúchadlo. Počúval. Zatvoril oči.

Cestou do nemocnice sa k nemu pripojilo policajné auto. Šlo so zavýjajúcou sirénou. Na resuscitačnom oddelení bol mladý lekár s fúzikmi. Pozrel na Jima tmavými očami, ktoré nevyjadrovali nijaké emócie.

„Prepáčte, som Jim Norman a...“

„Úprimnú sústrasť, pán Norman. Zomrela o 21:04.“

Cítil, že zamdle. Svet bol ďaleko, plával mu pred očami, v ušiach mu pískalo. Hľadel do prázdna, videl zelené dlaždice na stenách, vozík pod fosforeskujúcim svetlom a sestru s čepcom nakrivo. Je čas pozbierať sa, holúbok. Pred resuscitačnou izbou sa o stenu opieral sanitár v zašpinenom bielom plášti spredu zastriekaným niekoľkými kvapkami zaschnújúcej krvi. Nožom si čistil nechty. Sanitár zdvihol hlavu a zaškeril sa Jimovi do očí. Tým sanitárom bol David Garcia.

Jim stratil vedomie.

Pohreb. Ako v baletе s tromi dejstvami. Doma. Rozlúčka v obradnej miestnosti. Na cintoríne. Vynárali sa pred ním tváre, vnímal ich rozmazane pred sebou a rozmazané sa strácali v tme. Sallina matka v čiernom závoji, oči plné slz. Jej otec vyzeral zostarnutý, šokovaný. Simmons. A ďalší. Predstavovali sa a podávali mu ruku. Prikyvoval, ale mená neregistroval. Akési ženy priniesli jedlo, nejaká pani prišla s jablčníkom a ktosi si z neho práve odkrajoval, keď vošiel do kuchyne. Videl ho na stole poliaty krvavočerveným sirupom. Napadlo mu: Navrchu mu chýba kôпка vanilkovej zmrzliny.

Cítil, ako sa mu chvejú ruky aj nohy, najradšej by prešiel ku stolu a šmaril koláč o stenu.

A potom všetci kráčali a on sa držal, ako sa patrí, tak ako sa človek drží, keď sa nakrúcajú zábery z rodinnej udalosti. Podával ruky a hovoril: „Ďakujem... áno, prirodzene... Ďakujem vám... Som presvedčený, že jej je dobre... ďakujem...“

Keď všetci odišli, dom patrila iba jemu. Prešiel ku kozubu. Mramorová doska bola plná suvenírov zo svadby. Vypchatý psík so sklenými očami, ktorého vyhrala v zábavnom parku v Coney Island na svadobnej ceste. Dva kožené obaly — jeho diplom z Bostonskej univerzity a jej z Massachussettskej. Dve obrovské kocky, ktoré od nej dostal do daru, keď prehrál šesťnásť dolárov v pokeri u Pinkyho Silversteina asi rok-dva pred svadbou. Jemná porcelánová šálka, ktorú si minulý rok kúpila na ktoromsi clevelandskom bazáre. Uprostred stála svadobná fotografia. Obrátil ju dolu tvárou a sadol si do kresla, hľadiac na prázdnu televíznu obrazovku. V hlave sa mu začal rodiť nápad.

O hodinu zazvonil telefón a vytrhol ho zo slabých driemot. Načiahol sa za slúchadlom.

„Teraz si ty na rade, Normík.“

„Vinnie?“

„Starec, bolo to ako mieriť na hlinené holuby na strelnici. Prásk a rozletia sa.“

„Dnes večer budem v škole. V miestnosti číslo tridsaťtri. Nerozsvietim. Bude to ako vtedy pri nadjazde. Dúfam, že sa mi podarí zaobstarať aj vlak.“

„Chceš s tým tuším skoncovať?“

„Správne,“ povedal Jim. „Príd.“

„Možno.“

„Musíš prísť,“ povedal Jim a zavesil.

Keď dorazil do školy, bola už takmer tma. Zaparkoval na obvyklom mieste, univerzálnym kľúčom si otvoril zadný vchod a najprv zašiel do kabinetu anglického jazyka na prvom poschodí. Vstúpil, otvoril fonotéku s platňami a prezeral si ich. Prešiel asi polovicu a vybral jednu označenú Zvukové efekty. Obrátil ju. Tretí záznam na A strane Nákladný vlak: 3:04. Položil ju na prenosné stereo a z vrečka kabáta si vybral knihu Démoni vstávajú. Otvoril ju na označenej časti, prečítal a prikývol. Zhasol.

Miestnosť číslo tridsaťtri.

Zapojil stereo, nastavil reproduktory, aby pokryli čo najširší priestor, potom vybral záznam nákladného vlaku. Z ničoho nič sa po celej miestnosti rozľahol ohlušujúci rachot dieselovej lokomotívy a rinčanie ocele narážajúcej na oceľ. Keď zatvoril oči, priam uveril, že je pod mostom na Broad Street, kľáči na kolenách a sleduje divú drámu a jej neodvratné vyvrcholenie...

Otvoril oči, zastavil platňu a pustil ju od začiatku. Posadil sa za stôl. Otvoril si Démonov v kapitole nazvanej: Zlí duchovia — ako ich vyvolať. Pri čítaní pohyboval perami a podchvíľou prestal, aby si z vrečka vybral predmety, ktoré ukladal jeden za druhým na stôl.

Po prvé, starú pokrivanú fotografiu, na ktorej bol aj s bratom na trávniku pred činžovým domom na Broad Street, kde vtedy bývali. Obaja boli vystrihaní, placho sa usmievali do objektívu. Po druhé, fľašku s krvou. Chytil zatúlané mača a vreckovým nožikom mu podrezal krk. A po tretie, prepotenú pásku z baseballovej čiapky, v ktorej Wayne hrával malú ligu. Brat Wayne. Jim ju tajne schovával a tajne dúfal, že budú mať so Sally syna, ktorý ju bude nosiť.

Postavil sa, prešiel k oknu a pozrel von. Parkovisko bolo prázdne.

Odtisol školské lavice k stene a len niekoľko ich zostavil v strede v nepresnom kruhu. Keď skončil, vybral zo zásuvky kriedu a podľa obrázku v knihe nakreslil na zem pomocou pravítka päťuholník.

Dýchal čoraz ťažšie. Zhasol, do jednej ruky chytil nazhromaždené predmety a začal odriekať.

„Pán temných síl, vypočuj ma, pre pokoj duše. Sľubujem, že sa obetujem. Prosím, daj mi temné znamenie k obeti. Hľadám odplatu za svoju ľavú ruku. Sľubujem, že obetujem krv.“

Odkrútil vrchnák fľaše, v ktorej bola predtým oriešková nátierka, a postriekal päťuholník.

V tmavej školskej miestnosti sa čosi začalo diať. Nedá sa presne povedať, čo to bolo, ale vzduch oťažel. Bol taký hustý, akoby sa mu do krku a do brucha tlačila sivá oceľ. Hrobové ticho narastalo, vznášalo sa tu čosi neviditeľné.

Konal, ako káže starodávny rituál.

Jimovi sa odrazu zdalo, že v miestnosti je atmosféra čias, keď chodil s triedou do obrovskej elektrárne — mal pocit, že vzduch je plný elektrického napätia, že vibruje. Vtom sa ozval hlas, prekvapujúco tichý a nepríjemný.

„Čo odo mňa žiadaš?“

Nevedel by povedať, či to v skutočnosti počul, alebo sa mu skôr iba zdalo, že počuje. Vyslovil dve vety.

„Je to len malá prosba. Čo ponúkneš?“

Jim vyslovil dve slová.

„Oba,“ zašepkal hlas. „Pravý aj ľavý. Súhlasíš?“

„Áno.“

„Tak mi daj, čo je moje.“

Otvoril vreckový nožik, vrátil sa k svojmu stolu, položil naň pravú ruku a štyrmi tvrdými údermi si odsekol pravý ukazovák. Na tmavý pijavý papier kvapkala krv. Vôbec to nebolelo. Posunul prst nabok a preložil si vreckový nožik do pravej ruky. Odrezať si ľavý ukazovák bolo oveľa ťažšie. Pravá ruka s chýbajúcim prstom bola ťarbavá, cudzia, a nožik sa mu stále šmýkal. Napokon netrpezlivo zahundral, zahodil nožik, zlomil kosť a prst si odtrhol. Oba prsty zobral do rúk a hodil do päťuholníka. Zablysko jasné svetlo ako blesk u starého fotografa. No bez dymu, to si všimol. Bez zápachu po síre.

„Aké predmety si priniesol?“

„Fotografiu. A kus látky, zmáčanej jeho potom.“

„Pot je vynikajúci,“ poznamenal hlas a v hlase Jim spoznal chladnú nenásytnosť, ktorá ním zatriasla. „Daj ich sem.“

Jim ich hodil do päťuholníkového obrazca. Zablysko sa.

„Výborne,“ povedal hlas.

„Len či prídu,“ povedal Jim.

Zostalo ticho. Hlas sa stratil — ak tu vôbec kedy bol. Naklonil sa bližšie k päťuholníku. Fotografia bola stále tam, ale stmavla, očernela. Páska tam už nebola.

Z ulice sa ozval hluk, najprv slabý, potom narastal. Rýchle auto vybavené špeciálnymi tlmičmi najprv zabočilo do Davis Street a potom sa približovalo. Jim sa posadil a počúval, či sa vráti a zaparkuje.

Zaparkovalo.

Rozliehala sa ozvena krokov po schodoch.

Robert Lawson sa chichotal piskľavým hlasom, ktosi ho zahriakol: „Pssst!“, ale Lawson sa znovu rozchichotal. Kroky sa približovali, ozvena sa stratila a potom sa doširoka otvorili sklené dvere.

„Halóó, Normík!“ zakričal David Garcia fistulou.

„Si tu, Normík?“ zašepkal Lawson a zachichotal sa. „Bol si tam, Corey?“

Vinnie mlčal, ale ako kráčali po chodbe, Jim videl ich tieň. Vinnie bol najvyšší, v ruke držal dlhý predmet. Čosi slabo zasvišťalo a dlhý predmet sa ešte predĺžil.

Stáli pri dverách. Vinnie bol uprostred. Všetci mali v rukách nože.

„Už sme tu, starec,“ ozval sa jemne Vinnie. „Tu sme, prišli sme si po teba.“

Jim pustil gramofón.

„Preboha!“ zakričal Garcia a trhlo ním. „Čo je?“

Nákladný vlak sa približoval. Akoby sa rozochveli všetky steny.

Nik nevnímal zvuk, čo vychádzal z reproduktorov, ale zdola z vestibulu, kdesi od vzdialených koľajníc, v inom čase a priestore.

„Toto sa mi nepáči, človeče,“ zahlásil Lawson.

„Je neskoro,“ povedal Vinnie. Vykročil a urobil gesto nožom. „Naval prachy, apík.“

...podme...

Garcia sa zarazil. „Dofrasa, čo je to...”

Ale Vinnie nezaváhal. Dal ostatným pokyn, aby sa rozťahli, a pohľad prezrádzal, že sa mu zrejme uľavilo.

„No tak, chlapče, koľko máš?” odrazu sa spýtal Garcia.

„Štyri centy,” odpovedal Jim. Bola to pravda. Vybral si ich z pokladničky v spálni. Najnovší vyrazený dátum bol z roku 1956.

„Posratý klamár.”

...nechaj ho...

Lawson sa obzrel cez plece a oči sa mu rozšírili. Steny boli akési rozmazané, akoby tam neboli. Nákladný vlak písal. Svetlo z parkoviska sčervenelo od neónu na budove stavebnej spoločnosti Burrets blikajúceho na zošerenej oblohe. Čosi vystúpilo z päťuholníka, niečo s tvárou chlapca, asi dvanásťročného. Nakrátko ostrihané vlasy.

Garcia vyrazil a jednu Jimovi vrazil. Dych mu páchol po cesnaku a klobáse. Všetko prebiehalo pomaly a bez bolesti.

Odrazu Jim pocítil akúsi ťažobu, akoby mu do slabín naliali olovo, a neovládal si mechúr. Pozrel na seba a uvidel tmavú škvrnu, ako sa mu rozširuje na nohaviciach.

„Pozri, Vinnie, pošťal sa!” vykrikol Lawson. Tón hlasu znel správne, ale tvár mu vyjadrovala hrôzu — výraz bábk, ktorej život visí na vodidlách z drôtu.

„Nechaj ho,” ozvalo sa to čosi ako Wayne, ale nie Wayneovým hlasom — hlas z päťuholníka znel chladne, nenásytne.

„Bež, Jimmy! Bež! Bež!”

Jim sa zošuchol na kolená a úder ho zvalil na chrbát, hmatol po opore, ale nijakú nenašiel.

Pozrel hore a uvidel Vinniego nenávisť pohľad, keď vrazil nôž pod hrudnú kosť tohto Waynea... a potom zreval, tvár sa mu zmenila, sčernela, stmavla, bola príšerná.

Potom zmizol.

Garcia a Lawsons to zasiahlo o chvíľku neskôr. Zošúverili sa, sčerneli a zmizli.

Jim ležal na zemi. Chrapľavo dýchal. Rachot vlaku pomaly utíchal.

Hľadel na brata.

„Wayne?” zalapal po dychu.

Ale tvár sa zmenila. Akoby sa roztopila a vytiekla. Oči zožltli a videl len akúsi strašnú, škeriacu sa príšeru.

„Vrátim sa, Jim,” prehovoril chladný hlas.

A zmizlo to.

Vstal, zranenou rukou vypol gramofón. Chytil si ústa. Po facke od Garcia mu krvácali. Prešiel k vypínaču a rozsvietil. Miestnosť bola prázdna. Pozrel von na parkovisko, aj to bolo prázdne, okrem jednej puklice, v ktorej sa odrážal mesiac ako v hlúpej melodráme. Vzduch v triede páchol starinou a zatuchlinou ako v hrobke. Zotrel päťuholník a ponaprával stoly pre svojho zástupcu na nasledujúci deň. Prsty ho ukrutne boleli — aké prsty? Zajtra musí zájsť k lekárovi. Zatvoril dvere a pomaly schádzal po schodoch, pridŕžiavajúc si ruky pri hrudi. Uprostred schodiska ho možno tiež, možno predtucha prinútili obrátiť sa.

Niečo neviditeľné akoby uskočilo dozadu.

Jim si spomenul na varovanie v knihe Démoni vstávajú o možných nebezpečenstvách. Možno ich privolať, možno ich poveriť poslaním, možno sa ich dokonca aj zbaviť.

Ale niekedy sa vracajú.

A ďalej schádzal, rozmýšľajúc o tom, či sa napokon naozaj oslobodil od hrozného sna.

JAHODOVÁ JAR

Jarný Jack...

Tie dve slová z raňajších novín budia vo mne strašné spomienky. Bolo to pred ôsmimi rokmi, takmer na deň presne. Aj vtedy bol takýto čas a ja som sa míhol v televízii, v reportáži Waltera Cronkita. Bol som len v pozadí za reportérom, ale rodičia ma hneď spoznali. Telefonovali mi do školy. Otec bol úprimný a povedal to otvorene; chcel, aby som mu vysvetlil situáciu. Mama nástojila, aby som prišiel domov. Ale ja som nechcel ísť domov. Bol som očarený.

Očarila ma temná a hmlistá jar a zlovestný tieň smrti, ktorý sa prechádzal jahodovým oparom noci pred ôsmimi rokmi. Tieň Jarného Jacka.

V Novom Anglicku volajú toto obdobie jahodová jar. Nikto nevie prečo; volajú to tak už oddávna. Vraj prichádza raz za osem alebo desať rokov. Možno sa aj udalosti na pedagogickej fakulte v New Sharon počas jahodovej jari pred ôsmimi rokmi pravidelne opakovali, ale či na to niekto prišiel, nevie nikto.

Jahodová jar na škole v New Sharon sa začala 16. marca 1968. V ten deň udrela najstudenšia zima za posledných dvadsať rokov. Pršalo a more bolo cítiť aj tridsať kilometrov od pobrežia. Snehová pokrývka, takmer celý meter vysoká, sa začala roztápať a na chodníkoch v areáli školy vznikla čľapkanica. Sochy z čias zimného karnevalu, ktoré si pri teplotách pod bodom mrazu udržali ostré formy, sa borili a klesali. Karikatúra Lyndona Johnsona pred budovou študentského spolku Tep ronila topiace sa slzy. Holubica pred Prasherovou budovou stratila ľadové perie a na niekoľkých miestach presvitala konštrukcia z preglejky.

Spolu s nocou sadla na úzke chodníky a cestičky hmla, biela, plazivá, hluchá. Borovice na promenáde ju prebodávali ako vztýčené prsty, plazila sa pomaly popod malý most až k delám z občianskej vojny ako cigaretový dym. Všetko sa zrazu zdalo byť akosi v neporiadku, zvláštne a magické. Neopatrný hosť vyjde z hlučného vysvieteného študentského baru a dúfa, že ho pohltia jasné hviezdy na zimnej oblohe... a namiesto toho sa zrazu ocitne v tichom svete, zabalenom v bielej hmle, kde počuje len vlastné kroky a pramienky vody, potichu kvapkajúce zo starého žľabu. Takmer čakáte,

kedy okolo prebehne Glum, Frodo či Sam, že zrazu zmizne bar a objaví sa hmlistá panoráma močarísk s tismi, kruh keltských kňazov či žiariaci rozprávkový prsteň.

Hudobný automat toho roku vyhrával Love is Blue. Donekonečna opakoval Hey, Jude a Scarborough Fair.

V tú noc desať minút po jedenástej sa tretiak John Dancey vracal do internátu, keď v tmavom kúte parkoviska pri budove zoológie zrazu spustil krik a knihy mu spadli na mŕtve dievča. Ležalo tam s roztriahnutými nohami, podrezané od ucha k uchu, ale oči malo otvorené a žiarili, akoby sa jej práve podaril najsmiešnejší vtip v celom krátkom živote. Dancey študoval pedagogiku a rečníctvo, a len kričal, kričal a kričal.

Nasledujúci deň bol zamračený a pochmúrny, v škole sme sa zvedavo pýtali — kto? prečo? kedy si myslíš, že ho dostanú? A nakoniec padla vzrušujúca otázka: Poznal si ju? Poznal si ju?

Áno, chodila so mnou na dejiny umenia.

Áno, kamarát môjho spolubývajúceho s ňou chodil minulý semester.

Áno, raz v bare si odo mňa pýtala oheň. Sedela pri vedľajšom stole.

Áno, ja...

Áno... áno... ach, áno, ja

Všetci sme ju poznali. Volala sa Gale Cermanová (vyslovovala sa Kermanová) a študovala umenie. Nosila babičkovské okuliare a mala dobrú postavu. Bola obľúbená, hoci spolubývajúce ju neznášali. Von veľmi nechodievala, aj keď bola možno najpromiskuitnejším dievčaťom v škole. Škaredá, ale chutná. Bolo to živé dievča, ktoré veľa nenarozprávalo a smialo sa len zriedkakedy. Bola tehotná a mala leukémiu. Bola lesbička a zavraždil ju frajer. Bola jahodová jar a 17. marca 1968 ráno všetci poznali Gale Cermanovú.

Do školy prišlo šesť policajných áut a zaparkovali najmä pred budovou Judith Franklinovej, kde Cermanová bývala. Keď som o desiatej cestou na hodinu prechádzal okolo, pýtali si môj študentský preukaz. Bol som chytrý. Ukázal som im ten nedotrhany.

„Nosíte pri sebe nôž?“ pohotovo sa spýtal policajt.

„Je to kvôli Gale Cermanovej?“ vyzvedal som a odpovedal som, že najsmrtonosnejšia zbraň, ktorú mám pri sebe, je retiazka na kľúče s d'atelinkou.

„Prečo sa pýtate?“ chytil sa toho.

Meškal som päť minút.

Bola jahodová jar a nikto sa tej noci nemal prechádzať po areáli školy, napoly na akademickej pôde, napoly ako vo sne. Znovu sa zniesla tichá a hlboká hmla, páchnuca morom.

Už štyri hodiny som sa v izbe trápil s rozborom Milтона, keď okolo jednej dorazil spolubývajúci. „Chytili ho,“ povedal. „Hovorili o tom v bare.“

„Kto o tom hovoril?“

„Neviem. Jeden chalan. Bol to jej frajer. Volá sa Carl Amalara.“

Vydýchol som si a bol som sklamaný. To meno; určite to urobil. Tragický, ale odporný malý zločin z vášne.

„Dobre,“ povedal som. „To je dobre.“

Odišiel rozniešť novinu po chodbe. Prečítal som si rozbor Milтона, ale samému mi nebolo jasné, čo som chcel povedať. Roztrhal som ho a začal odznova.

Na druhý deň to bolo v novinách. Na obrázku vyzeral Amalara neprimerane uhladene — zrejme maturitná fotografia. Mal smutnú tvár, olivovú pokožku, tmavé oči a na nose stopy po kiahňach. Ešte sa nepriznal, ale dôkazy proti nemu boli presvedčivé. S Gale Cermanovou sa za posledný mesiac často hádal a pred týždňom sa rozišli. Chalan, čo s ním býval, povedal, že trpel depesiou. V kufriku pod posteľou mu našli osemnásťcentimetrový lovecký nôž značky L. L. Bean a fotografiu Cermanovej rozstrihanú veľkými nožnicami.

Vedľa Amalarovej fotografie bola fotografia Gale Cermanovej. Nejasne sa tam ukazoval pes, ružová ošarpaná záhradná besiedka a trochu nesmelá blondína v okuliároch. Pery mala skrivené do neprirodzeného úsmevu a žmúрила. Jednou rukou hladkala psa po hlave. Takže je to pravda. Určite to bola pravda.

Tej noci prišla hmla znovu, nezakrádala sa však ako mačka, len sa potichu rozprestrela. Bol som na prechádzke. Bolela ma hlava, potreboval som čerstvý vzduch. Vdychoval som vlhký opar jari, ktorý postupne rozháňal rozpačitý sneh a odokrýval holé chumáče minuloročnej trávy, mŕtve ako vlasy vzdychajúcej stareny.

Pre mňa to bola jedna z najkrajších nocí, na ktorú si spomínam. Pod pouličnými lampami, ktoré žiarili ako svätožiara, vyzerali ľudia ako šepkajúce tiene, ruky a oči milenecky spojené. Topiaci sa sneh stekal a šmýkal sa, stekal a šmýkal sa a po všetkých tmavých kanáloch sa niesol zvuk tmavého zimného mora, ktoré prudko klesalo odlivom.

Prechádzal som sa skoro do polnoci, do nitky premočený, stretal som veľa tieňov, počul veľa krokov klopať ako v sne po kľukatých chodníkoch. Kto vie, či jeden z nich nepatrí tomu živému alebo neživému tvorovi, ktorého začali volať Jarný Jack. Ja neviem, hoci som stretol veľa tieňov, ale tváre som pre hmlu nevidel.

Na druhé ráno ma zobudil hluk na chodbe. Vybehol som sa pozrieť, koho zasa odvádzajú do armády. Oboma rukami som si upravil vlasy a v ústach mi namiesto jazyka pracovala drsná kefka.

„Dostal ďalšiu,“ povedal nejaký chalan a tvár mal bledú od vzrušenia. „Musia ho prepustiť.“

„Prepustiť koho?“

„Amalaru,“ povedal ďalší chalan škodoradostne. „Keď sa to stalo, bol vo väzení.“

„Čo sa stalo?“ netrepežlivo som sa opýtal. Skôr či neskôr by mi to došlo. Som si istý.

„Ten chlapík včera v noci znovu niekoho zabil. Teraz ju všade hľadajú.“

„Čo?“

Bledá tvár predou mnou sa znovu zachvela. „Jej hlavu. Ten, kto vraždil, zobral si jej hlavu.“

Fakulta v New Sharon ani dnes nie je veľká škola a vtedy bola ešte menšia; informačné strediská priateľsky označujú tieto školy ako štátne komunálne fakulty. Keď som tam študoval, škola skutočne tvorila malú komunitu; všetci sa navzájom poznali aspoň z videnia. Gale Cermanová bola jednou z tých dievčat, ktoré ste zdravili a nejasne si spomínali, že ste ju už videli.

Ann Brayovú sme poznali všetci. Bola prvou semifinalistkou v minuloročnej súťaži o Miss Nového Anglicka, kde preukázala mimoriadny talent pre taktovku pri skladbe Hey, Look Over Me. Bola inteligentná; do svojej smrti bola redaktorkou školského časopisu, týždenného plátku so samými politickými karikatúrami a bombastickými listami čitateľov, bola členkou študentského divadelného krúžku a predsedníčkou školskej pobočky Národného charitatívneho dievčenského spolku. Ako dravý a roztúžený prvák som jej raz ponúkol príspevok do rubriky a požiadal o stretnutie. Odmietla oboje.

A teraz bola mŕtva... horšie ako mŕtva.

Poobede som išiel do školy ako ostatní a každého som zdravil o niečo dôraznejšie ako zvyčajne, aby som si lepšie obzrel ich tváre. Prezerali si ma rovnakým spôsobom. Medzi nami je ktosi zlovestný, zlovestný ako chodníky, ktoré sa kľukatili cez hlavnú alej a okolo storočných dubov na nádvorí za telocvičňou. Zlovestný ako ťažké delá z občianskej vojny, ktoré presvitali cez hustú hmlu. Všetci sme pozerali jeden druhému do tváre a usilovali sme sa zistiť, ktorá skrýva zlo.

Tentoraz polícia nezadržala nikoho. Modré policajné autá neustále hliadkovali v areáli školy počas hmlistých jarných nocí osemnásteho, devätnásteho a dvadsiateho a dychtivo skúmali každú škáru. Vedenie školy vydalo zákaz vychádzať po deviatej večer. V okrasných kríkoch pri Tateovej budove absolventov našla polícia nerozvážnych milencov a tri hodiny ich nemilosrdne morila otázkami na policajnej stanici.

Dvadsiateho vypukol bláznivý falošný poplach, keď na tom istom parkovisku, kde ležalo telo Gale Cermanovej, našli chlapca v bezvedomí. Jeden utáraný školský policajt ho naložil do auta, tvár mu prikryl okresnou mapou, ani mu nenahmatal pulz a zamieril rovno do miestnej nemocnice. Policajná siréna kvílila prázdny školským areálom ako trúchliace víly veštiace smrť.

Uprostred cesty sa mŕtvola prebrala a tupo sa spýtala: „Doparoma, kde som to?“ Policajt skríkol a zišiel z cesty. Vyšlo najavo, že išlo o študenta Donalda Morrisa, ktorý strávil dva predchádzajúce dni v posteli so silnou chrípkou — možno ázijskou? Už si nepamätám. Tak či onak, odpadol na parkovisku, keď si vyšiel do baru na polievku s hriankami.

Ďalšie dni bolo teplo a zamračené. Študenti sa združovali do skupiniek, ktoré sa s prekvapujúcou rýchlosťou rozpadali a znovu vytvárali. Keď dlho pozeráte na rovnaké tváre, niektoré vám začínajú pripadať zvláštne. Rýchlosť, akou po škole kolovali rôzne chýry, sa blížila rýchlosti svetla. Obľúbeného profesora vraj videli smiať sa a plakať pri mostíku. Gale Cermanová vraj zanechala šifrovaný odkaz v podobe dvoch slov napísaných vlastnou krvou na asfalte parkoviska. Obidve vraždy mali vraj politické pozadie a spáchala ich pobočka študentského Hnutia za demokraciu na protest proti vojne. To bolo skutočne smiešne. Školská pobočka Hnutia za demokraciu mala sedem členov. A takáto malá pobočka by mala zruinovať celú organizáciu. Napokon príhodu zlepšili aj školskí pravičiar: bolo to dielo agitátorov zvonka. Počas tých čudných teplých dní sme teda mali oči na stopkách pre agitátorov.

Novinári, ako vždy nevypočítateľní, si nevedomovali, že náš vrah sa podobá na Jacka Rozparovača, a pátrali ďalej do minulosti — až do roku 1819. Ann Brayovú našli na mokrej cestičke asi tri a pol metra od najbližšieho chodníka, no napriek tomu sa tam nenašli žiadne stopy, ani jej. Nebojácny novinár z New Hampshire, ktorý náruživito vyhľadával tajomstvá, pokrstil vraha Jarný Jack podľa doktora Johna Hawkinsa z Bristolu, ktorý zavraždil päť svojich manželiek rôznymi farmaceutickými hračkami. To meno mu aj zostalo, zrejme aj vďaka mokrej ceste, na ktorej nezostali stopy.

Dvadsiateho prvého znovu pršalo a hlavná alej aj nádvorie sa premenili na bahnisko. Polícia ohlásila, že vyškolí detektívov v civile, mužov i ženy, a polovicu policajtov odvolala.

V školských novinách sa objavil trochu rozhorčený, ale nesúvislý úvodník s hlasným protestom. Autor sa zrejme usiloval dokázať, že také množstvo policajtov prestrojených za študentov znemožňuje odlišť skutočného provokatéra od nepravého. Prišla noc a s ňou hmla. Pomaly, takmer zadumane sa niesla ulicami lemovanými stromami a zahalovala jednu budovu za druhou. Bola krehká, až neskutočná, no nemilosrdná a naháňala strach. Nikto nepochyboval o tom, že Jarný Jack je muž, ale jeho komplicom bola hmla a tá je ženského rodu... aspoň tak mi to pripadalo. Akoby stláčali našu malú školu medzi sebou bláznivým mileneckým objatím, manželským spojením naplneným krvou. Sedel som, fajčil a pozoroval svetlá, ktoré prichádzali z hustnúcej tmy. Kto vie, či sa všetko skončilo. Prišiel môj spolubývajúci a potichu za sebou zavrel dvere.

„Čoskoro začne snežiť“, povedal.

Obrátil som sa a pozrel naňho. „Hlásili to v rozhlase?“

„Nie“, povedal. „Na to netreba predpoveď. Už si niekedy počul o jahodovej jari?“

„Voľačo sa mi mári“, povedal som. „Veľmi dávno. Myslíš to, čo spomínajú staré mamy, nie?“

Postavil sa vedľa mňa a hľadel do plaziacej sa tmy.

„Jahodová jar je ako babie leto“, povedal, „len oveľa zriedkavejšia. Tu v Novom Anglicku sa babie leto opakuje každé dva alebo tri roky. Počasie, aké máme teraz, prichádza len raz za osem alebo desať rokov. Nie je to skutočná jar, ako babie leto nie je skutočné leto. Moja stará mama hovorievala, že jahodová jar prináša najhorší severák celej zimy, a čím dlhšie trvá, tým silnejší je vietor.“

„Rozprávky“, povedal som. „Neverím tomu ani zámak.“ Pozrel som naňho. „Ale som nervózny. Aj ty?“

Chápavo sa zasmial a ukradol mi cigaretu z otvorenej škatuľky na podokeníci. „Podozrievam všetkých okrem teba a seba“, povedal a úsmev mu trochu zoslabol. „Ani tebou som si niekedy nie celkom istý. Nechce sa ti zísť do klubu na

biliard? Dám ti desaťbodový náskok.“

„Na budúci týždeň mám test z trigonometrie. Čaká na mňa zázračná zvyrazňovacia ceruzka a hŕba poznámok, idem sa bifiť.“

Ešte dlho potom, čo odišiel, som len pozeral do okna. Aj keď som otvoril učebnicu a začal sa učiť, ešte stále som chodil vonku medzi tieňmi, kde kralovalo čosi zlovestné.

Tej noci zabili Adelle Parkinsovú. Pri škole hliadkovalo šesť policajných áut a sedemnást policajtov v civile prezlečených za študentov (osem z nich priviezli až z Bostonu). No Jarný Jack, neomylné idúc po niektorej z našich dievčat, ju zabil. Nepravá a klamlivá jar mu pomáhala a podnecovala ho. Zabil ju a nechal opretú o volant jej Dodge zo šesťdesiateho štvrtého, kde ju na druhý deň našli. Časti jej tela ležali na zadnom sedadle a v kufri. Na prednom skle bolo krvou napísané HA! HA! Tentoraz skutočne, nielen podľa klebiet.

Po tejto vražde sa študentov zmocnila čiastočná hystéria; Adelle Parkinsovú sme poznali všetci a nikto. Patrila k tým bezmenným utrápeným ženám, ktoré pracovali v študentskom bare od šiestej do jedenástej, keď tam býva najväčší nával a húfy študentov sa hrnú z knižnice na druhú stranu, aby si dali dajaký hamburger. Posledné tri noci života sa však veľmi nenarobila; zákaz vychádzania bol prísne kontrolovaný a po deviatej chodili do baru len hladní policajti a spokojní správcovia školy. Zvyčajná rozladenosť prázdnych budov sa zreteľne prehĺbila.

Už toho nezostáva veľa povedať. Polícia podľa hla hystérii rovnako ako my a dostala sa do slepej uličky. Zatkli neškodného homosexuála, študenta sociológie Hansona Graya, ktorý tvrdil, že „si nevie spomenúť“, kde strávil posledné inkriminované večery. Obvinili ho, vzniesli žalobu za vraždu, ale potom, čo bola počas poslednej neopísateľnej noci jahodovej jari v hlavnej aleji zavraždená Marsha Curranová, ho pustili, a on sa rýchlo vyparil domov do New Hampshire.

Prečo bola tej noci vonku sama, zostane navždy záhadou. Bolo to tučné, veľmi chutné dievča. Bývala v meste s tromi ďalšími dievčatami. Vklzla do školského areálu rovnako potichu a s rovnakou ľahkosťou ako Jarný Jack. Čo mala za lubom? Možno ju hnala rovnaká nevyspytateľná a nekontrolovateľná túžba ako jej vraha. Možno ju priťahovalo zúfalé a vášnivé dobrodružstvo s teplou nocou, teplou hmlou, vôňou mora a studeným nožom.

Toto bolo dvadsiateho tretieho. Dvadsiateho štvrtého rektor rozhodol, že jarné prázdniny budú o týždeň skôr a my sme sa rozutekali, avšak nie veľmi radostne, skôr ako vyľakané ovce pred búrkou a prázdnu školu sme nechali polícii a zlovestnému prízraku.

Mal som auto, naložil som aj šiestich ďalších a ich batožinu sme len tak nahádzali. Nebola to príjemná cesta. Nikto si nebol istý, či Jarný Jack nejde v aute s nami.

Tej noci klesol teplomer o pätnásť stupňov a celým Novým Anglickom sa prehnal kvíiaci severák, ktorý začal zmrznutým mrholiacim dažďom, ale nakoniec nechal za sebou tridsať centimetrov snehu. Niekoľko starších chytrákov utrpelo infarkt ako obvykle pri odpratávaní snehu a zrazu, akoby šibnutím čarovného prútika, prišiel apríl. Ustavičné prehánky a noci plné hviezd.

Bohvie prečo sa hovorí jahodová jar takému zlovestnému, klamlivému obdobiu, ktoré prichádza len raz za osem alebo desať rokov. Jarný Jack odišiel s tmou a školu až do začiatku júna vzrušovali protesty proti vojenským odvodom a akcie v sede pred budovou, kde známy výrobca napalmu prijímal uchádzačov o prácu. V júni sa o Jarnom Jackovi už nikto nezmiňoval, aspoň nie nahlas. Myslím, že mnohých z nás však nenechával na pokoji, prinajmenšom v súkromí, a hľadáli sme v celom tom bláznovstve čo len jedinú stopu, ktorá by všetko vysvetlila.

Toho roku som bol promován a o rok neskôr som sa oženil. Dostal som dobré miesto v miestnom vydavateľstve. V 1971 sa nám narodil chlapec a dnes sa už pomaly chystá do školy. Má moje oči a jej ústa, nehnevá nás a o všetko sa zaujíma.

Do toho prišli dnešné noviny.

Bolo mi jasné, že je to tu. Vedel som to už od včera rána, keď som počul záhadný zvuk topiaceho sa snehu, ktorý sa valil žľabmi. Z prednej terasy, pätnásť kilometrov od najbližšej pláže, som cítil charakteristickú príchut' morskej soli. Vedel som, že znovu prišla jahodová jar, keď som na ceste z práce musel zapnúť svetlá, lebo hmla sa dvíhala z polí a údolí, zahaľovala obrysy budov a okolo pouličných lúčok vytvárala žiaru.

V dnešných novinách píš, že v areáli pedagogickej fakulty v New Sharon pri delách z občianskej vojny našli zavraždené dievča. Stalo sa to včera v noci, našli ju v snehovom záveji. Nebola... nebola tam celá.

Moja manželka je rozrušená. Chce vedieť, kde som bol včera v noci. Nemôžem jej odpovedať, pretože sa nepamätám. Pamätám si, že som odchádzal z práce, zapol som svetlá, aby som videl cez krásnu plaziacu sa hmlu, ale viac si nepamätám.

Na tú hmlistú noc som sa rozpamätal, keď som s boľavou hlavou vyšiel na vzduch a opäť som stretal všetky krásne, bez tvaré, neskutočné tieň. Spomenul som si aj na kufor v aute — kufor, aké nepekné slovo — a čudoval som sa, prečo by som sa mal báť ho otvoriť.

Keď píšem tieto riadky, počujem, ako moja žena vo vedľajšej izbe plače. Myslí si, že som bol včera v noci s inou.

Božemôj, aj mne to zišlo na um.

RÍMSA

„Podme,“ povedal znovu Cressner. „Pozrite sa do tej tašky.“ Boli sme v jeho podkrovnom byte, pod nami štyridsať poschodí. Mal tam hustý, ostro oranžový koberec s plastickým vzorom. Uprostred, medzi baskickým remienkovým kreslom, kde sedel Cressner, a koženou pohovkou, kde nesedel nikto, ležala hnedá nákupná taška.

„Ak to chcete riešiť peniazmi, radšej to nechajte tak,“ povedal som. „Ja ju milujem.“

„Sú to peniaze, ale ja vás nechcem vyplatiť. Tak poďme. Len sa pozrite.“ Fajčil tureckú cigaretu v ónyxovej špičke. Vetrací systém mi iba na moment dovolil zacítiť dym a vzápätí ho odvíjal ďalej. Cressner mal na sebe hodvábný župan s vyšívaným drakom. Oči za okuliarmi pôsobili chladne a inteligentne. Vyzeral presne na to, čím bol: čistokrvný špičkový a nekompromisný sviniar. Miloval som jeho ženu a ona milovala mňa. Očakával som, že bude robiť problémy, a vedel som, že sa to už začína, ale nevedel som presne, aké to budú problémy.

Podišiel som k taške a prevrátil ju. Na koberec sa vysypali napáskované zväzky bankoviek. Všetko dvadsaťdolarovky. Vzal som jeden zväzok a prerátal. Bolo ich dvadsať. A zväzkov bolo veľa.

„Dvadsaťtisíc dolárov,“ povedal a ďalej si poľahoval z cigarety.

Vstal som, „Aha.“

„To je pre vás.“

„Nechcem ich.“

„A k tomu patrí aj moja žena.“

Nepovedal som nič. Marcia ma varovala, aké to bude. Je ako mačka, povedala, alebo ako starý zlomyseľný kocúr.

Skúsi si z teba urobiť myšičku.

„Tak vy ste tenisový profík,“ povedal. „Myslím, že som ešte nijakého nevidel.“

„Detektívi vám nedodali žiadne fotografie?“

„Ale áno.“ Zamával nedbanlivo cigaretovou špičkou. „Dokonca aj celý film s vami dvoma v moteli v Bayside. Kamera bola za zrkadlom. Ale fotky, to nie je ono, však?“

„Ak to hovoríte vy.“

Bude stále meniť taktiku, povedala Marcia. Tak dostáva ľudí do defenzívy. Čoskoro ťa dovedie k tomu, že triafaš do niečoho, čo si myslíš, že bude nasledovať, a potom ťa dostane zase inde. Hovor čo najmenej, Stan. A nezabudni, že ťa milujem.

„Pozval som vás, pán Norris, lebo som si myslel, že by sme sa mali pohovárať ako chlapi. Len taká príjemná konverzácia medzi dvoma civilizovanými ľuďmi, z ktorých jeden si privlastnil ženu toho druhého.“

Už som chcel odpovedať, ale rozhodol som sa, že radšej nie.

„Páčilo sa vám v San Quentine?“ povedal Cressner, lenivo bafkajúc.

„Ani nie.“

„Vraj ste tam boli tri roky. Obvinený z vlámania a vstupu na cudzí majetok, ak sa nemýlim.“

„Marcia o tom vie,“ povedal som a vzápätí som to oľutoval. Hral som presne tú hru, pred ktorou ma Marcia varovala.

Odrážal som jeho vysoké lopty a on ich len pekne obratom smečoval naspäť.

„Dovolil som si nechať presunúť vaše auto,“ povedal a vyzrel z okna na opačnom konci izby. Vlastne to vôbec nebolo okno, ale celá sklená stena. Uprostred boli sklené posúvacie dvere. Za nimi balkón veľkosti poštovej známky. A za tým hlboká jama. S tými dverami nebolo niečo v poriadku. Ale nemohol som prísť na to, čo to je.

„Toto je veľmi príjemná budova,“ povedal Cressner. „Bezpečná. Priemyselná televízia a podobne. Keď som vás videl na chodbe, niekam som zatelefonoval. Zamestnanec potom drôtikom naštartoval vaše auto a odviezol ho z nášho parkoviska na iné, o pár blokov ďalej.“ Pozrel hore na modernistické hodiny v tvare snečnej rakety nad pohovkou. Bolo 8:05. „O osem dvadsať ten istý zamestnanec zatelefonoje z verejnej búdky na políciu. Najneskôr o pol deviatej prisluhovači zákona objavia vyše stosedemdesiat gramov heroínu ukrytého v rezerve vo vašom kufri. Budú vás horlivo hľadať, pán Norris.“

Dostal ma. Snažil som sa kryť čo najlepšie, ale nakoniec som i tak preňho bol iba hračkou.

„Toto sa stane, ak nezavolám svojmu zamestnancovi, že nemá nikde telefonovať.“

„A ja vám mám len prezradiť, kde je Marcia,“ povedal som. „Veru sa nedohodneme, Cressner, lebo to neviem. Veď my sme si všetko tak vymysleli len pre vás.“

„Moji ľudia ju sledovali.“

„Skôr nie. Myslím, že sme sa ich na letisku striasli.“

Cressner si vzdychol, vybral zo špičky horiaci ohorok a vhodil ho do chrómovaného popolníka s otočným vrchnákom. Pokojne a elegantne. S rovnakou ľahkosťou, ako sa sám správval, zaobchádzal aj s vyfajčenou cigaretou.

„Máte vlastne pravdu,“ povedal. „Starý trik, ako zmiznúť cez dámsku toaletu. Moji chlapci boli hrozne rozčúlení, že naleteli na taký prastarý úskok. Je to také ošúchané, že to od nej ani neočakávali.“

Nič som nepovedal. Keď Marcia zbadala Cressnerových chlapcov na letisku, vrátila sa do mesta kyvadlovým autobusom a potom na autobusovú stanicu. Taký bol plán. Mala pri sebe dvesto dolárov, všetky peniaze, čo som mal naštrené. S dvesto dolármi a autobusom firmy Greyhound sa mohla dostať do ktoréhokoľvek kúta v tejto krajine.

„Vždy ste tak málo komunikatívny?“ opýtal sa Cressner a vyzeral, že ho to naozaj zaujíma.

„To mi poradila Marcia.“

O niečo menej ostro povedal: „Tak si myslím, že budete trvať na svojich právach, keď vás policajti dostanú. A nabudúce možno uvidíte moju ženu ako starú mamu v hojdacom kresle. Mysleli ste na to? Za stosedemdesiat gramov heroínu môžete vyfasovať aj štyridsať rokov.“

„Ale takto nedostanete Marciu späť.“

Trochu sa usmial. „A to je jadro veci, však? Rozoberme si, ako na tom kto sme. S mojou ženou ste sa do seba zaľúbili. Máte spolu pomer... ak chcete nazývať pomerom pár jednonočných stretnutí v motelloch. Moja žena ma opustila. Avšak mám vás. A teraz ste takpovediac v kaši. Je to presné?“

„Chápem, prečo vás má dosť,“ povedal som.

Na moje prekvapenie zaklonil hlavu a zasmial sa. „Viete, pán Norris, celkom sa mi páčite. Ste vulgárny a ste babrák, ale zdá sa, že máte srdce. To hovorila Marcia. Ja som o tom dosť pochyboval. Posudzuje ľudí nedbalo. Ale vy máte istý...“

vzlet. A preto som všetko primerane zariadil. Iste vám Marcia povedala, že mám rád stávky.“

„Áno.“ Teraz som už vedel, čo je s tými dverami v sklenej stene. Boli sme uprostred zimy a nikto by si nedával čaj na balkóne na štyridsiatom treťom poschodí. Nábytok z balkóna bol odpratáný. A vo dverách chýbala tabuľa skla. Prečo to Cressner urobil?

„Svoju ženu nemám veľmi rád,“ povedal Cressner, keď si starostlivo upevňoval ďalšiu cigaretu do špičky. „To nie je žiadne tajomstvo. A som si istý, že toľko vám len povedala. A tiež som si istý, že muž s vašimi... skúsenosťami vie, že spokojné manželky len tak neskočia do sena, keď na nich profil miestneho tenisového klubu kývne prstom. Podľa mňa je Marcia nedotknutá puritánka s mľandavým ksichtom, uľiukaná a urevaná, ustavične si vymýšľa...“

„To hádam stačí,“ povedal som.

Chladne sa usmial. „Prosím o prepáčenie. Stále zabúdam, že je reč o vašej milovanej. Je osem šesťnásť. Ste nervózny?“ Pokrčil som plecami.

„Tvrdý až do konca,“ povedal a zapálil si cigaretu. „Možno by ste chceli vedieť, prečo jednoducho nedám Marcii slobodu, keď ju nemám veľmi rád...“

„Vôbec nie.“

Zamračil sa na mňa.

„Pretože ste jeden sebecký, nenásytný, egocentrický sviniar. Nikto si nesmie vziať to, čo je vaše. Dokonca ani vtedy nie, keď už sám o to nestojíte.“

Očervenel a potom sa zasmial. „Bod pre vás, pán Norris. Výborne.“

Znovu som pokrčil plecami.

„Ponúknem vám stávku. Ak vyhráte, odídete stadiaľto a budete mať peniaze, ženu a slobodu. Na druhej strane, ak prehráte, pridete o život.“

Pozrel som na hodiny, nemohol som si pomôcť. Bolo osem devätnásť.

„Tak teda dobre,“ povedal som. Čo iné? Takto aspoň získam čas. Trocha času, aby som mohol vymyslieť spôsob, ako sa dá stadiaľto dostať, či už s peniazmi, alebo bez nich.

Cressner zdvihol telefón, ktorý mal vedľa seba, a vykrútil číslo.

„Tony? Plán číslo dva. Áno.“ Zavesil.

„Čo je to plán číslo dva?“ spýtal som sa.

„O pätnásť minút zavolám Tonyho a on odstráni tú... kompromitujúcu vec z kufra vášho auta a zavezie ho naspäť sem. Ak nezavolám, dá sa do styku s políciou.“

„Neveríte nikomu, čo?“

„Majte rozum, pán Norris. Tu na koberci medzi nami je dvadsaťtisíc dolárov. V tomto meste sa vraždí za dvadsať centov.“

„Tak o čo?“

Vyzeral skutočne dotknuto. „Ide o stávku, pán Norris, stávku. Gentlemani uzatvárajú stávky. Iba nevzdelanci vravia o čo.“

„Ako chcete.“

„Výborne. Všimol som si, že si prezeráte môj balkón.“

„Vo dverách chýba sklo.“

„Áno. Dnes poobede som ho dal vybrať. Navrhujem toto: prejdete okolo môjho domu po rímse, ktorá vyčnieva tesne pod úrovňou najvyššieho poschodia. Ak sa vám podarí budovu obísť, výhra je vaša.“

„Vy ste sa zbláznili.“

„Naopak. Túto stávku som v priebehu dvanástich rokov, čo bývam v tomto byte, ponúkol už šesť ráz, šiestim rozličným ľuďom. Traja z nich boli profesionálni športovci ako vy — jeden povestné zadné krídlo, známejší oveľa väčšími televíznymi komerčnými vystúpeniami než svojou priemernou hrou, ďalší baseballový hráč a iný zasa dosť známy džokej, ktorý síce mal obrovský ročný príjem, ale aj obrovské problémy s alimentmi. Další traja boli obyčajní občania rozličných profesií, ale dve veci mali spoločné: nedostatok peňazí a istý pôvab telesného pohybu.“ Zamyslene bafkal cigaretu a potom pokračoval. „Piaty z nich stávku odmietli hneď. Jeden z nich ju prijal. Podmienky boli dvadsaťtisíc dolárov proti šesťmesačnej službe u mňa. Vyhrál som ja. Ten chlapík sa len pozrel cez okraj balkóna a takmer zamdlel.“ Cressner sa zatváril pobavené a opovržlivo. „Povedal, že všetko dolu vyzerá také maličké. To ho zlomilo.“

„Prečo si myslíte, že —“

Prerušil ma podráždeným gestom ruky. „Unavujete ma, pán Norris. Myslím, že to urobíte, pretože nemáte na výber. To je moja podmienka stávky proti štyridsiatim rokom v San Quentine. Peniaze a moja žena sú len na dôvažok, aby som ukázal, aký som dobrý.“

„Akú mám záruku, že ma nedobehnete? Možno to urobím a zistím, že ste zavolali Tonyho, aby ma podrazil.“

Vzdychol si. „Ste kráčajúci exemplár paranoje, pán Norris. Nemilujem svoju ženu. Vôbec nerobí dobre môjmu vzácnemu egu, keď sa mi tu má motať. Dvadsaťtisíc dolárov nie je pre mňa nič. Štyrikrát toľko platím týždenne policajtom. Ale čo sa týka stávky...“ Oči mu zažiarili. „Jej cenu ani nemožno vyjadriť.“

Rozmýšľal som o tom, on čakal. Myslím, že vedel, že skutočný chlap vždy sám seba presvedčí. Bol som len tridsaťšesťročný tenisový skrachovanec a v klube sa už uvažovalo, že ma prepustia, keď Marcia jemne zasiahla. Tenis bol jedinou profesiou, ktorú som vedel robiť, a niečo iné, napríklad zohnať miesto hoci aj vrátnika, by bol problém — navyše keď máte záznam. Nešlo tu síce o nič vážne, ale ktorého zamestnávateľa to zaujíma.

Na tom všetkom bolo smiešne to, že Marcii Cressnerovú som naozaj ľúbil. Jedného rána po dvoch hodinách tenisu som sa do nej zbláznil a práve tak ona do mňa. Toto bol príbeh lásky Stana Norrisa. Po tridsiatich šiestich rokoch

šťastného staromládenectva, zaľúbil som sa ako blázon do manželky Pána najvyššieho.

Ten starý kocúr, čo tam sedel a poťahoval si z importovanej tureckej cigarety, toto všetko samozrejme vedel. A vedel ešte niečo. Nemal som žiadnu záruku, že ma neošmekne, ak prijem jeho stávkku a vyhrám, ale vedel veľmi dobre, že by som bol do desiatej večer v chládku, ak ju neprijmem. A von by som sa dostal tak na prelome storočia.

„Chcem niečo vedieť,“ povedal som.

„Čo by to tak mohlo byť, pán Norris?“

„Pozrite sa mi priamo do očí a povedzte, či ste človek, ktorý dodržiava záväzky.“

Pozrel priamo na mňa. „Pán Norris,“ odvetil ticho, „ja nie som stávkový podvodník.“

„Dobre,“ povedal som. Mal som vari ešte niečo na výber?

Vstal a žiaril spokojnosťou. „Skvelé! Skutočne skvelé! Podťe so mnou k balkónovým dverám, pán Norris.“

Prešli sme tam spolu. Vyzeral, akoby o tejto scéne stokrát sníval a jej uskutočnenie mienil vychutnať naplno.

„Rímsa je široká trinásť centimetrov,“ hovoril zasnene. „Sám som ju odmeral. Vlastne som sa na ňu aj postavil, ale samozrejme, držal som sa balkóna. Vy sa musíte prehnúť cez železné zábradlie. Tak asi do pol tela. Pravda, za zábradlím nie sú žiadne úchytky. Musíte to prejsť centimeter po centimetri, ale pritom dávať veľký pozor, aby ste sa neprevážili.“

Oči sa mi prilepili k niečomu za oknom... k niečomu, čo ma ihneď schladilo o niekoľko stupňov. Bol to merač rýchlosti vetra. Cressnerov byt bol hneď vedľa jazera a tak vysoko, že tam neboli iné budovy, čo by pôsobili ako vetrolamy.

Vetrisko bude studený, ostrý ako nôž. Ručička prístroja zostávala takmer ustavične na desiatke, ale poryv vetra ju pokojne vyženie na dvadsaťpäť, kde veru pár sekúnd vydrží, kým neklesne.

„Aha, vidím, že ste zbadali môj merač,“ povedal veselo Cressner. „Vietor vlastne fúka zväčša na opačnú stranu, takže tam môže byť vetrík o čosi rýchlejší. Ale dnes je pomerne pokojná noc. Zažil som večery, keď nárazy vetra dosiahli osemdesiatpäť... To priam cítite, ako sa budova mierne kolíše. Ako keby ste boli na lodi, hore v koši. Teraz je na toto ročné obdobie celkom mierne počasie.“

Ukázal prstom na osvetlené číslice na streche výškového domu, kde bola banka. Ukazovali 6 stupňov. Ale pri tom vetre to bude vyzeráť tak na -3.

„Nemáte nejaký kabát?“ spýtal som sa. Mal som na sebe len ľahkú bundu.

„Bohužiaľ, nie.“ Svietiace číslice na streche banky sa prepli a ukázali, koľko je hodín. Bolo 8:32. „A myslím, že by ste radšej mali začať, pán Norris, musím zavolať Tonymu, aby uskutočnil plán číslo tri. Je to dobrý chlapec, i keď trochu impulzívny. Chápete.“

To som teda chápal. A čertovsky dobre.

Ale pomyslenie, že budem s Marciou, oslobodený od Cressnerových osídel a s dostatkom peňazí na začiatok, ma prinútilo otvoriť sklené posuvné dvere a vykročiť na balkón. Bolo chladno a vlhko a vietor mi sfúkol vlasy do očí.

„Želám príjemný večer,“ povedal Cressner za mojím chrbtom, ale ja som sa neobťažoval otočiť. Priblížil som sa k zábradliu, no nepozrel som dolu. Ešte nie. Začal som zhlboka dýchať.

Nie je to vlastne cvičenie, ale istá forma autohypnózy. S každým vdychom a výdychom odhodíte z mysle všetko vzrušenie, až pred vami ostane len zápas a nič iné. Prvým výdychom som sa zbavil pomyslenia na peniaze a druhým aj na samotného Cressnera. Dlhšie mi trvalo, kým som prestal myslieť na Marcii — mal som pred sebou jej tvár, hovorila mi, aby som nebol hlúpy a neskočil mu na jeho hru, že hoci možno Cressner dodržiaval záväzky pri stávkach, vždy sa pritom poistil. Nepočúval som. Nemohol som si to dovoliť. Ak by som prehral tento zápas, nemusel by som nikomu platiť pív a nechať sa štučať do rebier, lebo by zo mňa ostala iba červená brečka rozprsknutá napravo-naľavo na Deakman Street.

Ked' som si myslel, že už je to dobré, pozrel som dolu.

Budova sa zvažovala ako hladký kriedový útes do ulice hlboko podo mnou. Zaparkované autá vyzerali ako modely veľkosti zápalkovej škatuľky, čo si môžete kúpiť za pár šesťákov. Tie, čo prechádzali popri budove, boli ako maličké svetelné body. Ak spadnete do takej hĺbky, budete mať kopu času uvedomovať si, čo sa deje, cítiť, ako vám vietor prefukuje cez šatstvo a zem vás priťahuje rýchlejšie a rýchlejšie. Budete mať dosť času na dlhý, predĺžený výkrik. A keď dopadnete na chodník, zaznie to, ako keď sa rozbije prezretý melón.

Chápal som, prečo ten druhý chlapík dostal strach a zdúchol. Ale on mal na krku len šesť mesiacov. Ja som mal pred sebou štyridsať predĺhých, sivých rokov bez Marcie.

Pozrel som na rímsu. Vyzerala malá, nikdy som nevidel trinásť centimetrov, čo by tak veľmi vyzerali na päť. Ešteže budova bola zrejme pomerne nová, nerozmrví sa to podo mnou. Aspoň dúfam.

Prešvihol som sa cez zábradlie a opatrne som sa spustil, až som stál na rímse. Päty som mal celkom vo vzduchu. Dlážka balkóna mi siahala tak po hrudník a ja som pozeral do Cressnerovho bytu cez ozdobné tyče z tepaného železa. Stál za dverami, fajčil a pozoroval ma, ako vedec pozoruje morča, čo s ním urobí posledná injekcia.

„Telefonujte,“ povedal som, pridŕžavajúc sa zábradlia.

„Čo?“

„Zatelefonujte Tonymu. Nepohnem sa, kým to nespravíte.“

Vrátil sa do obývačky — vyzerala prekvapivo teplo, bezpečne a útulne — a dvihol telefón. V skutočnosti to gesto nemalo cenu. V tom vetre som nemohol počuť, čo hovorí. Položil telefón a vrátil sa. „Dohodnuté, pán Norris.“

„To som rád.“

„Zbohom, pán Norris. Uvidím vás čoskoro... možno.“

A teraz bolo na čase pustiť sa do toho. Koniec rečí. Naposledy som si dovoľil pomyslieť na Marcii, jej svetlohnedé vlasy, veľké sivé oči, krásne telo a potom som ju vypustil z mysle. A ani sa už nebudem pozeráť dolu. Veľmi ľahko by som mohol stuhnúť už len z toho pohľadu. Je veľmi ľahké stuhnúť od zimy alebo jednoducho omdlieť od strachu.

Teraz si treba predstaviť, že ste v tuneli. Sústrediť sa len na pravú nohu, na ľavú nohu.

Pohol som sa smerom doprava, pridŕžajúc sa čo najdlhšie balkónového zábradlia. Onedlho som zistil, že budem potrebovať všetky tenisové svaly, čo len mám na členkoch. Keďže mi päty presahovali cez okraj rímsy, celú váhu mi budú držať tieto šľachy.

Došiel som ku kraju balkóna a na okamih som si myslel, že sa od toho bezpečného bodu nedokážem odtrhnúť. Prinútil som sa. Trinásť centimetrov, to je predsa kopa miesta, dočerta. Len keby tá rímsa bola na krok od zeme, a nie stodvadsať metrov, to by som preletel okolo budovy za rovné štyri minúty, povedal som si. Predstierajme si teda, že je to tak.

Juj, a keď spadneš z rímsy z výšky tridsiatich centimetrov, povieš si, dokelu, a skúsiš znovu. Tu hore máš iba jednu šancu.

Posunul som pravú nohu ďalej a potom som preniesol ľavú nohu vedľa nej. Pustil som sa zábradlia a nechal si dlane opreté o drsný kameň budovy, aby si trochu oddýchli. Maznal som sa s kameňom. Mohol som ho bozkávať.

Narazil do mňa vietor, plesol mi do tváre golier bundy, až som sa zaknísal. Srdce mi skočilo do hrdla a ostalo tam, kým vietor neustal. Poriadny závan by ma pokojne mohol sfúknuť dolu do noci. A na druhej strane bude vietor silnejší.

Otočil som hlavu doľava, pritlačil si líce ku kameňu. Cressner bol vyklonený z balkóna a pozoroval ma.

„Je to dobré?“ spýtal sa privetivo.

Mal na sebe hnedý kabát z ľavej srsti.

„Myslel som, že nemáte kabát,“ povedal som.

„Klamal som,“ povedal pokojne. „Klamem veľmi často.“

„Čo to má znamenať?“

„Nič... vôbec nič. Alebo predsa len niečo. Čo takto malá psychologická vojna, pán Norris? Mal by som vám povedať, aby ste sa tam veľmi nezdržovali. Členky sa unavia, a keď povolia...“ Vybral z vrecka jablko a hodil ho dolu. Dlho nebolo nič počuť. Potom slabý pleskot, z ktorého sa človeku spravilo nanič. Cressner sa spokojne zachechtal.

Narušil moje sústredenie a mňa pochytala panika, ktorá sa mi oceľovými zubami zahryzla do vedomia. Nával hrôzy ma takmer zaplavil a pohltil. Otočil som hlavu preč od neho a zhlboka dýchal, až kým hrôza neustúpila. Pozeral som na svetelný ukazovateľ na banke, na ktorom teraz bolo 8:46. Čas na záchranu!

O 8:49 som sa cítil opäť pod kontrolou. Myslím, že Cressner usúdil, že som zmrzol, a počul som sardonický potlesk, keď som sa začal znovu šúchať smerom k rohu budovy.

Začal som pociťovať chlad. Jazero priostriilo britkosť vetra, jeho vlhkosť, prenikavá ako úlomky lastúr, sa mi zahryzala do kože ako nebožieč. Tenká vetrovka sa okolo mňa vydúvala, kým som sa šúchal ďalej. Posúval som sa pomaly, nedbajúc na chlad. Ak to mám dokázať, musím postupovať pokojne a uvažlivo. Ak sa budem ponáhľať, spadnem.

Keď som sa dostal na roh, bolo na bankových hodinách 8:52. Nezdalo sa, že to bude problém — rímsa pokračovala dookola, vytvárala na rohu štvorec —, ale na pravej ruke som zacítil, že tam fúka protivietor. Keby som sa nahol zlým smerom, veľmi rýchlo by som sa zosypal.

Počkal som, až vietor trochu zoslabne, ale dlho sa nechcel utíšiť, takmer akoby to bol Cressnerov ochotný spojenec. Udieral do mňa útočnými, neviditeľnými prstami, zapieral sa, sácal a štekľil. Nakoniec, po mimoriadne silnom poryve, po ktorom som sa zaknísal na špičkách nôh, mi bolo jasné, že môžem čakať do súdneho dňa a vietor i tak neustane, kým tú cestu neprejdem.

Takže keď najbližšie trochu zoslabol, presunul som pravú nohu dookola a prešiel som okolo rohu, držiac sa oboma rukami steny. Protivietor ma náhle zovrel z dvoch strán a ja som sa zakolísal. Na okamih som pocítil nevoľnosť z akejsi istoty, že Cressner svoju stávkku vyhral. Potom som sa prešmykol ešte o krôčik, pritisol sa tesne k stene a zadržal dych, čo sa mi dral z vysušeného hrdla.

Odrazu mi čosi zapukalo priam pri samom uchu.

Prekvapený som sa strhol, až som takmer stratil rovnováhu. Pustil som sa rukami steny a horúčkovo hľadal oporu. Myslím, že keby som bol jednou z nich narazil do kameňa, bolo by po mne. Ale po chvíli, ktorá sa zdala celou večnosťou, sa príťažlivosť rozhodla, že mi dovolí pritlačiť sa späť k stene, namiesto toho, aby ma zhodila zo štyridsiateho tretieho poschodia dolu na chodník.

Dych mi vychádzal z pľúc boľavo a piskľavo. Nohy som mal ako z gumy. Šľachy na členkoch mi vibrovali ako vedenie vysokého napätia. Nikdy som sa necítil taký smrteľný. Smrtku s kosou som mal tak blízko za chrbtom, že by mi mohla čítať ponad plece. Otočil som hlavu, pozrel hore a uvidel som Cressnera, ako sa vykláňa z okna svojej spálne tak pol druha metra nado mnou. Usmieval sa na mňa a v pravej ruke držal štedrovečernú trúbku.

„To len aby ste tam nezaspali,“ povedal.

Nemrhal som dychom. Aj tak by som sotva dačo zaškriekal. Srdce mi v hrudi bláznivo bilo. Posunul som sa bokom ďalší meter-dva, keby mu náhodou prišlo na um, že sa vykloní a sotí do mňa. Potom som zastal, zatvoril oči a zhlboka dýchal, kým som sa celkom nepozbieral.

Bol som teraz na užšej strane budovy. Napravo odo mňa sa týčili iba najvyššie mestské vežiaky. Naľavo bol tmavý kruh jazera s pár zábleskmi svetla, ktoré sa na ňom vznášali. Vietor výskal a nariekal.

Protivietor na ďalšom rohu nebol taký zákerný, a tak sa mi podarilo bez ťažkostí prejsť na druhú stranu. A vtom ma niečo uhryzlo.

Zalapal som po vzduchu a zaknísal sa. Stratil som rovnováhu a vystrašene som sa pritlačil tesne k múru. Znovu ma niečo pohryzlo. Nie... nepohryzlo, ale dŕoblo. Pozrel som dolu. Na rímse stál holub a pozeral na mňa jasnými očami, plnými nenávisti.

Človek je zvyknutý na holuby v meste. Sú vám tak dôverne známe ako taxikári, čo nemajú rozmeniť desaťdolarovku. Nerady lietajú a cestu vám uvoľňujú s hundraním, akoby chodníky patrili len im. Ich vizitky nachádzate na kapote auta. Ale nikdy si ich veľmi nevšímate. Občas vás rozčuľujú, ale sú to len votrelci v našom svete.

No teraz som bol votrelcom ja a bol som takmer bezradný, a zdá sa, že holub to vedel. Znovu mi d'obol do unaveného pravého členka a celou nohou mi prešla ostrá bolesť.

„Chod!“ zavrčal som naňho. „Zmizni!“

Holub ma d'obol znovu. Bolo zrejmé, že som bol tam, kde mal svoje domovské právo: táto časť rímsy bola pokrytá jeho trusom, starým i novým.

Zhora zaznel tlmený piskot.

Kľčovito som otočil šiju, ako sa len dalo, a pozrel sa hore. Do tváre mi zamieril vtáčí zobák a ja som takmer cúvol. Keby som to bol býval urobil, mohol som sa stať v meste prvou obeťou, ktorá zahynula po útoku holuba. Bola to holubia mama, ktorá ochraňovala malé holuby priamo pod previsom strechy. Chvalabohu, príliš ďaleko, než aby ma mohla d'obnúť do hlavy.

Jej manžel ma d'obol znovu, až mi začala tiecť krv. Cítil som to. Znovu som sa začal posúvať po centimetroch ďalej a dúfal som, že holuba z rímsy odplaším. Zbytočne. Holuby neodplašíte, určite nie mestské. Ak ich idúce nákladné auto prinúti trochu zrýchliť tempo, človek prišpendlený k vysokej rímse ich vôbec nevzruší.

Holub cúval, keď som sa ja šúchal dopredu, a jeho jasné oči sa ani na chvíľu neodtrhli od mojej tváre, s výnimkou okamihov, keď sa ostrým zobákom zahnal po mojom členku. A teraz sa bolesť stupňovala, vták d'obal do živého mäsa... ba jedol ho, cítil som to.

Kopol som ho pravou nohou. Bol to slabý kopanec, jediný, aký som si mohol dovoliť. Holub iba mierne zamával krídlami a znovu zaútočil. Zatiaľ čo ja som takmer spadol.

Holub ma d'obal znovu, znovu a znovu. Udreľ do mňa studený závan vetra a takmer ma vychýlil z rovnováhy; bruškami prstov som habkal po príjemnom kameni a na chvíľku som si oddýchol s ľavým lícom pritlačeným k stene, sťažka dýchajúc.

I keby bol Cressner plánoval desať rokov, nebol by vymyslel horšie muky. Jedno d'obnutie nebolo také zlé. Dve alebo tri už boli horšie. Ale ten prekliaty vták ma d'obol aspoň šesťdesiat ráz, kým som sa dostal k tepanému železnému zábradliu podkrovného bytu oproti Cressnerovi.

Keď som sa dostal k tomu zábradliu, bolo to ako dostať sa k nebeskej bráne. Moje ruky s nehou uchopili studené tyče a držali sa ich, akoby ich už nikdy nechceli pustiť.

Dob.

Holub na mňa zazeral svojimi jasnými očami takmer samolúbo, vedomý si mojej nemohúcnosti a vlastnej nezraniteľnosti. Spomenul som si na výraz v Cressnerovej tvári, keď ma zaviedol na balkón na druhej strane budovy.

Pridržal som sa pevnejšie železných tyčí, zahnal som sa po ňom nohou a riadne silným kopancom som ho trafil naplno. Vydal škrekot, ktorý ma plne uspokojil, a vyletel dohora. Zopár sivých holubích pier sa zachytilo na rímse alebo sa pomaly strácalo v tme, kolíšuc sa spredu dozadu ako plávajúce labute.

Dychčiac som sa vyškriabal na balkón a tam sa zosypal. Napriek zime zo mňa tiekol pot. Neviem, ako dlho som tam ležal a zbieral sily. Hodiny na banke prekryvala budova a ja hodinky nenosím.

Sadol som si, kým mi svaly celkom nestuhli, a veľmi opatrne som si stiahol ponožku. Pravý členok bol rozdriapaný a krvácal, zranenie však vyzeralo len povrchové. No i tak si ho musím dať ošetriť, ak sa z tohto tu niekedy dostanem. Kto vie, aké náказы môžu holuby roznášať. Prišlo mi na myseľ, že si poranenú nohu obviažem, ale potom som sa rozhodol, že to neurobím. Mohol by som sa niekde o obväz zachytiť. Neskôr bude dosť času. Potom si budem môcť kúpiť obväzov aj za dvadsaťtisíc dolárov.

Vstal som a túžobne som sa pozeral do temného podkrovného bytu oproti Cressnerovi. Holý, prázdny, neobývaný. Dvere chránil pevný kryt proti búrke. Možno by sa mi podarilo vlámať dnu, ale prišiel by som o stávk. A ja som mohol stratiť viac než peniaze.

Keď som to už ďalej nemohol odkladať, prešmykol som sa ponad zábradlie späť na rímsu. Holub, ukrátený o pár pier, stál pod hniezdom svojej družky, kde bolo najviac trusu, a zlostne na mňa zazeral. Nečakal som však, že ma ešte bude otravovať, keďže videl, že idem preč.

Bolo veľmi ťažké znovu sa ta vybrať — oveľa ťažšie, ako pohnúť sa z Cressnerovho balkóna. Vedel som, že musím, ale moje telo, a najmä moje členky volali, že by bolo bláznovstvo opustiť bezpečný prístav. Ale pohol som sa a Marciina tvár v tme ma pobádala ísť ďalej.

Dostal som sa na druhý kratší úsek, obišiel roh a posúval sa pomaličky po širšej strane budovy. Teraz, keď som sa približoval, pociťoval som takmer nezvládnuteľné nutkanie, aby som sa ponáhlal, aby som to mal za sebou. Ale keby som sa ponáhlal, neprežil by som to. Prinútil som sa postupovať pomaly.

Na štvrtom rohu ma protivietor znovu takmer dostal. Preklzol som okolo rohu skôr s kusom šťastia ako šikovne. Oprel som sa o budovu a lapal dych. Ale prvýkrát som vedel, že to zvládnem a vyhrám. Ruky som mal ako polozmrznuté rezne mäsa, členky pálčivo boleli (najmä ten pravý, čo mi ho doďobal holub), pot mi oslepoval oči, ale vedel som, že to zvládnem.

Uprostred širšej strany budovy sa šírilo teplé žlté svetlo dopadajúce na Cressnerov balkón. Ďaleko vzadu som videl hodiny na banke, žiariace ako vlajka na uvítanie návratcov na rodnú hruď. Bolo 10:48, ale mne sa zdalo, akoby som na tej trinásťcentimetrovej rímse strávil celý život.

A nech Boh pomáha Cressnerovi, ak by sa pokúsil nesplniť svoj záväzok. Nutkanie ponáhľať sa pominulo. Takmer som otáľal. Bolo 11:09, keď som sa najprv pravou a potom ľavou rukou chytil tepaného železného zábradlia. Vytiahol som sa hore, prešmykol sa cez jeho hornú časť, vďaka sa zosypal na dlážku... a na spánku zacítil chladnú oceľovú hlaveň štyridsaťpäťky.

Pozrel som hore a zbadal chlapa gorilu, takého ohyzdného, že by pri pohľade naňho aj zvon vo vežových hodinách prestal biť.

„Vynikajúce!“ ozval sa Cressnerov hlas zvnútra. „Musím vám zatlieskať, pán Norris!“ A tleskal. „Zober ho dnu, Tony.“

Tony ma vyzdvihol a sotil na nohy tak prudko, že mi slabé členky takmer povolili. Pri balkónových dverách som sa zatackal.

Cressner stál v obývačke pri kozube a sŕkal brandy z čaše veľkej ako akvárium. Peniaze boli opäť v nákupnej taške. Tá ešte stála uprostred ostrooranžového koberca.

Na okamih som sa zazrel v malom zrkadle na druhej strane izby. Vlasý strapaté, tvár sinavá až na dva náznaky farby na líkach. Oči vyzerali šialene.

Bol to iba krátký pohľad, pretože v ďalšej chvíli som letel cez izbu. Narazil som do baskického kresla a padol cezeň, strhol som ho na seba a stratil dych.

Keď som ho čiastočne lapil naspäť, posadil som sa a podarilo sa mi povedať: „Ty všivavý podvodník. Toto si si naplánoval.“

„Tak to hej,“ povedal Cressner a opatrne položil svoje brandy na kozubovú rímšu. „Ale ja nie som podvodník, pán Norris, naozaj nie. Len hrozne ťažko prehrávam. Tony je tu iba preto, aby sa postaral, že nespravíte niečo... neuvážené.“ Prstom sa poškríbal pod bradou. Nevyzeral, že nevie prehrávať. Vyzeral skôr ako mačka s kanáričím perím na fúzoch. Vstal som, odrazu som pociťoval viacej strachu ako tam na rímse.

„Podviedol si ma,“ povedal som pomaly. „Nejako si ma podviedol.“

„Ani najmenej. Heroín vám už vybrali z auta. Auto máte na parkovisku. Peniaze sú tu. Môžete si ich vziať a ísť.“

„Fajn,“ povedal som.

Tony stál pri sklených balkónových dverách a stále vyzeral ako strašiak v maske niekoľko dní po karnevale.

Štyridsaťpäťku mal v ruke. Prešiel som k taške, vzal ju a kráčal k dverám na svojich roztrasených členkoch v očakávaní, že ma zastrelia. Ale keď som otvoril dvere, začal som mať ten istý pocit ako na rímse, keď som prešiel okolo štvrtého rohu: že sa mi to podarí.

Zastavil ma Cressnerov hlas, lenivý a pobavený.

„Naozaj si myslíte, že ten trik s dámskou toaletou niekoho oklamal?“

Pomaly som sa otočil, s nákupnou taškou v náručí. „Čo tým chcete povedať?“

„Povedal som vám, že vždy dodržiavam svoje záväzky, a je to pravda. Vy ste vyhrali tri veci, pán Norris. Peniaze, slobodu a moju ženu. Máte dve. Tretiu si môžete vyzdvihnúť v miestnej márnici.“

Vytreštil som naňho oči, neschopný pohnúť sa, stuhnutý od náhleho šoku.

„Vari ste si skutočne nemysleli, že by som vám ju nechal?“ spýtal sa ma s posmešnou ľútosťou. „To teda nie. Peniaze áno. Vašu slobodu, dobre. Ale Marciiu nie. Avšak dodržiavam svoje záväzky. A keď ju budete mať pochovanú...“

Nešiel som k nemu. Vtedy nie. Jeho si nechám na neskôr. Zamieril som k Tonymu, ktorý vyzeral mierne prekvapený, až kým mu Cressner otrávene nepovedal: „Prosím ťa, zastrel ho.“

Hodil som tašku s peniazmi. Trafil som ho priamo do ruky, v ktorej držal pištoľ, a poriadne. Vonku som nepoužíval ruky ani zápästia a tie má každý tenisový hráč najsilnejšie. Gulka vošla do oranžového koberca a už som ho aj mal.

Zo všetkého najhoršia bola jeho tvár. Výrazil som mu pištoľ z ruky a udel som ho hlavňou rovno do koreňa nosa.

Zosunul sa s jediným slabým povzdychom a vyzeral pritom ako Rondo Hatton.

Cressner bol už takmer vonku z dverí, keď som mu vystrelil ponad plece a povedal: „Ihneď stoj, lebo je po tebe.“

Porozmýšľal a zastal. Keď sa otočil, jeho svetácke správanie sa trochu zmiernilo. A zmiernilo sa ešte väčšmi, keď videl Tonyho ležať na dlážke, ako sa dusí vlastnou krvou.

„Nie je mŕtva,“ povedal rýchlo. „Musel som sa trochu chrániť, všakže...“

„Som zelenáč, ale nie až taký veľký,“ povedal som. Hlas som mal ako bez života, a akoby aj nie? Marcia bola môj život a ten chlap ju zlikvidoval.

Prstom, ktorý sa trochu chvel, ukázal Cressner na peniaze rozsypané okolo Tonyho nôh. „Tamto,“ povedal, „to je bagateľ. Môžem vám dať stotisíc. Alebo päťsto. Alebo čo tak milión, všetko na konte vo Švajčiarsku? Čo vy na to? Alebo...“

„Ja sa s vami stavím,“ povedal som pomaly.

Odrhol zrak od hlavne a pozrel mi do tváre. „Stávka?“

„Stavíme sa,“ zopakoval som. „Bude to iba jednoduchá stávka. Stavme sa, že neprejdete vonku po tej rímse okolo budovy.“

V tvári smrteľne zbledol. Na moment som si myslel, že zamdlie. „Vy...“ zašepkal.

„Podmienky sú takéto,“ povedal som hlasom bez života, „ak to dokázate, nechám vás odísť. Čo vy na to?“

„Nie,“ zašepkal. Cívil na mňa vypleštenými očami.

„Dobre,“ povedal som a natiahol som kohútik.

„Nie!“ povedal a vystrel ruky. „Nie! Nerobte to! Ja... dobre.“ Oblizol si pery.

Pokýval som naňho pištoľou a on išiel predomnou na balkón.

„Trasiete sa,“ povedal som mu. „O to to bude ťažšie.“

„Dva milióny,“ povedal a nepodarilo sa mu vydať zo seba lepší zvuk ako chrapľavé zachrčanie. „Dva milióny v neoznačených bankovkách.“

„Nie,“ povedal som. „Ani za desať miliónov. Ale ak sa vám to podarí, môžete odísť. Myslím to vážne.“

O minútu už stál na rímse. Bol nižší ako ja, ponad hranu mu bolo vidno len oči, rozšírené a prosiace, a biele zaťaté päsťe, ktoré sa držali železného zábradlia ako väzenských mreží.

„Prosím,“ zašepkal. „Čo len budete chcieť.“

„Strácate čas,“ povedal som. „Zbytočne si ničíte členky.“

Ale nechcel sa pohnúť, kým som mu ústie pištole nepriložil rovno na čelo. Potom sa s nárekom pustil doprava. Pozrel som na hodiny na banke. Bolo 11:29.

Nemyslel som si, že sa mu podarí dôjsť po prvý roh. Nechcelo sa mu vôbec hýbať, a keď sa pohol, pohyboval sa nieisto, riskantne balansoval a župan mu povieval do noci.

O 12:01 zmizol za rohom a stratil sa mi z dohľadu a odvtedy uplynulo už skoro štyridsať minút. Dával som pozor, či nezačujem slabnúci výkrik, keď ho protivietor dostane, ale nič neprichádzalo. Možno že už vietor zoslabol. Ale určite sa pamätám, že keď som bol vonku ja, vietor bol na jeho strane. Alebo možno má jednoducho šťastie. Možno, že je teraz na protihľom balkóne, chveje sa na kôpke a bojí sa ísť ďalej.

Ale asi vie, že keď vojdem do toho druhého bytu a chytím ho tam, zastrelím ho ako psa. A keď je reč o druhej strane budovy, ktovie, ako sa mu páči holub.

Bol to výkrik? Neviem. Mohol to byť aj vietor. Nezáleží na tom. Bankové hodiny ukazujú 12:44. Čoskoro sa vlámam do susedného bytu a skontrolujem balkón. Ale teraz sedím tu na Cressnerovom balkóne s Tonyho štyridsaťpäťkou v ruke. Len pre tú nepravdepodobnú možnosť, že sa vo vejúcom župane predsa len dostane okolo posledného rohu.

Cressner povedal, že pri stávkach nikdy nepodvádza.

Ale ja som tým všeobecne známy.

CHLAP S KOSAČKOU

V predošlých rokoch sa Harold Parkette vždy pýšil svojím trávnikom. Vlastnil veľký striebřistý Lawnboy a za pokosenie platil chlapcovi zo susedstva päť dolárov. V tých časoch sledoval v rozhlase s pivom v ruke bostonské Red Sox s vedomím, že Boh je na nebesiach a so svetom vrátane jeho trávnik je všetko v poriadku. Ale vlani uprostred októbra si s ním osud mrzko zahral. Kým chlapec naposledy v tej sezóne kosil trávnik, pes Castonmeyerovcov zahnal pod kolesá kosačky Smithovie mačku.

Haroldova dcéra si vyliala polovicu čerešňovej koly na nový pulóver a jeho ženu celý ďalší týždeň prenasledovali nočné mory. Hoci prišla až potom, čo sa to stalo, prišla práve včas, aby videla, ako Harold s chlapcom zeleným v tvári čistí čepele. Ich dcéra a pani Smithová nad nimi stáli a plakali, hoci Alicia si stihla prezliecť svoj pulóver a teraz mala na sebe džínsy a jeden z tých hnusných priliehavých svetříkov. Zdrvivúco hľadela na chlapca, čo kosil trávnik.

Týždeň počúval Harold náreky a hundranie svojej ženy zo susednej posteľe a potom sa rozhodol, že sa kosačky zbaví. V skutočnosti vlastne ani kosačku nepotrebuje, uvažoval. Toho roku si najal chlapca, na budúci rok si najme chlapca a kosačku. A možno Carla prestane nariekať zo spánku. Tak a teraz si môže opäť ľahnúť.

A zobral striebřistý Lawnboy do Philovho Sunoca a tam sa s Philom dohodli. Harold odišiel so zánovnou čiernou pneumatikou značky Kelly a plnou nádržou kvalitného benzínu a Phil postavil strieborný Lawnboy na ostrovček pri pumpe s nápisom Na predaj.

Ale tohto roku Harold ustavične najímanie odkladal. Keď sa konečne dostal k tomu, aby zatelefonoval chlapcovi z vlašajška, jeho matka mu povedala, že Frank odišiel študovať na univerzitu. Harold prekvapene potriasol hlavou a šiel si do chladničky po pivo. Ten čas ale beží.

Odložil celú záležitosť s tým, že chlapca najme po prvom máji, potom však prešiel jún a Red Sox naďalej pohodlne zotrvali na štvrtom mieste. Cez víkendy sedával na zadnej verande a mrzuto sledoval nekonečné zástupy mládenčov, ktorých nikdy predtým nevidel a ktorí len nakukli, narýchlo ho pozdravili a zobrali jeho oblú dcéru do miestneho pekla vášni. A trávnik sa mal k svetu a obdivuhodne rástol. Bolo to dobré leto pre trávnik, tri slnečné dni vždy vystriedal jeden s nežným dažďom, presne ako hodinky.

V strede júla vyzeral trávnik skôr ako lúka než ako prímestský zadný dvor, a Jack Castonmeyer začal trúsiť všelijaké nevtipné poznámky, pričom väčšina z nich sa týkala cien sena a lucerny. A štvorročná dcéra Dona Smitha sa u nich skrývala, keď mali doma na raňajky ovsené vločky alebo na večeru špenát.

Istý deň koncom júla Harold vyšiel cez prestávku zápasu, von na patio a zbadal svišťa, ako si bezočivo sedí na zarastenom chodníku. Najvyšší čas, rozhodol sa. Vypol rádio, vzal noviny a vyhľadal inzeráty Malého oznamovateľa. V polovicike stĺpca oznamov o vedľajších zamestnaniach našiel toto: Kosenie trávnikov. Primerané ceny. 776-2390.

Harold vykrútil číslo a očakával, že sa mu ozve žena s vysávačom, ktorá zareve na svojho syna. Namiesto toho energický a profesionálny hlas povedal: „Lúčna zeleň a záhradnícke služby... Ako vám môžeme pomôcť?“

Harold tomu hlasu obozretne vyložil, ako by mu Lúčna zeleň mohla pomôcť. Až sem to teda zašlo? Sekáči trávnikov začínajú podnikáť a najímajú si na pomoc úradníkov? Opýtal sa hlasu na ceny a hlas mu uviedol rozumnú cifru.

Harold zavesil s pretrvávajúcim pocitom rozpakov a vrátil sa na lavičku. Sadol si, zapol rádio a zízal ponad svoj pubertálne narastený trávnik na oblaky pomaly plynúce sobotnou oblohou. Carla a Alicia boli u svokry a dom mal iba pre seba. Bude to pre nich príjemné prekvapenie, ak chlapec, ktorý má prísť pokosiť trávnik, bude hotový skôr, než sa vrátia. Otvoril plechovku piva a povzdychol si, keď Dick Drago dvakrát zašvintl'oval a potom trafil odpaľovača. Jemný vánok zavial zatieneným dvorom. Svrčky potichučky cvrlikali vo vysokej tráve. Harold zahundral čosi neláskavé o Dickovi Dragovi a potom zadriemal.

O pol hodiny ho lomozne zobudil zvonček pri dverách. Keď vstával a chcel ísť otvoriť, zhodil plechovku s pivom.

Predo dvermi stál tučný chlap v denimovej kombinéze zafúľanej od trávy a žul špáradlo. Krivka jeho brucha vytláčala vyblednutú kombinézu až do bodu, kde podľa Haroldovho podozrenia mohol mať prehľtnutú basketbalovú loptu.

„Áno?“ spýtal sa ešte napoly spiaci Harold Parkette.

Chlap sa uškrnul, presunul si špáradlo z jedného kútika úst do druhého a pošupol si o chlp zelenú baseballovú čiapku. Na šilte čiapky mal čerstvú olejovú škvrnu. Stál tam, bol cítiť trávou, hlinou a olejom a uškieral sa na Harolda Parketta.

„Poslali ma z Lúčnej zelene, šéfko,“ povedal žoviálne a poškriabal sa v rozkroku. „Volali ste, nie je tak, šéfko?“ uškieral

sa bez konca.

„Aha. Trávník. Vy?“ zízal hlúpo Harold.

„No ja,“ chlap so smiechom zabučal Haroldovi do tváre opuchnutej od spánku.

Harold ustúpil zo zúfáľstva nabok a chlap prefrčal popri ňom cez halu, obývačku a kuchyňu až na zadnú verandu. Teraz si Harold toho muža konečne zaradil a všetko bolo v poriadku. Už videl takéto typy. Pracovali na asanáciách alebo pri opravách diaľnic na mýtach. Vždy mali čas oprieť sa o lopatu a zafajčiť si Lucky Strikes alebo kamelky, hľadeli na vás, akoby ste boli soľou zeme, kedykoľvek schopní vám jednu vraziť alebo vyspať sa s vašou ženou, len čo sa im zachce. Harold sa vždy trochu bál takýchto chlapov: bývali do tmava opálení s vejárikmi vrások okolo očí a vedeli, čo majú robiť.

„Ten zadný trávník bude fuška,“ povedal chlapovi a podvedome hovoril hlbším hlasom. „Je pekne pravidelný a netreba tam nič obchádzať, ale je dosť vyrastený.“ Hlas mu preskočil do normálnej výšky a on sa pristihol, že sa ospravedľňuje: „Obávam sa, že som ho zanedbal.“

„Ale ohromné, šéfko. Žiadne strachy. Výborné — výborné — výborné.“ Chlap sa naňho uškrnul a v očiach mu hrali tisícky vtipov obchodných cestujúcich. „Čím vyšší, tým lepšie. Zdravú zem tu máte, pri Kirké. Veru tak.“

Pri Kirké?

Chlap ukázal hlavou k rádiu. Jastrzemski práve vyrázil.

„Red Sox? Ja držím Yankeeom.“ Oddupal naspäť do domu a vošiel do prednej haly. Harold ho s trpkosťou sledoval. Na chvíľu si sadol naspäť a obviňujúco hľadel na kaluž piva pod stolom, uprostred ktorej ležala prevrátená plechovka Coors. Rozmýšľal, či nezájde do kuchyne po handru, ale rozhodol sa, že to počká.

Žiadne strachy.

Otvoril noviny v časti pre finančníkov a vrhol kritický pohľad na údaje o konečnom stave akcií. Ako dobrý republikán pokladal výkonných pracovníkov na Wall Street, ktorí mali na starosti tento stĺpec, za menších polobohov — (Pri Kirké?)

— a veľa ráz si želal, aby lepšie chápal tento Svet, podávaný z hory nie na kamenných tabuliach, ale v takých záhadných skratkách ako pct. a Kdk a 3,28 na 2:3. Raz si uvážlivo kúpil tri akcie spoločnosti Midwest Bisonburgers, Inc., ktorá skrachovala v roku 1968. Prišiel o celý svoj vklad sedemdesiatpäť dolárov. Teraz sa mu zdalo, že bisonburgery celkom frčia. Závan budúcnosti. Často o tom diskutoval so Sonnym, barmanom v Zlatej rybke. Sonny povedal Haroldovi, že jeho problém je v tom, že predbehol svoju dobu o päť rokov a že by mal...

Náhly rachot ho vyburcoval z ďalších drierot, do ktorých práve upadal.

Harold vyskočil na rovné nohy, prevrátil pritom kreslo a zúrivo sa obzeral dookola.

„Toto je kosačka na trávu?“ opýtal sa kuchyne. „Božemôj, toto je kosačka na trávu?!“

Prebehol domom a vyzrel von prednými dverami. Nebolo tam nič iné, len obitá zelená dodávka, ktorá mala na boku nápis Lúčna zeleň. Hukot teraz prichádzal zozadu. Harold znovu prebehol domom, vyletel na verandu a zostal ako primrazený.

Bolo to obscénne.

Bolo to smiešne.

Obstarožná červená kosačka na trávu, ktorú tučniak priniesol, premávala celkom sama. Nikto ju netlačil: na vzdialenosť päť krokov pri nej vlastne ani nik nebol. Behala horúčkovo, predierala sa cez nešťastný trávník ako pomstivý červený čertisko rovno z pekla. Zavýjala a bučala, prdela olejovitý belasý dym v bláznivom mechanickom šialenstve, z ktorého Harolda chytala hrôza. Prezretý pach pokosenej trávy visel vo vzduchu ako kyslé víno.

Ale vrcholom obscénnosti bol chlap s kosačkou.

Chlap s kosačkou sa celkom vyzliekol — nemal na sebe ani nitku. Šatstvo bolo úhladne poukladané v prázdnom jazierku uprostred trávníka. Nahý a samá trávová škvrna liezol asi päť krokov za kosačkou a jedol pokosenú trávu. Po brade mu tiekla zelená šťava a kvapkala na ovisajúce brucho. A zakaždým, ako kosačka krúžila okolo rohu, vstal, čudne skackavo poskočil a potom opäť padol na tvár.

„Prestaňte!“ zvolal Harold Parkette. „Prestaňte s tým!“

Ale chlap s kosačkou si ho nevšimol ani jeho šarlátová kamarátka neprestala vyčínať, ba ani nespomala. Ak vôbec nejako zareagovala, tak sa skôr zdalo, že zrýchľuje. Akoby sa vyštrbená oceľová mriežka spotene uškierala na Harolda vždy, keď sa prehnala okolo neho.

Vtedy Harold zbadal krtku. Zrejme sa skrýval ochromený hrôzou pred kosačkou v kope trávy a čakal, až ho zabije.

Výrazil ako strela cez vykosený pruh trávníka do bezpečia smerom k verande ako spanikárený hnedý blesk.

Kosačka prudko zmenila smer.

S bučaním a kvílením prehučala cez krtku a vyplula ho v prúde chlupov a vnútorností, čo Haroldovi pripomenulo mačku Smithovcov. Keď kosačka zlikvidovala krta, náhlila sa naspäť k svojej hlavnej práci.

Chlap s kosačkou rýchlo liezol popri nej a kľmil sa trávou. Harold omráčene stál a celkom zabudol na cenné papiere a bisonburgery. Videl, ako sa obrovské ovisnuté brucho rozširuje. Chlap s kosačkou náhle odbočil a krtku zjedol.

Vtedy sa Harold Parkette vyklonil z dverí a vyvracal sa do cíní. Svet zosivel a on si náhle uvedomil, že omdlieva, že omdlel. Zosunul sa dozadu na verandu a oči sa mu zatvorili...

Niektó ním triasol. Carla ním triasla. Neumyl riad alebo nevyčistil popolníky a Carla sa veľmi zlostila, ale to bolo v poriadku. Pokiaľ ho budila a dostávala z toho príšerného sna, ktorý sa mu sníval, naspäť do normálneho sveta, milá normálna Carla s jej omladzovacím opaskom a zubami ako cap...

Zuby ako cap, áno. Ale to neboli Carline capie zuby. Carla mala zuby skôr ako veverička. Ale tieto zuby boli...

Chlpaté.

Z týchto capích zubov vyrastali zelené chlpy. Vyzeralo to skoro ako...

Tráva?

„Ach, božemôj,“ povedal Harold.

„Zamdleli ste, šéfko, áno?“ Chlap s kosačkou sa nad ním skláňal, vyškerajúc svoje chlpaté zuby. Aj líca a bradu mal chlpaté. Všetko mal chlpaté. A zelené. Dvor páchol trávou a plynom a príliš náhlým tichom.

Harold si sadol a zízal na nehybnú kosačku. Celý trávnik bol úhľadne pokosený. A nebude treba nič hrabať, pomyslel si Harold s pocitom nevoľnosti. Ak chlap s kosačkou prehliadol čo len kúsok, nebolo to vidno. Zaškúľil zboku na chlapa s kosačkou a strhol sa. Chlap bol stále nahý, stále tučný, stále naháňal hrôzu. Z kútikov úst mu vytekali zelené kvapky.

„Čo to je?“ spýtal sa Harold prosebne.

Chlap dobrotivo zamával rukou k trávniku. „Toto? No, je to niečo nové, čo skúša náš šéf. Funguje to naozaj výborne. Skutočne výborne, šéfko. Zabíjame dve muchy jednou ranou. Jednak sa prepracúvame do konečného štádia a jednak zarábame peniaze na podporu našich ďalších operácií. Rozumiete? Samozrejme, občas narazíme na zákazníka, ktorý nemá pochopenie — niektorí ľudia si nevedia vážiť výkonnosť, je tak? Ale šéf vždy odobrí obeť. Čosi ako ustavičné olejovanie kolies, ak ma chápete.“

Harold nepovedal nič. V mysli mu opäť a opäť víťalo jedno slovo, a to slovo bolo „obeť“. Predstavil si krta, ako ho obitá červená kosačka zo seba vyprskáva.

Pomalý vstal ochromený ako starec. „Samozrejme,“ povedal a zmohol sa iba na jeden verš z Aliciinej folkrockovej platne. „Nech Boh požehná trávu.“

Chlap s kosačkou si poplieskal stehno, ktoré malo farbu ako letné jablká. „To bolo výborné, šéfko. Je to vlastne ohromné dobré. Vidím, že ste vystihli ducha vecí. Môžem si to napísať, keď sa vrátim do kancelárie? Hádám mi zvýšia plat.“

„Iste,“ povedal Harold, ustupoval k zadným dverám a snažil sa udržať si na tvári úsmev, ktorý sa mu strácal.

„Pokračujte a dokončite to. Myslím, že si trochu zdriemnem.“

„Jasné, šéfko,“ povedal chlap s kosačkou a sťažka sa postavil na nohy. Harold si všimol neobyčajne hlbokú medzeru medzi prvým a druhým prstom na nohe, takmer akoby mal nohy... rozštiepené.

„Spočiatku to akosi každého prekvapí,“ povedal chlap s kosačkou. „Na to si zvyknete.“ Skúmavo si premeral Haroldovu statnú postavu. „Možno aj vy by ste si dali jedno kolo. Šéf vždy hľadá nové talenty.“

„Šéf,“ zopakoval Harold slabým hlasom.

Chlap s kosačkou zastal na spodnom schode a s porozumením hľadel hore na Harolda Parketta. „No, veď viete, šéfko. Podľa mňa ste to už určite uhádli... Nech Boh požehná trávu a to všetko.“

Harold opatrne potriasol hlavou a chlap s kosačkou sa zasmial.

„Pan. Náš šéf je Pan.“ A napoly poskočil, napoly sa suchol do nakosenej trávy a kosačka vykrikla ako živá a začala sa otáčať okolo domu.

„Susedia...“ začal Harold, ale chlap s kosačkou iba veselo zamával a zmizol.

Kosačka bečala a jačala pred domom. Harold Parkette sa v duchu odmietol ísť pozeráť, akoby tým odmietnutím mohol poprieť groteskné divadlo, ktoré teraz Castonmeyerovci a Smithovci — oboje prekliati demokrati — pravdepodobne práve hltali s hrôzou, ale aj s otázkou v očiach: Nehovoril som vám?

Namiesto toho, aby sa pozeral, Harold išiel k telefónu, schmatol slúchadlo a vykrútil číslo policajného veliteľstva, ktoré našiel medzi núdzovými stanicami na nálepke prilepené na aparát.

„Seržant Hall,“ povedal hlas na druhej strane.

Harold si vopchal prst do voľného ucha a povedal: „Volám sa Harold Parkette. Moja adresa je 1421 East Edincott Street. Chcel by som ohlásiť...“ Ale čo? Čo by chcel ohlásiť? Že tu nejaký chlapík znásilňuje a vraždí môj trávnik a pracuje pre človeka menom Pan a má rázštep nôh?

„Prosím, pán Parkette?“

Náhle prišla inšpirácia. „Chcem ohlásiť prípad neprístojného odhaľovania.“

„Nepristojného odhaľovania,“ zopakoval seržant Hall.

„Áno. Tu mi jeden chlap kosí trávnik. Je, no, celkom...“

„Myslíte nahý?“ spýtal sa seržant Hall so zdvorilou nedôverou.

„Nahý!“ súhlasil Harold, úzkostlivo sa držiac zdrapov svojho zdravého rozumu. „Holý. Neoblečený. S holou ritiou. Na mojom prednom trávniku. Môžete sem, dofrasa, niekoho poslať?“

„Tá adresa bola 1421 West Edincott?“ spýtal sa seržant Hall akoby omámené.

„East!“ zareval Harold. „Preživéhoboha —“

„A vy hovoríte, že je celkom nahý? Môžete mu vidieť, hm, genitálie a tak ďalej?“

Harold sa pokúsil prehovoriť, ale dokázal iba zaklokotať. Zvuk šialenej kosačky bol čoraz hlasnejší a pohlcoval celý vesmír. Cítil, ako sa mu dvíha žalúdok.

„Môžete hovoriť hlasnejšie?“ zahlaholil seržant Hall. „Na tom vašom konci je hrozný hluk.“

Predné dvere sa rozleteli.

Harold sa obzrel a videl mechanizovanú kamošku chlapa s kosačkou, ako vchádza dverami. Za ňou vošiel aj chlap a ešte stále celkom holý. S pocitom blízkym skutočnému šialenstvu Harold zbadal, že chlapove chlpy na genitáliách sú sýto zelené.

„Toto bola chyba, šéfko,“ povedal muž s kosačkou vyčítavo. „Mali ste sa držať toho Nech Boh požehná trávu.“

„Haló? Haló, pán Parkette —“

Ako sa kosačka k nemu približovala, presekávajúca sa cez Carlin nový indiánsky koberec a vyplývajúca hneď chumáče

vlákna, vypustil Harold telefón zo znečitlivených prstov.

Harold zísal na ňu fascinovane ako vták pri pohľade na hada, až kým nedošla ku kávovému stolíku. Keď ho kosačka odsunula nabok, pričom zomlela jednu nohu na triesky a piliny, preliezol cez operadlo stoličky a začal ustupovať cez kuchyňu, stoličku ťahajúc pred sebou.

„To vám nepomôže, šéfko,“ povedal chlap s kosačkou láskavo. „A tiež sa pritom narobí neporiadok. Ale keď mi ukážete, kde máte najostrejší mäsiarsky nôž, môžeme túto záležitosť s obetovaním vybaviť skutočne bezbolestne... myslím, že to jazierko by vyhovovalo... a potom...“

Harold hodil stoličku do kosačky, ktorá ho šikovne zahнала do kúta, zatiaľ čo naháč upútal jeho pozornosť, a vyrazil chodbou. Kosačka prehučala okolo stoličky, vyrážajúc plyny z výfuku, a keď Harold prudko otvoril verandové dvere, počul ju, cítil jej pach rovno za päťami.

Kosačka sa rútila s hukotom z najvyššieho schoda ako skokan na lyžiach. Harold bežal cez novopokosený trávnik, ale píjal priveľa piva a pričasto poobede spával. Zacítil ju pri sebe, potom na päťách, potom sa obzrel cez plece a potkol sa o vlastnú nohu.

Posledné, čo uvidel, bola vyškerená mriežka útočiacej kosačky, ktorá sa nakláňala dozadu, aby nadvihla svietiace čepele so zelenými škvrnami, a nad ňou tučnú tvár chlapa s kosačkou, ako potriasa hlavou s dobromyseľnou ľútosťou.

„Svinská záležitosť,“ povedal poručík Goodwin, keď spravili posledné fotografie. Pokynul dvom mužom v bielom a tí odviezli svoj náklad cez trávnik. „Ani nie pred dvoma hodinami hlásil, že je uňho na trávniku akýsi holý chlapík.“

„Skutočne?“ spýtal sa strážnik Cooley.

„Veru. A volal aj jeden sused. Nejaký Castonmeyer. Myslel si, že to bol samotný Parkette. Možno aj bol. Cooley, možno, veru.“

„Áno, pane?“

„Zbláznil sa od horúčavy,“ povedal chmúrne poručík Goodwin a poutieral si spánky. „Prekliata schizofrénia!“

„Áno, pane,“ súhlasil Cooley úctivo.

„Kde je z neho to ostatné?“ spýtal sa muž v bielom plášti.

„V jazierku,“ povedal Goodwin. Hlbokomyseľne pozeral na oblohu.

„Povedali ste v jazierku?“ opýtal sa muž v bielom.

„Áno, tak je,“ prikývol poručík Goodwin. Strážnik Cooley pozrel do jazierka a náhle stratil všetku farbu.

„To musel byť sexuálny maniak,“ povedal poručík Goodwin.

„Odtlačky?“ spýtal sa Cooley sťažka.

„Radšej sa pýtajte na odtlačky nôh,“ povedal Goodwin. Ukázal na čerstvo pokosený trávnik.

Strážnik Cooley vydal zvuk, akoby ho niekto škrtil.

Poručík Goodwin vopchal ruky do vreciek a kolísal sa na päťách. „Svet je plný bláznov,“ povedal sťažka. „Nikdy na to nezabúdajte, Cooley. Schizákov. Chlapci z labáku vravia, že niekto naháňal Parkettea po obývačke s kosačkou na trávu. Viete si to predstaviť?“

„Nie, pane,“ povedal Cooley.

Goodwin sa obzrel na trávnik Harolda Parkettea vystrihaný ako po manikúre. „To je, ako keď povedal chlapík, čo uvidel čiernovlasého Švéda, že je to iste Nór inej farby.“

Goodwin kráčal okolo domu a Cooley za ním. Vo vzduchu sa príjemne vznášala vôňa čerstvo pokosenej trávy.

AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ ODVYK

Morrison čakal na kohosi, kto zostal trčať vo vzduchu nad preťaženým Kennedyho medzinárodným letiskom, keď vtom uvidel na druhej strane baru známu tvár. Podišiel bližšie.

„Jimmy? Jimmy McCann?“

Bol to on. Trochu mohutnejší než vtedy, keď ho Morrison videl pred rokom na výstave v Atlante, no inak vyzeral vo fantastickej kondícii. Na vysokej škole to bol vychrtnutý, bledý, tuhý fajčiar, ukrytý za velikanškými okuliarmi s rohovinovým rámom. Zrejme prešiel na kontaktné šošovky.

„Dick Morrison?“

„Áno. Vyzeráš výborne.“ Podali si ruky.

„Aj ty,“ povedal McCann, ale Morrison vedel, že je to klamstvo. V poslednom čase bol prepracovaný, prejedal sa a priveľa fajčil. „Čo piješ?“

„Bourbonskú a žalúdočný likér,“ povedal Morrison. Zakvačil si nohy o barovú stoličku a zapálil si cigaretu. „Máš sa tu s niekým stretnúť, Jimmy?“

„Nie. Idem na rokovanie do Miami. Dôležitý klient. Vymáha od nás šesť miliónov. Mám mu zadržať ruku, lebo sme stratili istú veľkú zákazku na budúci rok.“

„Ešte vždy pracuješ u Cragera a Bartona?“

„Teraz ako výkonný viceprezident.“

„To už hej! Blahoželám! Kedy sa to všetko udialo?“ Chcel si nahovoriť, že ten červíček žiarlivosti v jeho žalúdku je len nadbytok kyseliny. Vytiahol tubu antacida a jednu tabletku Schrúmal.

„Vlani v auguste. Stalo sa niečo, čo mi zmenilo život.“ Skúmavo pozrel na Morrisona a odpil si z nápoja. „Mohlo by ťa to zaujímať.“

Božemôj, mykol sa v duchu Morrison, Jimmy McCann sa dal na náboženstvo.

„Ale pravdaže,“ povedal, a keď mu priniesli pitie, obrátil pohárik do seba.

„Nebol som na tom práve najlepšie,“ povedal McCann, „osobné problémy so Sharon, zomrel mi otec — na infarkt — a ja som začal strašne kašľať. Jedného dňa sa u mňa v kancelárii zastavil Bobby Crager a otcovsky mi prehovoril do duše. Spomínaš si, ako to on vie?“

„Áno.“ On sám pracoval u Cragera a Bartona osemnásť mesiacov a potom prešiel do Mortonovej agentúry. „Daj sa do poriadku, alebo odtiaľto vypadni.“

McCann sa zasmial. „Poznáš to. Nuž a na dôvažok mi lekár povedal, že sa mi začína tvoriť žalúdočný vred. Vraj mám prestať fajčiť.“ McCann vystruhol grimasu. „To mi mohol rovno zakázať dýchať.“

Morrison ho dokonale chápal a prikývol. Nefajčiarom sa ľahko mentoruje. Znechutene pozrel na svoju cigaretu a zahasil ju, hoci vedel, že o päť minút si zapáli ďalšiu.

„A prestal si?“ spýtal sa.

„Áno. Najprv som si myslel, že to nezvládnem, podvádzal som až strach. Potom som stretol chlapíka, ktorý mi rozprával o jednom pracovisku na Štyridsiatej šiestej ulici. Špecialisti. Povedal som si, že nemám čo stratiť, a zašiel som tam. Odvtedy nefajčím.“

Morrison vypleštil oči. „Čo urobili? Napchali ťa nejakými liekmi?“

„Nie.“ McCann vytiahol náprsnú tašku a niečo v nej hľadal. „Tu je. Vedel som, že voľakde mám ich vizitku.“ Na barový pult medzi nimi položil jednoduchú bielu firemnú vizitku.

ODVYK, a. s.

NEDOVOLTE, ABY VÁS FAJČENIE ZAHUBILO!

VÝCHODNÁ 46. ULICA Č. 237

NA LIEČEBNÚ KÚRU SA TREBA VOPRED OBJEDNAŤ

„Nechaj si ju, ak chceš,“ povedal McCann. „Tí ťa vyliečia. Zaručene.“

„Ako?“

„To ti nemôžem povedať.“

„Čože? A prečo?“

„Vyplýva to zo zmluvy, ktorú musíš podpísať. Tak či onak, povedia ti, ako to funguje, keď prídeš na pohovor.“

„Ty si podpísal zmluvu?“

McCann prikývol.

„A na základe tej zmluvy...“

„Áno.“ Usmial sa na Morrisona, ktorý si pomyslel: Teda predsa. Jim McCann sa pridal k tým mentorským všivákovi.

„Ak dosahujú také fantastické úspechy, načo to tajnostkárstvo? Ako to, že som nevidel nijaké reklamy v televízii, na tabuliach, v časopisoch...“

„Sú plne vyťažení a všetci klienti sa o nich dozvedia ústnym podaním.“

„Jimmy, veď sám pracuješ v reklame. Azda len tomu neveríš.“

„Ale áno,“ povedal McCann. „Dosahujú deväťdesiatosempercentnú úspešnosť.“

„No moment,“ povedal Morrison. Kývnutím ruky si objednal ešte raz a zapálil si cigaretu. „Robia to tak, že ťa pripútajú remeňmi a nútia ťa fajčiť, kým sa nepovraciaš?“

„Nie.“

„Dajú ti niečo, od čoho ti príde zle zakaždým, keď si zapáliš...“

„Nie, vôbec nie. Presvedči sa sám.“ Ukázal na Morrisonovu cigaretu. „Samému ti je to nepríjemné, nemám pravdu?“

„Nó, to máš, ale...“

„Keď som prestal, všeličo sa v mojom živote radikálne zmenilo,“ povedal McCann. „Netvrdím, že je to s každým rovnaké, ale u mňa to bolo ako dominový efekt. Cítil som sa lepšie a môj vzťah so Sharon sa zlepšil. Mal som viacej energie a podával som lepšie výkony v práci.“

„Vieš čo, prebudil si moju zvedavosť. Nemôžeš mi aspoň...“

„Lutujem, Dick. Naozaj o tom nesmiem hovoriť.“ Hlas mal pevný.

„Nepribral si trochu?“

Na chvíľu sa mu Jimmy McCann videl takmer nazúrený. „Áno. Vlastne až priveľa. Ale zase som to zhodil. Teraz som tak akurát. Predtým som bol koš a koža.“

„Let číslo 206, vchod číslo 9, nastupujte, prosím,“ ohlásil hlas z reproduktora.

„To platí aj pre mňa,“ povedal McCann a vstal. Hodil päťdolárovku na barový pult. „Daj si ešte, ak máš chuť. A porozmýšľaj o tom, čo som ti povedal, vážne, Dick.“ A potom odišiel a pretískal sa cez zástup smerom k pohyblivým schodom. Morrison si vzal vizitku, zamyslene na ňu pozrel, potom ju vložil do náprsnéj tašky a zabudol na ňu.

Vizitka mu vypadla na iný barový pult asi o mesiac neskôr. Z práce odišiel včasnšie a zašiel si sem spláchnuť odpoľudnie. V Mortonovej agentúre to nevyzeralo ktovieako dobre. Vlastne to tam bolo prišerné.

Dal Henrymu desať dolárov za útratu, potom zdvihol malú kartičku a znovu si prečítal, čo na nej bolo — Východná 46. ulica číslo 237 bola adresa len dva bloky odtiaľ; vonku bol chladný slnečný októbrový deň a možno, len pre tú psinu... Keď mu Henry vydal drobné, dopil a pustil sa pešo po ulici.

Firma Odvyk sídlila v novej budove, kde mesačný prenájom za kancelárske priestory pravdepodobne nemal ďaleko k Morrisonovmu ročnému platu. Podľa informačnej tabule vo vestibule kancelárie firmy zaberali celé jedno poschodie, a

to stojí peniaze. Veľa peňazí.

Nahor sa vyviezol výt'ahom a chodbou vystlanou huňatým kobercom zamieril do elegantne zariadenej prijímacej kancelárie so širokým oknom s výhľadom na chrobáčíkov cupkajúcich dolu na ulici. Na stoličkách pri stene sedeli traja muži a jedna žena a čítali časopisy. Všetko obchodnícke typy. Morrison podišiel k recepcnému pultu.

„Istý priateľ mi dal toto,“ povedal a podal vizitku pracovníčke v recepcii. „Spoluziak zo štúdií. Takpovediac kolega.“ Usmiala sa a do písacieho stroja vložila tlačivo. „Vaše meno, pane?“

„Richard Morrison.“

Tuk-ťuky-ťuk-ťuk. Bol to však veľmi tlmený ťukot: mala písací stroj značky IBM.

„Adresa?“

„Maple Lane číslo dvadsaťdeväť, Clinton, New York.“

„Ženatý?“

„Áno.“

„Deti?“

„Jedno.“ Pomyslel si na Alvina a zľahka sa zamračil. Jedno nebolo správne slovo. Azda by bolo lepšie povedať pol dieťaťa. Jeho syn bol mentálne retardovaný a býval v špeciálnej internátnej škole v New Jersey.

„Kto vás odporučil k nám, pán Morrison?“

„Starý priateľ zo školy. James McCann.“

„Výborne. Ráče si sadnúť. Máte za sebou rušný deň.“

„Dobre.“

Sadol si medzi ženu, ktorá mala na sebe jednoduchý modrý kostým, a mladého muža úradníckeho typu oblečeného v saku so vzorom rybej kosti a s módnymi bokobriadkami. Vytiahol si škatuľku cigariet, poobzeral sa, videl, že tam nie sú nijaké popolníky.

Škatuľku zase odložil. V poriadku. Trochu sa poobzerá, príde tejto hre na kľb a na odchode si zapáli. Možno dokonca odklepne popol na ich gaštanovohnedý plyšový koberec, ak ho nechajú dlho čakať. Vzal si časopis Time a začal v ňom listovať.

Zavolali ho o štvrt' hodiny, po žene v modrom kostýme. Jeho nikotínové centrum sa už veľmi nástojčivo ozývalo.

Muž, ktorý prišiel po ňom, vytiahol tabatierku, s cvaknutím ju otvoril, zbadal, že tam niet popolníkov, a odložil ju — s trochu vinovatým výrazom, pomyslel si Morrison. Hneď sa cítil lepšie.

Napokon mu pracovníčka v recepcii venovala žiarivý úsmev a povedala: „Nech sa páči ďalej, pán Morrison.“

Morrison prešiel cez dvere za jej stolom a ocitol sa na chodbe bez priameho osvetlenia. Zavalitý chlap s bielymi vlasmi, ktoré vyzerali ako parochňa, mu potriasol ruku, prívetivo sa usmial a povedal: „Nasledujte ma, pán Morrison.“

Viedol ho okolo viacerých zatvorených neoznačených dverí, asi v polovici chodby jedny otvoril pomocou kľúča. Za dverami bola neveľká skromná miestnosť obložená panelmi z pórovitého bieleho korku. Jediným nábytkom tu bol stôl a po oboch jeho stranách stoličky. Na stene za stolom bolo čosi ako podlhovasté okienko, ale bolo zastreté krátkym zeleným závesom. Po Morrisonovej ľavej ruke visel na stene obraz — vysoký muž s oceľovosivými vlasmi. V ruke držal akýsi papier. Pripadal mu povedomý.

„Som Vic Donatti,“ povedal zavalitý chlap. „Ak sa rozhodnete podrobiť nášmu liečebnému programu, budem mať na starosti váš prípad.“

„Teší ma, že vás poznávam,“ povedal Morrison. Strašne sa mu žiadalo fajčiť.

„Sadnite si.“

Donatti položil na stôl tlačivo, ktoré vyplnila pracovníčka v recepcii, a zo zásuvky stola vytiahol ďalšie tlačivo. Pozrel Morrisonovi priamo do očí. „Chcete si odvyknúť od fajčenia?“

Morrison si odkášal, prekrižil nohy a pokúšal sa vymyslieť vyhybbavú odpoveď. Nepodarilo sa mu to. „Áno,“ povedal.

„Podpíšte to láskavo.“ Muž podal Morrisonovi tlačivo. Morrison ho zbežne preletel očami. Dolupodpísaný sa zaväzuje udržať v tajnosti metódy a techniky atakďalej atakďalej.

„Samozrejme,“ povedal a Donatti mu vložil do ruky pero. Načarbal svoj podpis a Donatti sa podpísal pod neho. O chvíľu papier zase zmizol v zásuvke stola. No namojdušu, pomyslel si ironicky, zložil som slávnostný sľub. Urobil to už aj predtým. Raz mu to vydržalo celé dva dni.

„Dobre,“ povedal Donatti. „My sa tu neunúvame s propagandou, pán Morrison. Ani s otázkami zdravia či výdavkov alebo so spoločenskými okolami. Nezaujímá nás, prečo chcete prestať fajčiť. Sme pragmaticí.“

„Dobre,“ povedal Morrison duto.

„Nepoužívame nijaké lieky. Neangažujeme ľudí od Dalea Carnegieho, aby vám kázali. Neodporúčame nijakú osobitnú diétu. A neprijmeme nijakú platbu, kým nie ste nefajčiarom celý jeden rok.“

„Božemôj,“ záúpel Morrison.

„Pán McCann vám to nepovedal?“

„Nie.“

„Mimochodom, ako sa má pán McCann? Dobre?“

„Má sa fajn.“

„Skvelé. Vynikajúce. No... a teraz pár otázok, pán Morrison. Budú trochu osobné, uist'ujem vás však, že vaše odpovede budeme brať ako prísne dôverné.“

„Áno?“ spýtal sa Morrison nezúčastnene.

„Ako sa volá vaša manželka?“

„Lucinda Morrisonová. Rodená Ramseyová.“

„Ľúbite ju?“

Morrison rýchlo zdvihol pohľad, ale Donatti naňho pozeral celkom bezvýrazne. „Áno, samozrejme,“ povedal.

„Mali ste niekedy manželské problémy? Uvažovali ste napríklad o rozchode?“

„Čo to má spoločné s odvykaním od fajčenia?“ spýtal sa Morrison. Povedal to zlostnejšie, ako mal v úmysle, ale žiadalo sa mu, doparoma, potreboval si zafajčiť.

„Veľmi veľa,“ povedal Donatti. „Len dajte na mňa.“

„Nie. Nič také.“ Hoci to medzi nimi v poslednom čase trochu škripalo.

„Máte len jedno dieťa?“

„Áno, volá sa Alvin. Navštevuje súkromnú školu.“

„A ktorá škola to je?“

„To,“ povedal namrzene, „vám nepoviem.“

„V poriadku,“ povedal Donatti vľúdne. Odzbrojujúco sa usmial na Morrisona. „Na všetky svoje otázky dostanete odpoveď zajtra na prvom sedení.“

„Pekné od vás,“ povedal Morrison a vstal.

„Ešte niečo,“ povedal Donatti. „Už vyše hodiny ste nefajčili. Ako sa cítite?“

„Fajn,“ klamal Morrison. „Celkom fajn.“

„Tým lepšie pre vás!“ zvolal Donatti. Obišiel stôl a otvoril dvere. „Dnes večer si ich ešte vychutnajte. Po zajtrajšku už nikdy nebudete fajčiť.“

„Skutočne?“

„Pán Morrison,“ povedal Donatti slávnostne, „za to vám ručíme.“

Na druhý deň presne o tretej už sedel v prijímačej kancelárii firmy Odvyk, a. s. Väčšinu dňa striedavo pomýšľal na to, že nedodrží schôdzku, ktorej termín mu určila pracovníčka z recepcie, keď odchádzal, alebo že sa pokúsi spolupracovať, no bude ako mulica: Vyskúšaj na mne svoje najúčinnnejšie prostriedky, ty mudrc.

Čosi, čo povedal Jimmy McCann, ho napokon presvedčilo, aby sa na schôdzku dostavil: Zmenilo mi to celý život. Boh mu je svedok, že aj v jeho živote by sa zišlo trochu zmeny. A potom, bol zvedavý. Prv ako vkročil do výtahu, vyfajčil cigaretu až po filter. Dofrasa, ak má toto byť posledná, tak je to veru biedne. Chutila príšerne.

Tentoraz bolo čakanie v prijímačej kancelárii kratšie. Keď ho recepcná pozvala ďalej, Donatti už naňho čakal. Podal mu ruku, usmial sa a Morrisonovi ten úsmev pripadal takmer krutý. Trochu zneistel a dostal chuť na cigaretu.

„Poďte so mnou,“ povedal Donatti a viedol ho do malej miestnosti. Zase si sadol za stôl a Morrison na druhú stoličku.

„Som veľmi rád, že ste prišli,“ začal Donatti. „Veľmi veľa perspektívnych klientov sa po úvodnom pohovore nikdy viac neukáže. Uvedomia si, že nechcú skoncovať s fajčením tak naliehavo, ako si mysleli. Bude mi potešením spolupracovať s vami.“

„Kedy sa začne liečba?“ Hypnóza, pomyslel si Morrison. Musí to byť hypnóza.

„Už sa začala. Začala sa, keď sme si na chodbe podali ruky. Máte so sebou cigarety, pán Morrison?“

„Áno.“

„Odvzdajte mi ich, prosím.“

Morrison mykol plecami a podal Donattimu škatuľku. Aj tak tam zostali len dve či tri cigarety.

Donatti položil škatuľku na stôl. Potom, usmievajúc sa Morrisonovi do očí, zovrel pravú ruku v päst' a začal ňou udierať po škatuľke cigariet, ktorá sa pokrkvala a sploštila. Odlomený konček jednej cigarety vypadol. Rozsypali sa tabakové omrvinky. Donattiho päst' v uzavretej miestnosti dunela veľmi hlasno. Napriek sile jeho úderov mu úsmev z tváre neschádzal a Morrisona z toho mrazilo. Možno chce iba urobiť dojem, pomyslel si.

Donatti napokon prestal tlačiť päst'ou. Zdvihol škatuľku, teraz už pokrútený a dobitý vechet'. „Ani by ste neverili, aký mám z toho pôžitok,“ povedal a odhodil škatuľku do odpadkového koša. „Ešte aj po troch rokoch v tejto branži v tom nachádzam pôžitok.“

„Ako liečebný postup to zanecháva v človeku túžbu,“ povedal Morrison mierne. „Priamo vo vestibule tejto budovy je novinový stánok a predávajú tam cigarety všetkých značiek.“

„Celkom ako vravíte,“ povedal Donatti. Založil si ruky. „Váš syn Alvin Dawes Morrison je v Pattersonovom ústave pre postihnuté deti. Narodil sa s poškodením mozgu. Podľa testov má inteligenčný kvocient štyridsaťšesť. Nedá sa povedať, že by patril do kategórie retardovaných, ktorých možno vzdelávať. Vaša manželka...“

„Ako ste to vyštúrali?“ brechol Morrison. Bol vyľakaný a rozhnvaný. „Nemáte čo pchať nos do mojich...“

„Vieme o vás všeličo,“ povedal Donatti zdvorilo. „Ale, ako som už povedal, všetko zostane prísne utajené.“

„Odchádzam,“ povedal Morrison slabým hlasom. Vstal.

„Ostaňte ešte chvíľku.“

Morrison naňho pozorne pozrel. Donatti nebol rozčúlený. Vlastne vyzeral, ani čo by sa pobavil. Takto sa tvári človek, ktorý podobnú reakciu vída často — možno stovky ráz.

„No dobre. Ale nech to za voľačo stojí.“

„Ó, to bude.“ Donatti sa pohodlne oprel. „Povedal som vám, že sme tu pragmatici. Ako pragmatici si musíme najprv uvedomiť, aké ťažké je prekonať návyk na tabak. Tých, čo mu znovu prepadnú, je takmer osemdesiatpäť percent. Percento zlyhaní u heroínových narkomanov je nižšie. Je to mimoriadne vážny problém. Mimoriadne.“

Morrison fľochol pohľadom na odpadkový kôš. Jedna cigareta, hoci pokrivená, vyzerala, že by sa ešte vždy dala vyfajčiť. Donatti sa dobromyseľne zasmial, siahol do koša a rozmrvil ju medzi prstami.

„Na orgány štátnej legislatívy občas príde žiadosť, aby sa vo väzenskom systéme zrušili týždenné prídely cigariet. Takéto žiadosti vždy zamietnu. V niekoľkých málo prípadoch sa im vyhovel, a došlo k rozsiahlym väzenským

vzburám. Ku vzburám, pán Morrison. Len si predstavte.“

„Ani ma to neprekvapuje,“ povedal Morrison.

„Uvážte však, čo to so sebou prináša. Keď človeka uväzníte, vezmete mu normálny sexuálny život, alkohol, politiku, slobodu pohybu. To vzbury nevyvoláva — alebo len zriedka v pomere k počtu väzňov. Ale ak mu vezmete cigarety — bum bác!“ Na zdôraznenie búšil päťou do stola.

„Počas prvej svetovej vojny, keď sa na nemeckom fronte nedali zohnať cigarety, bol celkom bežný pohľad na nemeckých aristokratov vyberajúcich ohorky z blata. Cez druhú svetovú vojnu mnohé Američanky začali fajčiť fajku, keď si nevedeli zadovážiť cigarety. Fascinujúci problém pre ozajstného pragmatika, pán Morrison.“

„Mohli by sme začať s liečbou?“

„Už aj. Prejdite sem, prosím.“ Donatti sa zdvihol a stal si k zelenému závesu, ktorý si Morrison všimol už včera. Donatti odhrnul záves a odkryl pravouhlé okienko s výhľadom do prázdnej miestnosti. Nie, nebola celkom prázdna. Na dlážke bol králik a krmil sa sušenou lisovanou potravou z misky.

„Chutný ušiačik,“ komentoval Morrison.

„Naozaj. Sledujte ho.“ Donatti stisol tlačidlo pri okennom parapete. Králik prestal žrať a začal šialene poskakovať. Zakaždým, ako sa nohami dotkol dlážky, vyskočil ešte vyššie. Srst' zježená do ihličiek mu trčala na všetky strany. V očiach mal uštvaný výraz.

„Prestaňte! Veď ho tým zabijete!“

Donatti povolil tlačidlo. „Ani zďaleka nie. V dlážke je veľmi nízke napätie. Sledujte toho králika, pán Morrison!“

Králik bol učupený asi tri metre od misky s lisovaným krmivom. Krčil ňufákom. Zrazu odskackal do kúta.

„Ak králika viac ráz zasiahne prúd počas kŕmenia,“ povedal Donatti, „veľmi rýchlo si vytvorí asociáciu. Jedlo spôsobuje bolesť. Preto odmieta prijímať potravu. Ešte zopár šokov a králik vyhladne na smrť, hoci má potravu na dosah. Hovorí sa tomu nácvik averzie.“

Morrisonovi začalo svitať.

„Ďakujem, nechcem.“ Vykročil k dverám.

„Počkajte, prosím, pán Morrison.“

Morrison sa nezastavil. Chytil kľučku... a tá sa mu zvlhnutá vyšmykla z ruky. „Odomknite!“

„Pán Morrison, ak si na chvíľočku sadnete...“

„Odomknite dvere, lebo na vás pošlem policajtov, skôr ako povieť Marlboro!“

„Sadnite si.“ Hlas bol studený ako ľad.

Morrison pozrel na Donattiho. Jeho hnedé oči boli kalné a šiel z nich strach. Bože, pomyslel si Morrison, som tu zatvorený s psychopatom. Oblizol si pery. Cigareta sa mu žiadala ako ešte nikdy v živote.

„Dovoľte, aby som vám vysvetlil liečebný postup podrobnejšie,“ povedal Donatti.

„Nerozumiete mi,“ povedal Morrison s predstieranou trpezlivosťou. „Nechcem sa liečiť. Rozhodol som sa, že na liečbu nepristúpim.“

„Nie, pán Morrison. To vy nerozumiete. Nemáte na výber. Keď som vám povedal, že liečba sa už začala, hovoril som čistú pravdu. Asi ste to už vytušili.“

„Vy ste blázon,“ povedal Morrison neveriacky.

„Nie, iba pragmatik. Ak dovolíte, poviem vám, v čom spočíva liečba.“

„Pravdaže,“ povedal Morrison. „Môžem vás ubezpečiť, že len čo odtiaľto vypadnem, kúpim si päť škatuliek cigariet a budem ich fajčiť celou cestou na policajnú stanicu.“ Vtom si uvedomil, že si cmúľa a obhrýza necht na palci, a prinútil sa prestať.

„Ako si želáte. No myslím, že sa rozhodnete inak, keď si utvoríte úplný obraz.“

Morrison nič nepovedal. Zase si sadol a založil si ruky.

„Prvý mesiac liečby budete pod sústavným dozorom našich pracovníkov,“ povedal Donatti. „Možno niektorých z nich uvidíte. Všetkých nie. Ale budú vždy s vami. Vždy. Ak vás uvidia fajčiť, telefonicky mi to oznámia.“

„A vy ma zrejme dovlečiete sem a predvediete na mne ten trik s králikom,“ povedal Morrison. Usiloval sa hovoriť chladne a sarkasticky, no bol hlboko zdesený. Toto je zlý sen.

„Ó nie,“ povedal Donatti. „Trik s králikom predvedieme na vašej žene, nie na vás.“

Morrison naňho pozrel a stratil reč.

Donatti sa usmial. „Vy sa,“ dodal, „budete prizerať.“

Keď ho Donatti vypustil, kráčal vyše dvoch hodín ako zmyslov zbavený. Bol zasa pekný deň, ale Morrison si to nevšimol. Donattiho obludná usmievací tvár pokrývala všetko ostatné.

„Viete,“ povedal mu, „pragmatický problém si vyžaduje pragmatické riešenie. Musíte si uvedomiť, že nám leží na srdci váš záujem.“

Akciová spoločnosť Odvyk bola podľa Donattiho údajov čosi ako základina — nezisková organizácia, ktorú založil muž zobrazený na portréte na stene. Tomu ctihodnému pánovi sa náramne darilo v niekoľkých smeroch rodinného podnikania — vrátane hracích automatov, masážnych salónov, ilegálnych lotérií aj akéhosi čulého (aj keď utajovaného) obchodovania medzi New Yorkom a Tureckom. Mort Minelli prezývaný Žonglér bol tuhý fajčiar — denne až šesťdesiat cigariet. Papier, ktorý držal na obraze, bola lekárska diagnóza: rakovina pľúc. Mort zomrel v roku 1970, potom, čo odkázal rodinný majetok akciovej spoločnosti Odvyk.

„Usilujeme sa hospodáriť tak, aby sme len o vlások unikli bankrotu,“ povedal Donatti. „Väčšmi nám záleží na tom, aby sme ľuďom pomáhali. Ibaže nesmieme zabúdať na vysoké dane.“

Liečba bola zdrvivúco prostá. Pri prvom porušení disciplíny vezmú Cindy do miestnosti, ktorú Donatti nazval králičia

klietka. Pri druhom porušení dostane dávku elektriny Morrison. Pri treťom si ich podajú oboch. Štvrté porušenie bude prejavom veľkých problémov pri liečebnej spolupráci a vyžiada si tvrdšie opatrenia. Jedného zamestnanca pošlú do Alvinovej školy, aby chlapca spracoval.

„Len si predstavte,“ povedal Donatti s úsmevom, „čo si ten chlapec vytrpí. Nepochopil by, ani keby mu to niekto vysvetľoval. Pochopí len toľko, že mu niekto ubližuje, lebo otecko je zlý. Veľmi sa preľakne.“

„Sviniar,“ povedal Morrison bezmocne. Slzy mal na krajíčku. „Špinavý, hnusný sviniar!“

„Nevysvetľujte si to zle,“ povedal Donatti. Súcitne sa usmieval. „Som si istý, že k tomu nedôjde. Štyridsať percent našich klientov netreba vôbec potrestať — a iba desať percent zlyhá viac ako tri razy. To sú povzbudivé čísla, nie?“ Morrisonovi sa také povzbudivé nevideli. Desili ho.

„Prirodzene, ak podľať piate raz...“

„Potom čo?“

Donatti žiaril. „Kráľčia klietka pre vás aj vašu ženu, ďalšia bitka pre vášho syna a aj vaša žena dostane svoje.“

Morrison stratil triezvu súdnosť a vrhol sa na Donattiho. Donatti vyskočil prekvapujúco rýchlo na človeka, ktorý bol očividne celkom uvoľnený. Odstrčil stoličku za seba, vyskočil a oboma nohami vrazil ponad stôl Morrisonovi do brucha.

Morrisona naplo na vracanie, rozkašľal sa a tápavo cúvol.

„Sadnite si, pán Morrison,“ povedal Donatti krotko. „Pohovorme si o tom ako rozumní ľudia.“

Keď Morrison lapil dych, urobil, čo mu kázali. Zlé sny sa raz musia skončiť, no nie?

Akciová spoločnosť Odvyk, ako neskôr vysvetlil Donatti, uplatňuje desaťstupňovú škálu kárných opatrení. Šiesty, siedmy a ôsmy stupeň pozostávajú z ďalších návštev kráľčej klietky (pri vyššom napätí) a zo surovších bitiek. Pri deviatom priestupku polámu jeho synovi ruky.

„A desiaty stupeň?“ spýtal sa Morrison a v ústach mu vyschlo.

Donatti smutne pokrútil hlavou. „Potom sa vzdáme, pán Morrison. Stanete sa jedným z tých nevyliciteľných dvoch percent.“

„Skutočne sa vzdáte?“

„Dá sa to tak povedať.“ Vytiahol zásuvku a vybral z nej pištoľ kalibru .45. Usmial sa Morrisonovi do očí. „Ale ani tie nevyliciteľné dve percentá nebudú viac fajčiť. Za to ručíme.“

V piatok večer dávali v televízii film Bullitov prípad, jeden z Cindiných obľúbených, no keď sa Morrison už hodinu mrvil a mrmľal si, Cindy sa nemohla sústrediť.

„Čo je to s tebou?“ spýtala sa, keď prerušili film.

„Nič... vlastne všetko,“ odvrkol. „Prestal som fajčiť.“

Zasmiala sa. „Kedy? Pred piatimi minútami?“

„Dnes o tretej popoludní.“

„Naozaj si odvtedy nefajčil ani jednu?“

„Nie,“ povedal a začal si obhrýzať necht na palci. Bol ohlodaný až do živého mäsa.

„To je ohromné! A čože ťa pohlo k takému rozhodnutiu?“

„Ty,“ povedal. „A... a Alvin.“

Oči sa jej rozšírili, a keď film zase pokračoval, ani si to nevšimla. Dick zriedkakedy spomínal ich retardovaného syna. Podišla k nemu, pozrela na prázdny popolník pri jeho pravej ruke a potom jemu do očí. „Vážne sa pokúšaš prestať, Dick?“

„Vážne.“ A ak pôjdem na políciu, dodal v duchu, partia hrdlorezov príde sem a upraví ti fasádu, Cindy.

„To som rada. Aj keď sa ti to nepodari, obaja ti ďakujeme za ten úmysel, Dick.“

„Myslím, že to zvládnem,“ povedal a myslel na kalný, vražedný pohľad, ktorý sa zjavil Donattimu v očiach, keď ho kopol do žalúdka.

Tej noci zle spal. Zobúdzať sa, len čo na chvíľu zadriemal. Okolo tretej nad ráno sa celkom prebral. Neodbytná chuť na cigaretu bola ako zvýšená teplota. Zišiel do pracovne. Miestnosť bola uprostred domu. Bez okien. Otvoril zásuvku stola a nazrel do nej, fascinovaný dózou s cigaretami. Poobzeral sa a obľizol si pery.

Sústavný dozor počas prvého mesiaca, povedal Donatti. Osemnásť hodín denne počas ďalších dvoch mesiacov — ale nedozvie sa, ktorých osemnásť. Počas štvrtého mesiaca, keď má väčšina klientov recidívu, sa „služba“ znovu rozšíri na dvadsaťštyri hodín denne. Potom dvanásť hodín prerušovanej kontroly každý deň po zvyšok roka. A potom? Náhodné kontroly až do konca klientovho života.

Do konca života.

„Možno si na vás posvietime každý druhý mesiac,“ povedal Donatti. „Alebo každý druhý deň. Alebo odo dnes o dva roky jeden týždeň v kuse. Finta je v tom, že nebudete vedieť kedy. Ak si zafajčíte, budete sa zahrávať s ohňom. Sledujú ma? Odvážajú mi ženu alebo práve posielajú človeka za mojím synom? Krásne, no nie? A ak si ukradomky zafajčíte, bude to strašné. Bude to chuť ako krv vášho syna.“

Ale teraz ho nemôžu sledovať — uprostred noci, vo vlastnej pracovni. V dome bolo ticho ako v hrobe.

Takmer dve minúty pozeral na dózu s cigaretami, neschopný odtrhnúť pohľad. Potom šiel k dverám, nazrel do prázdnej haly, vrátil sa a znovu pozeral na cigarety. Vybavil sa mu hrozný obraz: pred ním celý život, a nikde ani cigareta.

Prebohaživého, ako len zvládne ďalšie tvrdé rokovanie s obozretným klientom, ak medzi prstami nebude nonšalantne držať horiacu cigaretu pri predkladaní výtvarných návrhov a ideových námetov? Ako prežije Cindino nekonečné predvádzanie záhradkárskeho úspechu bez cigarety? Ako vôbec ráno vstane a začne deň, ak si nefajčí cigaretu pri novinách a káve? Preklíňal sám seba, že sa na to dal. Preklíňal Donattiho. A predovšetkým preklíňal Jimmyho

McCanna. Ako mu to mohol spraviť? Ten podliak to vedel. Ruky sa mu triasli túžbou zgniaviť Jimmyho McCanna, toho judáša.

Ukradomky sa zase poobzeral po pracovni. Siahol do zásuvky a vybral cigaretu. Pomaznal sa s ňou, poláskal ju. Ako znie ten starý reklamný text? Taká okrúhla, taká opojná, taká vábna. Ešte nikto nevyslovil pravdivejšie slová. Vložil si cigaretu do úst, potom sa zarazil a mykol hlavou. Neozval sa zo šatníka nepatrný šramot? Tichý pohyb? Určite nie. Ale...

Ďalší obraz pred očami — králik, ktorý šialene skáče, zasiahnutý elektrickým prúdom. Predstava Cindy v tej miestnosti...

Zúfalo načúval a nezačul nič. Povedal si, že stačí, ak pôjde k dverám šatníka a prudko ich otvorí. Báľ sa však toho, čo by mohol nájsť. Vrátil sa do postele a dlho nemohol zaspať.

Čo ako pod psa sa ráno cítil, raňajky mu veľmi chutili. Po chvíľke váhania si okrem zvyčajnej misky kukuričných vločiek dal ešte praženicu. Práve namosúrene oplachoval panvicu, keď zišla nadol Cindy v župane.

„Richard Morrison!“ zvolala. „Nejedol si vajíčko na raňajky, odkedy bol Hector šteňaťom!“

Morrison zavrčal. To Cindino „odkedy bol Hector šteňaťom“ pokladal za jedno z jej najhlúpejších obrazných vyjadrení rovnako ako „to by som radšej s úsmevom pobozkala prasiatko“.

„Ešte vždy nefajčíš?“ spýtala sa a naliała si pomarančovú šťavu.

„Nie.“

„Nevydržíš ani do obeda,“ vyhlásila ľahkomyseľne.

„Si mi ty len pekná opora!“ pustil sa do nej zádrapčivo. „Ty aj všetci nefajčiari, všetci si myslíte... ale, čo tam po tom.“ Očakával, že sa nahnevá, ale ona naňho hľadela akosi obdivne. „Ty to fakt myslíš vážne,“ povedala. „Celkom vážne.“

„Na to môžeš dať krk.“ Dúfam, že sa nikdy nedozvieš ako vážne.

„Chudáčik,“ povedala a podišla k nemu. „Vyzeráš, akoby si mlel z posledného. Ale som na teba veľmi hrdá.“

Morrison ju mocne objal.

Scénky zo života Richarda Morrisona v mesiacoch október — november:

Morrison a jeho kamarát z Larkinových ateliérov v bare u Jacka Dempseyho. Kamarát mu núka cigaretu. Morrison trochu tuhšie zovrie pohár a povie: „Prestal som.“ Kamarát sa zasmie a vraví: „Dávam ti tak týždeň.“

Morrison čaká na ranný vlak a ponad noviny pozerá na mladého muža v modrom obleku. Toho mladíka vídava teraz takmer každé ráno a niekedy aj na iných miestach. U Ondeho, kde má schôdzku s klientom. V obchode s gramoplatňami, ako si obzerá krátkohrajúce platne, kým Morrison hľadá album Sama Cooka. Raz je vo štvorici za Morrisonovou skupinkou na miestnom golfovom ihrisku.

Morrison sa opije na večierku, má chuť na cigaretu — no nie je taký spitý, aby si zafajčil.

Morrison navštívi syna a prinesie mu veľkú loptu, ktorá po stlačení píska. Synov uslintaný natešený bozk. Nevedno prečo, ale už sa mu tak neprotiví ako prv. Vrúčne objíma syna a uvedomuje si, čo si Donatti a jeho kolegovia tak cynicky uvedomili skôr ako on: láska je najsilnejšia droga zo všetkých. Nech si romantici polemizujú o jej existencii. Pragmatici s ňou naisto rátať a využívajú ju.

Morrison po troške stráca fyzické nutkanie zafajčiť si, no nikdy sa celkom nezbaví psychického tlaku alebo potreby mať čosi v ústach — cukríky proti kašľu, žuvačku, špáradlo. Všetko sú to úbohé náhradky.

A napokon Morrison zaviazne v obrovitánskej dopravnej zápche v midtownskom tuneli. Tma. Trúbia klaksóny. Vzduch páchne. Kolóna áut sa beznádejne vlečie. A zrazu zavadí palcom o skrinku v prístrojovej doske, tá sa otvorí a on v nej zbadá načatú škatuľku cigariet. Chvíľu na ne hľadel, potom jednu schmatol a zapálil si ju zabudovaným zapalovačom. Ak sa niečo stane, Cindy si za to môže sama, povedal si vzdorovito. Kázal som jej predsa, aby všetky tie prekliate cigarety vyhodila.

Po prvom potiahnutí sa zúrivo rozkašľal. Po druhom mu oči zaslzili. Po treťom sa cítil oťapený a malátny. Chutí odporne, pomyslel si.

A okrem toho ešte: Božemôj, čo to robím?

Za ním sa netrepežlivo rozozvučali klaksóny. Kolóna pred ním sa zase pohla. Zadusil cigaretu v popolníku, otvoril obe predné okienka, zapol ventilátory a potom sa bezmocne ovieval ako chalan, ktorý práve spláchol prvý ohorok v záchode.

Trhane postupoval v kolóne a pobral sa domov.

„Cindy?“ volal. „Som doma.“

Nijaká odpoveď.

„Cindy? Kde si, miláčik?“

Zazvonil telefón a on sa rozbehol k nemu. „Haló. Cindy?“

„Dobrý deň, pán Morrison,“ povedal Donatti. Hlas mal príjemne rezký a vecný. „Zdá sa, že budeme musieť prebrať jednu obchodnú maličkosť. Hodilo by sa vám to o piatej?“

„Máte moju ženu?“

„Áno, veru áno,“ zachichotal sa Donatti schuti.

„Počujte, pustíte ju,“ jachtal Morrison. „Už sa to nestane. Bolo to len pošmyknutie, malé pošmyknutie, nič viac. Iba tri razy som si potiahol a ani mi to nechutilo, preboha!“

„To je mrzuté. Budem teda s vami rátať o piatej, dobre?“

„Prosím vás,“ povedal Morrison so slzami na krajíčku, „prosím...“

Hovoril do hluchého slúchadla.

O piatej popoludní nebolo v prijímacej kancelárii nikoho okrem sekretárky, ktorá naňho s úsmevom žmurkla a ignorovala jeho sinavú tvár a neupravený zovňajšok. „Pán Donatti?“ povedala do interkomu. „Prišiel za vami pán Morrison.“ Kývla Morrisonovi. „Chodte ďalej.“

Donatti čakal pred neoznačenou miestnosťou s mužom v tričku s nápisom ÚSMEV. Mal pištoľ kalibru .38. Telesnou stavbou pripomínal opičiaka.

„Počujte,“ povedal Morrison Donattimu. „Azda sa nejako dohodneme, nie? Zaplatím vám. Ja —“

„Drž zobák,“ povedal muž v tričku s nápisom ÚSMEV.

„Som rád, že vás stretávam,“ povedal Donatti. „Lutujem, že je to za takých nepríjemných okolností. Ráče so mnou, prosím. Urobíme to čo najkratšie. Ubezpečujem vás, že vašej žene to neublíži... tentoraz.“

Morrison len-len že sa nevrhol na Donattiho.

„Ale, no tak,“ povedal Donatti namrzene. „Ak to spravíte, tuto Junk vám pištoľou spočíta rebrá, a vašej žene to aj tak nepomôže. Aký to má zmysel?“

„Dúfam, že zhnijete v pekle,“ povedal Morrison Donattimu.

Donatti si vzdychol. „Keby som dostal päťák zakaždým, keď niekto vyjadril podobný pocit, mohol by som prestať pracovať. Vezmite si z toho ponaučenie, pán Morrison. Keď sa romantik pokúša spraviť niečo dobré a nepodarí sa mu to, dajú mu metál. Keď sa pragmatikovi niečo prospešné podarí, posielajú ho do pekla. Pôjdeme?“

Junk urobil pohyb pištoľou.

Morrison vošiel do miestnosti prvý. Cítil sa otupený. Zelený záves bol odtiahnutý. Junk postrčil Morrisona pištoľou. Takto to musí vyzeráť, keď je niekto svedkom popravy v plynovej komore.

Nazrel dnu. Bola tam Cindy a zmätene sa obzerala vôkol seba.

„Cindy!“ zvolal zúbožený Morrison. „Cindy, oni ťa —“

„Nevidí vás ani nepočuje,“ povedal Donatti. „Sklo je z druhej strany nepriehľadné. Tak poďme, nech to máme za sebou. Naozaj to bolo len malé pošmyknutie. Tridsať sekúnd podľa mňa postačí. Junk?“

Junk jednou rukou stisol tlačidlo a druhou pevne pritískal pištoľ Morrisonovi k chrbtu.

Bolo to najdlhších tridsať sekúnd v jeho živote.

Keď sa to skončilo, Donatti položil Morrisonovi ruku na plece a spýtal sa: „Je vám na vracanie?“

„Nie,“ povedal Morrison zoslabnuto. Čelom sa opieral o sklo. Nohy mal ako z hliny. „Myslím, že nie.“ Zvrtol sa a videl, že Junk je preč.

„Poďte so mnou,“ povedal Donatti.

„Kam?“ spýtal sa Morrison apaticky.

„Myslím, že by ste mali vysvetliť zopár vecí, vy nie?“

„Ako sa jej pozriem do očí? Ako jej poviem, že... že som...“

„Asi budete prevrapený,“ povedal Donatti.

Miestnosť bola takmer prázdna, bola v nej len pohovka. Na nej bola Cindy a bezmocne vzlykala.

„Cindy?“ prihovril sa jemne.

Pozrela hore, oči zväčšené slzami. „Dick?“ zašepkala. „Dick? Ach... ach, Bože...“ Tuho si ju privinul. „Dvaja muži,“ povedala pri jeho hrudi, „vnikli do domu a najprv som si myslela, že sú to vlamači, potom, že ma chcú znásilniť, a potom ma niekam vzali so zaviazanými očami a... a... bolo to strašné...“

„Pst,“ povedal. „Pst.“

„Ale prečo?“ spýtala sa s pohľadom upretým naňho. „Prečo ma...“

„Pre mňa,“ povedal. „Musím ti rozpovedať príbeh, Cindy...“

Keď skončil, na chvíľu zmĺkol a potom povedal: „Asi ma nenávidíš. Nezazlievam ti to.“

Hľadel do zeme a ona mu oboma rukami obrátila tvár k sebe. „Nie,“ povedala. „Necítim k tebe nenávisť.“

Pozrel na ňu v nemom prevrapení.

„Stálo to za to,“ povedala. „Nech Boh žehná tým ľuďom. Oslobodili ťa z väzenia.“

„Myslíš to naozaj?“

„Áno,“ povedala a pobožkala ho. „Môžeme už ísť domov? Cítim sa lepšie. Oveľa lepšie.“

Asi o týždeň neskôr zazvonil telefón, a keď Morrison spoznal Donattiho hlas, povedal: „Vaši mládenci sa sekli. Cigariet som sa ani nedotkol.“

„To vieme. Musíme si pohovoriť ešte o jednej veci. Môžete sa zastaviť zajtra popoludní?“

„Ide azda o...“

„Nie, nejde o nič vážne. Len taká kontrola. Mimochodom, blahoželám vám k povýšeniu.“

„Odkiaľ to viete?“

„Všímame si, čo sa deje,“ povedal Donatti vyhýbavo a položil.

Keď vošli do malej miestnosti, Donatti povedal: „Netvárite sa tak nervózne. Nikto vás neuhryzne. Staňte si sem, prosím.“

Morrison uvidel celkom obyčajnú osobnú váhu. „No dobre, trochu som pribral, ale...“

„Áno, sedemdesiattri percent našich klientov priberie. Staňte si na váhu, prosím.“

Morrison poslúchol a tipol si, že to bude takých osemdesiat kilogramov.

„Dobre, v poriadku. Môžete zostúpiť? Aký ste vysoký, pán Morrison?“

„Meter osemdesiat.“

„Dobre, pozrime sa na to.“ Donatti z náprsného vrečka vytiahol tabuľku zaliatu v priesvitnom plastikovom obale. „No, nie je to také zlé. Dám vám recept na prísne zakázané tabletky na chudnutie. Užívajte ich zriedka a podľa návodu. A ako maximálnu váhu vám určím... moment...“ Znovu si pozrel tabuľku. „Osemdesiatdva kíl, čo povieť? A keďže je dnes prvého decembra, očakávam vás tu každý mesiac prvého na preváženie. Ak to nestihnete presne v ten deň, nič sa nestane, pokiaľ nám vopred zavoláte.“

„A čo ak prekročím tých osemdesiatdva kíl?“

Donatti sa usmial. „Pošleme niekoho k vám, aby vašej žene odťal malíček,“ povedal. „Môžete odísť týmito dverami, pán Morrison. Želám vám príjemný deň.“

Po ôsmich mesiacoch:

Morrison stretne kamaráta z Larkinových ateliérov v bare u Dempseyho. Morrison schudol a dosiahol váhu, ktorej Cindy pyšne hovorí atletická, sedemdesiatpäť kilogramov. Športuje tri razy do týždňa a vyzerá zdravo ako rybička. Kamarát od Larkina v porovnaní s ním vyzerá ako požutý a vyplutý.

Kamarát: „Ako sa ti len podarilo prestať fajčiť? Ja sám som zamotaný v tom prekliatom zlozvyku ako v pavučine.“ S nefalšovaným zhnutím zadusí cigaretu a vycedí svoju škótsku.

Morrison naňho zamyslene pozrie a z náprsnej tašky vytiahne malú bielu firemnú vizitku. Položí ju na barový pult medzi nimi. „Vieš,“ hovorí, „tí chlapci mi zmenili život.“

Po dvanástich mesiacoch:

Morrison dostane poštou účet. Na ňom je napísané:

ODVYK, a. s.

VÝCHODNÁ 46. ULICA č. 237

NEW YORK, N. Y. 10017

1. konzultácia	\$	2 500,00
Konzultant (Victor Donatti)	\$	2 500,00
Spotreba elektriny	\$	0,50
Celkový súčet (prosíme uhradiť)	\$	5 000,50

„To sú ale hajzli!“ vybuchne. „Zaučtovali mi aj elektrinu, ktorú použili na...na...“

„Len to zaplať,“ povie mu žena a pobozká ho.

Po dvadsiatich mesiacoch:

Morrisonovci celkom náhodou stretnú Jimmyho McCanna s manželkou v divadle Helen Hayesovej. Navzájom sa popredstavujú. Jimmy vyzerá aspoň tak dobre, ak nie dokonca lepšie ako vtedy dávno na letisku. Morrison nikdy nevidel jeho ženu. Je pekná a priam žiari, ako niekedy žiaria prosté ženy, keď sú veľmi, veľmi šťastné. Podá Morrisonovi ruku a on ju potrasie. Na stisku jej ruky je čosi čudné a uprostred druhého dejstva si Morrison uvedomí, čo to bolo. Chýbal jej malíček na pravej ruke.

VIEM, ČO POTREBUJEŠ

„Viem, čo potrebuješ.“

Elizabeth zdvihla hlavu od sociologického textu a na svoje prekvapenie uvidela ťažko opísateľného mládenca v zelenom vojenskom saku. Chvíľu si myslela, že ho pozná, akoby ho už niekedy stretla, zazdalo sa jej, že ho kdesi videla. Bol asi rovnako vysoký ako ona, chudý a... mykalo ním. To je to správne slovo. Nehýbal sa, ale zdalo sa, že kdesi pod kožou, mimo pohľadu, sa celý myká. Mal čierne neupravené vlasy. Okuliare v hrubom kostenom ráme mu zväčšovali čierne oči, ale sklá vyzerali špinavé. Nie, nadobudla istotu, nikdy predtým ho nevidela.

„Teda,“ odpovedala, „to ti neverím.“

„Máš chuť na veľkú jahodovú zmrzlinu. Nemám pravdu?“

Zažmurkala a zostala úprimne prekvapená. Kdesi hlboko v mysli mala taký nápad, že si urobí prestávku a zájde na zmrzlinu. Pripravuje sa na záverečné skúšky v jednom zo študijných kútikov na druhom poschodí študentského zväzu a má pred sebou úmornú prácu až na zaplkanie.

„Tak čo?“ naliehal a usmieval sa. Priveľmi napäť a dosť škaredej tvári pridala úsmev zvláštnu prítlačivosť. Napadlo jej aj slovo „chutný“, a hoci sa to na chlapca veľmi nehodí, keď sa usmeje, vystihuje ho to. Aj ona sa usmiala, ešte skôr ako sa jej podarilo zatvoriť ústa. Akurát teraz nepotrebuje strácať čas s kadejakým motovidlom, čo si vybral najhoršiu chvíľu, aby upútal jej pozornosť. Zostáva jej šesťnásť kapitol Úvodu do sociológie, cez ktoré sa musí prehryzt’.

„Ďakujem, nie,“ povedala.

„Neblázni, len sa nešetri a uvidíš, ako ťa bude bolieť hlava. Sedíš tu dve hodiny bez prestávky.“

„Ako to vieš?“

„Pozoroval som ťa,“ povedal pohotovo, lenže tentoraz na ňu jeho úsmev nezaúčinkoval.

„Len ma nepozoruj,“ povedala ráznejšie, ako zamýšľala. „Nemám rada, keď na mňa ktosi čumí.“

„Prepáč.“ Ulútosťilo sa jej ho, ako keď príde človeku ľúto zatúlaného psa. V zelenom vojenskom kabáte vyzeral priam utopený... a okrem toho, veď má dve rôzne ponožky. Jednu čiernu, druhú hnedú. Už-uz by sa bola pousmiala, ale ovládla sa.

„Mám pred sebou záverečné skúšky,“ naznačila jemne.

„Jasné,“ povedal. „Chápem.“

Chvíľu na neho zamyslene hľadela. Potom sa sklonila nad knihu, ale obraz popoludňajšej schôdzy jej zostával pred očami: veľká jahodová zmrzlina.

Keď sa dostala do internátu, bolo štvrt' na dvanásť a Alice ležala na posteli, počúvala Neila Diamonda a čítala Príbeh z O.

„Nevedela som, že je to povinná literatúra,“ poznamenala Elizabeth.

Alice sa posadila. „Rozširujem si obzor, moja milá. Rozťahujem krídla intelektu. Zvyšujem si... Liz?“

„Hm?“

„Počula si, čo vravím?“

„Nie, pre —“

„Výzeráš, akoby ťa ktosi ovalil, dievča.“

„Strela som dnes jedno veľké motovidlo.“

„Naozaj? To už muselo byť čosi, čo vytrhlo slečnu Roganovú od milovaných skript.“

„Volá sa Edward Jackson Hamner junior, to je celé. Malý. Chudý. Vlasý si umýval naposledy hádam v deň Washingtonovho výročia. A ešte čosi, mal každú ponožku inú, jednu čiernu, druhú hnedú.“

„Myslela som si, že si vyberáš len z tých lepších študentských spolkov.“

„Nič také, Alice. Bola som na druhom poschodí študentského zväzu — v bifliarni — a pozýval ma na zmrzlinu dolu do Mlynka. Odmietla som, a on sa stiahol. Ale tak ma navnadil, že som sa nevedela sústrediť na nič iné ako na zmrzlinu.

Rozhodla som sa, že si urobím prestávku, a stretli sme sa, v každej ruke držal veľkú zmrzlinu.“

„Celá sa chvejem od zvedavosti, ako to dopadlo.“

Elizabeth odvrkla. „Naozaj som ho nemohla odmietnuť. Sadol si vedľa a ukázalo sa, že vlani mal tiež sociológiu s profesorom Brannerom.“

„Milosrdný Bože, nedaj, aby zázraky ustali.“

„Počúvaj, toto je naozaj zaujímavé. Však vieš, koľko sa trápim s týmto kurzom.“

„Viem. Rozprávaš o ňom aj zo sna.“

„Dosiahla som priemer sedemdesiatosem bodov, ale aby som si udržala štipendium, potrebujem osemdesiat, takže na záverečnom teste musím získať aspoň osemdesiatštyri. Ale predstav si, že mi Ed Hamner prisahal, že Branner stále používa takmer rovnaký test. Pritom Ed je edeitik.“

„Čože, chceš povedať, že má, túto... no, fotografickú pamäť?“

„Áno, pozri.“ Otvorila knihu sociológie a vybrala tri strany plné poznámok.

Alice ich zobrala do rúk. „To je test s alternatívnymi odpoveďami.“

„Áno. Ed vrazil, že toto mali vlani, slovo za slovom.“

Alice kategoricky vyhlásila: „Neverím.“

„Ale zahŕňa celú látku.“

„Aj tak neverím.“ Podala jej poznámky. „Len si predstav, že akési strašidlo...“

„Nie je strašidlo. Nevolaj ho tak.“

„Dobre. Akýsi krpatý ťa navedie našprtáť sa toto a nič iné než študovať?“

„Jasné, že nie,“ odpovedala neisto.

„Keby to aj bol pravý test, myslíš si, že je to správne?“

Prekvapilo ju, ako v nej vzbĺkol hnev, a kým sa spanäťala, mala ho na jazyku. „Samozrejme, ty si môžeš dovoliť veľké slová, keď si každý semester na poctivom zozname dekana a rodičia ti všetko pekne zaplatia. Ty nie si... Ale, prepáč. Toto nám naozaj nebolo treba.“

Alice mykla plecami s neutrálnym výrazom si otvorila Príbeh z O. „Máš pravdu, čo ma po tom. Ale nemala by si sa aj pripravovať, aspoň...pre istotu?“

„Prirodzene.“

Zväčša sa však venovala biftovaniu poznámok, ktoré jej poskytol Edward Jackson Hamner jr.

Keď vyšla po teste z triedy, čakal na ňu vo vestibule, utopený vo svojom zelenom vojenskom kabáte. Váhavo sa na ňu usmial a vstal. „Tak ako?“

Impulzívne ho pobožkala na líce. „Myslím, že som excelovala.“

„Fakt? Vynikajúce. Máš chuť na hamburger?“

„Dala by som si,“ povedala duchom neprítomná. Ešte vždy myslela na skúšku. Test bol presne taký, ako jej ho dal, takmer slovo za slovom, nuž ľahko preplávala.

Pri hamburgeroch sa ho spýtala, ako sa na záverečných skúškach darí jemu.

„Žiadne nemám. Som medzi vyznamenanými a tam skúšky nerobíme, iba ak niekto veľmi chce. Mne sa darilo, skúšky nerobím.“

„Tak prečo si ešte tu?“

„Musel som sa presvedčiť, ako uspeješ, či nie?“

„Nemusel. Je to od teba veľmi milé, ale...“ Výraz v jeho očiach ju znepokojil. Známa vec. Uvedomovala si, že je pekná.

„Ale áno,“ doložil Ed. „Musel som.“

„Ed, som ti veľmi povďačná. Zachránil si mi zrejme štipendium. Naozaj som ti zaviazaná. Ale mám chlapca, chápeš?“
„Vážnu známosť?“ spýtal sa a zbytočne sa usiloval hovoriť zľahka.
„Veľmi vážnu,“ odpovedala rovnakým tónom. „Sme takmer zasnúbení.“
„Uvedomuje si, aké má veľké šťastie? Obrovské šťastie?“
„Tak ako aj ja,“ povedala a pomyslela na Tonyho Lombarda.
„Beth,“ odrazu začal.
„Prosím?“
„Takto ťa nikto nevolá, však?“
„Nie... nie. Naozaj nikto.“
„Ani tvoj chlapec?“
„Nie...“ Tony ju volá Liz. Niekedy Lizzie, čo je ešte horšie.
Naklonil sa k nej. „Ale tebe sa najväčšmi páči Beth, však?“
Rozosmiala sa, aby ukryla rozpaky. „Preboha, čo na svete...“
„Nechaj tak.“ Usmial sa svojím nezbedným úsmevom. „Ja ťa budem volať Beth. Je to krajšie. A dojedz hamburger.“

Skončil sa predposledný ročník a lúčila sa s Alice. V ich vzťahu zostalo trochu napätia, čo bolo Elizabeth ťuto. Urobila chybu, že priveľmi nahlas tárala o teste zo sociológie, keď vyvesili výsledky. Dosiahla najviac bodov zo všetkých — deväťdesiatšesť.

Nuž čo, povedala si, keď čakala na letisku na lietadlo, toto nie je o nič nesprávnejšie, ako keby sa biffovala hore v knižnici. Biffovanie tiež nie je štúdium, iba také bezduché memorovanie, a vedomosti sa z hlavy vyparia, len čo je po skúške.

Prstami nahmatala obálku, ktorá jej vytŕčala z kabelky. Oznámenie o študentskej pôžičke do posledného ročníka vo výške dvoch tisíc dolárov. Spolu s Tonym budú celé leto pracovať v Boothbay v štáte Maine, a čo si zarobí, bude mať na prilepšenie. Vďaka Edovi Hamnerovi ju čaká pekné leto. Úspešne preplávala.

Prežila však najhoršie leto svojho života.

Jún bol daždivý, nedostatok benzínu znížil turistický ruch a prepitné v hostinci v Boothbay bolo len priemerné. Navyše Tony ju nútil do sobáša. Vraj keby si našiel prácu u nich na univerzite alebo aspoň v blízkosti, so štipendiom by to voľajako do diplomu vydržali. Prekvapilo ju, že táto vyhliadka ju skôr vystrašila, ako potešila.

Niečo nie je v poriadku.

Nevedela, čo to je, ale akoby jej čosi chýbalo, bola celá nesvoja, akási vyradená. Raz večer v júli sa veľmi zľakla, keď ju chytil hysterický záchvat plaču len preto, že spolubývajúca, tichá myška Sandra Ackermanová, išla na rande.

Začiatkom augusta sa jej prisnil strašný sen. Ležala na dne otvoreného hrobu a nemohla sa pohnúť. Z bielej oblohy jej do tváre šibal dážď. Vtom nad sebou uvidela Tonyho v žltej ochrannej prilbe.

„Vydaj sa za mňa, Liz,“ vravel a bezvýrazne na ňu hľadel. „Vydaj sa za mňa, lebo inak neviem, čo sa stane.“

Chcela prehovoriť, chcela súhlasiť, chcela povedať, že urobí všetko, len nech ju vytiahne z tej strašnej, zablatenej jamy. Bola však ochromená.

„Dobre,“ povedal. „Nech sa stane, neviem čo.“

Odišiel. Usilovala sa premôcť ochrnutie, ale nemohla.

Vtom začula vrčať buldozér.

O chvíľu uvidela žlté monštrum, videla, ako tlačí pred sebou hrbu mokrej zeme. Z otvorenej kabíny na ňu neľútostne hľadel Tony.

Zaživa ju zahrabe.

Ochrnutá, v pasci, bezvládna a bez hlasu pozorovala všetko v nemom úžase. Po okrajoch jamy sa začala hrnúť hlina.

Vtom skríkol známy hlas: „Choď preč! Nechaj ju! Choď preč!“

Tony nešikovne zoskočil z buldozéra a ušiel.

Zalial ju pocit úľavy. Keby bola mohla, bola by kričala. Zjavil sa jej spasiteľ, postavil sa na kraj otvoreného hrobu ako hrobár. Bol to Ed Hamner, utopený v zelenom vojenskom kabáte, vlasy rozstrapatené a okuliare v hrubom ráme zošmyknuté na špičku nosa. Vystrel k nej ruky.

„Vstávaj,“ povedal jemne. „Viem, čo potrebuješ, Beth, vstaň.“

A už mohla vstať. Vzlykala od radosti. Chcela sa mu poďakovať, chrlila slová vďačnosti. A Ed sa len usmieval a prikyvoval. Keď znovu pozrela hore, uvidela, že drží labu obrovského uslintaného vlka s očami blčiacimi ako červený maják, s papuľou plnou ostrých zubov, pripravených zahryznúť.

Prebrala sa, sadla si, nočnú košeľu mala celú spotenú. Telo sa jej mimovoľne chvelo. Ani po teplej sprche a pohári mlieka sa potme neupokojila. Zaspala pri rozsvietenom svetle.

O týždeň bol Tony mŕtv.

Otvorila len v župane, lebo čakala Tonyho, no prišiel Danny Kilmer, jeden z jeho spolupracovníkov. Danny bol smiešny, niekoľko ráz si spolu s Tonym vyšli vo štvorici s Dannym a jeho priateľkou. Teraz stál vo dverách jej bytu na prvom poschodí a vyzeral vážny a zničený.

„Danny?“ začala. „Čo...“

„Liz,“ povedal. „Liz, musíš sa vzbudiť. Máš... ach, Bože.“ Mocne búšil do ozdobného stĺpika na dverách zašpinenou hánkou ruky a vtedy zbadala, že plače.

„Danny, prihodilo sa niečo Tonymu? Stalo sa niečo...?“

„Tony je mŕtvý,“ odpovedal Danny. „Bol...“ Hovoril do vzduchu. Stratila vedomie.

Nasledujúci týždeň prešiel ako vo sne. Celú udalosť si poskladala podľa stručnej správy v novinách a podľa toho, čo jej pri pive v prístavnom hostinci porozprával Danny.

Opravovali odpadové potrubie na ceste číslo 16. Časť cesty bola rozkopaná a Tony usmerňoval premávku zástavkou. Z kopca prichádzal akýsi chalan v červenom Fiate, Tony na neho mával, ale auto nespomalilo. Tony stál tesne vedľa auta so stavebným odpadom a nemal kam uskočiť. Chalan z fiatky utrpel tržné rany na hlave, zlomil si ruku a hystericky vzlykal, ale bol celkom triezvy. Polícia zistila v brzdom obložení niekoľko kazov, akési prepálené a roztopené miesta. Doposiaľ ešte nemal záznam o dopravnom priestupku, jednoducho nemohol zastaviť. Tony sa stal obeťou zriedkavej automobilovej nehody, dielom nemilosrdnej náhody.

Šok a depresiu znásobil pocit viny. Osud jej pomohol rozhodnúť ako ďalej. Kdesi v hĺbke duše sa tešila, lebo sa za Tonyho nechcela vydať... odkedy mala ten hrozný sen.

Deň pred odchodom ju pochytil veľký plač.

Sedela sama na vyčnievajúcej skale a asi po hodine sa rozplakala. Osud si s ňou kruto zahral. Plakala, až ju rozbolel žalúdok aj hlava, a keď sa vyplakala, nebolo jej lepšie, ale aspoň bola prázdna, suchá.

A vtedy sa jej prihovoral Ed: „Beth?“

Strhla sa, v ústach mala medenú pachuť strachu, napoly očakávajúc vrčiaceho vlka ako vo sne. Ale bol to Ed Hamner, opálený a zvlášť bezbranný bez vojenského kabáta a bez džínsov, len v červených krátkych nohaviciach, akurát po kostnaté kolená, bielom tričku, ktoré mu na chudej hrudi viselo ako voľná plachta vo vánku nad oceánom, a gumených sandáloch. Neusmieval sa a pre ostré slnko, čo sa mu odrážalo na okuliároch, mu nebolo vidno oči.

„Ed?“ povedala placho, napoly v strachu, že od žiaľu má halucinácie. „Naozaj si to ty...“

„Áno, ja.“

„Ako...“

„Pracoval som v lakewoodskej divadle v Skowhegane. Stretol som tvoju kamarátku z internátu... tuším sa volá Alice.“

„Áno.“

„Povedala mi, čo sa stalo. Preto som sa vybral sem. Chuderka Beth.“ Len trochu pohl hlavou a slnečné lúče mu skĺzli po sklách, v očiach mu nevidela nič vlčie, nič zradné, len pokojný, úprimný súcit.

Začala znovu plakať, trochu sa zatackala, ako ju to skvánilo. Ale chytil ju a všetko bolo dobré.

Večerali spolu u Tichej slečny vo Waterville, vzdialenom asi tridsať kilometrov, presne toľko, koľko sa potrebovala vzdialiť od toho miesta. Išli Tedovým autom, novou Corvetou. Šoféroval veľmi dobre, ani sa nepredvádzal, ani nerobil veľký rozruch, hoci by mohol. Nechcelo sa jej rozprávať a nepotrebovala, aby ju obveseľoval. Akoby to vycítil, pustil len tichú hudbu z rádia.

A bez toho, aby sa s ňou poradil, objednal morské špeciality. Myslela si, že nie je hladná, ale keď im jedlo priniesli, pustila sa s chuťou do neho.

Keď napokon pozrela na Eda, mala tanier prázdny a nervózne sa zasmiala. Fajčil cigaretu a pozoroval ju.

„Smutná slečna sa dosýta najedla,“ povedala. „Iste sa ti to zdá hrozné.“

„Nie,“ odpovedal. „Veľa si zakúsila a potrebuješ, aby sa ti vrátila sila. Veď je to, akoby človek ochorel.“

„Veru, presne tak.“

Chytil ju nad stolom za ruku, stisol a pustil. „No prišiel čas, aby si sa uzdravila, Beth.“

„Už? Naozaj už?“

„Áno,“ povedal. „Tak hovor. Aké máš plány?“

„Zajtra odchádzam domov. A potom neviem.“

„Ale do školy sa predsa vrátiš, či nie?“

„Neviem. Po tomto sa mi všetko vidí... také malicherné. Akoby som stratila cieľ. Aj všetku chuť.“

„Všetko sa zasa vráti. Teraz tomu neveríš, ale je to pravda. Vráť sa a o šesť týždňov uvidíš. Veď aj tak nemáš čo robiť.“ Posledná veta znela skôr ako otázka.

„Asi je to pravda. Ale... dáš mi cigaretu?“

„Jasné. No mám iba mentolky, prepáč.“

Jednu si zobrala. „Ako vieš, že nemám rada mentolky?“

Mykol plecom. „Jednoducho vyzeráš, že ich nemáš rada.“

Usmiala sa. „Si taký zábavný, uvedomuješ si to?“

Neurčito sa usmieval.

„Ale vážne. Že zo všetkých ľudí sa tu zjaviš práve ty... myslela som si, že nebudem nikoho chcieť vidieť. Ale som rada, že si prišiel, Ed.“

„Niekedy dobre padne byť s človekom bez záväzkov.“

„Asi máš pravdu.“ Zmlkla. „Kto si, Ed, okrem toho, že si môj anjel strážny? Kto si naozaj?“ Odrazu sa jej zdalo dôležité, aby to vedela.

Pokrčil plecami. „Taká nula. Jeden z tých čudne vyzerajúcich chalanov, ktorých vidíš, ako sa obšmietajú okolo univerzity s hľbou kníh pod pazuchou...“

„Ed, ty nevyzeráš čudne.“

„Ale hej,“ povedal a usmial sa. „Neviem sa zbaviť pubertiackych výrážok, nikdy ma nezobrali do naozaj významného študentského spolku, nikdy som veľmi nerozvíril spoločenskú hladinu. Keď prídu na jar veľké spoločnosti obzerat’ sa

po perspektívnych pracovníkoch, zrejme sa im upíšem a Ed Hamner navždy zmizne z dohľadu.“

„To by bola veľká škoda,“ poznamenala ticho.

Usmial sa, ale bol to zvláštny úsmev. Priam trpký.

„A čo vaši?“ opýtala sa. „Kde bývaš a čo rád robíš...“

„Až inokedy,“ povedal. „Chcem, aby si sa vrátila. Zajtra ťa čaká dlhá cesta lietadlom a veľa vzruchu.“

V ten večer sa po prvý raz od smrti Tonyho uvoľnila a nemala pocit, že kdesi vnútri má pružinu natiiahnutú až na prasknutie. Myslela si, že ľahko zaspí, ale nezaspala.

Prenasledovali ju otázky.

Alice mi povedala... chuderka Beth.

Lenže Alice trávi leto v Kittery, asi stodvadsať kilometrov od Skowheganu. Možno bola v lakewoodskom divadle.

Corvetta, tohtoročný model. Veľmi drahý. Plat za pomocné práce v zákulisí divadla na to zrejme nestačí. Má bohatých rodičov?

Objednal jej presne to, čo by si bola vybrala sama. Bolo to hádam jediné na jedálnom lístku, čo jej pripomenulo hlad.

Tie mentolové cigarety a ako ju pobožkal na dobrú noc, celkom tak, ako si želala, aby ju pobožkal. A...

Čaká ťa dlhá cesta lietadlom.

Vedel, že ide domov, lebo mu to povedala. Ale ako vedel, že ide lietadlom? Ako vedel, že to bude dlhá cesta?

Znepokojovalo ju to. Znepokojovalo, pretože pomaly a isto sa zamilovávala do Eda Hamnera.

Viem, čo potrebuješ.

Tie slová jej zneli ako hlas kapitána oznamujúceho hĺbku ponoru a sprevádzali ju, až kým nezaspala.

Na malé letisko do Augusty ju neprišiel odprevadiť, a keď čakala na lietadlo, dosť ju prekvapilo, že pocítila sklamanie. Premýšľala o tom, ako sa u človeka z ničoho nič vyvinie závislosť od inej osoby, takmer ako závislosť od drogy.

Narkoman si namýšľal, že si môže dopriať a odoprieť svoju drogu, keď...

„Elizabeth Roganová,“ zahrnelo v reproduktore. „Ohlásť sa, prosím, máte telefón.“

Ponáhľala sa k aparátu. Ozval sa Edov hlas: „Beth?“

„Ed! Som rada, že ťa počujem. Dúfala som, že...“

„Že ťa prídem odprevadiť?“ Zasmial sa. „Na to ma nepotrebuješ. Si veľká a silná. A navyše krásna. S tým si poradiš. Stretneme sa v škole?“

„Áno... áno, iste.“

„Budem rád.“ Na chvíľku stíchli. A potom doložil: „Lebo ťa ľúbim. Od prvej chvíle, ako som ťa uvidel.“

Jazyk mala ako z olova. Nemohla prehovoriť. V mysli jej vírilo tisíc myšlienok.

Jemne sa zasmial. „Nie, nič nevrav. Teraz nie. Stretneme sa. Potom bude času dosť. More času. Šťastnú cestu, Beth. Dovidenia.“

A viac ho nepočula, zostala sama s bielym slúchadlom v ruke a v hlave plno chaotických myšlienok a otázok.

September.

Elizabeth sa rýchlo dostala do zabehaných koľají ako žena, ktorú vyrušili pri pletení. Zasa bývala s Alice, ved' bývali spolu od prvého ročníka, keď im izbu náhodným výberom prideliť počítač. Vždy dobre vychádzali napriek rozdielnym záujmom a povahám. Alice bola vedátorský typ, študovala chémiu s vynikajúcim prospechom, Elizabeth bola spoločenskejšia, venovala sa pedagogike a matematike.

Ešte stále si dobre rozumeli, aj keď ich vzťah po lete trochu ochladol. Elizabeth to pripisovala rozdielnym názorom na test zo sociológie, ale nespomínala ho.

Udalosti leta jej pripadali, akoby sa udiali vo sne. Dajakým zvláštnym spôsobom uverila, že Tony bol len bežná známosť zo strednej školy. Myšlienka na neho ju vždy zaboľela a pred Alice sa usilovala vyhýbať tejto téme, ale bola to skôr stará modrina, a nie čerstvá, otvorená rana.

Väčšmi ju bolelo, že sa neozval Ed Hamner.

Prešiel týždeň, dva, nastal október. V študentskom zväze si vypýtala zoznam študentov a vyhľadala jeho meno. Nepomohlo, lebo vedľa jeho mena miesto plnej adresy našla len Mill St. A Mill Street bola veľmi dlhá ulica. Preto len čakala, a hoci ju pozývali na rande — mnohí a často —, každého odmietla. Alice sa mračila, ale mlčala: na šesť týždňov sa zahrabala do biochemického projektu a celé večery trávila v knižnici. Elizabeth si všimla dlhé biele obálky, ktoré jej spolubývajúca dostávala raz alebo dva razy do týždňa, lebo sa obvykle vracala prvá, ale nič jej nenapadlo. Súkromná detektívna kancelária pracovala diskkrétne — na obálkach nebola spiatočná adresa.

Keď zazvonil bzučiak od brány, Alice študovala. „Ozvi sa, Liz, iste je to pre teba.“

Podišla k telefónu. „Prosím?“

„Máš tu pánsku návštevu, Liz.“

Preboha!

„Koho?“ spýtala sa nahnevane a prebrala si všetky ošúchané výhovorky. Migréna. Tento týždeň ju ešte nepoužila. Službukonajúca na recepcii veselo oznámila. „Volá sa Edward Jackson Hamner junior. Presne.“ A ticho doložila: „Má dve rôzne ponožky.“

Elizabeth vyletela ruka a chytila sa goliera na župane. „Božemôj. Povedz mu, že hneď prídem. Nie, povedz mu, aby chvíľku počkal. Nie, radšej nech počká zopár minút.“

„Jasné,“ vyhlásila nepresvedčivo službukonajúca. „Ved' ho šľak netrafi.“

Elizabeth si vytiahla zo skrine nohavice. A krátku sukňu. Na hlave mala natáčky. S bedákaním si ich skladala. Alice všetko pokojne pozorovala, nepovedala ani slovo, ale ešte dlho po Elizabethinom odchode zamyslene hľadala na dvere.

Vyzeral rovnako, vôbec sa nezmenil. Mal na sebe vojenský kabát, iste o dve čísla väčší. Na jednej strane mal okuliare nad uchom zalepené izolačnou páskou. Džinsy vyzerali nové, ale tvrdé, na hony vzdialené jemným, vyblednutým, aké nosil podľa najnovšej módy Tony. Jednu ponožku mal zelenú, druhú hnedú.

Ale bola si istá, že ho ľúbi.

„Prečo si sa neozval skôr?“ spýtala sa na privítanie.

Ruky mal vo vreckách kabáta a placho sa usmieval. „Chcel som ti dopriať trochu času, aby si si užila schôdzok. Aby si sa zoznámila s inými chlapcami. Aby si sa presvedčila, že vieš, čo chceš.“

„Myslím, že viem, čo chcem.“

„Dobre. Chceš ísť do kina?“

„Hocikam,“ odpovedala. „Kamkoľvek ma zoberieš.“

Ako sa mňali dni, uvedomila si, že ešte sa nikdy nestretla s nikým, ani s chlapcom, ani s dievčaťom, kto by chápal jej náladu a potreby s takou absolútnou istotou a pritom bez slov. Mali rovnaký vkus. Kým Tony mal rád filmy s násilím typu Krstný otec, Ed si radšej pozrel komédiu alebo drámu bez násilia. Raz, keď ju premohla depresia, ju zobral do cirkusu a prežili spolu krásny večer. Boli to skutočne študentské schôdzky, a nijaké zámienky na obchytkávanie na druhom poschodí študentského zväzu. Chodili spolu tancovať, vynikal najmä v starých tancoch, čo sa jej veľmi páčilo. Vyhrali cenu na večierku Nostalgia päťdesiatych rokov. A čo bolo dôležitejšie, zdalo sa jej, že vždy chápal, kedy potrebuje väseň. Nenútil ju, neuháňal; nemala nikdy ten pocit ako pri iných chlapcoch, že sex sa odohráva podľa dajakého pripraveného plánu, ktorý sa začína bozkom na prvej schôdzke a končí sa nocou strávenou v byte požíčanom od kamaráta na desiatom rande. Ed mal na Mill Street na druhom poschodí vlastný byt. Chodili tam často a Elizabeth nemala nikdy pocit, že sa ocitla v jame levovej u malého donchuana. Nenástojil. Zdalo sa, že úprimne chce presne to čo ona. A veci napredovali.

Po jesenných prázdninách Alice vyzerala, že je priveľmi zaneprázdnená. Popoludní, keď mal prísť Ed, lebo chceli ísť na večeru, Elizabeth niekoľko ráz pristihla svoju spolubývajúcu, ako hľadá na veľkú hnedú obálku na stole. Raz sa už takmer spýtala, čo v nej je, ale rozhodla sa mlčať. Pravdepodobne dajaký nový projekt.

Keď ju odprevadil späť do internátu, husto snežilo.

„Zajtra?“ spýtal sa. „U mňa?“

„Dobre. Prichystám dáke pukance.“

„Výborne,“ povedal a pobožkal ju. „Ľúbim ťa, Beth.“

„Aj ja ťa ľúbim.“

„Zostaneš zajtra na noc?“ spýtal sa Ed priamo. „Zajtra večer.“

„Zostanem, Ed.“ Pozrela mu do očí. „Urobím, ako budeš chcieť.“

„Dobre,“ povedal potichu. „Sladko spi, drahá.“

„Aj ty.“

Keď vošla do izby, čakala, že Alice bude spať, ale bola hore a sedela za stolom.

„Alice, si v poriadku?“

„Liz, musím s tebou hovoriť. O Edovi.“

„A o čom?“

Alice opatrne začala: „Myslím, že keď si ma vypočuješ, prestaneš sa s ním priateľiť. Pre mňa je to nepríjemné, takže ma pozorne počúvaj.“

„Asi by bolo lepšie, keby si mi nič nepovedala.“

„Musím.“

Elizabeth cítila, že jej počiatočná zvedavosť sa zmenila na zlosť. „Snorila si okolo Eda?“

Alice na ňu len hľadala.

„Žiarliš?“

„Nie, keby som žiarlila na Eda a ostatných nápadníkov, bola by som sa odsťahovala už pred dvoma rokmi.“

„Vyskytli sa dve veci, ktoré ma na Edovi Hamnerovi znepokojili,“ pokračovala Alice. „Po prvé, keď si mi napísala o Tonyho smrti a spomenula, aké to bolo šťastie, že som sa s Edom stretla v lakewoodskom divadle... lebo vraj hneď prišiel za tebou do Boothbay a veľmi ti pomohol. Lenže ja som ho nestretla, Liz. Minulé leto som sa k lakewoodskému divadlu ani len nepriblížila.“

„Ale...“

„Ako sa teda dozvedel, že Tony je mŕtvy? Nemám tušenia. Viem len, že sa to nezvedel odo mňa. Druhá vec sa týka jeho fotografickej pamäti. Preboha, Liz, veď si nedokáže zapamätať ani to, akú ponožku si obúva prvú.“

„To je niečo celkom iné,“ úporne ho bránila Liz. „To...“

„Ed Hamner bol v lete v Las Vegas,“ povedala máľko Alice. „Vrátil sa uprostred júla, prenajal si izbu v moteli v Pemaquide. To je rovno za mestským prístavom v Boothbay. Takmer akoby tušil, že ho budeš potrebovať.“

„To je hlúposť. Ako vieš, že Ed bol v Las Vegas?“

„Náhodou som sa stretla so Shirley D'Antoniovou tesne pred začiatkom semestra. Pracovala v reštaurácii rovno oproti kasína. Vravala mi, že v živote nestretla nikoho, ako je Ed Hamner. Preto som tušila, že ti klame, a v niekoľkých

veciach odrazu. Preto som si zašla za ockom a ten ma usmernil.“

„Ako?“ opýtala sa zmätená Elizabeth.

„Aby som sa obrátila na súkromnú detektívnu kanceláriu.“

Elizabeth vyskočila na rovné nohy. „Tak dost“. Alice. Stačilo. „Rozbehne sa na autobus do mesta a strávi noc v Edovom byte. Aj tak iba čakala, kedy ju pozve.“

„Aspoň ma vypočuj,“ povedala Alice, „a potom sa rozhodni.“

„Nechcem nič vedieť, len to, že je milý a dobrý...“

„Láska je slepá, to je jasné,“ povedala Alice s trpkým úsmevom. „Možno ťa i ja mám náhodou trochu rada, Liz. Na to si nikdy nepomyslela?“

Elizabeth sa obrátila a zahľadela sa na chvíľu na ňu. „Ak je to tak, vybrala si si naozaj zvláštny spôsob, ako mi to dokázať,“ hovorila. „Len pokračuj. Možno máš pravdu. Možno som ti veľkou dlžníčkou. Tak pokračuj.“

„Poznáš ho už veľmi dávno,“ potichu pokračovala Alice.

„Ja... že ho... čože?“

„Zo školy 119, v Bridgeporte, v Connecticute.“

Elizabeth od úžasu onemela. Bývali s rodičmi v Bridgeporte šesť rokov a po skončení druhej triedy sa presťahovali do terajšieho bydliska. Naozaj chodila do školy 119, ale...

„Alice, si si istá?“

„Spomínaš si na neho?“

„Nie, pravdaže nie!“ Ale spomenula si, že keď sa s Edom zoznámila, mala pocit, akoby ho už niekedy videla.

„Zdá sa, že pekní si nikdy nepamätajú škaredé kačiatka. Možno si mu padla do oka. Chodil s tebou do prvej triedy. Sedel možno kdesi vzadu a len ťa... sledoval. Alebo hádam na ihrisku. Také malé dieťa, špunt s okuliarmi, možno so strojčekom na zuboch, a ty si nespomínaš, no mala by si sa rozpomätať.“

Elizabeth odvetila: „Ešte niečo?“

„Agentúra ho vystopovala podľa odtlačkov prstov. Potom už zostalo len nájsť okruh ľudí a porozprávať sa s nimi. Detektív, ktorý to mal na starosti, povedal, že niektorým veciam vôbec nerozumie. Ani ja. Niektoré sú hrozné až strach.“

„Dobre mu tak,“ povedala Elizabeth rozčúlene.

„Ed Hamner senior bol vášnivý hráč. Pracoval pre najchýrnejšiu reklamnú agentúru v New Yorku, potom sa usadil v Bridgeporte, vlastne ušiel. Detektív vravel, že bez neho sa neodohral ani jeden veľký poker a jeho meno sa vyskytuje v každej účtovnej knihe veľkej herne.“

Elizabeth zatvorila oči. „Tí ľudia sa naozaj postarali, aby ti za tvoje peniažky navozili peknú kôpku hnoja, však?“

„Možno. Tak či onak, Edov otec sa dostal do ťažkostí aj v Bridgeporte. Zasa pre hazard, lenže tentoraz sa zaplietol do siete úžerníckeho bankára. Skončil so zlomenou nohou a rukou. Detektív je presvedčený, že nešlo o nehodu.“

„Ešte dačo?“ opýtala sa Elizabeth. „Týranie dieťaťa? Sprenevera?“

„V šesťdesiatom prvom skončil v lacnej losangeleskej reklamnej spoločnosti. Príveľmi blízko Las Vegas. Chodieval tam na víkendy, hazardoval s obrovskými sumami... a prehrával. Potom so sebou brával Eda juniora. Začal vyhrávať.“

„Toto všetko si si vymyslela. Celkom určite.“

Alice poklopala prstom po správe, čo mala pred sebou. „To všetko je tuná, Liz. Niektoré skutočnosti by pred súdom neobstáli, ale detektív tvrdí, že ani jeden z ľudí, s ktorými sa rozprával, nemal dôvod klamať. Edov otec volal syna „prívesok na šťastie“. Najprv nikto nič nenamietal proti chlapcovi, aj keď bolo nelegálne, aby chodil do kasína. Jeho otec bol veľká ryba. Lenže potom zostal pri rulete a hral zásadne len na pár-nepár a červené-čierne. Do roka mal chlapce zákaz vstupu do všetkých kasín. A jeho otec sa chytil nového hazardu.“

„Akého?“

„Na burze. Keď sa Hamnerovci presťahovali do Los Angeles v polovici šesťdesiateho prvého, bývali v diere za deväťdesiat dolárov mesačne a pán Hamner mal Chevrolet z päťdesiateho druhého. Koncom šesťdesiateho druhého, o necelého pol druhu roka, odišiel z práce a bývali vo vlastnom dome v San Jose. Pán Hamner mal nový Thunderbird a pani Hamnerová Volkswagen. Ako vieme, deťom je vstup do nevadských kasín zakázaný, ale burzové správy im z rúk zobrať nemožno.“

„Chceš naznačiť, že Ed... že vie... Alice, ty si sa zbláznila!“

„Nič nenaznačujem. Hádam len toľko, že zrejme vedel, čo ocko potreboval.“

Viem, čo potrebuješ.

Akoby jej ktosi vyslovil tie slová priam do ucha, až ju striaslo.

„Pani Hamnerová strávila šesť nasledujúcich rokov na rôznych oddeleniach pre duševné poruchy. Zrejme pre nervy, ale detektív sa rozprával s istým sanitárom, ktorý potvrdil, že bola psychotická. Tvrdila, že jej syn je posol diabla. V šesťdesiatom štvrtom ho nožnicami bodla do chrbta. Chcela ho zabiť. Chcela... Liz? Čo ti je, Liz?“

„Má jazvu,“ zašepkala. „Raz večer sme boli plávať v školskom bazéne, asi pred mesiacom. Na pleci má hlbokú jazvu... tu.“ Ruku si položila nad ľavý prsník. „Povedal...“ V hrdle zacítila tlak, bolo jej zle, musela počkať, kým to prejde.

„Vravel, že spadol na krompáč, keď bol malý.“

„Mám pokračovať?“

„Pokračuj, prečo nie? Teraz už na ničom nezáleží.“

„Matku prepustili z veľmi drahého sanatória v San Joaquin Valley v šesťdesiatom ôsmom. Všetci traja išli na dovolenku. Zastavili sa na výletnom mieste pri ceste číslo 102. Ed zbieral drevo, keď s autom, v ktorom sedela s manželom, vyrazila po okraji skalnatého útesu nad oceánom. Možno chcela zraziť syna. Vtedy mal osemnásť. Otec mu zanechal burzové papiere v hodnote milión dolárov. O rok a pol sa Ed vybral sem na východ a zapísal sa tu na školu. To je všetko.“

„Žiadne ďalšie záhady?“

„Nestačilo, Liz?“

Vstala. „Nečudujem sa, prečo nikdy nespomína svoju rodinu. Lenže ty si nemusela do toho víťať.“

„Si zaslepená,“ povedala Alice. Elizabeth si obliekala kabát. „Predpokladám, že ideš za ním.“

„Presne tak.“

„Lebo ho ľúbiš.“

„Presne tak.“

Alice skočila k nej a chytila ju za plece. „Zabudni sa na chvíľu mračiť, prestaň hrať urazenú a premýšľaj! Ed Hamner je schopný vecí, o ktorých sa nám ani nesníva. Vďaka nemu otec hral ruletu a vyhral toľko, aby ho doviedol na burzu.

Ako sa zdá, dokáže silou vôle vyhrávať. Možno má schopnosti senzibila. Možno má schopnosti predvídať veci.

Neviem. Sú takí ľudia. Liz, nikdy ti nenapadlo, že si tvoju lásku vynútil?“

Liz sa k nej pomaly obrátila. „Väčšiu sprostosť som v živote nepočula.“

„Naozaj? Dal ti test zo sociológie presne tak, ako radil otcovi pri rulete! Na sociológiu nechodil! Overila som si to.

Urobil to, lebo to bolo jediné, čo ťa prinútilo, aby si ho brala vážne!“

„Prestaň!“ vykrikla Liz. Zapchala si uši rukami.

„Vedel, aký bude test, vedel, že Tony je mŕtvy, vedel, že sa vraciaš domov lietadlom! Vedel dokonca aj to, kedy nastane psychologicky najvhodnejší čas, aby ti zasa vstúpil do života — teraz v októbri.“

Elizabeth sa od nej odtiahla a otvorila dvere.

„Prosím ťa,“ povedala Alice. „Liz, prosím ťa, počúvni ma. Neviem, ako to dokáže. Ja ani neviem, či to naozaj dokáže.

Možno že nechce robiť nič zlé, ale je to tak. Prinútil ťa, aby si sa do neho zaľúbila tým, že pozná všetky tvoje

najtajnejšie túžby a potreby, ale nie je to láska! Skôr znásilnenie.“

Elizabeth prudko zabuchla dvere a náhlivo zbehla po schodoch.

Chytila večerný spoj do mesta. Snežilo ešte hustejšie ako predtým a autobus sa brodil závejmi, nafúkanými na ceste ako zohavený hmyz. Elizabeth sedela vzadu, medzi šiestimi alebo siedmimi inými cestujúcimi, a v hlave jej vírilo tisíc myšlienok.

Mentolové cigarety. Burza. To, že poznal prezývku jej matky Didi. Špunt z prvej triedy, zo zadnej lavice, čo klopil zrak pred živým dievčatom, ktoré vôbec nechápalo...

Viem, čo potrebuješ.

Nie. Nie. Nie. Mám ho naozaj rada.

Ale skutočne? Neteší ju len to, že je s niekým, kto presne vie, čo treba objednať, kam ju zobrať do kina, kto nikdy nejde tam a nerobí to, čo sa jej nechce? Nemá pred sebou psychické zrkadlo, čo jej ukazuje len to, čo chce sama vidieť? Darčeky, ktoré od neho dostala, boli vždy presne také, aké si želala. Keď sa odrazu zmenilo počasie a zatúžila po sušiči na vlasy, kto jej ho daroval? Prirodzene, Ed Hamner. Vraj ho náhodou zbadal vo výpredaji v obchodnom dome Day's, povedal. Samozrejme, že bola nadšená.

To nie je láska, skôr znásilnenie.

Vietor jej dorážal do tváre, keď vystúpila na rohu ulíc Main a Mill, a len žmúрила na autobus odchádzajúci s tichým vrčaním motora. Zadné svetlá ešte zablikali do zasneženej tmy a odrazu ich nebolo.

V živote sa necítila opustenejšia.

Nebol doma.

Postávala pred dvermi. Päť minút vo veľkých rozpakoch vyklopkávala. Zišlo jej na um, že nemá ani tušenia, čo Ed robí alebo s kým sa stretáva, keď nie sú spolu. O tom sa nikdy nerozprávali.

Možno si práve pri pokeri zarába na nový sušič.

Odrazu sa rozhodla, postavila sa na špičky a nad dverami šmátrala po kľúčoch, lebo vedela, že si ho tam necháva. Prstami ho nahmatala a kľúč s cengotom zazvonil o dlážku.

Zodvihla ho a strčila do zámky.

Keď tu Ed nebol, byt vyzeral celkom inak — akosi umelo ako kulisy na javisku. Vždy sa čudovala, že chlapec, čo vôbec nedbá o svoj zovňajšok, býva v takom usporiadanom byte, priam vystrihnutom z obrázka. Akoby bolo všetko naaranžované kvôli nej, a nie kvôli nemu. Ale prirodzene, je to hlúposť. Alebo nie?

Po prvý raz jej zišlo na um, ako sa im spolu dobre sedelo na stoličke pri televízii alebo pri učení. Stolička priam akurátna, akoby z rozprávky o Zlatovláske. Ani priveľmi tvrdá, ani primäkká. Akurátna. Ako všetko, čo súvisí s Edom. Z obývacej izby viedlo dvojce dverí. Jedny do kuchynky a druhé do spálne.

Vonku hvízdal vietor a v starom dome sa ozývalo vŕzganie a praskot.

V spálni hľadala na mosadznú posteľ. Vyzerala, že nie je ani priveľmi tvrdá, ani primäkká, taká akurát. Vnútorňý hlas jej šepkal: Nie je to hádam až priveľmi dokonalé?

Prešla ku knižnici a očami bezcieľne prebehla po tituloch. Jeden jej vyskočil pred oči, tak ho vytiahla: Tanečná horúčka päťdesiatych rokov. Kniha sa otvorila v druhej tretine, v kapitole nazvanej Promenády a masťou červenou tužkou bolo na okraji veľkým, priam žalujúcim písmom napísané BETH.

Mala by som odísť, vravela si. Ešte môžem čosi zachrániť. Keby sa teraz vrátil, nikdy by sa mu nemohla pozrieť do očí a Alice by vyhrala. Dostane protihodnotu za vynaložené peniaze.

Ale nemôže prestať, to si uvedomovala. Udalosti zašli príďaleko.

Pristúpila k šatníku a stlačila kľučku, ale tá nepovolila. Zamknutý.

Len náhodou sa postavila na špičky a šmátrala po kľúčoch. Prstami naň narazila. Zobrala ho, hoci ju vnútorňý hlas

varoval: nerob to! Pomyslel si na Modrofúzovu manželku a čo tá objavila, keď otvorila nesprávne dvere. Ale je neskoro, a ak sa teraz do toho nepustí, vždy ju to bude mátať. Otvorila šatník.

A nadobudla pocit, že toto je skutočný svet Eda Hamnera juniora, v ktorom sa po celý čas ukrýval.

V šatníku bol veľký neporiadok — hŕba šatstva, knihy, nevypletené tenisové rakety, staré tenisky, staré testy, poprehadzované strany, vysypaný tabak do fajky. Zelený vojenský kabát sa váľal v druhom kúte.

Zobrala do rúk jednu knihu a pozrela na názov. Zlatá haluz. A na ďalšiu. Starodávne rituály. Moderné záhady. A ešte ďalšie. Haitské voodoo. Posledná, viazaná v starej dopraskanej koži, s takmer zmazaným názvom, dochytnaná od častého používania, zapáchajúca ako po zhnitej rybe: Necronomicon. Otvorila ju náhodne, a keď videla obscénne obrazy, ktorých sa nemohla zbaviť, zaúpela.

Pre stratenú rovnováhu, pre nič iné, zobrala do rúk vojenský kabát a vôbec si nepripustila, že chce prehľadávať vrecká. No len čo ho držala v ruke, čosi zbadala. Plechovú škatuľu...

Zo zvedavosti ju zobrala, obrátila v rukách a voľačo v nej zahrkalo. Do takýchto škatúľ si chlapci schovávajú cennosti. Na spodku uvidela vyrazenú pečať Obchod s cukrovinkami, Bridgeport. Otvorila ju.

Na vrchu bola akási báбка. Báбка Elizabeth.

Pozrela na ňu a roztriasla sa.

Bola oblečená v červenom nylone zo šálu, ktorý sa jej pred dvoma, tromi mesiacmi stratil. V kine s Edom. Ruky z čistíčov na fajku boli obalené čímsi, čo pripomínalo modrý mach. Mach z cintorína. Bába mala na hlave vlasy, ale nie, bol to ľan, prilepený k hlave z ružovej gumy. Také vlasy mávala, keď bola...

Keď bola malá.

Prehltla a v hrdle ju zaškrabalo. V prvej triede im všetkým rozdali nožničky so zaoblenými hrotmi, malé, do drobných rúk. Dajaký špunt sa k nej zozadu prikradol, možno pri popoludňajšom odpočinku, a...

Elizabeth odložila báбку a pozrela do škatule. Bol tam modrý žetón a na ňom bol červeným perom nakreslený zvláštny šesťhranný obrazec. Staré, pokrúvané smútočné parte — manželia Hamnerovci. Obaja sa nezmyselne usmievali z priloženej fotografie a znovu zbadala ten šesťhranný znak, ktorý mali nakreslený na tvári, tentoraz čiernym perom, čiernym ako uhol'. A ďalšie dve bábkky, chlapec a dievča. Podobnosť s tvármi na parte bola nepochybná a neskrytá. A ešte dačo.

Vytiahla čosi, a keď to držala v prstoch, takmer jej to vypadlo. Krátko si povzdychla.

Autíčko, aké si kupujú chlapci v suvenírových obchodoch a doma si ich zlepia modelárskym lepom. Toto bol Fiat. Natretý na červeno. A kúsok látky, ktorá vyzerala, akoby ju ktosi vytrhol Tonymu z košeľe a prilepil spredu na auto. Obrátila autíčko. Vnútrajšok bol celkom rozbitý.

„Tak si to našla, ty nevďačnica.“

Vykrikla a pustila auto na dlážku, aj škatuľu. Po zemi sa rozsypali jeho vzácnosti.

Stál vo dverách a hľadel na ňu. V živote nevidela zlostnejšiu tvár.

„Ty si zabil Tonyho,“ povedala.

Neprijemne sa usmial. „Hádam si nemyslíš, že sa ti podarí dokázať, že som to urobil.“

„Na tom nezáleží,“ povedala a samu ju prekvapila pevnosť vlastného hlasu. „Uvedomujem si to. Ale v živote ťa už nechcem vidieť. Nikdy. A keby si ešte niekedy... vykonal niečo... niekomu, budem o tom vedieť. A poradím si s tebou. Poradím.“

Tvár sa mu skrivila. „Toto je vďačnosť. Dal som ti všetko, čo si chcela. Nijaký iný muž na svete by ti to nedal. Aspoň to priznaj. Urobil som ťa dokonale šťastnou.“

„Zabil si Tonyho!“ revala na neho.

Urobil ešte jeden krok do izby. „Áno, a urobil som to pre teba. A ty si čo, Beth? Nevieš, čo je láska. Lúbil som ťa od prvej chvíle, čo som ťa uvidel, ešte pred sedemástimi rokmi. Mohol by čosi také povedať Tony? Tebe bolo vždy ľahko. Si krásna. Nikdy si nemusela premýšľať o tom, či chceš, alebo potrebuješ byť sama, alebo či ťa samota trápi. Nikdy si nemusela hľadať... iné chodníky, aby si dosiahla, čo chceš. Mala si Tonyho. Stačilo ti usmiať sa a poprosiť.“ Hlas mu zosilnel. „Ja som takto nikdy nič nedosiahol. Myslíš si, že som sa neusiloval? S otcom to nevyšlo. Chcel stále viac a viac. Nikdy ma nepobozkal na dobrú noc, nikdy ma neobjal, kým som mu nedopomohol k bohatstvu. Moja matka bola taká istá. Vrátil som jej manžela, ale jej to nestačilo. Nenávidela ma! Ani sa ku mne nepriblížila! Povedala mi, že som nadprirodzený! Poskytol som jej krásne veci, ale... Beth, nerob to! Nerob... neróóóob...“

Stúpila na báбку Elizabeth, rozšliapla ju pätou. Niečo v nej naposledy vzplanulo a prestalo to. Už sa ho nebála. Bol len malým zakrpateným chlapcom s telom mladého muža. A nosí dve rôzne ponožky.

„Mne nemôžeš teraz nič urobiť, Ed,“ povedala mu. „Teraz nie. Nemám pravdu?“

Odvrátil sa od nej. „Prosím ťa, choď,“ povedal slabô. „Choď preč. Ale nechaj mi škatuľu. Aspoň tú.“

„Škatuľu ti nechám. Ale nie to, čo je v nej.“ Prešla okolo neho. Plecami mu myklo, akoby sa chcel obrátiť a schmatnúť ju, ale potom ich zasa spustil.

Keď zišla na odpočívadlo o poschodie nižšie, zhora na ňu prenikavo zakričal: „Len si choď! Ale po mne už nebudeš nikdy spokojná s nijakým mužom. A keď sa tvoja krása pomíne a muži ti nebudú ochotne poskytovať všetko, po čom zatúžiš, spomenieš si na mňa. Spomenieš si, aké šťastie si odhodila!“

Zišla ešte nižšie a bola vonku v snehu. Chlad, čo jej ovanul tvár, bol príjemný. Na univerzitu sú to peši takmer štyri kilometre, ale neprekážalo jej to. Chcelo sa jej ísť pešo, chcela, aby bolo chladno. Aspoň sa jej vyčistí hlava.

Akýmsi zvláštnym, zvráteným spôsobom ho ľutovala — malého chlapca s úžasnými schopnosťami natlačenými do trpasličieho ducha. Malého chlapca, ktorý chce, aby sa ľudia správali ako figúrky vojačikov, aby ich mohol rozšliapať, keď sa rozhnevá, že neposlúchajú, alebo keď zistia pravdu.

A čo je ona? Požehnaná tým, čo jemu nebolo dopriate, aj keď on si nie je na vine, ale sama sa o nič nepričinila.

Spomenula si, ako zareagovala na Alicu, ako slepo a žiarlivo sa chcela držať čohosi, čo bolo pohodlné, ale nie správne a vôbec jej to neprekážalo, vôbec.

Keď sa tvoja krása pomíne a muži ti nebudú ochotne poskytovať všetko, po čom zatúžiš, spomenieš si na mňa... Viem, čo potrebuješ.

Naozaj je taká bezvýznamná, že jej stačí tak málo?

Dobrý Bože, prosím ťa, nedopusti to.

Na moste, ktorý oddeľoval mesto od univerzity, sa zastavila a odhodila zázračné hračky Eda Hamnera do vody, jednu po druhej, kus za kusom. Načerveno natretý Fiat bol posledný, zapichol sa do naviatého snehu a zmizol z dohľadu.

Potom vykročila vpred.

DETI KUKURICE

Burt hlasno pustil rádio a nestíšil ho, lebo sa medzi nimi schyľovalo k ďalšej zvade a on nechcel, aby k nej došlo. Zúfal si, že k nej nedošlo.

Vicky niečo povedala.

„Čože?“ skríkol.

„Stíš to! Chceš, aby mi praskli bubienky?“

Tuho zaťal zuby, aby mu neubehlo, čo mal na jazyku, a stíšil rádio.

Vicky sa ovievala šatkou, hoci Thunderbird mal klimatizáciu. „Kde vlastne sme?“

„V Nebraske.“

Chladno, bezvýrazne naňho pozrela. „Áno, Burt. Viem, že sme v Nebraske, Burt. Ale kde sme presne, dopekla?“

„Máš autoatlas. Pozri doň. Čo nevieš čítať?“

„Ty si ale vtipný. Tak pre toto sme odbočili z diaľnice. Aby sme sa mohli pozeráť na tristo míľ kukurice. A vychutnávať vtip a múdrosť Burta Robesona.“

Tak pevne zovrel volant, až mu zbeleli hánky. Povedal si, že ho musí zovrieť pevne, lebo ak popustí, ktovie, možno mu ruka jednoducho vyletí a strelí tej bývalej kráľovnej plesov vedľa neho po papuli. Usilujeme sa zachrániť si manželstvo, povedal si v duchu. Áno. Celkom ako keď sme my, námorná pechota, zachraňovali cez vojnu vietnamské dedinky.

„Vicky,“ povedal obozretne. „Odkedy sme odišli z Bostonu, prešli sme pätnásťtisíc míľ. Celé som to odšoféroval ja, lebo ty si odmietla. Potom —“

„Neodmietla som!“ prerušila ho Vicky prudko. „Ibaže keď dlho šoférujem, rozbolí ma hlava...“

„Potom som sa spýtal, či ma budeš navigovať po vedľajších cestách, a ty si povedala — jasné, Burt. Presne týmito slovami. Jasné, Burt. Potom —“

„Niekedy sa čudujem, akým činom som sa za teba vôbec vydala.“

„Takým, že si povedala áno.“

Chvíľu naňho zazerala, pery stisnuté, a potom vzala do ruky autoatlas. Zúrívo obracala stránky.

Naozaj bola chyba, že zišli z diaľnice, pomyslel si Burt namrzene. A bola to aj škoda, lebo dovtedy sa k sebe správali celkom pekne, takmer ako ľudia. Zavše to vyzeralo, že táto cesta na západné pobrežie — navonok preto, aby navštívili Vickinho brata so ženou, no v skutočnosti posledný pokus zratovať ich vlastné manželstvo — pomôže. No odkedy zišli z diaľnice, zase to bolo zlé. Aké zlé? Nuž, strašne zlé.

„Z diaľnice sme odbočili pri Hamburgu, správne?“

„Správne.“

„Pred nami nič nie je až po Gatlin,“ poznamenala. „Dvadsať míľ. Dovtedy len pustá cesta. Myslíš, že by sme sa tam mohli zastaviť a voľačo zjesť? Alebo tvoj všemocný cestovný plán prikazuje, aby sme jachali až do druhej ako včera?“ Odvrátil zrak od cesty a pozrel na ňu. „Už toho mám dosť, Vicky. Pokiaľ ide o mňa, môžeme hneď a zaraz obrátiť a doma navštíviť toho právnika, s ktorým si chcela hovoriť. Pretože to vôbec nemá zmysel...“

Znovu hľadel pred seba, na tvári kamenný výraz. Ten sa zrazu zmenil na výraz prekvapenia a hrôzy. „Burt, dávaj pozor, ved’ —“

Obrátil pozornosť na cestu práve včas, aby videl, že čosi mizne pod nárazníkom Thunderbirda. Hneď nato, kým ešte len prekladal nohu z plynového pedála na brzdu, pocítil, ako niečo desivo zaprašťalo pod prednými a potom zadnými kolesami. Auto prudko zabrzdilo pri deliacej čiare, zanechalo čierne stopy po pneumatikách a ich hodilo dopredu, lebo rýchlosť prudko klesla z päťdesiatich míľ za hodinu na nulu.

„Pes,“ povedal. „Povedz, že to bol pes, Vicky.“

Tvár mala bledú ako z tvarohu. „Chlapec. Malý chlapec. Práve vybehol z kukurice a... blahoželám, ty zabijak.“

Náhľivo otvorila okienko, vyklonila sa von a vyvracala sa.

Burt sedel vzpriamený za volantom a rukami ho ešte vždy zľahka zvieral. Hodnú chvíľu nevnímal nič, len tuhý, temný pach hnojiva. Potom zbadal, že Vicky je preč, a keď sa pozrel do vonkajšieho spätného zrkadielka, videl, ako sa nešikovne potkýna nazad k čomusi, čo vyzeralo ako kopa handier. Bola to zvyčajne pôvabná žena, no teraz bol jej pôvab preč, akoby ju oň olúpili.

Zabil som človeka. Tak sa tomu hovorí. Nepozeral som na cestu.

Vypol zapalovanie a vystúpil z auta. Vietor mätko ševelil v kukuričnom poraste, vysokom ako dospelý človek, a jeho tajuplný šum pripomínal dýchanie. Vicky stála nad hromádkou handier a počul ju plakať. Keď prešiel pol cesty medzi autom a miestom, kde stála, jeho pohľad upútalo čosi vľavo. Bol to kriľavočervený špliechanec a medzi toľkou zeleňou vyzeral ako farba, ktorou natierajú stodoly.

Zastal a uprene sa zahľadel do kukuričného porastu. Spamätal sa pri myšlienke (čokoľvek, aby sa odpútal od tých handier, ktoré neboli handrami), že toho roku sa fantasticky darí kukurici. Bola hustá, už takmer vhodná na zber. Človek sa mohol vnoriť do vyrovnaných, tónistých riadkov a stráviť tam celý deň, kým by zase našiel cestu von. No tuná úhladnosť čosi kazilo. Niekoľko vysokých stebiel kukurice bolo nalomených a nachýlených nabok. A čo je to tam vzadu v tieni?

„Burt!“ kričala naňho Vicky. „Nechceš sa pozrieť? Aby si mohol porozprávať všetkým kamošom od kariet, čo si zrazil v Nebraske? Nechceš...“ Zvyšok sa však stratil v ďalších vzlykoch. Vlastný tieň jej ležal tesne pri nohách. Bolo takmer poludnie.

Vošiel do kukurice a tieň sa nad ním uzavrel. Červená farba na stodoly bola krv. Ozýval sa tichý ospanlivý bzukot múch, ktoré prileteli, ochutnali a zase odbzučali... možno aby privolali ďalšie. Hlbšie bolo na listoch viacej krvi. Určite nemohla vystreknúť takto ďaleko. A potom zostal stáť nad predmetom, ktorý zazrel z cesty. Zdvihol ho.

Vyrovnané riadky kukurice tu boli porušené. Niekoľko stebiel sa opito klátilo, dve z nich boli celkom vylomené. Zem bola udupaná. Bola tam krv. Kukurica šumela. Trochu rozochvený sa vrátil zase na cestu.

Vicky dostala hysterický záchvat, vykrikovala naňho nezrozumiteľné slová, plakala, smiala sa. Kto by si bol pomyslel, že sa to môže skončiť takto melodramaticky? Hľadel na ňu a uvedomoval si, že nemá nijakú krízu identity ani prechodné štádium, ani nič z toho, čo teraz prišlo do módy. Nenávidel ju. Vylepil jej tvrdé zaucho.

Zarazila sa a priložila si ruku na červenejúcu stopu po jeho prstoch. „Zavrú ťa, Burt,“ povedala slávnostne.

„Nemyslím,“ povedal a položil jej k nohám kufrik, ktorý našiel v kukurici.

„Čo to...“

„Neviem. Asi to patrilo jemu.“ Ukázal na bezvládne telo ležiace dolu tvárou na ceste. Chlapec nevyzeral na viac ako trinásť rokov.

Kufrik bol starý. Hnedá koža bola dobitá a oškúlená. Obopínali ho dva plátenné pásy zaviazané na uzol a veľkú šašovskú mašľu. Keď sa Vicky sklonila, že jeden pás rozviaže, zbadala krv prischýnajúcu na uzle a odtiahla sa.

Burt si kľakol a jemne obrátil mŕtvolu.

„Nechcem sa na to pozeráť,“ povedala Vicky, a aj tak sa bezmocne dívala. A keď sa gániaca nevidomá tvár obrátila k nim, znovu vykrikla. Na chlapcovom ufúlťanom obličaji bol úškľabok hrôzy. Mal podrezané hrdlo.

Burt vstal a ovinul ruky okolo Vicky, lebo sa začala zosúvať. „Nezamdli,“ povedal veľmi pokojne. „Počuješ, ma, Vicky? Nezamdli.“

Opakoval to viac ráz, až sa napokon spamätala a mocne ho objala. Ani čo by tancovali s chlapcovou mŕtvolou pri nohách na ceste zaliatej poludňajším slnkom.

„Vicky?“

Pridusene pri jeho košeli: „No?“

„Vráť sa do auta a vlož si kľúče do vrečka. Zo zadného sedadla vezmi deku a moju pušku. Prines to sem.“

„Pušku?“

„Ktosi mu podrezal hrdlo. Nech je to ktokoľvek, možno nás sleduje.“

Trhla hlavou dohora a rozšírenými očami prehľadávala kukuricu. Tiahla sa do diaľky, kam až oko dovidelo, a vlnila sa podľa toho, ako stúpala a klesal terén.

„Predpokladám, že zmizol. No načo riskovať? Choď, urob, čo ti vravím.“

Meravo vykročila nazad k autu a jej tieň ju sledoval ako temný maskot, ktorý sa v túto dennú hodinu držal tesne pri nej. Keď sa naklonila nad zadné sedadlo, Burt si kvokol vedľa chlapca. Beloch, poznávacie znamenia nijaké. Prešlo ho auto, to áno, ale Thunderbird mu hrdlo nepodrezal. Rez bol hlboký a neefektívny — nijaký armádny seržant neukázal tomu vrahovi chúlостivejšie miesta na zabíjanie pri boji zblízka —, no v konečnom dôsledku smrteľný. Posledných desať metrov kukuričného porastu chlapec alebo prebehol, alebo ho sotili, a v takom prípade bol už mŕtvy alebo dokonával. A Burt Robeson ho prešiel. Keby chlapec ešte žil, keď ho auto zrazilo, život by sa mu skrátil nanajvýš o tridsať sekúnd.

Vicky mu poklepala po pleci a on vyskočil.

Stála tam s hnedou vojenskou dekou prehodenou cez ľavú ruku, v pravej ruke opakovacia puška v puzdre, tvár odvrátená. Vzal deku a prestrel ju na cestu. Mŕtvolu preklopil na deku. Vicky unikal tichý zúfalý ston.

„Si v poriadku?“ Zdvihol pohľad na ňu. „Vicky?“

„V poriadku,“ povedala priškrtené.

Prehodil okraje deky cez chlapcovo telo a podobral ho rukami, premožený odporom voči neživej váhe. Mŕtvola sa prehýbala do tvaru písmena U a prepádala sa mu medzi rukami. Zovrel ju pevnejšie a aj so ženou sa vracal k Thunderbirdu.

„Otvor kufor,“ zavrčal.

Batožinový priestor bol plný cestovných potrieb, kufrov a suvenírov. Vicky väčšinu nákladu preniesla na zadné sedadlo auta, Burt na uvoľnené miesto zošuchol mŕtvolu a zabuchol kapotu. Uľahčene si vydýchol.

Vicky stála pri dverách na šoférovej strane a ešte vždy držala puzdro s puškou.

„Tak už ju polož na zadné sedadlo a nastúp.“

Burt pozrel na hodinky a videl, že uplynulo iba pätnásť minút. Zdalo sa mu, že to trvalo hodiny.

„A čo kufrik?“ spýtala sa Vicky.

Poklusom sa vrátil nazad tam, kde na bielej deliacej čiare stál kufrik ako ohniskový bod na impresionistickom obraze. Zdvihol ho za rozstrapkané držadlo a chvíľu postál. Mal neodbytný pocit, že ho niekto sleduje. Bol to pocit, o ktorom čítal v knihách, väčšinou v lacných románoch, a vždy pochyboval o tom, že jestvuje. Teraz už nepochyboval. Akoby v kukurici boli ľudia, možno veľa ľudí, a chladne odhadovali, či tá žena vytiahne pušku z puzdra a použije ju prv, ako sa

ho zmocnia, odvieču do tónistých riadkov a podrežu mu hrdlo...

S rozbúšeným srdcom sa rozbehol k autu, vytiahol kľúče zo zámky na batožinovom priestore a nastúpil.

Vicky zase plakala. Burt odštartoval, a prv ako uplynula minúta, nedoviedol už v spätnom zrkadielku na miesto, kde sa to stalo.

„Akože sa volá najbližšie mesto?“ spýtal sa.

„Počkaj.“ Zasa sa naklonila nad autoatlas. „Gatlin. Mali by sme tam doraziť o desať minút.“

„Vyzerá dosť veľké na to, aby tam bola policajná stanica?“

„Nie. Je to len taká bodka.“

„Hádam je tam aspoň policajný strážnik.“

Chvíľu sa viezli mlčky. Po ľavej strane cesty minuli silo. Všade samá kukurica. Z protismeru nešlo vôbec nič, ani len farmársky nákladiak.

„Stretli sme niečo, odkedy sme zišli z hlavnej cesty, Vicky?“

Zamyslela sa. „Jedno auto a jeden traktor. Na tejto križovatke.“

„Nie, myslím odkedy sme na tejto ceste. Cesta číslo sedemnášť.“

„Tuším sme nestretli nikoho.“ Prv by toto mohol byť úvod na zádrapčivú poznámku. Teraz iba pozerala dopredu cez svoju polovicu okna na odvíjajúcu sa cestu a nekonečnú prerušovanú čiaru.

„Vicky? Mohla by si otvoriť ten kufrík?“

„Myslíš, že by to mohlo byť dôležité?“

„Neviem. Hádam.“

Kým sa mocovala s uzlami (pritom sa tvárila veľmi zvláštne — tvár mala bezvýraznú, no pery zovreté —, Burt si spomínal, že takto sa tvárila jeho matka, keď pitvala kurčatá na nedeľu), znovu zapol rádio.

Stanica vysielajúca populárnu hudbu, ktorú doteraz počúvali, sa takmer strácala v praskote statickej elektriny a Burt posúval červený bežec po stupnici a hľadal inú. Poľnohospodárske spravodajstvo. Buck Owens. Tammy Wynette. Všetko akoby z diaľky, takmer zliate do bezobsažného bľabotu. Potom, takmer na konci stupnice, jedno slovo zaznelo tak nahlas a zreteľne, že pery, ktoré ho vyslovili, mohli byť priamo za mriežkou reproduktora zabudovaného v prístrojovej doske.

„VYKÚPENIE!“ zhrmel hlas.

Burt prekvapene zahundral. Vicky nadskočila.

„IBA KROU BARÁNKOVOU BUDEME SPASENÍ!“ burácal hlas a Burt náhlivo stíšil. Stanica je celkom blízko, o tom niet pochyb. Tak blízko, že... áno, hneď tu. Na horizonte sa spoza kukuričného poľa vynorila pavúkovitá červená trojnožka na modrom pozadí. Rádiovy vysielač.

„Vykúpenie je to slovo, bratia a sestry,“ oznamoval hlas a klesol na normálnu konverzačnú výšku. V úzadí, ďalej od mikrofónu, hlasy zamrmľali amen. „Niektorí si myslia, že môžu len tak odísť, ako keby sa dalo odísť do sveta a nechať sa ním poškrvniť. Pýtam sa vás: učí nás toto Boh?“

Hlasy z úzadia, no aj tak nahlas: „Nie!“

„JEŽÍŠ!“ kričal kazateľ. Slová teraz plynuli v mocnej, stúpajúcej kadencii a boli takmer také sugestívne ako strhujúca rockandrollová hudba: „Kedy pochopia, že ich tam čaká záhuba? Kedy pochopia, že za život na tomto svete príde odplata po smrti? Há? Há? Hospodin vraví, že je veľa príbytkov v jeho dome. Ale niet tam miesta pre smilníkov. Niet tam miesta pre nemravníkov. Niet tam miesta pre przniteľov kukurice. Niet tam miesta pre homosexuálov. Niet tam miesta—“

Vicky chvatne vyplá rádio. „Z tých táranín mi je nanič.“

„Čo to vrel?“ spýtal sa jej Burt. „Čo to povedal o kukurici?“

„Nepočula som.“ Myksľovala uzlom na druhom plátennom páse.

„Povedal niečo o kukurici. Určite.“

„Už to mám!“ povedala Vicky a kufrík v lone sa jej roztvoril. Práve prechádzali okolo tabule s nápisom GATLIN 5 MÍL. JAZDITE OPATRNE. CHRÁŇTE NAŠE DETI. Tabuľu osadil miestny charitatívny spolok. Boli v nej diery po guľkách kalibru .22.

„Ponožky,“ povedala Vicky. „Dvoje nohavíc... košeľa... opasok... kravata na gumičke a na nej...“ zdvihla kravatu a ukázala mu kovovú spinku, z ktorej sa odlupovala pozlátko. „Kto je to?“

Burt pozrel na spinku. „Myslím, že Skokan Cassidy.“

„Ach.“ Položila kravatu nazad. Zase sa rozplakala.

Po chvíli sa Burt spýtal: „Na tej rozhlasovej kázni ťa nezarazilo nič?“

„Nie. Ako dieťa som sa takých kázni napočúvala toľko, že mi to vystačí naveky. Už som ti o tom rozprávala.“

„Neznel ti akosi primlado? Hlas toho kazateľa?“

Neveselo sa zasmiala. „Možno nemal ani dvadsať rokov, no a čo? Práve to je na celom podujatí obľudné. Istí ľudia radi ovplyvňujú mládež, kým ju ešte možno formovať. Vedia, ako účinne využiť citové podnety a zábrany. Mal si byť na niektorom zo stretnutí pod šiatrami, kam ma vláčili rodičia... na niektorom z tých, kde som bola „spasená“. Počkaj, nech si spomeniem. Napríklad taká Hortense prezývaná Spievajúci anjeli. Mala osem rokov. Vyšla na pódium, zaspievala „Spočinúť v náručí večnosti“ a jej otec medzitým obchádzal ľudí s miskou a každému dohovára, nech vstúpi do seba, už aj, a pomôže tomu Božiemu dieťaťu. Potom ešte Norman Staunton. Vo svojich kázňach metal oheň a síru a nosil oblek s krátkymi nohavicami ako malý lord Fauntleroy. Mal iba sedem rokov.“

Vidiac jeho neveriaci pohľad, prikývla.

„A tí dvaja neboli jediní. Našlo sa ich plno. Boli to dobré ťaháky.“ Priam to slovo vyplŕula. „Ruby Stampnellová. Desaťročná liečiteľka. Sestry Graceové. Predvádzali sa s malými staniolovými aureolami nad hlavou a — ach!“

„Čo?“ Strhol sa a pozrel na ňu aj na predmet v jej rukách. Vicky naň uprene hľadela. Jej pomaly šmátrajúce ruky ho nahmatali na dne kufríka, a kým rozprávala, vybrali ho von. Burt zabrzdil, aby sa lepšie prizrel. Bez slova mu predmet podala.

Bol to krucifix zo skrúteného kukuričného šúpolia, kedysi zeleného, teraz už suchého. Ku krížu bol kukuričným vlasím pripevnený trpasličí kukuričný šúľok. Väčšina zrníek bola z neho starostlivo odstránená, pravdepodobne jedno po druhom vyrezaná vreckovým nožíkom. Zostávajúce zrníčka tvorili primitívny žltkastý basreliéf predstavujúci Ukrižovaného. Oči z kukuričných zrníek, v každom pozdĺžny zárez naznačujúci zrenicu. Z kukuričných zrní boli aj rozťahnuté ruky, prekrížené nohy s hrubo tvarovanými bosými chodidlami. Nad postavičkou vystupovali z belavého šúľka štyri písmená: I.N.R.I.

„Fascinujúca ukážka remeselnej práce,“ povedal Burt. „Je to ohavné,“ odpovedala Vicky malátnym, priduseným hlasom. „Vyhod' to.“

„Vicky, na polícii by to možno chceli vidieť.“

„Prečo?“

„Neviem prečo. Možno —“

„Vyhod' to. Urob mi po vôli, prosím ťa. Nechcem to mať v aute.“

„Dám to dozadu. Len čo narazíme na policajtov, tak či onak sa toho zbavíme. Sľubujem. Dobre?“

„Rob si s tým, čo chceš!“ skríkla. „Aj tak musí byť vždy po tvojom!“

Ustarostený odhodil vecičku dozadu a tá pristála na hromade šatstva. Oči z kukuričných zrní sa upierali na stropnú lampôčku v Thunderbirde. Zase sa pohol, spod pneumatík mu odskakoval štrk.

„Mŕtvolu aj všetko, čo bolo v kufríku, odovzdáme policajtom,“ sľúbil. „Potom to budeme mať z krku.“

Vicky neodpovedala. Pozerala si na ruky.

Asi o míľu ďalej sa nekonečné kukuričné polia rozostúpili a odhalili farmárske domy a hospodárske budovy. V jednom dvore zazreli špinavé kurence, ako ľahostajne d'obú do zeme. Na strechách hospodárskych budov boli reklamy na kokakolu a žuvací tabak. Prešli okolo vysokej tabule s nápisom IBA V JEŽIŠOVI JE SPÁSA. Minuli kaviareň s nápadným pútačom, no Burt sa rozhodol zísť do stredu mestečka, ak nejaký jestvuje. Ak nie, môžu sa vrátiť do kaviarne. Až neskôr, keď už boli ďalej, si uvedomil, že na parkovisku pred kaviarňou nebolo nijaké auto okrem špinavej starej dodávky, ktorá akoby sedela na dvoch vyfúčaných pneumatikách.

Vicky sa zrazu rozosmiala vysokým sipľavým smiechom, ktorý Burta varoval, že má nebezpečne blízko k hystérii.

„Čože ti je také smiešne?“

„Nápisy,“ povedala, lapajúc dych a štikútajúc. „Nečítaš ich? Keď ľudia nazvali túto oblasť Biblický pás, určite nežartovali. Mamička moja, tu je ďalšia séria.“ Zase sa bláznivo rozosmiala a pritla si obe ruky na ústa.

Na každej tabuli bolo iba jedno slovo. Tabule boli pripevnené na žrdkách nalakovaných nabielo a osadených v piesčitej krajnici, zrejme už dávno; biely lak sa šúveril a opadával. Nasledovali za sebou v tridsať metrových intervaloch a Burt čítal:

OBLAK... VO... DNE... A... OHNIVÝ... STĽP... V... NOCI

„Zabudli len na jedno,“ povedala Vicky a ešte vždy nevládala potlačiť chichot.

„Na čo?“ spýtal sa Burt a zamračil sa.

„Dodať, že ide o reklamu na holiaci krém.“ Zovretou päťou si zapchávala ústa, aby sa ovládla, no napoly hysterický smiech z nej unikal ako stúpajúce bublinky zázvorového piva.

„Vicky, si v poriadku?“

„Budem, len čo sa ocitneme tisíc míľ odtiaľto v slnečnej, hriešnej Kalifornii a medzi nami a Nebraskou budú Skalnaté hory.“

Priblížila sa ďalšia séria tabúl a oni ich mlčky čítali.

VEZMITE... Z... NEHO... A... JEDZTE... POVEDAL... JEŽIŠ

Prečo len, premýšľal Burt, si ihneď spájam to neurčité vyjadrenie s kukuricou? Nehovorí sa to pri prijímaní? Tak dávno už nebol v kostole, že si to dobre nepamätal. Neprekvapilo by ho, keby v tunajšom kraji používali ako hostiu kukuričný chlieb. Otvoril ústa, že to Vicky povie, no rozmyslel si to.

Absolvovali mierne stúpanie a pod nimi ležal Gatlin, dokopy tri bloky domov ako z filmu o hospodárskej kríze.

„Iste tu bude policajný strážnik,“ povedal Burt a v duchu sa spytoval, prečo mu z toho zapadákov driemajúceho na slnku navrelo od strachu hrča v hrdle.

Obišli dopravnú značku povoľujúcu nanajvýš tridsať míľ za hodinu a ďalšiu tabuľu s fliačkami hrdze, na ktorej bolo napísané: VSTUPUJETE DO GATLINU, NAJKRAJŠIEHO MESTEČKA V NEBRASKE AJ INDE! POČ. OBYV. 5431.

Cestu z oboch strán lemovali zaprášené bresty, väčšinou vyschnuté. Prešli popred Gatlinskú pílu aj benzínové čerpadlo, kde sa v horúcom poludňajšom vánku hompáľali tabuľky s cenami: Obyčajný 35,90. Špeciál 38,90. Na ďalšej tabuľke bolo napísané: NAFTU DO NÁKLADNÝCH ÁUT DOSTANETE VZADU.

Križovali Elm Street, potom Birch Street a dostali sa na námestie. Domy pozdĺž ulíc boli prosté, drevené, s krytými verandami. Pravouhlé a funkčné. Trávniky boli žlté a nezuživé. Akýsi pes pred nimi pomaly prešiel do stredu Maple Street, postál a chvíľu si ich premeriaval, potom si ľahol uprostred cesty a položil hlavu na laby.

„Zastav,“ povedala Vicky. „Ihneď zastav.“

Burt poslušne zatiahol k obrubníku. „Obráť. Zavezme mŕtvolu do Grand Islandu. Nie je to ďaleko, však? Spravme to tak.“

„Vicky, čo sa ti nepozdáva?“

„Vraj čo sa mi nepozdáva!“ zvýšila trochu hlas. „Toto mesto je prázdne, Burt. Okrem nás tu nie je nikto. Necítiš to?“

Burt už prv čosi vycítil a cítil to doteraz. Lenže...

„To len tak vyzerá,“ povedal. „Ale určite je to mesto s jediným hydrantom. Určite sú všetci na námestí a kupujú zlacnené pečivo alebo hrajú bingo.“

„Vravím, že tu nikoho niet.“ Povedala to so zvláštnym, nervóznym dôrazom. „Nevšimol si si benzínovú pumpu, okolo ktorej sme šli?“

„Ale všimol, pri tej píle, a čo má byť?“ Bol duchom neprítomný, lebo počúval otupný bzukot cikády hľadajúcej si úkryt pod kôrou jedného z blízkych brestov. Cítil vôňu kukurice, zaprášených ruží a, pravdaže, hnojiva. Po prvý raz, odkedy odbočili z diaľnice, natrafili na mesto. Boli v meste a v štáte, kde nikdy predtým nebol (hoci z času na čas nad ním lietali v Boeingoch 747 so spoločnosťou United Airlines), a všetko mu pripadalo akési popletené, no zákonité. Kdesi ďalej vpredu bude bufet, kde sa dá napiť sódy, kino s názvom Bijou, škola pomenovaná po Johnovi Kennedym.

„Burt, na výveskách bolo, že obyčajný benzín stojí tridsaťpäť deväťdesiat za galón a špeciál tridsaťosem deväťdesiat. Koľko času ubehlo, odkedy platili takéto nízke ceny?“

„Najmenej štyri roky,“ pripustil. „Lenže, Vicky...“

„Sme priamo v meste, Burt, a nie je tu ani jedno auto! Ani jediné!“

„Grand Island je sedemdesiat míľ odtiaľto. Vyzeralo by to čudne, keby sme ho zaviezli tam.“

„To mi je jedno.“

„Pozri, zájdime ešte na obecný dom a —“

„Nie!“

Toto je ono, doparoma, toto je to. Pre toto sa nám v podstate rozpadá manželstvo. Nie a nie, vážený. A čo viac, zdržím dych, kým nezosiem, ak nebude, ako ja chcem.

„Vicky,“ povedal.

„Chcem odtiaľto vypadnúť, Burt.“

„Vicky, počúvaj ma.“

„Obráť. Poďme preč.“

„Vicky, prestaneš na chvíľu?“

„Prestanem, keď sa vydáme opačným smerom. Tak poďme.“

„V kufri auta máme mŕtve dieťa!“ obrýkol sa na ňu a očividne ho potešilo, ako sa mykla, ako sa jej skrivila tvár. Pokračoval trochu miernejšie: „Niektomu podrezal hrdlo, vysotil ho na cestu a ja som ho prešiel. Teraz zájdem na obecný dom alebo čokoľvek, čo tu majú, a ohlásim to. Ak chceš ísť pešo k diaľnici, chod' si. Potom ťa cestou vezmem. Ale neprikazuj mi obrátiť a ísť sedemdesiat míľ do Grand Islandu, akoby sme v kufri mali len vrece smetí! Aj on je niečí syn a ja to ohlásim prv, ako ten, kto to spravil, prejde cez vrchy a zmizne.“

„Ty hnusák,“ povedala plačky. „Čo tu vlastne s tebou robím?“

„Neviem,“ povedal. „Už to neviem. Ale situáciu možno ešte napraviť, Vicky.“

Odlepil sa od obrubníka. Pes pri krátkom zaškrípaní pneumatík zodvihol hlavu a znovu ju položil na laby.

Prešli posledný blok a dostali sa na námestie. Main Street sa od križovatky s Pleasant Street rozdvajovala. Vytvárala tak ozajstné ústredné námestie s trávnatým parčíkom a pódium pre hudobníkov uprostred. Na druhej strane, kde sa Main Street znovu zlievala v jednu, stáli dve úradne vyzerajúce budovy. Burt dovidel na označenie jednej z nich: GATLINSKÝ MESTSKÝ ÚRAD.

„Tu je to,“ povedal. Vicky mlčala.

Uprostred námestia Burt znovu zastal. Nachádzali sa pred reštauráciou s názvom Gatlinský bar a gril.

„Kam ideš?“ spýtala sa preľaknutá Vicky, keď otvoril dvere.

„Zistiť, kde všetci sú. Podľa nápisu na dverách majú otvorené.“

„Nenechávaj ma tu samu!“

„Tak poď aj ty. Kto ťa tu drží?“

Otvorila dvere na svojej strane, vystúpila a on medzitým prešiel popred auto. Videl, akú má bledú tvár, a na chvíľu mu jej prišlo ľúto. Beznádejne ľúto.

„Počuješ?“ spýtala sa ho, keď sa k nej pripojil.

„Čo či počujem?“

„To ticho. Nijaké autá. Nijakí ľudia. Nijaké traktory. Nič.“

A potom, asi o blok ďalej, zaznel zvonivý, radostný detský smiech.

„Počujem deti,“ povedal. „Ty nie?“

Znepokojene naňho pozrela.

Otvoril dvere reštaurácie a vošiel do suchej, antiseptickej horúčavy. Dlážka bola zaprášená. Chrómové časti zariadenia boli matné. Drevené lamely stropnej ventilácie sa nehybali. Prázdne stoly. Prázdne stoličky pri barovom pulte. Zato zrkadlo za barovým pultom bolo rozbité a ešte čosi tam nebolo v poriadku. O chvíľu Burt na to prišiel. Všetky pivové točky boli odrazené. Ležali pozdĺž pultu ako bizarné suveníry.

Vicky hovorila veselo a smiech mala na krajíčku. „Isteže, obráť sa, na koho chceš. Prepáčte, pane, mohli by ste mi povedať...“

„Čuš.“ Hlas mal však dutý a bez sily. Stáli v mriežke prahného snečného svetla, ktoré prenikalo do reštaurácie cez veľké vitrážové okno, a on mal zasa ten pocit, že ho sledujú, a spomenul si na chlapca v batožinovom priestore a na detský smiech. Z ničoho nič mu napadlo zdánlivo celkom logické slovné spojenie a začalo sa mu mysticky opakovať v mysli: Pohľad nevidaný. Pohľad nevidaný. Pohľad nevidaný.

Očami prešiel po obchytných, časom ožltnutých cenovkách za barovým pultom: HAMBURGER SO SYROM 35 centov, NAJLEPŠIA KÁVA NA SVETE 10 centov, JAHODOVÝ KOLÁČ S REBARBOROU 25 centov, PONUKA DŇA:

FAZUĽOVÁ OMÁČKA S ÚDENÝM MÄSOM A ZEMIAKOVÉ PYRÉ 80 centov.

Kedy naposledy videl reštauráciu s takými cenami?

Vicky našla vysvetlenie. „Pozri na toto,“ povedala preskakujúcim hlasom. Ukazovala na nástenný kalendár. „To fazuľové jedlo zrejme podávajú už dvanásť rokov.“ Škreľavo sa zasmiala.

Podišiel bližšie. Obrázok ukazoval dvoch chlapcov plávajúcich v jazierku a rozkošného psíka, ako im odnáša šaty. Pod obrázkom bol nápis: GATLINSKÁ PÍLA A ŽELEZIARSTVO VÁM PONÚKA SVOJE SLUŽBY. POKAZENÉ OPRAVÍME! List kalendára označoval august roku 1964.

„Nerozumiem tomu,“ jachtal, „ale som si istý —“

„Istý!“ vykrikovala hystericky. „Istý, ty si si istý? To je jedna z príčin tvojich ťažkostí, Burt, celý život si si istý!“

Obrátil sa k dverám a ona sa pohla za ním.

„Kam ideš?“

„Na mestský úrad.“

„Burt, prečo musíš byť taký tvrdohlavý? Vieš, že tu niečo nehrá. Nemôžeš to jednoducho pripustiť?“

„Nie som tvrdohlavý. Chcem sa len zbaviť toho, čo je v tom kufrí.“

Vyšli na chodník a Burtu nanovo zaskočilo ticho v meste a pach hnojiva. Človek akosi nikdy nemyslí na hnojivo, keď si varený kukuričný klások potrie maslom a posolí. Ďakovať zaň môže slnku, dažďu, kadejakým umelo vyrobeným fosfátom a štedrej dávke zdravého maštalného hnoja. Lenže tento pach bol akýsi odlišný od pachu, v ktorom vyrastal vo vidieckom prostredí štátu New York. O organických hnojivách môžete vraviť, čo chcete, ale keď ich rozmetávajú po poliach, majú v sebe čosi voňavé. Nie že by voňali ako vzácny parfum, božeuchovej, no keď sa zdvihne jarný vánok a roznáša ich pach ponad čerstvo pohnojené polia, ten pach vzbudzuje príjemné asociácie. Znamená, že zima sa nadobro skončila. Znamená, že školské brány sa o takých šesť týždňov zavrú a vypustia všetkých von do leta. Je to pach, ktorý sa mu v mysli jednoznačne spájal s naozaj lahodnými vôňami: s vôňou timotejky, ďateliny, čerstvej zeme, plavúčky, svíba.

Ale tu to musia robiť nejakو inak, pomyslel si. Pach bol podobný, no nie taký istý. Prerážal v ňom sladkasto-hnilobný podtón, takmer mŕtvolojný pach. Ako sanitár vo Vietname sa s ním dobre oboznámil.

Vicky pokojne sedela v aute, držala kukuričný krucifix v lone a Burtovi sa nepáčilo, ako fascinovane naň hľadá.

„Odlož to,“ povedal.

„Nie,“ povedala a ani nezdvihla oči. „Ty si rob, čo chceš, a ja tiež.“

Zaradil rýchlosť a zašiel na nárožie. Zhora visel zhasnutý semafor a hojdal sa v ľahkom vánku. Vľavo stál pekný biely kostol. Tráva vókol bola pokosená. Dláždenu prístupovú cestičku k bráne vrúbili dobre udržiavané kvety. Burt zastavil.

„Čo chceš spraviť?“

„Zájdem dnu a pozriem sa,“ povedal Burt. „Je to jediná budova v meste, ktorá nevyzerá ako zapadaná desaťročným prachom. A pozri na tú tabuľku s témou poslednej kázne.“

Pozrela. Nápis pod sklom, úhladne zložený z bielych litier hlásal: MOC A SLÁVA TOMU, KTO KRÁČA MEDZI RIADKAMI. Dátum kázne bol 25. júla 1976 — teda z predošlej nedele.

„Ten, kto kráča medzi riadkami,“ povedal Burt a vypol zapaľovanie. Jedno z deväťtisíc Božích mien, ktoré sa zrejme používa iba v Nebraske. „Ideš?“

Neusmiala sa. „Nepôjdem s tebou.“

„Fajn. Ako chceš.“

„Nebola som v kostole, odkedy som odišla z domu, a nechcem ísť do tohto kostola a nechcem byť v tomto meste, Burt. Som celá bez seba od strachu. Nemôžeme odísť a hotovo?“

„Zdržím sa len chvíľku.“

„Aj ja mám kľúče, Burt. Ak sa nevrátiš do piatich minút, jednoducho odídem a nechám ťa tu.“

„Počkaj chvíľku, vážená.“

„Počkám. Pokiaľ ma nechceš napadnúť ako primitív a vziať mi kľúče. Myslím, že by si toho bol schopný.“

„Ale neveríš, že to urobím.“

„Nie.“

Jej kabelka ležala na sedadle medzi nimi. Schmatol ju. Zvreskla a načiahla sa za remeňom. Odtiahol jej ho z dosahu. Neunúval sa kutrať v kabelke, jednoducho ju prevrátil hore dnom a všetko vysypal. Krúžok s kľúčmi sa ligotal medzi papierovými vreckovkami, kozmetikou, drobnými mincami a starými nákupnými zoznamami. Vrhla sa na kľúče, no on ju predbehol a vložil si ich do vrečka.

„To si nemusel,“ povedala plačky. „Daj mi ich!“

„Nie,“ odsekol a kruto, bezcitne sa na ňu zaškeril. „V nijakom prípade.“

„Prosím ťa, Burt! Bojím sa!“ Teraz modlikala s vystretou rukou.

„Počkáš dve minúty a povieš si, že to stačí.“

„Nepoviem...“

„A potom so smiechom ufujazdiš a povieš si: Ved' ho ja naučím protiviť sa mi, keď niečo chcem. Nebolo práve toto tvoje motto počas nášho manželstva? Ved' ja ho naučím protiviť sa mi?“

Vystúpil z auta.

„Prosím ťa, Burt!“ vykrikla a presadla si na jeho miesto. „Počúvaj... ja viem... Odídeme z mesta a zatelefonujeme z telefónnej búdky, dobre? Mámmince všetkých hodnôt. Ja len... mohli by sme... nenechávaj ma samu, Burt, nenechávaj ma tu samu!“

Pribuchol dvere, aby umlčal jej krik, potom sa na chvíľu oprel o bok Thunderbirda a palcami oboch rúk si privrel oči. Búchala do bočného okienka a volala ho po mene. Urobí vynikajúci dojem, keď nakoniec nájdu niekoho

kompetentného, komu odovzdajú chlapcovu mŕtvolu. To teda hej. Ó áno.

Zvrtol sa a prešiel po dláždenej cestičke ku kostolnej bráne. Dve-tri minúty, len sa rozhladne a zase sa vráti. Brána pravdepodobne ani nebude odomknutá.

Ale celkom ľahko ju odtisol na nehluchých, dobre naolejovaných pántoch (sú naolejované so zbožnou úctou, pomyslel si a ktovie prečo mu to pripadalo smiešne) a vošiel do predsieni, kde bolo tak chladno, až ho takmer striaslo. Chvíľu trvalo, kým si jeho oči zvykli na šero.

Prvé, čo si všimol, bola kopa drevených zaprášených písmen v odľahlom kúte. Zvedavo podíšiel k písmenám. Vyzerali staré a zabudnuté ako kalendár v reštaurácii, hoci celá predsieň bola inak čistá a bez prachu. Písmená boli vysoké asi šesťdesiat centimetrov a zrejme tvorili dovedna nejaký nápis. Rozložil ich do radu na koberci — bolo ich dovedna dvadsaťdeväť — a posúval ich dopredu a dozadu ako pri prešmyčke. KOSTI, OKO, JEŽ, BOMBA, CIT, LIST, LIST, PÝ. Nezmysel. KOTOL, STO, BOJ, PÝTIA, ŽI, SI, STE, LIMBCK. Ani to nebolo omnoho lepšie. Akurát že slovo kotol mu pripomenulo kostol. Rýchlo ho poskladal a vyvažoval oči na TO, BOJ, PÝTIA, ŽI, STE, LIMBCK. Hlúposť. Čupí tu, hrá sa idiotské hry, a Vicky v aute sa medzitým môže aj zbláznit'. Už sa dvíhal na odchod, keď to rozlúskol. Zložil slovo BAPTISTICKÝ a zostalo mu MOST, ŽIJE, LIBO — a keď zase poprehadzoval písmená, vyšlo mu BOŽEJ MILOSTI. BAPTISTICKÝ KOSTOL BOŽEJ MILOSTI. Tie písmená museli byť vonku na priečelí. Odstránili ich a nahádzali bez ladu a skladu do kúta a kostol bol odvtedy nanovo natretý, takže ani nebolo vidieť, kde boli písmená osadené.

Prečo?

Lebo to už nie je baptistický kostol Božej milosti, preto. Teda aký kostol to je? Otázka v ňom vyvolala akýsi záchvety strachu, nuž rýchlo vstal a utrel si prsty. Strhli zopár písmen, čo na tom? Možno Boží stánok premenovali na Kostol aktuálne reformovanej cirkvi Flipa Wilsona.

Ale čo sa stalo potom?

Netrepežlivo tú myšlienku zahnal a vošiel cez vnútorné dvere. Ocitol sa v zadnej časti samotného kostola a ako pozeral smerom k hlavnej lodi, srdce mu obostrela úzkosť a mocne ho stisla. Nadýchol sa a jeho vdych bol v napätom tichu nepríjemne hlasný.

Priestoru za kazateľnicou dominoval monumentálny Kristov obraz a Burt premýšľal: Keď nič iné, tak toto by Vicky určite dostalo do uvrieskanej nepričetnosti. Kristus sa lišiacky usmieval. Oči mal široké a nevraživé. Burtovi nepríjemne pripomínal postavu Lachenala vo Fantómovi opery. V oboch rozšírených čiernych zreniciach sa ktosi (zrejme hriešnik) topil v ohnivom jazere. Ale najčudnejšie bolo, že tento Kristus mal zelené vlasy... ktoré, ako sa ukázalo pri pozornejšom skúmaní, boli vlastne hustým porastom skorej letnej kukurice. Obraz bol namaľovaný amatérsky, no bol pôsobivý. Vyzeral ako komiksový výjav, ktorý nakreslilo na stenu nadané dieťa — akýsi starozákonný alebo pohanský Kristus, ktorý by bol schopný pozabíjať svoje stádo ako obeť namiesto toho, aby ho viedol.

Za ľavým radom lavíc bol klasický organ a Burt sprvoti nevedel určiť, čo sa mu na ňom nepozdáva. Prešiel ľavou uličkou medzi lavicami a s pomaly vzrastajúcou hrôzou si uvedomil, že klávesnice sú vypáčené, pedály vytrhané a... píšťaly sú upchaté suchým kukuričným šúpolím. Nad organom bola starostlivo vyleštená plaketa, na ktorej bolo napísané: NEBUDEŠ SA VENOVAŤ INEJ HUDBE AKO TEJ, KTORÚ VYTvorÍ ĽUDSKÝ JAZYK, POVEDAL HOSPODIN.

Vicky mala pravdu. Niečo je tu strašne pomýlené. Už-už sa chcel k nej vrátiť a ďalej nepátrať, jednoducho nastúpiť do auta, čo najrýchlejšie opustiť mesto a budovu mestského úradu nechať plávať. Ale nedalo mu to. Povedz pravdu, pomyslel si. Chceš ju nechať dušiť sa vo vlastnej šťave a až potom sa vrátiť a uznať, že mala od začiatku pravdu.

Vráti sa až o takú minútu.

Podíšiel ku kazateľnici a rozmýšľal: Cestujúci musia prechádzať mestom v jednom kuse. V okolitých mestách musia byť ľudia, ktorí tu majú priateľov a príbuzných. Polícia štátu Nebraska tu musí občas patrolovať. A čo elektráreň? Svetlá na križovatke nefungovali. Určite by o tom vedeli, keby bola elektrina vypnutá dvanásť dlhých rokov. Záver: To, čo sa zdá, že sa v Gatline stalo, je podľa všetkého vylúčené.

Aj tak ho však zvierala úzkosť.

Vystúpil po štyroch schodíkoch zakrytých kobercom na kazateľnicu a rozhladol sa po opustených laviciach, ligotajúcich sa v pološere. Ani čo by cítil, ako sa mu tie tajuplné a zaručene nekresťanské oči zabodávajú do chrbta. Na kazateľnici bola veľká biblia otvorená na začiatku tridsiatej ôsmej kapitoly knihy Jóbovej. Burt pozrel nadol a čítal: Vtedy Hospodin odpovedal Jóbovi z búrky a riekol: „Kto to zatemňuje moju radu nezmyselnými slovami...? Kde si bol, keď som kládol základy Zeme? Povedz niečo rozumné, ak vieš.“ Hospodin. Ten, kto kráča medzi riadkami. Povedz niečo rozumné, ak vieš. A kukuricu z toho láskavo vynechaj.

Prezeral stránky biblie a tie vydávali v tichu suchý šepotavý zvuk — zvuk, aký by mohli vydávať duchovia, ak naozaj jestvujú. Na mieste, ako je toto, by v nich človek takmer uveril. Časti biblie boli vyrezané. Väčšinou z Nového zákona, ako sa presvedčil. Ktosi sa podujal na to, že nožnicami vylepší text pochádzajúci od dobrého kráľa Jakuba.

Zato Starý zákon bol nedotknutý.

Chcel zísť z kazateľnice, keď vtom na nižšej poličke našiel ďalšiu knihu. Vybral ju, predpokladajúc, že by to mohol byť záznam o cirkevných sobášoch, konfirmáciách a pohreboch.

Uškľabil sa pri slovách, ktoré boli neodborne vytlačené zlatými písmenami na obale: NESPRÁVODLIVÝM NECH JE ODŇATÝ ŽIVOT, ABY ZEM BOLA ZASE ÚRODNÁ, POVEDAL BOH, PÁN ZÁSTUPOV.

Vyzeralo to tak, že všetky myšlienky sa tu uberajú jedným smerom, a Burt ani veľmi nezaujímalo, čo ich takto usmernilo.

Otvoril knihu na prvej strane so širokými linajkami. Hneď mu bolo jasné, že zápisy robilo dieťa. Atrament bol miestami starostlivo vygumovaný, a hoci v zápisoch nebolo chýb, písmená boli veľké a detské, skôr nakreslené ako napísané.

Stĺpec sa začínal takto:

Amos Deigan (Richard), nar. 4. sept. 1945	4. sept. 1964
Izák Renfrew (William), nar. 19. sept. 1945	19. sept. 1964
Sofoniáš Kirk (George), nar. 14. okt. 1945	14. okt. 1964
Miriam Wellsová (Roberta), nar. 12. nov. 1945	12. nov. 1964
Jemen Hollis (Edward), nar. 5. jan. 1946	5. jan. 1965

Zamračený Burt ďalej obracal stránky. Keď prešiel asi do troch štvrtín, dvojité stĺpec sa zrazu zmenil:

Ráchel Stigmanová (Donna), nar. 21. júna 1957	21. júna 1976
Mojžiš Richardson (Henry), nar. 29. júla 1957	
Malachiáš Boardman (Craig), nar. 15. aug. 1957	

Posledné zapísané meno bolo Rúť Clawsonová (Sandra), narodená 30. apríla 1961. Burt pozrel na poličku a tam, kde ležala kniha, našiel dve ďalšie. Prvá mala na obale ten istý výrok o nespravodlivých a záznam v nej pokračoval stĺpcom zaznamenávajúcim mená a dáta narodenia. Na začiatku septembra roku 1964 našiel meno Jób Gilman (Clayton), narodený 6. septembra, a po ňom nasledovala Eva Tobinová, narodená 16. júna 1965. Nijaké druhé meno v zátvorkách sa neuvádzalo.

Tretia kniha bola prázdna.

Burt stojaci na kazateľnici sa nad tým zamyslel.

V roku 1964 sa niečo stalo. Niečo, čo malo do činenia s náboženstvom, s kukuricou... a s deťmi.

Bože, prosíme Ťa, požehnaj nám úrodu. V mene Ježiša Krista, amen.

A nôž sa vzniesol vozvysok, aby obetoval baránka — lenže bol to baránok? Možno prepadli náboženskému ošiaľu.

Boli sami, celkom sami, odrezaní od vonkajšieho sveta stovkami štvorcových míľ šumiacej kukurice. Sami pod sedemdesiatimi miliónmi akrov modrej oblohy. Sami pod ostrážitým Božím okom, pod okom čudesného zeleného boha, boha kukurice, zostarnutého, nevyspytateľného a nenásytného. Toho, kto kráča medzi riadkami.

Burta premkol plazivý chlad.

Vicky, porozprávam ti príbeh. Porozprávam ti o Amosovi Deiganovi, ktorý sa narodil ako Richard Deigan 4. septembra roku 1945. V roku 1964 prijal meno Amos, pekné starozákonné meno jedného z menej významných prorokov. Nuž teda, Vicky, stalo sa — nesmej sa —, že Dicky Deigan a jeho priatelia, medzi inými Billy Renfrew, George Kirk, Roberta Wellsová a Eddie Hollis, prijali nové náboženstvo a pozabíjali svojich rodičov. Všetkých. Podarené, nie? Postrieľali ich v spánku, podrezali ich v kúpeli, otrávil ich jedlo, povešali ich alebo im vyrezali vnútornosti, čo ja viem. Prečo? Kvôli kukurici. Možno sa jej prestávalo dariť. Možno si z akéhosi dôvodu navraveli, že sa jej nedarí, lebo ľudia sú veľmi hriešni. Neprinášajú dosť obetí. Tak to urobili deti medzi riadkami kukurice.

A pre čosi, v tom som si celkom istý, Vicky, usúdili, že devätnásť rokov je vek, ktorý nikto z nich nesmie prekročiť.

Richard Amos Deigan, hrdina môjho príbehu, dovŕšil devätnásť narodeniny štvrtého septembra 1964 — to je dátum zapísaný v knihe. Možno ho zabili. Obetovali ho kukurici. Nie je to bláznivý príbeh?

Ale pozrime sa na Ráchel Stigmanovú, ktorá bola Donna Stigmanová až do roku 1964. Devätnásť rokov dovŕšila dvadsiateho prvého júna, teda asi pred mesiacom. Mojžiš Richardson sa narodil dvadsiateho deviateho júla, devätnásť rokov bude mať o tri dni. Vieš si predstaviť, čo sa stane nášmu Mojžišovi dvadsiateho deviateho?

Ja si to viem predstaviť.

Burt si oblizol vyschnuté pery.

Ešte niečo, Vicky. Máme tu Jóba Gilmana (pôvodným menom Clayton) narodeného šiesteho septembra 1964. Nijaké ďalšie zápisy novorodencov až do šestnásteho júna 1965. Desaťmesačná medzera. Vieš, čo si myslím? Pozabíjali všetkých rodičov, ešte aj ťarchavé matky, veru tak. A ktorési dievča oťarchavelo v roku 1964 a porodilo Evu. Nejaké šestnásť-sedemdesiatročné dievča. Evu. Prvú ženu.

Horúčkovo prelistoval knihu odzadu dopredu a našiel zápis Eva Tobinová. Pod ňou bolo zapísané: Adam Greenlaw, nar. 11. júla 1965.

Teraz majú jedenásť rokov, pomyslel si Burt, a telo mu zmeravelo. Možno sú niekde tam. Tam vonku.

Ale ako možno takúto vec udržať v tajnosti? Ako sa im to podarilo?

Ako, ak nie s pomocou boha, o ktorom je reč?

Ach, Ježiš, povedal Burt do ticha a v tej chvíli preťal popoludnie klaksón Thunderbirda ozývajúci sa súvislým dlhým húkaním.

Burt zoskočil z kazateľnice a prebehol strednou uličkou. Prudko otvoril vonkajšie dvere kostola a vpustil dnu horúce, oslepujúce slnko. Vicky sedela meravo vzpriamená za volantom, oboma rukami stláčala klaksón a zúfalo krútila hlavou. Zo všetkých strán prichádzali deti. Niektoré sa veselo smiali. V rukách mali nože, sekery, rúry, kamene, kladivá. Jedno dievčatko, azda osemročné, s prekrásnymi dlhými plavými vlasmi, nieslo sochor. Vidiecke zbrane. Ani jedna puška či revolver. Burtovi sa nástojičivo žiadalo skríknúť: Kto z vás je Adam a ktorá z vás je Eva? Kto sú matky? Kto sú dcéry? Otcovia? Synovia?

Povedz niečo rozumné, ak vieš.

Hrnuli sa z bočných uličiek, z mestského parčíka, cez bránu v reťazovom plote, ktorým bolo obohané školské ihrisko kúsok ďalej na západ. Niektoré deti ľahostajne pozreli na Burta, ktorý stál na kostolných schodoch neschopný pohybu, niektoré sa šťuchali, ukazovali naňho a usmievali sa... sladkými detskými úsmevmi.

Dievčatá boli oblečené v dlhých hnedých vlnených šatách a na hlavách mali vyblednuté čepce chrániace pred slnkom. Chlapci, ponášajúci sa na kvakerských pastоров, boli všetci v čiernom a nosili klobúky so zaobleným dnom a

rovnou strieškou. Deti sa zbíhali k autu námetím, križom cez trávniky, niektoré prešli popred to, čo do roku 1964 bolo baptistickým kostolom Božej milosti. Jedného či dvoch sa Burt takmer mohol dotknúť.

„Pušku!“ zvolal Burt. „Vicky, vytiahni pušku!“

Ona však od strachu celkom znehybnela, dovidel to aj zo schodov. Pochyboval, či ho cez zatvorené okná vôbec počuje.

Deti sa zbehli k Thunderbirdu. Sekery, sekerky a kusy potrubia sa začali dvíhať a klesať. Božemôj, vidím dobre? spytoval sa zmeravený Burt. Chrómový šíp z ľavého boku auta odpadol. Ozdoba z prednej kapoty odletela. Nože špirálovito rozrezali pneumatiky a auto dosadlo na ráfy. Klaksón neprestajne trúbil. Predné a bočné sklá znepríehľadneli a popraskali pod doliehajúcimi údermi... potom sa sklo preválilo dovnútra a Burt zase videl. Vicky sa krčila, jednu ruku mala na klaksóne, druhou si chránila tvár. Nedočkavé mladé ruky siahli dnu a nahmatali kľučku. Zúriivo ich odrážala. Klaksón sa ozýval prerušovane, až sa celkom odmlčal.

Dobité a preliačené dvere sťažka povolili. Deti sa pokúšali Vicky vytiahnuť z auta, no ona sa krčovitne držala volantu.

Jedno dieťa sa naklonilo do auta s nožom v ruke a...

Burt sa spamätal, zbehol dolu schodmi, pričom sa takmer zvalil, a rútil sa po dláždenej cestičke k deťom.

Asi šesťnásťročný chlapec s dlhými ryšavými vlasmi, ktoré mu padali spod klobúka, sa k nemu takmer ľahostajne obrátil a čosi sa zabľyslo vo vzduchu. Burtovi myklo ramenom a na chvíľu mal absurdný pocit, že utŕžil úder na diaľku. Potom sa prihlásila bolesť, taká prudká a nečakaná, až sa mu zatmilo pred očami.

S hlúpyim začudovaním si prezrel rameno. Trčal mu z neho skladačí nôž za jeden a pol dolára a pripomínal čudesný tumor. Rukáv športovej košeľe sa mu sfarboval do červena. Hľadel naň zdanlivo celú večnosť a usiloval sa pochopiť, ako mu mohol narásť nôž... je to vôbec možné?

Keď zdvihol pohľad, červenovlasý chlapec stál skoro pri ňom. Sebavedome sa usmieval.

„Ty svinia,“ povedal Burt. Hlas mu od úľaku zlyhával.

„Poruč dušu Bohu, lebo čoskoro budeš stáť pred jeho trónom,“ povedal ryšavec a zahnal sa Burtovi proti očiam.

Burt cúvol, vytiahol si nôž z ramena a vrazil ho ryšavému do hrdla. Príval krvi bol okamžitý a obrovský. Krv vystrekla na Burta. Chlapec začal chrčať a chodiť vo veľkom kruhu. Siahol na nôž, pokúšal sa vytiahnuť si ho, no nedokázal to.

Burt naňho civel s otvorenými ústami. To nemôže byť pravda. To je sen. Ryšavý chlapec chrčal a chodil do kruhu. Bol to jediný zvuk v tom skorom popoludní. Ostatní sa začudovane prizerali.

Táto sekvencia nebola v scenári, pomyslel si Burt otupene. Vicky a ja sme v scenári boli. Aj chlapec v kukurici, ktorý sa pokúšal utiecť. Ale nikto spomedzi nich. Nenávistne zazeral na deti a chcelo sa mu skríknúť: Ako sa vám to pozdáva?

Ryšavý chlapec naposledy slabo zachrčal a klesol na kolená. Chvíľu hľadel na Burta, potom mu ruky klesli z rukoväte noža a zvalil sa dopredu.

Deti, zhĺknuté okolo Thunderbirda, vydali čosi ako tichý vzdych. Uprene hľadeli na Burta. Burt fascinovaný hľadel na ne... a v tej chvíli si všimol, že Vicky zmizla.

„Kde je?“ spýtal sa. „Kam ste ju podeli?“

Jeden z chlapcov si zdvihol zakrvavený poľovnícky nôž k hrdlu a urobil priečny pohyb. Usmieval sa. To bola jediná odpoveď.

Odkiaľsi zozadu bolo počuť tichý hlas staršieho chlapca. „Chyťte ho!“

Chlapci vykročili k nemu. Burt cúvol. Zrýchlili. Burt cúval rýchlejšie. Puška, prekliata puška! Nedostane sa k nej. Slnko ostro prekresľovalo ich temné tieň na trávniku pred kostolom a potom sa Burt ocitol na chodníku. Zvrtol sa a dal sa do behu.

„Zabíte ho!“ vykrikoval ktosi a všetci sa rozbehli za ním. Burt utekal, no nie celkom voslep. Vyhol sa budove mestského úradu — tu by sa pomoci nedočkal, zahnali by ho do kúta ako potkana — a rozbehol sa po Main Street, ktorá sa o dva bloky ďalej rozširovala a zase sa menila na hradskú. Keby bol počúvol Vicky, teraz by boli na tejto hradskej, preč z mesta.

Jeho mokasíny plocho narážali o chodník. Pred sebou videl ešte niekoľko obchodov, medziiným aj predaj zmrzliny a — akože inak — kino Bijou. Pod zaprášenou plátennou strieškou bol nápis: DNEŠNÝ PR GRAM: KLEO ATRA VHL VNEJ LOHE ELI BETH TAYLOR VÁ. Za ďalšou križovatkou bolo benzínové čerpadlo označujúce okraj mesta a za ním už len kukurica, ktorá sa opäť vracala bližšie k ceste. Zelené more kukurice.

Burt bežal. Už mu dochádzal dych a rozbolela ho rana v ramene. Za sebou nechával krvavú stopu. V behu vytiahol zo zadného vrečka vreckovku a vopchal si ju pod rukáv.

Bežal. Mokasíny dupotali po rozpukanom betónovom chodníku. Dych mu sipel v hrdle a cítil čoraz väčšiu horúčosť. Trhavá bolesť v ramene zosilnela. Akási sarkastická časť jeho mozgu sa pokúšala zamyslieť, či dobehne až do najbližšieho mesta, či ubehne dvadsať míľ po asfálte.

Bežal. Počul ich za sebou, boli o pätnásť rokov mladšie, rýchlejšie než on a dobíhali ho. Nohy im ťapkali po chodníku. Výskali a pokrikovali jedno na druhé. Je to pre ne zaujímavejšie ako cvičný požiarň poplach, rozmýšľal Burt nesúvislo. Roky budú mať na čo spomínať.

Burt bežal. Prebehol okolo benzínového čerpadla na okraji mesta. V hrudi ho driapalo a piskľavo dýchal. Chodník mu ubíhal pod nohami. Zostávala len jedna možnosť, jediná šanca uniknúť a zachrániť si život. Domy boli preč, mesto bolo preč. Kukurica sa mätko vlnila až k okraju cesty. Zelené mečovité listy ticho šuchorili. Jeho šanca je hlboko v kukurici, vysokej ako dospelý človek, tam je sviežo a tieň.

Prebehol okolo tabule s nápisom OPÚŠTATE GATLIN, NAJKRAJŠIE MESTEČKO V NEBRASKE — AJ INDE! PRÍDTE ZAS!

Akurát, pomyslel si Burt hnevliivo.

Prebehol okolo tabule ako šprintér trhajúci cieľovú pásku, prudko odbočil vľavo, prešiel krížom cez cestu a odkopol mokasíny. Ocitol sa v kukurici, tá ho prijala a zatvorila sa za ním aj nad ním ako vlny zeleného mora. Ukryla ho. Celkom nečakane sa mu ulavilo a zároveň chytil druhý dych. Plúca, ktoré dýchali čoraz plytšie, akoby sa mu odomkli a naberali viac vzduchu.

Bežal pozdĺž prvého riadka, do ktorého vošiel, s prikrčenou hlavou, širokými plecami vrážal do listov a rozochvieval ich. Po dvadsiatich metroch zabočil vpravo, rovnobežne s hradskou a ďalej postupoval prihrbený, aby mu nezbadali hlavu trčiacu ponad žlté kukuričné kvety. Znovu zamieril bližšie k ceste, potom prešiel naprieč cez viaceré riadky, znovu sa obrátil chrbtom k ceste, preskakoval z riadka do riadka a zavrtával sa čoraz hlbšie do porastu.

Napokon padol na kolená a čelom sa dotkol zeme. Počul len vlastný namáhavý dych a v duchu si ustavične opakoval: Chvalabohu, že som prestal fajčiť, chvalabohu, že som prestal fajčiť, chvalabohu, že som prestal fajčiť, chvalabohu...

Potom ich začul, ako na seba pokrikujú, zavše do seba i vrážajú („Pozor, toto je môj riadok!“) a tieto zvuky mu dodali odvahy. Bežali kus vľavo od neho a súdiac podľa hlasov, boli veľmi zle organizovaní.

Vytiahol si vreckovku spod košeľe, poskladal ju, prekontroloval ranu a zase vrátil vreckovku nazad. Krvácanie sa napriek vynaloženej telesnej námahe zastavilo.

Chvíľu si ešte odpočinul a zrazu si uvedomil, že mu je fyzicky dobre, už roky mu nebolo lepšie... ak odhliadne od pichania v ramene. Cítil sa rozčvičený a ochotný čeliť tomuto jednoznačnému (aj keď absurdnému) problému, hoci sa dva roky pokúšal vyrovnať s húževnatými škriatkami, ktorí úplne vyciavali jeho manželstvo.

Nie je správne, že sa takto cíti, povedal si. Je v smrteľnom nebezpečenstve a ženu mu kamsi odviekli. Možno je už mŕtva. Pokúšal sa predstaviť si Vickinu tvár a zapuďiť tak príjemné pocity, no jej tvár sa mu nevybavovala. Vybavoval sa mu len ryšavý chlapec s nožom v hrdle.

Všade vôkol neho voňala kukurica. Vietor povievajúci vo vrcholcoch rastlín vydával zvuky podobné ľudským hlasom. Tíšivé zvuky. Nech sa v mene tejto kukurice napáchalo čokoľvek, kukurica ho teraz chráni.

Ale ony sa približovali.

Prihrbený sa rozbehol riadkom, v ktorom práve bol, šiel naprieč niekoľkými riadkami, vrátil sa nazad k ceste a opäť prešiel cez niekoľko riadkov. Usiloval sa mať hlasy vždy po ľavej ruke, no ako popoludnie pokročilo, bolo to čoraz ťažšie. Hlasy tichli a neraz sa mu zlievali so šumom kukurice. Bežal, načúval, zase bežal. Zem bola tvrdá a nohy v ponožkách v nej zanechávali nevýrazné alebo vôbec nijaké stopy.

Keď sa oveľa neskôr zase zastavil, slnko, červené a plamenné, viselo nad porastom po jeho pravej ruke, a keď pozrel na hodinky, videl, že už je štvrt' na sedem. Slnčné lúče sfarbili kukuričné vrcholce do zlatočervena, no porast bol sýtozelený a tieň tmavý. Zdvihol hlavu a načúval. S blížiacim sa západom slnka vietor celkom utíchol a kukurica stála nehybne, šíriac do teplého vzduchu vôňu vegetácie. Ak sú deti ešte v kukurici, sú ďaleko alebo sa jednoducho pričupili a striehnu. Ale Burt si nemyslel, že by kďeľ detí, aj keď vyšitých, vydržal tak dlho potichu. Mal podozrenie, že urobili, čo je deťom najprirodzenejšie bez ohľadu na to, aké to môže mať následky: vzdali sa a šli domov.

Zamieril k zapadajúcemu slnku, ktoré sa ponorilo do zhluku mrakov na horizonte, a vykročil. Ak prejde šikmo cez kukuričné riadky a stále bude mať slnko pred sebou, skôr či neskôr musí vyjsť na cestu číslo 17.

Bolesť v ramene sa ustálila na tupom búšení, ktoré bolo takmer príjemné, a dobrý pocit ho neopúšťal. Usúdil, že kým je tu, môže sa oddávať tomu pocitu bez výčitiek svedomia. Výčitky sa vrátia, keď bude stáť zoči-voči autoritám a opisovať, čo sa stalo v Gatline. To však má čas.

Razil si cestu kukuricou a myslel na to, že ešte nikdy nezakúsil také radostné sebauvedomenie. Po pätnástich minútach bola zo slnka iba pologuľa vykúkajúca spoza horizontu. Burt znovu zastal, lebo jeho nové sebauvedomenie sa prejavovalo spôsobom, ktorý sa mu nepáčil. Bolo to... nuž, bolo to trochu zlovestné.

Vzpriamil sa. Kukurica šumela.

Burt to už chvíľu vnímal, ale šumenie pripisoval niečomu inému. Vietor nefúka. Ako je to možné?

Ostražito sa poobzeral a očakával, že uvidí vysmiate chlapcov v kvakerských plášťoch, ako sa prikrádajú z kukurice a v rukách zvierajú nože. Lenže nič také nevidel. Ešte vždy sa ozýval šušťavý zvuk. Kúsok vľavo.

Pustil sa tým smerom a už si nemusel kliesniť cestu kukuricou. Riadok ho viedol tam, kam chcel ísť aj sám. Vpredu sa riadok končil. Končil? Nie, vyúsťoval na akúsi čistinku. Šum prichádzal odtiaľ.

Zrazu vyplašený zastal.

Vôňa kukurice bola taká intenzívna, že sa mu sprotovila. Z riadkov sálalo zadržované slnečné teplo a on si uvedomil, že je spotený, oblepený prachom a jemnými pavučinami z kukuričného vlása. Mal by naňho sadieť všakovaký hmyz... no nesadal.

Ticho stál a pohľad upieral tam, kde kukuričné riadky ústili do veľkého kruhu holej zeme.

Neboli tam nijaké komáre ani ovady, nijaké vošky ani piesočné blchy, ktoré on a Vicky nazývali „otravy“, keď spolu chodili, spomenul si s nečakanou nostalgiou. A nevidel ani jednu vranu. Čo je to za čudo — kukuričné pole bez vrán?

V dohasínajúcom dennom svetle pozorne preletel očami riadok po ľavej ruke. Videl, že každý list a každé steblo je dokonalé, čo jednoducho nie je možné. Ani stopa po nezdravej žltej farbe. Nijaké poškodené listy, nijaké vajíčka húseníc, nijaké vyhryzené chodbičky, nijaké...

Vypleštil oči.

Božemôj, vôbec tu nerastie burina!

Ani bylka. Každého pol metra vyrastalo zo zeme steblo kukurice. Nebol tam pýr ani ostrica, ani durman, ani pastierska kapsička, nič.

Burt sa rozhlíadal rozšírenými očami. Svetlo na západe temnelo. Oblaky sa zhlukli dovedna. Zlaté svetlo pod nimi sa premenilo na ružové a okrové. Čoskoro sa zotmie.

Bol čas zájsť na priestranstvo v kukurici a pozrieť, čo to tam je. Nebolo to celý čas v pláne? Neuberal sa sem, hoci si

myslel, že mieri k hradskej?

So strachom v útrobach kráčať riadkom a zastal na okraji priestranstva. Bolo ešte dosť svetla, aby videl, čo tam je. Nevládal ani vykriknúť. Akosi nemal v pľúcach dosť vzduchu. Nohy sa mu podlamovali ako paličky z naštiepeného dreva. Vyvaloval oči a tvár mal zaliatu potom.

„Vicky,“ zašepkal. „Vicky, prebohaživého...“

Bola vyviazaná na kríži ako ohavná trofej, zápästia a členky mala upevnené obyčajným ostnatým drôtom, aký dostať v každom železiarstve v Nebraske po sedemdesiat centov meter. Oči mala vypichnuté. Očné jamky jej vyplňali kľbká kukuričného vlása. Čeluste mala rozďavené v mlkvom výkriku a v ústach napchaté kukuričné šúpolie.

Vlavo od nej bola kostra odetá v rozpadávajúcej sa rochete. Obnažená čelust' sa vyškerila. Očné jamky huncútsky poškuľovali na Burta, ani čo by bývalý pastor z baptistického kostola Božej milosti hovoril: nie je také zlé, ak človeka ukrižujú v kukurici diablom posadnuté pohanské deti, nie je také zlé, ak človeku vypichnú oči v súlade s Mojžišovými zákonmi, nie je také zlé...

Vlavo od kostry v rochete bola ďalšia kostra, oblečená pre zmenu v rozsušenej modrej uniforme. Klobúk na lebke tienil oči a na ňom bol do zelena zájdený odznak s nápisom POLICAJNÝ NÁČELNÍK.

A vtedy to Burt začul: nie prichádzajúce deti, ale niečo omnoho väčšie, blížiace sa kukuricou ku kruhovému priestranstvu. Nie, to neboli deti. Deti by sa neopovážili vojsť večer do kukurice. Toto je posvätné miesto vyhradené Tomu, kto kráča medzi riadkami.

Burt sa dal na útek. Riadok, ktorým prišiel na priestranstvo, zmizol. Uzavrel sa. Všetky riadky sa uzavreli. Blížilo sa to krok za krokom, počul to, pretláčalo sa to cez kukuricu. Počul jeho dych. Upadol do extázy poverčivej hrôzy. Blíži sa to. Kukurica na náprotivnej strane priestranstva zrazu potemnela, akoby ju zaclonil obrovský tieň.

Prichádza.

Ten, kto kráča medzi riadkami.

Prichádzalo to na čistinku. Burt videl čosi ozrutné, črtajúce sa oproti oblohe... čosi zelené, s príšernými červenými očami veľkými ako futbalová lopta.

Niečo, čo páchlo ako suché kukuričné šúpolie, roky uložené v tmavej stodole.

Rozkričal sa. Nekričal však dlho.

Po chvíli vyšiel naľuknutý oranžový mesiac, aký býva počas žatvy.

Deti kukurice napoludnie zastali na čistinke, pozreli na dve ukrižované kostry a na dve mŕtvolky... ešte to neboli kostry, no čoskoro budú, keď príde čas. A tu, v srdci Nebrasky, v kukurici, nič nehrá vážnejšiu úlohu ako čas.

„Ajhľa, tejto noci sa mi prisnil sen a Hospodin mi zjavil toto.“

Všetky deti sa s bážňou a obdivom obrátili k Izákovi, dokonca aj Malachiáš. Izák mal iba deväť rokov, no pred rokom, keď si kukurica vzala Dávida, sa stal prorokom. Dávid dovŕšil devätnásť rokov a v deň svojich narodenín vošiel do kukurice, práve keď sa súmrak znášal na letné riadky.

Teraz Izák pokračoval s vážnym výrazom v drobnej tváričke pod klobúkom so zaobleným dňom:

„A Hospodin v mojom sne bol s ňou, ktorý kráča medzi riadkami, a prehovoril ku mne slovami, akými sa prihovárať pred rokmi našim starším bratom. S touto obeťou je veľmi nespokojný.“

Deti vzdychli, zavzlykali a rozhládli sa po zelených hradbách, ktoré ich obklopovali.

„Hospodin povedal: Či som vám nedal miesto na zabíjanie, kde môžete prinášať obety? Či som vám nepreukázal milosť? Ale tento muž sa mi rúhal, a tak som ho obetoval sám. Rovnako ako Modrého muža a falošného pastora, ktorí utiekli pred mnohými rokmi.“

„Modrý muž... falošný pastor,“ zašepkali deti a s úzkosťou hľadeli jedno na druhé.

„Takže odtiaľ sa vek milosti znižuje z devätnástich výsevov a zberov kukurice na osemnásť,“ pokračoval Izák neúprosne. „Plodte sa a množte sa však rovnako ako kukurica, potom vás zahrniem milosťou a zostanem s vami.“

Izák sa vzdialil.

Deti obrátili pohľady k Malachiášovi a Jozefovi, k jediným dvom v tejto skupine, ktorí mali osemnásť rokov. V meste boli ďalší, možno ich bolo dovedna aj dvadsať.

Čakali, čo povie Malachiáš, ktorý viedol pohon za Jáfetom, všeobecne známym pod menom Achaz, Bohom prekliaty. To Malachiáš podrezal Achazovi hrdlo a vyhodil jeho mŕtvolu z kukurice, aby nečisté telo kukuricu nepošpinilo a nezhanobilo.

„Poslúchnem Božie slovo,“ zašepkal Malachiáš.

Kukurica akoby súhlasne vzdychla.

V týždňoch, ktoré prídu, vyrobí dievčatá mnoho krucifixov z kukuričných šúľkov, aby odvrátili ďalšie zlo.

A tej noci všetci, ktorí prekročili vek milosti, mlčky vošli do kukurice a prišli na čistinku, aby získali večnú milosť Toho, kto kráča medzi riadkami.

„Zbohom, Malachiáš,“ zvolala Rúť. Bezútešne mu zakývala. Vo vystupujúcom bruchu nosila Malachiášovo dieťa a slzy jej bezhlasne stekali po lícach. Malachiáš sa neobrátil. Chrbát mal vzpriamený. Kukurica ho pohltila.

Rúť sa odvrátila, ešte vždy plačúc. Už dávnejšie sa v nej počala tajná nenávisť voči kukurici a zavše snívala o tom, že vojde do nej s fákľami v oboch rukách, keď príde suchý september a steblá budú mŕtve a horľavé. Bála sa však. Tam vonku v noci čosi obchádza a všetko vidí... ešte aj tajomstvá v ľudských srdciach.

Súmrak prešiel do večera. Okolo Gatlinu šumela kukurica a tajomne šepotala. Obeť sa jej zaľúbila.

POSLEDNÁ PRIEČKA NA REBRÍKU

Katrinin list som dostal včera, necelý týždeň potom, ako som sa aj s otcom vrátil z Los Angeles. Adresovaný bol do Wilmingtonu v štáte Delaware a ja som sa odvtedy už dva razy presťahoval. Ľudia sa dnes často sťahujú a je to čudné, ale tie prečiarknuté adresy a nálepky s novou adresou môžu vyzeráť ako obvinenia. Jej list bol pokrkváný a ufuľaný, roh obálky bol od manipulovania zahnutý ako somárské ucho. Prečítal som si, čo bolo v liste, a potom som si uvedomil, že stojím v obývačke so slúchadlom v ruke a odhodlávam sa zatelefonovať otcovi. Odložil som slúchadlo s pocitom blízkym hrôze. Je to starý človek po dvoch infarktoch. Mám mu zatelefonovať a povedať o Katrininom liste tak skoro po ceste do Los Angeles? Ak to urobím, je celkom možné, že ho to zabije.

Nezatelefonoval som. A nemal som to komu povedať... vec ako onen list je priveľmi osobná, aby sa o nej hovorilo pred niekým iným ako vlastnou ženou alebo veľmi blízkym priateľom. V posledných rokoch som si nenašiel veľa blízkych priateľov a so ženou Helen sme sa rozviedli v roku 1971. Teraz si vymieňame iba vianočné pohľadnice. Ako sa máš? A čo práca? Šťastlivý nový rok.

Celú noc som nad ním prebdel — teda nad Katrininým listom. Pokojne to mohla napísať aj na korešpondenčný listok. Pod oslovením Drahý Larry bola jediná veta. Ale jedna veta môže znamenať hodne. Môže hodne spôsobiť.

Spomenul som si na otca v lietadle, na jeho tvár, v ostrom slnečnom svite vo výške šesťtisíc metrov starú a strhanú, keď sme leteli z New Yorku západným smerom. Podľa oznámenia pilota sme práve preleteli nad Omahou a otec povedal: „Je to omnoho ďalej, než by sa zdalo, Larry.“ V hlase mal hlboký smútok, z ktorého mi bolo úzko, lebo som ho nechápal. Lepšie som ho pochopil, keď som dostal Katrinin list.

Kedysi sme bývali osemdesiat míľ na západ od Omahy v mestečku nazvanom Hemingford Home — otec, mama, moja sestra Katrina a ja. Bol som o dva roky starší od Katriny, ktorú všetci volali Kitty. Bolo to krásne dieťa a krásna žena — už keď mala osem rokov, teda v roku, keď sa stala tá pamätaná udalosť v kravíne, bolo vidieť, že jej svetlé hodvábné vlasy nikdy nestmavnú a že oči vždy zostanú sytej, škandinávsky modrej farby. Stačil pohľad do tých očí a muž stratil hlavu.

Asi poviete, že sme vyrastali, kde lišky dávajú dobrú noc. Otec mal tristo akrov rovinatej, úrodnej pôdy, pestoval krmnu kukuricu a choval dobytok. Každý tomu kraju hovoril „u nás doma“. V tých časoch boli všetky cesty samé blato alebo prach okrem štátnej cesty číslo 80 a hradskej do Nebrasky číslo 96, takže vybrať sa do mesta bola udalosť, na ktorú sa chystalo tri dni.

Dnes som jedným z najlepších nezávislých komerčných právnikov v Amerike, aspoň mi to vravia — a mne sa prichodí čestne priznať, že podľa mňa majú pravdu. Prezident istej veľkej spoločnosti ma raz predstavil svojej riaditeľskej rade ako efektívnu zbraň, ktorú si prenajal. Nosím drahé obleky a topánky z najjemnejšej kože. Mám troch koncipientov na plný úväzok a môžem si ich povolať ďalší tucet, ak potrebujem. Ale v tých časoch som chodil po prašnej ceste do jednotriedky s učebnicami zviazanými opaskom a prehodenými cez plece a Katrina chodila so mnou. Niekedy, najmä na jar, sme šli bosky. To bolo ešte predtým, ako vás v reštaurácii alebo v obchode odmietali obslúžiť, ak ste neboli obutí.

Matka neskôr zomrela — Katrina a ja sme vtedy boli na strednej škole v Columbia City — a dva roky nato môj otec vyšiel na mizinu a zamestnal sa ako predavač traktorov. Znamenalo to rozpad rodiny, aj keď to vtedy tak zle nevyzeralo. Otcovi sa v práci celkom darilo, stal sa obchodným zástupcom, kúpil si podiel na firme a asi pred deviatimi rokmi to dotiahol až na vedúcu funkciu. Ja som získal futbalové štipendium na univerzite v Nebraske a podarilo sa mi naučiť aj čosi viac než len, ako prekláňať s loptou pomedzi zomknutú formáciu protihráčov.

A Katrina? Veď práve o nej vám chcem porozprávať.

Stalo sa to, teda tá udalosť v kravíne, v jednu sobotu začiatkom novembra. Ak vám mám pravdu povedať, presný rok si nepamätám, ale Eisenhower bol ešte vždy prezidentom Spojených štátov. Mama bola na akejsi výstave pekárskeho výrobkov v Columbia City a otec šiel k nášmu najbližšiemu susedovi (a ten býval sedem míľ od nás), aby mu pomohol opraviť hrable na seno. Doma mal byť ešte prenajatý robotník, ale toho dňa sa vôbec neukázal a otec ho ani nie o mesiac vyhodil.

Otec mi nechal zoznam, čo treba porobiť (niečo mala spraviť aj Kitty), a zakázal nám hrať sa, kým nebude všetko hotové. To nám však nezabralo veľa času. Bol november a v tom ročnom období boli práce, ktoré sa nesmeli omeškať, už minulosťou. Toho roku sme zase všetko stihli. Nebývalo to každý rok.

Na ten deň si spomínam veľmi jasne. Obloha bola zamračená, a keďže nebolo chladno, priam ste cítili, že sa chce ochladiť, chcú udrieť mrazy a objaviť sa osuheľ, sneh a ľapkanica. Polia boli obnažené. Domáce zvieratá boli mrzuté a bez vôle. Akoby do domu prenikali čudesné jemné závan, ktoré sa tam nikdy predtým nedostali.

V taký deň jediné naozaj príjemné miesto bol kravín. Bolo tam teplo, rozvážala lahodná aróma sena, zvieracích koží a trusu a ozývalo sa záhadné chichotavé švitenie dážďovníkov v treťom záčine hore pod strechou. Ak ste celkom vyvrátili hlavu, videli ste, ako biele novembrové svetlo presvítá cez škáry v streche, a pokúšali ste sa vyhlásťovať vlastné meno. Bola to hra, ktorá mala skutočný pôvab iba v pochmúrnych jesenných dňoch.

K priečnemu trámu vysoko v treťom záčine bol priklincovaný rebřík, ktorý ho spájal s dlážkou. Liezť po rebříku sme mali zakázané, lebo bol starý a rozheganý. Otec už tisíc ráz sľúbil matke, že ho strhne a spraví silnejší, ale akosi mu do toho vždy niečo prišlo... napríklad šiel pomôcť susedovi opraviť hrable. A prenajatý robotník mal jednoducho obe ruky ľavé.

Ak ste sa vyšplhali po tom rozheganom rebříku — mal presne štyridsaťtri priečok, Kitty a ja sme ich dobre zrátali, takže sme to vedeli —, dostali ste sa na trám, ktorý bol vyše dvadsať metrov nad dlážkou kravína posypanou slamou. A ak ste potom preliezli po tráme asi štyri metre, pričom sa vám triasli kolená, prašťali členky a v ústach ste mali púšť, ocitli ste sa nad uskladneným senom. A potom ste mohli zoskočiť z trámu a padať dvadsať metrov strašidelne čarokrásnym smrteľným letom do obrovského mäkkého lôžka zo sviežeho sena. Seno má sladkú vôňu a vy ste spočinuli v tej vôni znovuzrodeného leta, pričom žalúdok akoby vám zostal visieť kdesi vo vzduchu a vy ste sa cítili... nuž, ako sa asi musel cítiť Lazar. Podstúpili ste pád a zostali ste nažive, aby ste o tom mohli vypovedať.

Bol to zakázaný šport, to je fakt. Keby nás prichytili, matka by celá bez seba spustila krik a otec by vzal do ruky remeň, aj keď sme už neboli celkom malí. Pretože rebrík bol nebezpečný, a aj preto, lebo ak by ste náhodou stratili rovnováhu a spadli z trámu, prv ako ste preliezli ponad miesto, kde bolo len pár chlupov slamy, pád by znamenal absolútnu skazu na tvrdej doštenej dlážke kravína.

Pokušenie však bolo jednoducho prisilné. Keď kocúr nie je doma... ved' viete, ako sa to hovorí.

Deň sa začal ako všetky ostatné, s rozkošným pocitom hrôzy zmiešanej s napätým očakávaním. Zastali sme pri päte rebríka a pozerali sa jeden na druhého. Kitty mala sýtočervené líca a oči tmavšie a iskrivejšie ako kedykoľvek predtým.

„Choď, ak si trúfaš,“ povedal som.

Kitty na to pohotovo: „Kto to prvý povedal, ten nech ide prvý.“

Ja na to pohotovo: „Dievčatá majú prednosť.“

„Ak je to nebezpečné, tak nie,“ povedala a nevinne sklopila oči, ako keby každý nevedel, že je druhá najväčšia divoška v Hemingforde. Ale ona už bola taká. Chcela ísť, ale nie prvá.

„Tak dobre,“ povedal som. „Idem ja.“

V tom roku som mal desať rokov a bol som chudý ako trieska. Vážil som okolo štyridsať kíľ. Kitty mala osem rokov a vážila asi o desať kíľ menej. Rebrík nás dovtedy udržal a my sme si mysleli, že nás aj vždy udrží, vyznávali sme teda filozofiu, ktorá ustavične privádza do ťažkostí ľudí aj celé národy.

Cítil som to, keď som v ten deň stúpал vyššie a vyššie v prašnom vzduchu kravína a začalo ma trochu nadhadzovať. Ako vždy asi na polceste som si predstavil, čo by sa mi stalo, keby rebrík náhle povolil a rozpadol sa. Ale šiel som čoraz vyššie, kým som sa nemohol zachytiť rukami trámu, vytiahnuť sa naň a pozrieť nadol. Kittina tvár obrátená dohora, aby ma videla, bola ako malý biely ovál. Vo vyblednutej kockovanej košeli a modrých džinsoch vyzerala ako bábika. Ešte vyššie nado mnou pod zaprášenými krovmi tiško švitorili dážďovníky.

A znovu som bezmyšlienkovite zavolať:

„Ahoj, tam dole!“ a môj hlas klesal k nej spolu s čiastočkami senného prachu.

„Ahoj, tam hore!“

Vstal som. Trochu som sa zaknísal dopredu a dozadu. Ako vždy som mal pocit, ani čo by tu zrazu nastalo zvláštne prúdenie vzduchu, ktoré dolu nejestvovalo. Keď som sa začal kúšťik po kúštičku premiestňovať s upaženými rukami, aby som udržal rovnováhu, počul som tlkot vlastného srdca. Raz mi počas tejto fázy dobrodružstva preletel tesne popred tvár dážďovník, a keď som sa zaklonil, takmer som sa prevážil nabok. Prenasledoval ma strach, že sa to zase zopakuje.

Tentoraz sa to však nestalo. Napokon som stál nad senom, znamenajúcim bezpečie. Teraz pohľad nadol už tak neľakal, skôr poskytoval zmyslom pôžitok. Nastal moment očakávania. Potom som vykročil do priestoru, pre väčší efekt som si pridržal nos a tak ako vždy, náhle pôsobenie zemskej príťažlivosti, ktorá ma neľútostne strhávala nadol ani kus olova, vyvolalo vo mne túžbu zvolať: Ach, ľutujem, pomýlil som sa, dovoľte mi zostať!

Potom som dopadol na kopu sena a vboril sa do nej ako projektíl. Jej sladký prachový pach ma obklopoval zo všetkých strán a ja som ešte vždy klesal akoby do ťažkej vody, až som napokon zostal pohrúžený v sene. Ako vždy som pocítil v nose nutkanie na kýchnutie. A začul som jednu-dve vyľakané poľné myši, keď si hľadali pokojnejší úkryt. Zvláštnym spôsobom som cítil, že som sa znovu narodil. Spomínam si, ako mi raz Kitty povedala, že keď sa prepadne do kopy sena, cíti sa svieža a znovuzrodená ako bábätko. Vtedy som to pustil jedným uchom dnu, druhým von — aj som vedel, čo tým myslí, aj nie —, ale odkedy som dostal jej list, premýšľam i o tom.

Vyhrabal som sa zo sena, dá sa povedať, že som ho preplával, až som vyliezol na dlážku v kravíne. Mal som seno na nohaviciach aj na chrbte pod košeľou. Mal som ho na trampkách a trčalo mi na lakt'och. Či som mal trávové semenka vo vlasoch? No pravdaže.

Ona už medzitým bola v polovici rebríka, vlasy učesané do zlatistých chvostíkov sa jej hompáľali pri lopatkách, a liezla cez prachový lúč svetla. V iné dni svetlo azda bolo rovnako žiarivé ako jej vlasy, ale v ten deň jej chvostíky nemohlo nič prekonať — boli asi najfarbistejšou vecou tam vo výške.

Spomínam si, ako som si pomyslel, že sa mi nepozdáva, keď sa rebrík prehýba a kníše. Tuším nikdy nebol taký ohybný.

Potom vyliezla na trám vysoko nado mnou — teraz som ja bol ten malý, moja tvár bola drobný dohora vyvrátený ovál a jej hlas sa zniesol s poletujúcimi plevami zvrátenými mojim zoskokom:

„Ahoj, tam dolu!“

„Ahoj, tam hore!“

Prešla po tráme a srdce v hrudi sa mi trochu upokojilo, keď som usúdil, že už je v bezpečí nad senom. Vždy to tak bolo, aj keď bola ona hybkejšia ako ja... a obratnejšia, ak to len neznie priveľmi čudne, že to niekto vraví o malej sestričke.

Zostala stáť vo svojich starých teniskách, dvihla sa na prsty a vystrela ruky. A potom plavne zletela ako labuť. Len skúste hovoriť o niečom, na čo nemôžete zabudnúť, čo neviete opísať. Nuž ja to opísať viem... aspoň trochu. Ale nie zas tak, aby ste pochopili, aké to bolo krásne, aké dokonalé, jedna z mála vecí v mojom živote, ktorá sa mi zdá úplne reálna, úplne pravdivá. Nie, neviem vám to tak podať. Nemám tú obratnosť pera ani jazyka.

Na chvíľu zavisla vo vzduchu, akoby nadnášaná jedným zo záhadných vzdušných prúdov, ktoré vanuli iba v tret'om záčine. Bola ani jagavá lastovička so zlatým perím, akú Nebraska nikdy odvtedy nevidela. Bola to Kitty, moja sestra, ruky mala zapažené, chrbát oblúkovito prehnúť dozadu. Ako som ju len ľúbil v tom zlomku času!

Potom dopadla, zaryla sa do sena a zmizla z dohľadu. Z diery, ktorú vyhlbila, sa zdvihol vír senného prachu a ozval sa smiech. Zabudol som, aký vratký sa mi videl rebrík, keď po ňom liezla, a kým sa vyhrabala von, už som bol v jeho polovici.

Aj ja som sa pokúšal zletieť tak plavne, ale zmocnil sa ma strach ako zvyčajne a moja labuť sa zmenila na delovú guľu. Tuším som nikdy neuveril, že mám pod sebou seno tak, ako tomu verila Kitty.

Ako dlho trvala hra? Ťažko povedať. Ale asi po desiatich či dvanástich skokoch som pozrel nahor a videl som, že svetlo sa zmenilo. Mama a otec sa mali čoskoro vrátiť a my sme boli celí pokrytí odrobinkami sena, čo bolo to isté ako podpísané priznanie. Dohodli sme sa, že každý pôjdeme ešte raz.

Cítil som, ako sa rebrík podo mnou hýbe, a počul som — veľmi neurčito — kvílivý zvuk, ako keď sa staré kince uvoľňujú z dreva. A po prvý raz som sa naozaj zľakol. Keby som bol nižšie, asi by som zliezol a tým by sa to skončilo, ale trám bol bližšie a videl sa mi bezpečnejší. Tri priečky pred vrcholom sa kvílenie vyťahovaných klincov ozvalo hlasnejšie a mňa zrazu obľiala chladná hrôza a naisto som vedel, že som zašiel príďaleko.

Potom som sa rukami chytil drapľavého trámu, prevážil sa naň z rebríka a chladný nepríjemný pot mi lepil stebielka sena na čelo. Radosť z hry bola preč.

Poponáhľal som sa nad kopu sena a skočil. Ešte aj príjemná časť zoskoku stratila čaro. Keď som padal, predstavoval som si, ako by som sa cítil, keby sa ku mne blížila tvrdá doštená dlážka kravína namiesto poddajného, mäkučkého sena. Zastal som uprostred kravína a videl, ako sa Kitty ponáhľala hore po rebríku. Zvolal som: „Hej, hybaj dolu! Rebrík nie je bezpečný!“

„Mňa udrži!“ zavolala mi nazad dôverčivo. „Som ľahšia ako ty!“

„Kitty —“

Ale už som nedopovedal. Pretože práve vtedy rebrík povolil.

Ozval sa ostrý praskot spráchniveného dreva. Vykrikol som a Kitty zapišťala. Bola asi tak vysoko ako ja, keď som uznal, že som priveľmi bezočivo pokúšal šťastie.

Priečka, na ktorej stála, povolila a oba boky rebríka sa rozišli. Na chvíľu rebrík pod ňou, celkom odlomený, vyzeral ako ťarbavý chrobák či iný hmyz — modlivka alebo bzdocha, ktorá sa práve rozhodla odkráčať.

Potom sa rebrík zvalil a dopadol na dlážku v kravíne s plochým plesnutím, ktoré zvirilo prach a zapríčinilo, že kravý znepokojene zahučali. Jedna z nich kopla do dverí.

Kitty vysokým, prenikavým hlasom zvyškla.

„Larry! Larry! Pomôž mi!“

Vedel som, čo treba urobiť, hneď som si to uvedomil. Strašne som sa bál, nie však tak, aby som stratil hlavu. Bola vyše dvadsať metrov nado mnou, nohami v džínsoch divo kopala do vzduchu a dážďovníky nad ňou švitorili. Bál som sa, to mi môžete veriť. A viete, dodnes sa nemôžem pozeráť na cirkusové číslo na visutej hrazde, dokonca ani v televízii nie. Trasie sa mi od toho žalúdok.

Vedel som však, čo treba urobiť.

„Kitty!“ zrúkol som na ňu. „Len sa drž! Drž sa a nehýb sa!“

Ihneď poslúchla. Prestala kopáť nohami, visela kolmo nadol a drobnými rúčkami sa krčovito držala poslednej priečky na odlomenom konci rebríka ako akrobat, ktorému sa nechce hojdať hrazda.

Bežal som ku kope sena, schmatol z neho za náruč, bežal som nazad a hodil ho na zem. Zase som sa vrátil. A znova. A znova.

Naozaj si nepamätám, čo som potom robil, ibaže som mal sena plný nos a začal som kýchať a nemohol som prestať. Behal som hore-dolu a všíl seno tam, kde bola predtým päta rebríka. Bola to veľmi malá kôпка. Pri pohľade na ňu a na Kitty, ktorá visela tak vysoko nad ňou, ste si mohli pomyslieť na jeden z tých kreslených filmov, kde chlapík skočí zo stometrovej výšky do pohára s vodou.

Tam a nazad. Tam a nazad.

„Larry, už sa dlho neudržíš!“ Hlások mala tenučký a zúfalý.

„Kitty, musíš! Musíš sa udržať!“

Tam a nazad. Seno za košeľou. Tam a nazad. Teraz mi kopa sena siahala po bradu, ale kopa, do ktorej sme skákali, bola vysoká osem metrov. Pomyslel som si, že ak si iba zláme nohy, vyviazne z toho lacno. A vedel som, že ak nedopadne do sena, zabije sa. Tam a nazad.

„Larry! Priečka! Povoľuje!“

Počul som súvislý vrzgot priečky, ktorá sa uvoľňovala pod jej váhou. Od strachu zase začala kopáť nohami. Lenže ak sa bude takto zmietáť, zaručene kopu sena minie.

„Nie!“ skríkol som. „Nie! Prestaň! Pusti sa! Pusti sa, Kitty!“ Pretože bolo prineskoro, aby som priniesol ďalšie seno. Bolo neskoro na čokoľvek okrem slepej nádeje.

Pustila sa a zletela dolu v tej sekunde, ako som jej povedal. Dopadla kolmo ako nôž. Zlaté chvostíky jej pri páde odstávali dohora, oči mala zatvorené, tvár bledú ako porcelán a ja som sa bál, že už nikdy nevstane. Nevykrikla. Ruky mala zopäté pred perami ako pri modlitbe.

A trafila priamo doprostred sena. Prepadla sa tak, že ju nebolo vidieť — seno sa rozletelo na všetky strany, ani čo by doň dopadla črepina —, a ja som počul náraz jej tela na doštenú dlážku. Ten zvuk, ten tupý úder vo mne vyvolal smrteľné mrazenie. Bol hlasný, až prihlasný. Ale musel som sa na ňu pozrieť.

Plačky som rozhrňal seno a odhadzoval ho nabok. Odhadzoval som ho celé náruče. Na svetlo prišla noha v modrých džínsoch, potom kockovaná košeľa... a potom Kittina tvár. Bola smrteľne bledá a oči mala zatvorené. Bola mŕtva, vedel som to, hneď ako som na ňu pozrel. Svet sa pre mňa stal sivý, novembrovo sivý. Jediné, čo malo nejakú farbu, boli jej jasnozlaté chvostíky.

A ešte jej sýtomodré dúhovky, keď otvorila oči.

„Kitty?“ Hlas som mal chriplavý, zastretý, pochybovačný. Hrdlo som mal zahlienené od senného prachu. „Kitty?“

„Larry?“ spýtala sa začudovane. „Som nažive?“

Vytiahol som ju zo sena, objal a ona sa mi zavesila okolo krku a tiež ma objala.

„Žiješ,“ povedal som. „Žiješ, ty žiješ!“

Zlomila si ľavý členok a to bolo všetko. Keď doktor Pedersen, praktický lekár z Columbia City, prišiel s otcom a so mnou do kravína, dlho pozeral do tieňa. Posledná uvoľnená priečka na rebríku tam visela na jedinom klinci.

Ako som už spomenul, pozeral tam veľmi dlho. „Zázrak,“ povedal môjmu otcovi a potom pohrdavo kopol do sena, ktoré som naznašal. Pobral sa von k svojmu zaprášenému autu a odišiel.

Otec mi položil ruku na plece. „Ideme do kôlne, Larry,“ povedal veľmi pokojne. „Asi vieš, čo ťa tam čaká.“

„Áno, prosím,“ zašepkal som.

„Zakaždým, keď ťa udiem, ďakuj Bohu, že tvoja sestra ešte žije.“

„Áno, prosím.“

A šli sme. Dostal som veľkú bitku, takú, že celý týždeň som jedával postojačky a ďalšie dva týždne s vankúšom pod zadkom. A zakaždým, keď ma otec uderel svojou veľkou červenou, hrčavou rukou, ďakoval som Bohu.

Ďakoval som veľmi, veľmi nahlas. Pri posledných dvoch alebo troch úderoch som si bol celkom istý, že ma počuje.

Pustili ma k nej krátko predtým, ako mala ísť spať. Za jej oknom bol drozd, to si pamätám. Nohu, celú obviazanú, mala vystretú na doske.

Hľadela na mňa tak dlho a láskyplne, až som sa cítil nesvoj. Povedala: „Seno. Ty si tam nanosil seno.“

„Pravdaže som nanosil,“ vyhrkol som. „Čo iné som mal robiť? Keď sa raz zlomil rebrík, nahor sa dostať nedalo.“

„Nevedela som, čo robíš,“ povedala.

„Musela si vedieť! Bol som priamo pod tebou, prepánakráľa!“

„Neopovážila som sa pozrieť dolu,“ povedala. „Príveľmi som sa bála. Po celý čas som mala zavreté oči.“

Pozeral som na ňu ako omráčený.

„Ty si to nevedela? Nevedela si, čo robím?“

Pokrútila hlavou.

„A keď som ti povedal, aby si sa pustila... tak si jednoducho poslúchla?“

Prikývla.

„Kitty, ako si to mohla?“

Pozrela na mňa tými hlbokými modrými okálmi. „Vedela som, že určite niečo vymyslíš,“ povedala. „Si predsa môj starší brat. Vedela som, že sa o mňa postaráš.“

„Ach, Kitty, ani nevieš, ako málo chýbalo.“

Zakryl som si rukami tvár. Sadla si a odtiahla mi ich. Pobožkala ma na líce. „Nie,“ povedala. „Ale vedela som, že si tam dole. Páni, ale som ospanlivá. Uvidíme sa zajtra, Larry. Dajú mi sadru, doktor Pedersen to povedal.“

Sadru na nohe mala necelý mesiac a podpísali sa jej na ňu všetci spolužiaci — ešte aj mňa nakriatla, aby som sa na ňu podpísal. A keď jej ju dali dolu, bol to koniec udalosti v kravíne. Otec nahradil rebrík k tretiemu záčinu novým, pevným, ale ja som už nikdy neliezol na trám a neskákal do kopy sena. Pokiaľ viem, ani Kitty nie.

Svojím spôsobom to bol aj nebol koniec. Svojím spôsobom sa to skončilo až pred deviatimi dňami, keď Kitty vyskočila z najvyššieho poschodia budovy poisťovne v Los Angeles. V náprsnej taške mám novinový výstrižok z Los Angeles Times. Myslím, že ho budem vždy nosiť pri sebe, nie v tom dobrom zmysle, ako nosíme fotografie ľudí, ktorých si chceme pripomínať, alebo lístky do divadla z naozaj dobrého predstavenia, alebo časti programu zo zápasu o svetový pohár. Nosím ten výstrižok tak, ako nosíme niečo ťažké, lebo je to naša povinnosť. Nadpis znie:

PROSTITÚTKA ZLETELA DO NÁRUČIA SMRTI.

Dospeli sme. Iba to viem, ak nerátam fakty, ktoré nič neznamenajú. Mala ísť študovať na obchodnú fakultu do Omahy, no v lete potom, ako skončila strednú školu, vyhrala súťaž krásy a vydala sa za jedného z členov poroty. Znie to ako neslušný vtíp, však? Moja Kitty.

Kým som študoval právo, rozviedla sa a poslala mi dlhý list, hádam aj vyše desaťstranový, v ktorom opisala, aké to bolo, aký hnus, ako to mohlo byť lepšie, keby mohla mať dieťa. Spytovala sa ma, či by som neprišiel. Ale vynechať týždeň na právnickej fakulte je ako premeškať celý semester pri štúdiu iného humanitného odboru. Poslucháči práva sú ako chrty. Ak človek stratí z dohľadu mechanického kráľika, stratí ho navždy.

Prestáhovala sa do Los Angeles a znovu sa vydala. Keď sa jej rozpadlo aj druhé manželstvo, skončil som štúdium práva. Prišiel ďalší list, kratší, trpkjší. V nijakom prípade na tom kolotoči neskysne, oznámila mi. Je to ako zamestnanie na plný úväzok. Jediný spôsob, ako sa vyslobodiť, je zoskočiť z koňa a rozraziť si lebku. Ak treba takúto cenu zaplatiť za to, že nás manžel živí, kto o to stojí? P. S. Môžeš prísť, Larry? Už je to dávno.

Odpísal som jej, že by som veľmi rád prišiel, no nemôžem. Práve som sa zamestnal vo firme, kde je veľká konkurencia, majú ma tu za ucháňa, čiže samá drina a nijaké uznanie. Ak mám postúpiť o stupienok vyššie, musím to dokázať ešte v tomto roku. Takto vyznel môj dlhý list. Písal som v ňom len o svojej kariére.

Odpovedal som na všetky jej listy. Ale nemohol som celkom uveriť, že mi to píše naozaj Kitty, chápete, tak ako som nemohol naozaj uveriť, že podo mnou je seno... až keď napokon stlmilo môj pád a zachránilo mi život. Nemohol som uveriť, že moja sestra a ubitá žena, ktorá sa podpisuje Kitty a svoje meno naspodku listu orámuje krúžkom, je jedna a tá istá osoba. Moja sestra bolo dievčatko s chvostíkmi a nemalo ešte prsia.

Písať prestala ona. Dostával som pohľadnice na Vianoce, na narodeniny a moja žena jej písala pri tých istých príležitostiach. Potom sme sa rozviedli, odsťahoval som sa a jednoducho som zabudol. Na najbližšie Vianoce a narodeniny, ktoré nasledovali, prišli pohľadnice tak, že mi ich poslali z predošlého bydliska. Z toho prvého. A ja som si ustavične pripomínal: Páni, musím Kitty napísať, že som sa prestáhoval. Nenapísal som však.

Ale ako som vám už povedal, tieto fakty vlastne nič neznamenajú. Dôležité je len to, že sme vyrástli a ona vyskočila z poisťovne a že Kitty bola tá, čo vždy verila, že má pod sebou seno. To Kitty povedala: „Vedela som, že určite niečo vymyslíš.“

To je dôležité. A ešte Kittin list.

Ľudia sa dnes často sťahujú a je to čudné, ale tie prečiarknuté adresy a nálepky s novou adresou môžu vyzerat' ako obvinenia. Svoju adresu napísala tlačnými literami do ľavého horného rohu obálky a bola to adresa, na ktorej bývala až dovtedy, kým nevyskočila. Bol to veľmi pekný nájomný dom na Van Nuys. S otcom sme tam zašli po jej veci.

Domáca bola milá. Mala Kitty rada.

List bol opečiatkovaný dva týždne predtým, ako umrela. Dostal by som ho oveľa skôr, keby nebolo tej medziadresy. Asi ju čakanie už omrzelo.

Drahý Larry,

v poslednom čase som o tom dosť premýšľala... a vychádza mi to tak, že by bolo pre mňa lepšie, keby sa tá posledná priečka vylomila ešte prv, ako si stačil nanosiť seno.

Tvoja Kitty

Áno, myslím, že sa jej odnechcelo čakať. Radšej verím niečomu takému, než by som si pripustil, že podľa jej úsudku som na ňu zabudol. Nechcem na to myslieť, lebo tá veta možno bola jediný spôsob, ktorý by ma prinútil, aby som sa rozbehol za ňou.

To však nie je jediný dôvod, prečo ku mne spánok prichádza tak ťažko. Keď zatvorím oči a obchádzajú ma driemoty, vidím ju skákať z tretieho začínu, oči naširoko roztvorené a tmavomodré, telo prehnuté, ruky vystreté za seba.

Ona vždy vedela, že je pod ňou seno.

MUŽ, KTORÝ MAL RÁD KVETY

V jeden májový podvečer roku 1963 po newyorskej Tretej avenue rázne kráča mladý muž s rukou vo vrecku. Vzduch bol vlhý a úchvatný, farba oblohy postupne prechádzala od modrej k pokojnej krásnej súmräkej fialovej. Niektorí ľudia milujú mesto, a toto bol jeden z večerov, aké ich k tomu vedú. Všetci, čo postávali vo dverách lahôdkárstiev, čistiarň a reštaurácií, akoby sa usmievali. Stará pani, ktorá v ošúchanom kočíku tlačila dve tašky s nákupmi, sa zaškerila na mladíka a pozdravila ho: „Ahoj, krásavec!“ Mladý muž jej venoval polúsmev, zdvihol ruku a zamával. Prechádzala ďalej a myslou jej prebehlo: Je zaľúbený.

Vyzeral na to. Mal na sebe svetlosivý oblek, úzku kravatu pri krku trochu povolenú, vrchný gombík na golieri rozopnutý. Vlasy tmavé a nakrátko ostrihané. Pokožku svetlú, oči bledomodré. Nemal mimoriadnu tvár, ale v ten vlhý jarný podvečer na tej avenue v máji šesťdesiateho tretieho roku bol krásny, a starena si v sladkej nostalgii onoho momentu pomyslela, že na jar môže byť krásny každý... ak sa ponáhľa na večeru so svojim snom a potom azda do tanečiarne. Jar je jediné ročné obdobie, v ktorom nostalgia akoby nikdy nezhorkla, a ona pokračovala v ceste spokojná, že ho oslovila a že sa jej za poklonu odmenil zdvihnutím ruky v napoly pozdravnom geste.

Mladý muž prešiel cez Šesťdesiatu tretiu ulicu, kráčajúc ráznym krokom a s rovnakým poloúsmevom na perách. O kus ďalej pri tom istom bloku stál akýsi starec pri obitom zelenom vozíku, na ktorom mal rozložené kvety — prevažovala tu žltá farba; žltá záplava narcisov a neskorých krokusov. Starec mal aj klinčeky a zopár skleníkových čajových ruží, zväčša žltých a bielych. Jedol praclík a počúval objemné tranzistorové rádio, položené na rohu vozíka.

Z rádia vychádzali zlé správy, ktoré nik nepočúval: vrah s kladivom bol ešte vždy na slobode; JFK vyhlásil, že situácia v malej ázijskej krajine menom Vietnam (Vajtnam, povedal chlapík, čo čítal správy) si vyžaduje pozornosť; z East Riveru vytiahli neidentifikovanú ženu; porote sa nepodarilo

zhodnúť na vine zločineckého šéfa v procese, ktorý bol súčasťou kampane mestskej rady proti heroínu; Rusi nechali vybuchnúť nukleárnu zbraň. Nič z toho nevyzeralo reálne, zdalo sa, že na ničom nezáleží. Vzduch bol vlhý a voňavý. Dvaja chlapíci s pivnými bruchami stáli pred pekárňou, hádzali si päťcentovou mincou a štuchali sa navzájom do rebier. Jar sa zachvievala na samom pokraji leta a v meste je leto sezónou snov.

Mladý muž prešiel okolo kvetinového stánku a zvuk zlých správ sa rozplynul. Zaváhal, obzrel sa cez plece a zauvažoval. Siahol do vrecka na kabáte a znova sa dotkol toho, čo v ňom mal. Tvárou mu prebleskol začudovaný výraz, opustenosť, takmer strach, no potom, keď vytiahol ruku z vrecka, znova nadobudla predchádzajúci výraz dychtivého očakávania.

Obrátil sa k stánku s kvetinami a usmieval sa. Prinesie jej nejaké kvety, ktoré ju potešia. Rád sa pozeral, ako sa jej rozsviecuje oči údivom a radosťou, keď jej prinášal prekvapenia — maličkosti, pretože nebol ani zďaleka bohatý. Škatuľku cukríkov. Náramok. Raz len vrecko s pomarančmi z Valencie, lebo vedel, že ich Norma má rada.

„Mladý priateľ,“ povedal kvetinár, keď sa muž v sivom obleku vrátil a blúdil očami po tovare vyloženom na vozíku. Predavač mal asi šesťdesiatosem rokov, bol v roztrhanom sivom pletenom svetri a napriek tomu, že večer bol teplý, na hlave mal mäkkú čiapku. Jeho tvár sa ponášala na vrásčitú mapu, oči mal hlboko vo väčkoch a medzi prstami sa mu triasla cigareta. Ale aj on si pamätal, aké to bolo, byť mladým na jar — mladým a takým zaľúbeným, že až. Kvetinár sa normálne tváril kyslo, ale teraz sa trochu usmieval, tak ako predtým žena, čo tlačila kočík s nákupmi, pretože tento chlapec bol jasný prípad. Znietol si omrvinky praclíka z predku vyťahaného svetra a pomyslel si: Ak by tento chlapec bol chorý z lásky, dali by ho hneď na jednotku intenzívnej starostlivosti.

„Po čom sú tie kvety?“ opýtal sa mladý muž.

„Urobím vám peknú bukrétu za dolár. Tie čajové ruže, tie sú zo skleníka. Stoja trochu viac, sedemdesiat centov kus. Predám vám pol tucta za tri doláre päťdesiat.“

„To je veľa,“ povedal mladík.

„Nič nie je zadarmo, mladý priateľ. To vás matka nenaučila?“

Mladík sa uškrnul. „Je možné, že sa o tom zmienila.“

„Iste. Iste sa zmienila. Dám vám pol tucta, dve červené, dve žlté, dve biele. Viac pre vás urobiť nemôžem, nemám pravdu? Dám tam nejakú gypsomilku — to majú rady — a vyplním ju papradím. Krásne. Alebo si môžete zobrať tú bukrétu za dolár.“

„Majú rady?“ opýtal sa mladý muž a ešte vždy sa usmieval.

„Mladý priateľ,“ povedal predavač kvetín, keď vystrelil ohorok cigarety ukazovákom do kanála a oplatil mu úsmev, „v máji nik nekupuje kvety pre seba. Je to ako federálny zákon, rozumiete, čo mám na mysli?“

Mladý muž si spomenul na Normu, jej šťastné, prekvapené oči a jemný úsmev a trochu uhol hlavou. „Myslím, že áno,“ povedal.

„Iste rozumiete. Tak čo povieť?“

„No... čo by ste mi poradili?“

„Poviem vám, čo by som vám poradil. Očujte! Za radu nič nedáte, nemám pravdu?“

Mladý muž sa usmial a povedal: „Tuším je to posledné, za čo ešte netreba platiť.“

„Nabetón, že hej,“ povedal kvetinár. „Okej, mladý priateľ. Ak sú to kvety pre matku, zoberte jej tú bukrétu. Pár narcisov, pár krokusov, nejaká konvalinka. Nepokazí to rečami: „Tie milujem, chlapče, koľko stáli? Ach, toľko peňazí, to ich musíš tak rozhadzovať?““

Mladý muž zvrátil hlavu dozadu a rozosmial sa.

Predavač povedal: „Ale ak je to pre vaše dievča, to je čosi iné, synak, a vy to viete. Prinesiete jej čajové ruže, a ona sa hneď nezmení na účtovníčku, chápete ma? Počujte! Hodí sa vám okolo krku a —“

„Zoberiem si tie čajové ruže,“ povedal mladý muž a teraz bol rad na predavačovi kvetov, aby sa rozosmial. Dvaja muži, ktorí neďaleko hrali o drobné, sa obzreli a usmiali.

„Hej, chlapče!“ zavolať jeden. „Nekúpiš lacno obrúčku? Predám ti svoju... Už ju nechcem.“

Mladý muž sa uškrnul a začervenal až ku korienkom vlasov.

Kvetinár vybral šesť čajových ruží, trochu im pristrihol konce, pokropil ich vodou a zabalil do veľkého papierového kužeľa.

„Dnes večer počasie vyzerá ideálne,“ povedalo rádio. „Pekné a mierne, teploty osemnásť až dvadsať stupňov, perfektné na sledovanie hviezd zo strechy, ak ste romantický typ. Len si to vychutnajte, Newyorčania, užite si!“

Kvetinár zalepil priesvitnou lepiacou páskou obal kytice a poradil mladému mužovi, aby dáme svojho srdca povedal, nech do vody na kvety pridá trochu cukru, že jej tak vydržia dlhšie.

„Poviem jej,“ sľúbil mladý muž. Vystrel ruku s päťdolarovou bankovkou. „Ďakujem vám.“

„Robím len svoju prácu, mladý priateľ,“ povedal predavač, vracajúc dolár a dva štvrté doláre. Jeho úsmev trochu posmutnel. „Pobozkajte ju za mňa.“

V rádiu začali Four Seasons spievať Sherry. Mladý muž si vložil drobné do vrečka a vykročil ďalej ulicou s očami naširoko otvorenými, pohotovými a dychtivými, nehľadiac ani tak na život, ktorý prúdil a premieňal sa okolo neho na Tretej avenue, ako skôr do svojho vnútra a dopredu v očakávaní. No isté veci sa nedali prehliadnuť: matka, čo viezla v kočíku dieťa s tvárou smiešne zamazanou od zmrzlina, dievčatko, čo skákalo cez švihadlo a k tomu si hovorilo riekanku. Dve ťarchavé ženy pred pracovňou fajčili a porovnávali si bruchá. Skupina mužov pozerala do výkladu elektropredajne na obrazovku veľkého farebného televízora so štvorcifernou cenou — bežal v ňom baseballový zápas a všetci hráči mali zelenkasté tváre. Hracia plocha mala nejasne jahodový odtieň a New York Mets viedli nad Phillies šesť jeden. Kráčal ďalej s kvetmi v rukách a neuvedomoval si, že dve ženy pred pracovňou sa na okamih prestali rozprávať a túžobne naňho pozerali, ako okolo nich prechádza s čajovými ružami v papieri: im už dávno nik kvety nenosil. Nevnímal mladého dopravného policajta, ktorý zastavil premávku na križovatke Tretej avenue a Šesťdesiatej deviatej ulice hvízdnutím na píšťalke a nechal ho prejsť; aj on bol zasnúbený a poznal zasnúvaný výraz na tvári mladého muža zo svojho zrkadielka na holenie, kde ho v posledných dňoch často vídal. Nevnímal dve mladé dievčatá, ktoré šli proti nemu po chodníku, a keď ho minuli, objali sa a rozchichotali.

Pri Sedemdesiatej tretej ulici zastal a obrátil sa doprava. Táto ulica bola o čosi tmavšia, lemovaná dôstojnými činžiakmi z hnedého kameňa a malými reštauráciami s talianskymi názvami. O tri bloky ďalej v ubúdajúcom svetle hrali chlapci hokej s loptičkou. Mladík nezašiel až k nim; pol bloka pred tým zabočil do úzkej uličky.

Hviezdy už boli na oblohe, mätko sa leskli. Ulička bola tienistá a tmavá, lemovaná nejasnými obrysmi popolníc. Mladý muž bol teraz celkom sám — ale nie, nie celkom. V purpurovom prítmí zaznelo trasľavé kvílenie a mladík sa zamračil. Bola to ľúbostná pieseň nejakého kocúra a na tej nebolo nič pekné.

Spomalil a pozrel na hodinky. Bolo štvrt' na osem a Norma by už mala...

V tej chvíli ju zbadal, ako sa k nemu blíži z dvora v belasých nohaviciach a námorníckej blúzke, a zabolelo ho srdce. Vždy to bolo prekvapenie, keď ju uvidel, vždy to bol sladký šok — vyzerala tak mlado.

Teraz mu črty rozťahal úsmev — priam mu rozžiaril tvár, a mládenec zrýchlil krok.

„Norma!“ povedal.

Pozrela naňho a usmiala sa... no keď sa k sebe väčšími priblížili, jej úsmev sa stratil.

Trochu sa mu zachveli pery a na okamih sa ho zmocnil nepokoj. Jej tvár nad námorníckou blúzkou vyzerala zrazu rozmazaná. Už sa stmievalo... vari sa pomýlil? Iste nie. Bola to Norma.

„Priniesol som ti kvety,“ povedal s pocitom šťastného uľahčenia a podal jej kvety zabalené v papieri.

Chvíľu na ne pozerala, usmiala sa — a potom mu ich vrátila.

„Ďakujem vám, ale pomýlili ste sa,“ povedala. „Volám sa...“

„Norma,“ zašepkal a vytiahol kladivo s krátkou rúčkou z vrecka na kabáte, kde celý čas ležalo. „Sú pre teba, Norma... vždy boli pre teba... všetky.“

Cúvla, jej tvár bola teraz len oválna biela škvrna, ústa čierne okrúhle O vyjadrujúce hrôzu, a nebola to Norma, Norma bola mŕtva, bola mŕtva už desať rokov, no na tom teraz nezáležalo, lebo sa chystala zvriesknúť a on sa zahnal kladivom, aby ten výkrik zastavil, zničil, a ako sa rozháňal, papier na kytici sa mu v ruke otvoril a kvety sa z neho vysypali — červené, biele a žlté čajové ruže — medzi obité plechové popolnice, kde sa v tme páрили mačky a vrešťali od lásky, vrešťali a vrešťali.

Rozohnal sa kladivom a ona nezvrieskla, ale mohla sa rozvrešťat', pretože to nebola Norma, ani jedna z nich nebola Norma, a on sa zahnal kladivom, znova sa zahnal a potom ešte raz. Nebola to Norma, a tak sa rozháňal kladivom ako už päť ráz predtým.

Po istom, nevedno akom dlhom čase si znova všuchol kladivo do vnútorného vrecka na kabáte a spätkoval z tmavého tieňa, dopadajúceho na kamennú dlažbu, preč od čajových ruží rozsýpaných pri popolniciach. Obrátil sa a vyšiel z úzkej uličky. Bola už úplná tma. Chlapci, čo sa hrali s loptou, odišli domov. Ak mal na obleku škvrny od krvi, nebolo ich vidieť, v tej tme nie, v tom mäkkom jarnom prítmí, a ona sa nevolala Norma, ale on vedel, aké meno patrilo jemu. Bolo to... bolo to...

Láska.

Jeho meno bolo Láska a chodil po tých tmavých uličkách, pretože naňho čakala Norma. A on ju nájde. Jedného dňa, už čoskoro.

Začal sa usmievať. Keď kráčal po Sedemdesiatej tretej ulici, do kroku sa mu vrátila pružnosť. Manželský pár v stredných rokoch, čo sedel na priedomí, ho zbadal, ako prechádza okolo, s hlavou naklonenou mierne nabok, s neprítomným pohľadom a poloúsmevom na perách. Keď prešiel, žena povedala: „Ako to, že ty už nikdy nevyzeráš takto?“

„Čo?“

„Nič,“ povedala, ale pozerala za mladým mužom v sivom obleku, ako sa stráca v prítmí zakrádajúcej sa noci, a pomyslela si, že ak existuje niečo krajšie ako jar, je to mladá láska.

JEDNA NA CESTU

Bolo štvrt' na jedenásť a Herb Tooklander rozmýšľal, že už zavrie, keď ten chlapík v elegantnom zvrchníku a s bielou vyplašenou tvárou vrazil do Tookeyho baru v severnej časti Falmouthu. Bolo desiateho januára, presne čas, keď sa väčšina ľudí učí žiť so všetkými novoročnými predsavzatiami, ktoré už porušili, a vonku dul riadny severák. Do zotmenia napadlo pätnásť centimetrov snehu a odvtedy neustále chumelilo. Dva razy sme zazreli Billyho Larribeeho, ako prechádza okolo, usadený vysoko v kabíne mestského snehového pluhu, a druhý raz Tookey vybehol von a podal mu pivo — moja matka by povedala: skutok číreho milosrdenstva, a Boh vie, že za svoj život preliala dolu hrdlom riadne množstvo Tookeyho piva. Billy mu povedal, že na hlavnej ceste stihajú sneh odpratávať, ale bočné cesty sú zasypané a zdá sa, že také zostanú až do rána. Rádio v Portlande predpovedalo ďalších tridsať centimetrov snehu a vyše šesťdesiatkilometrový vietor, ktorý vytvorí záveje.

Vo výčape sme boli len my dvaja s Tookeym, počúvali sme, ako vietor hvízda okolo odkvapov, a pozerali, ako vďaka nemu tancujú plamene v kozube. „Daj si jednu na cestu, Booth,“ povedal Tookey, „už tú budú zavriem.“

Nalial pohárik mne aj sebe, a v tej chvíli sa s buchotom otvorili dvere a ten cudzinec sa vtackal dnu, zasnežený až po plecia, ba sneh mal aj vo vlasoch, akoby sa bol vyváľal v cukre. Vietor za ním navial riedky poprašok snehu.

„Zavrite dvere!“ zavrčal naňho Tookey. „Čo ste sa narodili v stodole?“

Ešte nikdy som nevidel takého vystrašeného chlapa. Vyzeral ako kôň, ktorý sa celé popoludnie pásol na žihľave. Obrátil pohľad na Tookeyho, povedal: „Moja žena... moja dcéra...“ a zloziac sa na dlážku, upadol do hlbokého bezvedomia.

„Panebože,“ povedal Tookey. „Booth, prosím ťa, zavri dvere.“

Šiel som ku dverám a zavrel ich; bolo dosť namáhavé pretlačiť ich proti vetru. Tookey kľáčať na jednom kolene, dvíhal chlapíkovi hlavu a tlačkal ho po lícach. Podišiel som k nemu a hneď som zbadal, že je to zlé. Tvár mal červenú ako oheň, ale miestami ju pokrývali sivé fláky, a keď človek prežíva zimy v Maine od čias, čo bol Woodrow Wilson prezidentom, tak ako ja, je mu jasné, že sivé fláky sú omrzliny.

„Zamdlel,“ povedal Tookey. „Dones zozadu brandy, dobre?“

Zašiel som po ňu a vrátil som sa. Tookey chlapíkovi rozopol kabát. Trochu sa prebral; oči mal napoly otvorené a mmlal si čosi sám pre seba priticho na to, aby sa dali rozoznať slová.

„Nalej za kalištek,“ povedal Tookey.

„Len za kalištek?“ opýtal som sa.

„Je to dynamit,“ povedal Tookey. „Nemá zmysel preťažovať mu karburátor.“

Nalial som do kališka a pozrel na Tookeyho. Prikývol. „Rovno dolu cez záklopku.“

Vlial som mu brandy do hrdla. Stálo za to sledovať ho. Muž sa celý roztriasol a začal kašľať. Tvár mu ešte väčšmi očervenela. Viečka, ktoré mal predtým napoly spustené, mu vyleteli hore ako rolety. Trochu ma to vydesilo, ale Tookey ho len posadil ako obrovské bábätko a potľapkal po chrbte.

Muža naplo na vracanie, ale Tookey ho znova potľapkal.

„Nože sa to snažte udržať,“ povedal. „Brandy je drahá.“

Chlapík ešte trochu kašľal, ale už nie tak prudko. Konečne som si ho mohol poriadne prezrieť. Bol to naozaj mestský typ a odhadoval som, že býva kdesi na juh od Bostonu. Na rukách mal rukavice z kozľaciny, drahé, ale tenké. Zopár sivobielych škvrn mu pravdepodobne ešte zostalo a vyzeralo to, že bude mať šťastie, ak nepríde o prst či dva. Kabát mal naozaj parádny; stál iste najmenej tristo dolárov. Obuté mal topánky, čo mu sotva zakrývali členky, a ja som začal uvažovať o jeho prstoch na nohách.

„Už je to lepšie,“ povedal.

„Fajn,“ povedal Tookey. „Môžete prejsť ku kozubu?“

„Moja žena a dcéra,“ povedal. „Sú tam vonku... v búrke.“

„Z toho, ako ste sem vpadli, som pochopil, že nesedia doma pri telke,“ povedal Tookey. „Môžete nám to povedať pri kozube rovnako dobre ako tu na zemi. Pomôž mi s ním, Booth.“

Zdvihol sa, ale slabo zastonal a ústa sa mu skrivilili od bolesti. Znova som si spomenul na jeho prsty na nohách a rozmýšľal som, prečo Boh stvoril bláznov z New Yorku, ktorí sa pokúšajú jazdiť po južnom Maine za najsilnejšej snehovej fujavice. A takisto mi zišlo na um, či jeho žena a dcérka sú oblečené teplejšie ako on.

Doviedli sme ho ku kozubu a posadili do hojdacieho kresla, v ktorom najradšej sedávala Tookeyho manželka, až kým v sedemdesiatom štvrtom nezomrela. Práve Tookeyho pani sa v najväčšej miere zaslúžila o tento podnik, o ktorom písali v Našom juhu a Nedeľnom telegrafe, raz dokonca aj v nedeľnej prílohe bostonského Globu. Je to vlastne skôr hostinec než bar s tou veľkou drevenou dlážkou, upevnenou drevenými klinmi (nebol v nej ani jediný kliniec), s výčapným pultom z javorového dreva, drevenými podstrešnými trámami ako na starej farme a monštruóznym kamenným kozubom. Potom, ako vyšiel ten článok v Našom juhu, Tookeyho manželka začala hýriť všelijakými nápadmi: chcela, aby sa podnik premenoval na Tookeyho pohostinstvo alebo Tookeyho restaurant, a pripúšťam, že to malo mierne koloniálny nádych, ale mne sa páči obyčajný starý Tookeyho bar. Jedna vec je hrať sa na nóbl podnik v lete, keď je štát Maine plný turistov, a niečo celkom iné je zima, keď musíte rátať len s miestnymi usadlíkmi. Bola celá kopa zimných večerov ako tento, ktoré sme strávili len my dvaja s Tookeym, popíjajúc škótsku s vodou alebo pár pív. Moja Viktória zomrela v sedemdesiatom treťom a u Tookeyho bolo jediné miesto, kam sa dalo ísť a kde bolo dosť hlasov na to, aby prehlušili pravidelné klopanie zvonu smrti — aj keď tam bol len Tookey a ja, stačilo to. Nebol by som sa tam tak dobre cítil, keby sa to volalo Tookeyho restaurant. Je to bláznivé, ale je to tak.

Dotiahli sme chlapíka ku kozubu a on sa roztriasol ešte väčšmi ako predtým. Objal si rukami kolená, zuby mu drkotali a z končeka nosa mu odkvaplo niekoľko kvapiek priesvitného riedkeho sopľa. Tuším si začínal uvedomovať, že stačilo zostať ešte pätnásť minút tam vonku, a mohlo byť po ňom. Nešlo o sneh, ale o to, že mu hrozilo zamrznutie. Ľadový vietor rýchlo odoberá telu teplo.

„Kde ste zišli z cesty?“ spýtal sa Tookey.

„D-desať kilometrov j-južne odtiaľto,“ povedal.

Tookey a ja sme sa na seba zahľadeli a z ničoho nič mi po chrbte prebehli zimomriavky. Celého ma obliehla chlad.

„Ste si tým istý?“ naliehavo sa opýtal Tookey. „Prešli ste desať kilometrov cez ten sneh?“

Prikývol. „Skontroloval som tachometer, keď sme prechádzali mestom. Riadil som sa poznámkami... šli sme navštíviť manželkinu sestru... v Cumberlande... nikdy predtým som tam nebol... sme z New Jersey...“

New Jersey. Ak je niekto väčší blázon ako Newyorčan, tak je určite z New Jersey.

„Ste si istý, že desať kilometrov?“ naliehal Tookey.

„Hej, celkom istý. Našiel som odbočku, ale bola zaviata snehom... bola...“

Tookey ho zdrapil za plece. V mihotavej žiare plameňov vyzerala jeho tvár bledá a strhaná, zdalo sa, že má o desať rokov viac než svojich šesťdesiatšesť. „Odbočili ste doprava?“

„Hej, doprava. Moja žena...“

„Videli ste smerovú tabuľu?“

„Tabuľu?“ Vrhol na Tookeyho prázdny pohľad a utrel si konček nosa. „Samozrejme, že som ju videl. Spomínala sa v poznámkach. Mal som prejsť po Jointner Avenue cez Jerusalem's Lot na cestu číslo 295.“ Pozrel na Tookeyho, na mňa a znova na Tookeyho. Vonku vietor hvízdal, zavýjal a stonal v odkvapových rúrach. „Nebolo to dobre, pane?“

„Lot,“ povedal Tookey takmer nečujne. „Ach, Bože.“

„Niečo nie je v poriadku?“ povedal muž. Hlas mu naberal na sile. „Nebolo to správne? Totiž, tá cesta vyzerala zaviata, ale myslel som si... keď je tam mesto, budú vonku pluhu a... a potom som...“

Zrazu akoby stratil reč.

„Booth,“ povedal mi Tookey potichu. „Chod' telefonovať. Zavolaj šerifovi.“

„Jasné,“ povedal ten blázon z New Jersey, „to bude najlepšie. A čo je vlastne s vami, ľudia? Vyzeráte, akoby ste uvideli ducha.“

„V Lote nijakí duchovia nie sú, pane,“ povedal Tookey. „Povedali ste im, aby zostali v aute?“

„Pravdaže.“ Vyzeral dotknuto. „Nie som blázon.“

Nuž, podľa mňa sa čosi také nedá dokázať.

„Ako sa voláte?“ opýtal som sa. „Pre šerifa.“

„Lumley,“ povedal. „Gerard Lumley.“

Znova sa pustil do reči s Tookeym a ja som prešiel na druhý koniec baru k telefónu. Zdvihol som slúchadlo a počul som iba hrobové ticho. Niekoľko ráz som stlačil vidlicu. Stále nič.

Vrátil som sa. Tookey nalial Gerardovi Lumleymu ďalší kališteq brandy, tento doňho vošiel oveľa hladšie.

„Nebol tam?“ opýtal sa Tookey.

„Telefón je hluchý.“

„Do pitvora,“ zahrešil Tookey, pozreli sme sa na seba. Vonku sa ozval ďalší poryv vetra, hodil do okna hrst' snehu.

Lumley pozrel na Tookeyho, potom na mňa a znova na Tookeyho.

„Čo, vari ani jeden nemáte auto?“ opýtal sa. V hlase mal znova úzkosť. „Musia mať zapnutý motor kvôli kúreniu. Mal som asi len štvrt nádrže a trvalo mi pol druhu hodiny, kým som sem... Počujte, odpovie mi tu niekto?“ Vstal a schytil Tookeyho za košeľu.

„Vážení,“ povedal Tookey, „vaša ruka sa tuším práve vymkla spod kontroly vášmu mozgu.“

Lumley pozrel na svoju ruku, na Tookeyho a pustil mu košeľu. „Maine,“ povedal opovržlivo. Zaznelo to ako oplzlá nadávka. „No dobre,“ pokračoval. „Kde je najbližšia benzínová pumpa? Musia tam mať odťahovaciu službu...“

„Najbližšia benzínka je vo Falmouth Cetre,“ povedal som. „To je päť kilometrov odtiaľto po ceste.“

„Vďaka,“ povedal so štipkou sarkazmu a zamieril ku dverám, zapínajúc si kabát.

„Lenže nebude otvorená,“ dodal som.

Pomaly sa obrátil a pozrel na nás.

„O čom to rozprávate, starý?“

„Pokúša sa vám vysvetliť, že čerpacia stanica v Cetre patrí Billymu Larribeemu a Billy je vonku, jazdí so snehovým pluhom, vy prekliaty blázon,“ povedal pokojne Tookey. „Čo keby ste sa vrátili sem a sadli si, kým neprasknete?“

Ohúrený a vystrašený sa vrátil. „Chcete mi povedať, že nemôžete... že tu nie je nikto...?“

„Nechcem vám povedať nič,“ povedal Tookey. „Jediný, kto tu rozpráva, ste vy, a keby ste na minútu zavreli ústa, mohli by sme pouvažovať, čo ďalej.“

„Čo je to za mesto, ten Jerusalem's Lot?“ opýtal sa. „Prečo bola cesta celkom zaviata? A nikde nebolo vidieť nijaké svetlá?“

„Jerusalem's Lot vyhorel pred dvoma rokmi,“ povedal som.

„A už ho nikdy nepostavili?“ Zdalo sa, že tomu neverí.

„Výzerá to tak,“ povedal som a pozrel som na Tookeyho. „Čo s tým budeme robiť?“

„Nemôžeme ich nechať tam vonku,“ povedal.

Podišiel som k nemu. Lumley sa medzitým premiestnil k oknu a pozeral do snežnej noci.

„Čo ak sa k nim už dostali?“

„To je možné,“ povedal. „Ale nevieme to naisto. Bibliu mám na policičke. Ešte vždy nosíš ten pápežský znak?“

Vytiahol som spod košele krucifix a ukázal mu ho. Vychovali ma v kongregacionalistickej viere, no väčšina ľudí, ktorí žijú v okolí Lotu, so sebou čosi nosí — krucifix, medailu svätého Kristofa, ruženec, voľačo. Lebo pred dvoma rokmi, počas jedného pochmúrneho októbra, sa s Lotom čosi porobilo. Niekedy neskoro večer, keď okolo Tookeyho kozuba sedelo len zopár stálych hostí, sa k tejto téme ľudia vracali. Lepšie povedané, opatrne približovali. Totiž, aby ste chápali, ľudia v Lote sa začali strácať. Najprv len niekolkí, potom zopár ďalších a nakoniec celá hŕba. Zatvárali sa školy. Mesto ostávalo po väčšinu roka prázdne. Niekoľko ľudí sa tam síce pristahovalo — zväčša blázni z cudzích štátov ako tento podarený exemplár —, lebo ich lákali nízke ceny nehnuteľností. Ale dlho tam nevydržali. Mnohí sa odsťahovali mesiac alebo dva potom, ako ta prišli. Ostatní... nuž, stratili sa. A neskôr mesto ľahlo popolom. Bolo to na konci dlhej suchej jesene. Panuje názor, že požiar sa začal pri Marsten House na víšku, ktorý sa vypína nad Jointner Avenue, ale dodnes nik nevie presne, ako k tomu došlo. Požiar zúril tri dni. Po ňom sa nadsť situácia zlepšila. Ale nakoniec to prepuklo znova.

Slovo „upíri“ som počul vysloviť len raz. Bláznivý šofér kamióna Richie Messina z Freeportu bol v ten večer u Tookeyho riadne nacengáný. „Kristepane,“ zrúkol tento cestný kovboj, ktorý sa v kožených topánkach, vlnených nohaviciach a flanelovej košeli vypínal, akoby mal najmenej tri metre. „Čo ste všetci takí poondení od strachu, že sa to bojíte povedať nahlas? Upíri! Na to všetci myslíte, však? Ježiškove husličky! Ako banda deciek vystrašených hororovým filmom! Viete, čo je tam dole v 'Salem's Lote? Chcete to počuť? Chcete to počuť?“

„Povedz nám to, Richie,“ ozval sa Tookey. V bare sa rozhostilo ozajstné ticho. Bolo počuť, ako v kozube pukajú polená a vonku mätko šumí novembrový dážď. „Máš slovo.“

„To, čo tam máte, je v podstate obyčajná svorka divých psov,“ povedal Richie Messina. „Tak veru. Tá svorka a kopa starých báb, čo obľubujú strašidelné rozprávky. Viete čo? Za osemdesiat dolárov ta zjdem a prespím v tom, čo zostalo zo zakliateho domu, ktorého sa všetci tak bojíte. No, čo vy na to? Chce sa niekto stavať?“

Ale nik sa nenašiel. Richie bol táraj a hrozny opilec a na jeho pohrebe by nik neplakal, no nik z nás sa nechcel dívať na to, ako po zotmení odchádza do 'Salem's Lotu.

„Dajte sa všetci vypchať,“ povedal Richie. „Vo svojom starom Chevy mám brokovnicu, ktorá zastaví hocičo vo Falmouth, Cumberlande aj Jerusalem's Lote. A ta práve idem.“

Vyšiel z baru, buchol dverami a hodnú chvíľu nebolo počuť ani slovo. A potom Lamont Henry celkom potichu povedal: „To bolo posledný raz, čo niekto videl Richieho Messinu. Panebože.“ A Lamont, ktorý bol od kolísky vychovávaný ako metodista, sa prekrížoval.

„Vytriezvie a rozmyslí si to,“ povedal Tookey, ale neznelo to veľmi presvedčivo. „Pred záverečnou bude nazad a zatvári sa, že to bol len vtip.“

Ale pravdu mal Lamont, pretože Richieho už nikdy nikto nevidel. Jeho žena povedala štátnej polícii, že podľa nej odišiel na Floridu, aby sa vyhol plateniu splátok, ale mohli ste jej v očiach vidieť, že tuší pravdu — boli to choré, vydesené oči. Nedlho potom sa odsťahovala na Rhode Island. Možno sa nazdávala, že by si v niektorú tmavú noc Richie prišiel po ňu. A ja by som netvrdil, že to nie je možné.

Teraz Tookey pozeral na mňa a ja na Tookeyho, kým som si pchal krucifix nazad pod košeľu. Nikdy v živote som sa necítil taký starý a vydesený.

Tookey znova povedal: „Nemôžeme ich tam vonku nechať, Booth.“

„Hej. Viem.“

Ešte chvíľu sme sa na seba pozerali a potom vystrel ruku a stisol mi plece. „Si dobrý chlap, Booth.“ To stačilo, aby som znova nabral trochu guráže. Keď vám minie sedemdesiat, zdá sa, že ľudia začínú zabúdať, že ste chlap alebo že ste ním niekedy boli.

Tookey pokročil k Lumleymu a povedal: „Mám Scout s náhonom na štyri kolesá. Idem ho vytiahnuť.“

„Preboha, človeče, prečo ste to nepovedali hneď?“ Obrátil sa od okna a zúrivo pozeral na Tookeyho. „Prečo ste museli desať minút tárať o hlúpostiach?“

Tookey veľmi ticho povedal: „Pane, držte zobák. A ak dostanete chuť otvoriť ho, spomeňte si, kto vám kázal odbočiť na tú neprepluhovanú cestu uprostred čertovskej snehovej fujavice.“

Začal čosi hovoriť, ale potom zavrel ústa. Tvár mu zaliala sýta červen. Tookey vyšiel von, aby z garáže vytiahol Scout. Nahmatal som pod barovým pultom jeho chrómovanú cestovnú fľašku a naplnil som ju brandy. Videlo sa mi, že by sme ju ešte, kým sa skončí táto noc, mohli potrebovať.

Snehová búrka v Maine — už ste ju niekedy zažili?

Sneh priľieta taký hustý a jemný, že sa ponáša na piesok, a aj vydáva podobný zvuk, keď naráža do bokov vášho auta alebo pikapu. Nechcete zažívať diaľkové svetlá, lebo sa odrážajú od snehu, a nevidíte ani na tri metre pred seba. S tlmenými svetlami vidíte vari na päť metrov. Ale ja sa so snehom viem vyrovnáť. Čo nemám rád, je vietor, keď sa zdvihne a začne zavýjať, vrhá sneh do stoviek čudesných letiacich tvarov a znie ako všetka nenávisť, bolesť a strach na svete. V hrdle snehovej víchrice sa skrýva smrť, biela smrť — a možno ešte čosi horšie. Je to zvuk, ktorý je nepríjemný, aj keď ležíte pohodlne zakrytí v posteli s okenicami zavretými a dverami zamknutými. O to horší je, keď sa veziete v aute. A my sme sa viezli priamo do 'Salem's Lotu.

„Pridajte trochu, nemôžete?“ opýtal sa Lumley.

„Na človeka, ktorý takmer zamrzol, sa nejako veľmi ponáhľate,“ povedal som.

Vrhol na mňa vyčítavý, zachmúrený pohľad a nepovedal už nič. Išli sme po diaľnici stabilnou štyridsiatkou. Dalo sa ťažko veriť, že Billy Larrabee túto cestu len pred hodinou prepluhoval; pokrývalo ju čerstvých päť centimetrov snehu a vznikali na nej náveje. Najsilnejšie poryvy vetra rozhojdali Scout na pružinách. Reflektory pred nami odhaľovali víriacu bielu ničotu. Nestretli sme ani jediné auto.

Asi o desať minút Lumley vyhlkol: „Hej! Čo to je?“

Ukazoval na okno na mojej strane auta; hľadel som rovno pred seba. Obrátil som sa, ale o chĺpok som sa oneskoril. Zazdalo sa mi, že vidím akúsi zhrbenú siluetu, ako sa stráca za autom, uprostred snehu, ale mohol to byť aj výplod mojej predstavivosti.

„Čo to bolo? Jeleň?“ opýtal som sa.

„Tuším,“ povedal a hlas mu znel roztrasene. „Ale jeho oči — vyzerali červené.“ Pozrel na mňa. „Vyzerajú tak v noci oči jeleňa?“ Znelo to prosebne.

„Môžu vyzeráť hocikako,“ povedal som, no pomyslel som si, že aj keď to môže byť pravda, videl som v noci kopu jeleňov z kopy áut, no ani jeden pár očí nežiariť červeno.

Tookey nevravel nič.

Asi po pätnástich minútach sme prišli na miesto, kde snehový val napravo od cesty nebol taký vysoký, pretože pluhy zvyčajne trochu nadvihnú radlicu, keď prechádzajú cez križovatku.

„Výzerá to ako miesto, kde sme odbočili,“ povedal Lumley, no neznelo to veľmi isto. „Ibaže nevidím smerovú tabuľu...“

„Je to tu,“ odvetil Tookey. Nevyzeral, že je vo svojej koži. „Z tabule vidieť len vrchný okraj.“

„Ach. Iste...“ Z Lumleyho hlasu bolo cítiť uľahčenie. „Počujte, pán Tooklander, mrzí ma, že som tam u vás bol taký príkry. Bola mi zima a robil som si starosti a nadával som si do nekonečných bláznov. Chcel by som sa vám obidvom poďakovať...“

„Ešte Boothovi ani mne neďakujte, kým nebudú sedieť v tomto aute,“ povedal Tookey. Zapol náhon na všetky štyri kolesá a preštvral sa cez snehový val na Jointner Avenue, ktorá prechádza cez Lot a napája sa na cestu číslo 295. Z blatníkov odfrkoval sneh. Zadok auta chcel trochu uhnúť, ale Tookey jazdí v snehu, odkedy bol Hektor šteňaťom.

Trochu pokrútil volantom, prihovoriť sa mu a išli sme ďalej. Svetlá z času na čas vykrajovali z tmy slabé náznaky stôp iných pneumatík, tie, ktoré urobilo Lumleyho auto, a potom znova mizli. Lumley sa nakláňal dopredu a hľadal svoj voz. A odrazu Tookey povedal: „Pán Lumley.“

„Prosím?“ Pozrel na Tookeyho.

„Ľudia sú v týchto končinách trochu poverčiví, pokiaľ ide o 'Salem's Lot,“ povedal Tookey navonok ľahkým tónom, no videl som mu okolo úst hlboké vrásky starosti aj to, ako mu behali oči z boka nabok. „Ak je vaša rodina v aute, je všetko v poriadku. Naložíme ich a vrátíme sa ku mne a zajtra, keď bude po búrke, Billy rád vytiahne vaše auto zo snehového záveja. Ale ak nebudú v aute...“

„Nebudú v aute?“ prerušil ho ostro Lumley. „Prečo by nemali byť v aute?“

„Ak nebudú v aute,“ pokračoval neochvejne Tookey, „obrátime sa, vrátíme sa nazad do Falmouth Centra a zoženieme šerifa. Nemá zmysel potulovať sa v noci vonku v snehovej búrke, je tak?“

„Budú v aute. Kde inde by boli?“

„Ešte jedno, pán Lumley,“ povedal som. „Keby sme hocikoho videli, nebudeme sa s ním púšťať do reči. Ani im neodpovieme, ak nás oslovia. Rozumiete?“

Lumley veľmi pomaly povedal: „Čo majú znamenať tieto povery?“

Kým som mohol odpovedať, len sám Boh vie, ako by som býval zareagoval, Tookey ma predbehol. „Sme tu.“

Blížili sme sa k zadnej časti veľkého Mercedesu. Celá jeho kapota bola pochovaná pod závejom a ďalší snehový prikrov zavial ľavý bok auta. Ale zadné svetlá svietili u videli sme dym vychádzajúci z výfuku.

„Takže benzín im nedošiel,“ povedal Lumley.

Tookey došiel k Mercedesu a zatial hol ručnú brzdu. „Pamätajte na to, čo vám povedal Booth, Lumley.“ „Iste, iste.“ Nemyslel však na nič len na svoju ženu a dcéru. Ale ani neviem, ako by mu to niekto mohol vyčítať. „Si pripravený, Booth?“ opýtal sa Tookey. Pozrel mi uprene do tváre a jeho oči vyzerali vo svetle palubnej dosky nahnevané a sivé.

„Myslím, že hej,“ povedal som.

Všetci sme vystúpili a vietor nás zdrazil, vrhol nám do tváre sneh. Lumley bol vonku prvý, zohol sa vo vetre a jeho fešácky zvrchník za ním povieval ako plachta. Vrhla dva tiene, jeden vďaka Tookeyho baterke a druhý vďaka koncovým svetlám auta. Šiel som za ním a Tookey krok za mnou. Keď som sa dostal ku kapote Mercedesu, Tookey ma zadržal.

„Nechaj ho,“ povedal.

„Janey! Francie!“ zavola Lumley. „Všetko v poriadku?“ Otvoril dvere na strane vodiča a naklonil sa dnu. „Ach...“ Zmeravel uprostred pohybu. Vietor mu vytrhol ťažké dvere z ruky a rozcapil ich dokorán.

„Bože dobrý, Booth,“ povedal Tookey a pri tom vetre ho ledva bolo počuť. „Tuším sa to znova stalo.“ Lumley sa obrátil k nám. Tvár mal vystrašenú a zmätenú, oči naširoko otvorené. Z ničoho nič sa k nám vrhol cez sneh, pošmykol sa a takmer spadol. Odsotil ma nabok, akoby som nebol nič, a schmatol Tookeyho.

„Ako ste to vedeli?“ zručol. „Kde sú? Čo sa tu, doparoma, robí?“

Tookey sa vymanil z jeho zovretia a pretlačil sa popri ňom. Spolu sme nazreli do Mercedesu. Bolo v ňom teplo ako v hriankovači, ale už to nemohlo trvať dlho. Na ukazovateli benzínu svietila červená kontrolka. Veľké auto bolo prázdne. Na rohožke vpredu pred sedadlom spolujazdca ležala bábika Barbie. A cez operadlo bola prehodená zhúžvaná prešivaná vetrovka.

Tookey si zakryl rukami tvár... a zrazu ho nebolo. Lumley sa naňho vrhol a sotil ho do snehového záveja. Tvár mal bledú a zúrivú. Zatváril sa, akoby zahryzol do čohosi horkého a nevedel sa toho zbaviť, aby to mohol vyplúť. Načiahol sa dnu a vybral vetrovku.

„Francina vetrovka?“ vyhlkol priduseným hlasom. A potom nahlas zareval: „Francina vetrovka!“ Obrátil sa, držiak ju pred sebou za kapucňu lemovanú kožušinou. Pozrel na mňa prázdny, neveriacim pohľadom. „Nemôže byť vonku bez vetrovky, pán Booth. Veď... veď... bez nej zamrzne.“

„Pán Lumley...“

Prešiel okolo mňa, ešte vždy s vetrovkou v ruke, a kričal: „Francie, Janey! Kde ste? Kde steee?!“

Podal som Tookeymu ruku a vytiahol zo snehu. „Si v poriadku?“

„O mňa sa nestaraj,“ povedal. „Musíme ho zadržať, Booth.“

Ponáhľali sme sa za ním, ako sme vedeli, čo nebolo bohvieako rýchlo vzhľadom na záveje siahajúce miestami až po pás. Ale potom zastal a my sme ho dobehli.

„Pán Lumley...“ začal Tookey a položil mu ruku na plece.

„Tadeto,“ prerušil ho Lumley, „tadeto išli. Pozrite!“

Pozreli sme dolu. Boli sme v akejsi priehlbine a vietor nám svišťal hneď nad hlavami. A viedli tadiaľ dve sady stôp, veľké a malé, ktoré už začínal zaplňať sneh. Keby ste ta prišli o päť minút neskôr, už by ich nebolo vidieť.

Vykročil so sklonenou hlavou a Tookey ho chytil za kabát. „Nie! Nie, Lumley!“

Lumley obrátil zdivenú tvár k Tookeymu a zovrel ruku do päste. Zahnal sa ňou — no čosi v Tookeyho tvári spôsobilo, že ju zasa spustil. Preniesol pohľad z Tookeyho na mňa a potom zasa nazad.

„Zamrzne,“ povedal, akoby sme boli párik hlúpych deciek. „Nechápete to? Nemá na sebe vetrovku a má len sedem rokov...“

„Môžu byť hocikde,“ povedal Tookey. „Nemá zmysel pustiť sa po tých stopách. Pri ďalšom náveji budú zaviate.“

„Čo mi to chcete navrávať?“ skríkol Lumley vysokým, hysterickým hlasom. „Kým sa vrátíme a zaangajujeme do toho políciu, zamrzne! Francie aj moja manželka!“

„Možno už zamrzli,“ povedal Tookey. Stretli sa im pohľady. „Zamrzli alebo ešte čosi horšie.“

„Čo tým chcete povedať?“ zašepkal Lumley. „Povedzte to rovno, doparoma! Vravte!“

„Pán Lumley,“ ozval sa Tookey, „v Lote je čosi...“

No nakoniec som to bola ja, z koho to vyšlo, slovo, o ktorom by som nikdy nebol predpokladal, že ho vyslovím. „Upíri, pán Lumley. Jerusalems Lot je plný upírov. Predpokladám, že to len ťažko strávite...“

Cívil na mňa ako na zjavenie. „Blázni,“ zašepkal. „Ste dvaja blázni.“ Potom sa obrátil, poskladal si prsty pred ústami ako hlásnu trubu a zreval: „FRANCIE! JANEY!“ Začal sa znova vzdávať. Sneh mu siahla až po okraj elegantného zvrchníka.

Pozrel som na Tookeyho. „Čo teraz urobíme?“

„Pôjdeme za ním,“ povedal Tookey. Sneh mu prilpil vlasy k hlave a naozaj vyzeral trochu ako blázon. „Nemôžem ho tu vonku len tak nechať, Boot. Ty by si mohol?“

„Nie,“ povedal som. „Tuším nie.“

A tak sme sa začali brodiť snehom za Lumleya, ako sme najlepšie vedeli. Ale neustále sa nám vzdával. Viete, mal mladé nohy. Uháňal ako opreky, rútil sa snehom ako býk. Začala ma hrozne trápiť artritída a musel som sa pozerat' na nohy a hovoriť si: Kúsok ďalej, len o kúsok ďalej, dofrasa, tak hýb sa...

Narazil som rovno do Tookeyho, ktorý stál rozkročený v záveji. Hlava mu ovisala a obe ruky si pritískal k prsiam.

„Tookey,“ povedal som, „si v poriadku?“

„Som,“ odvetil a odtiahol ruky. „Budeme sa držať pri ňom, Booth, a keď mu dojdú sily, pride k rozumu.“

Vyliezli sme na vyvýšeninu a pod ňou sme zbadali Lumleyho, ako zúfalo hľadá ďalšie stopy. Úbožiak, nemal najmenšiu šancu nájsť ich. Vietor dul priamo cez miesto, kde stál, a akékoľvek stopy by musel vyhladiť do troch minút od chvíle,

keď vznikli, nehovoriac o dvoch hodinách.

Zdvihol hlavu a skríkol do noci: „FRANCIE! JANEY! PREBOHA!“ A v hlase ste mu počuli také zúfalstvo a hrôzu, až ste ho museli ľutovať. Jedinou odpoveďou mu bol hukot vetra, pripomínajúci rachot nákladného vlaku. Takmer sa zdalo, že sa mu vysmieva a vraví: Zobral som si ich, pán Newjerseyčan, aj s vaším parádnym autom a zvrchníkom z ľavej srsti. Zobral som si ich a vytrel som ich stopy a do rána budú tak krásne zmrznuté ako dve jahody v mrazničke... „Lumley!“ zakríčal Tookey, aby prehlušil vietor. „Počujte, nemusíte veriť na upírov alebo strašidlá ani nič podobné, ale verte mi jedno! Iba im to sťažujete. Musíme sa vrátiť do...“

V tej chvíli zaznela odpoveď, hlas, ktorý doľahol z tmy ako zvuk strieborných zvončekov, a srdce mi stisla ľadová ruka.

„Jerry... Jerry, si to ty?“

Lumley sa pri tom zvuku prudko obrátil. A vtedy sa zjavila ona, vyplávala z tmavého tieňa malej skupinky stromov ako duch. Bola to žena z mesta, veru hej, a v tej chvíli sa zdalo, že je to najkrajšia bytosť, akú som kedy videl. Chcelo sa mi k nej prísť, povedať jej, aký som rád, že predsa len ostala v bezpečí. Mala na sebe čosi ako hrubý vlnený pulóver, myslím, že sa tomu hovorí pončo. Poletovalo okolo nej a jej tmavé vlasy sa v prudkom vetre rozvlnili ako sčerená hladina potôčika krátko predtým, ako ho mrazivý dych zimy zovrie ľadovým pancierom.

Možno som k nej aj pokročil, lebo som na pleci pocítil Tookeyho ruku, drsnú a teplú. A predsa — ako to mám povedať? — som po nej túžil, takej temnej a krásnej v zelenom ponče, čo jej povievalo okolo krku a pliec, takej exotickej a čudnej, že ste si pri nej museli spomenúť na nejakú krásnu ženu z básne Waltera de la Mare.

„Janey!“ skríkol Lumley. „Janey!“ Začal sa predierať cez sneh k nej s rukami vystretými pred sebou.

„Nie!“ zakríčal Tookey. „Nie, Lumley!“

Ani len na nás nepozrel... ale ona áno. Zahľadala sa na nás a uškrnula sa. A keď to urobila, cítil som, ako sa moja túžba mení na hrôzu chladnú ani hrob a bielu a mlkvu ako kosti v rubáši. Ešte aj z tej vyvýšeniny sme videli namosúrenú červenú žiaru v tých očiach. Boli to menej ľudské oči ako oči vlka. A keď sa zaškerila, bolo vidieť, aké má dlhé očné zuby. Už nebola človekom. Bola mŕtvou vecou, ktorá sa akosi prebrala k životu v tejto temnej zavýjajúcej búrke. Tookey proti nej urobil znamenie kríža. Stiahla sa dozadu... a potom sa na nás znova zaškerila. Boli sme príďaleko... a možno sme sa priveľmi báli...

„Zastavme to,“ zašepkal som, „Nemôžeme to zastaviť?“

„Prineskoro, Booth!“ povedal Tookey pochmúrne.

Lumley došiel k nej. Sám vyzeral ako prízrak, celý zaľúľaný od snehu. Vystrel k nej ruku... a vtedy začal kričať. Ten hlas budem ešte dlho počuť vo svojich snoch, kričal ako dieťa, ktoré gniavi nočná mora. Pokúsil sa pred ňou zaspätkovať, ale jej ruky, dlhé, holé a biele ako sneh, sa vymrštili ako dva hady a pritiahla ho k sebe. Videl som, ako trochu zaklonila hlavu a potom ju prudko spustila k nemu...

„Booth,“ povedal Tookey chriplavo, „musíme odtiaľto vypadnúť!“

A tak sme sa rozbehli preč. Niektorí by mohli povedať, že sme bežali ako potkany, no tí, ktorí by to radi vyslovili, tam v tú noc neboli. Bežali sme nazad po vlastných stopách, padali sme, znova sa dvíhali a znova sa šmýkali a balansovali. Podchvíľou som sa obzeral cez plece, či tá žena nejde za nami, neuškríňa sa a nesleduje nás červenými očami.

Dostali sme sa nazad ku Scoutu a Tookey sa zohol, držiak si hrud'. „Tookey!“ zvolal som, riadne vydesený. „Čo je...“

„Srdce,“ povedal. „Už päť rokov ma hnevá. Nože ma posad' na sedadlo vedľa seba, Booth, a vypadnime odtiaľto.“

Vopchal som mu ruku pod kabát, podoprel som ho, dotiahol na druhú stranu a akosi som ho vteperil do auta. Zaklonil hlavu dozadu a zatvoril oči. Pokožku mal voskovožltú.

Obehol som kapotu auta drobným klusom a takmer som do toho dievčatka narazil. Stálo tam vedľa dverí na šoférovej strane, vlasy zopnuté do chvostíkov a na sebe nemalo nič len krátke žlté šaty.

„Pane,“ povedalo vysokým čistým hláskom, rozkošným ako ranná hmlička, „nepomôžete mi nájsť moju mamu? Odišla a mne je taká zima...“

„Zlato,“ povedal som, „zlato moje, radšej nasadni do auta. Tvoja mama...“

Zarazil som sa, a ak som dakedy v živote bol blízko mdlôb, bolo to v tom okamihu. Viete, stála tam, ale stála na snehu, a neboli tam nijaké stopy, vôbec v nijakom smere.

A vtedy na mňa Lumleyho dcéra Francie pozrela. Nemala viac ako sedem rokov a mala ostať sedemročnou po nekonečnom rad nocí. Tváričku mala strašne, priam mŕtvoľne bledú, v očiach červená a striebro, ktorému ste museli podľahnúť. A pod čeľusťami jej bolo vidieť dve malé dierky ako ranky po špendlíku s hrozne rozstrapkanými okrajmi. Vystrela ku mne ruky a usmiala sa. „Zdvihnite ma, pane,“ povedala potichu. „Chcem vás pobožkať. Potom ma môžete zobrať k mojej mame.“

Nechcel som, ale nemohol som nič robiť. Nakláňal som sa dopredu s vystretými rukami. Videl som, ako otvára ústa, aj malé hryzáky v ružovom krúžku jej perí. Čosi sa jej zošmyklo po brade, svetlé a klzké, a ja som si s nejasnou, vzdialenou, odťážitou hrôzou uvedomil, že jej tečú sliny.

Zakliesnila si ruky okolo môjho krku a mne prebleslo myslou: Možno to nebude také zlé, možno nie, azda to o chvíľu nebude také hrozné — keď zo Scouta vyletelo čosi čierne a udrelo ju do prs. Zjavil sa obláčik čudne zapáchajúceho dymu sprevádzaný krátkym oslnivým zábleskom a zrazu syčiac zaspätkovala. Tvár sa jej skrivila do hrôzostrašnej masky zúrivosti, nenávisti a bolesti. Zvrtla sa nabok a... už jej nebolo. V jednom okamihu tam stála, a v nasledujúcom tam bol víriaci snehový oblak, trochu podobný na ľudskú postavu, ktorý vietor rozvial po poliach.

„Booth,“ zašepkal Tookey. „Rýchlo nasadni!“

A ja som rýchlo nasadol. Ale zasa nie tak rýchlo, aby som nestihol zobrať to, čo hodil do dievčatka z pekla. Douayovu bibliu jeho matky.

To sa stalo pred nejakým časom. Som už o dosť starší a ani vtedy som nebol nijaký mladík. Herb Tooklander sa pominul pred dvoma rokmi. Zomrel pokojne, v noci. Bar je ešte vždy otvorený, kúpili ho nejakí manželia z Watervillu, milí ľudia, a udržiavajú ho prakticky v nezmenenom stave. Ale už tam veľmi nechodím. Bez Tookeyho to už akosi nie je ono.

V Lote sa stále dejú rovnaké veci ako predtým. Šerif našiel na druhý deň auto toho Lumleyho, bez benzínu, s vybitou batériou. Tookey ani ja sme o ňom nič nehovorili. Aký by to malo zmysel? A čas od času sa niekde v tých končinách, na Školskom vrchu či pri cintoríne na vrchu Harmónie, stratí stopár alebo čundrák. Nájdu batoh alebo brožovanú knižku rozmočenú dažďom či snehom a s vyblednutým písmom, ale nikdy ich majiteľa.

Ešte stále ma prenasledujú zlé sny o búrlivej noci, keď sme sa ta vybrali. Nesníva sa mi ani tak o tej žene, ako skôr o dievčatku a o tom, ako sa usmievalo, keď ku mne vystieralo ruky, aby som ho zdvihol. Aby ma mohlo pobožkať. Ale som už starý a čoskoro nadíde čas, keď dosnívam všetky sny.

Možno budete niekedy v týchto dňoch cestovať do južnej časti štátu Maine. Je to pekná krajina. Možno sa dokonca zastavíte v Tookeyho bare a dáte si niečo na pitie. Je to útulné miesto. Aj názov mu nechali ten istý. Takže si niečo vypijete a potom, dobre vám radím, choďte ďalej rovno na sever. Nech by sa dialo čokoľvek, nepúšťajte sa po ceste do Jerusalem's Lotu.

Najmä nie po zotmení.

Tamkdesi vonku je dievčatko. A myslím, že ešte stále čaká na svoj bozk na dobrú noc.

STEPHEN KING

NOČNÁ ZMENA

Z anglického originálu Night Shift (výber z poviedok), Doubleday, New York 1978, preložili Hviezdoslav Herman, Anna Lysá, Katarína Steskálová, Ľuben Urbánek, Darina Urbánková.

Digitalizoval Lusiko